

મે ૨૦૧૮

વार्षिक લવાજમ રૂ.૧૫૦/-

પાવન હૃદય

દ્વા

સપાદ શાબ્દી વિશેષાંક

ધર્મસભાગા શુભારંભની સપાદ શાબ્દી

SWAGAT - 14

Bungalows

3 BHK

4 BHK

લક્જરીયસ

રજવાડી બાંધકામ ધરાવતા

ફક્ત પ્રિસ્ટી કુટુંબો માટે

આણંદના પોશ એરિયા, સાંગોળપુરા રોડ ઉપર આવેલ, પાલિકા નગર અને દિવ્યદ્યા સોસાયટીના સાનિધ્યમાં રોડ ટથ.

સ્પેશ્યલ ઓફર :

તા. ૦૧-૦૫-૨૦૧૯ થી ૩૦-૦૬-૨૦૧૯
દરમાન બુક કરાવો અને મેળવો
અધિતન લાભ (GST Free)

બીજે મકાન લેતાં પહેલાં અમારી મુલાકાત અવશ્ય લો.

સોસાયટીમાં જુઝ
પ્લોટ વેચવાના છે

સેમ્પલ હાઉસ રેડી પ્રધાનમંત્રી યોજના હેઠળ
સંબંધિ (રૂ. ૨,૬૭,૦૦૦) નો લાભ મળશે.
(નિયમોને આધીન) લોન પેપર ઉપલબ્ધ

સુવિધાઓ :

- સોસાયટીમાં ઈન્ટરનલ પાકા રોડ તથા ડેકોરેટીવ સ્ટ્રીટ લાઈટ
- સોસાયટીને ચારે બાજુ ફરતે કમ્પાઉન્ડ વોલ
- સોસાયટીમાં અન્ડર ગ્રાઉન્ડ જી.એ.બી. કનેક્શન
- આકર્ષક મેઇન ગેટ
- દરેક બંગલાને પાણીનો સ્વતંત્ર બોર તથા નગરપાલિકા નળ કનેક્શન
- ગાટરલાઈનની વ્યવસ્થા તથા ગેસ લાઈનની વ્યવસ્થા

બુકિંગ માટે

મો. +૯૧ ૯૪૨૯૫ ૫૬૮૮

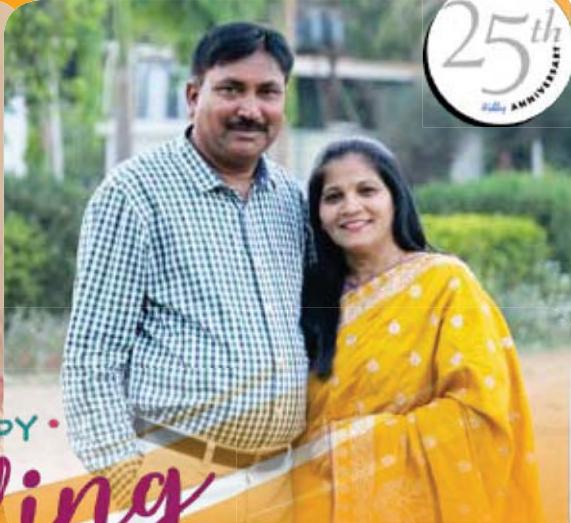
મો. +૯૧ ૯૮૮૮૯ ૧૦૮૩૮

સાઈટ એફ્રેસ : સ્વાગત-૧૪ બંગલોગ, પાલિકા નગર પાસે, સાંગોળપુરા રોડ,

બોરસાદ ચોકડી, આણંદ, મુ. આણંદ. તા. જિ. આણંદ

25th Anniversary

Vinod & Magret Macwan

Ashwini
Bachelor of Science
in Chemistry

Marriage Date : 3-5-1994
Anniversary Date : 3-5-2019

Congratulations Mom and Dad for **25 years** of togetherness. You are the best parents in this world.

We wish you another **100 years** of happy, joyful and amazing married life and thank you for all the sacrifice and patience in keeping the family together. We are lucky to have not experienced the pain of a broken family because both of you have worked so hard in keeping your marriage together.

Avinash
Instrument Mechanic,
Hotel Management
Mo. 81287 40557

Your loving children
Avinash and Ashwini
Vadodara, Mo. 96626 07754

ONLY રૂ. ૩૬,૫૧,૦૦૦ /- માં

૬ બેડરૂમ, હોલ, કીચન, કાર પાર્કિંગ

આકાશ વાટીકા III

‘જ્યાં વિશ્વાસ એ જ પરંપરા છે’

આકાશ ડેવલોપર્સનું નવું સોપાન

જૂઝ મકાનો બાકી છે,
સેમ્બલ હાઉસ તૈયાર છે

આઈટ
આકાશ વાટીકા
III

અન. એ., ટાઈટલ કિલાર
આર. સી. સી. રોડ ૩૦ ફૂટ પછોળા
અપ્રોવલ સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, આણંદ.

સંપર્ક
આકાશ મેકવાન
મો. ૯૯૯૮૮ ૩૫૮૭૨,
૮૮૬૫૫ ૦૬૨૯૬

આકાશ ટાઉન ૧ ની પાસે, તુલસી ગરનાળા રોડ, મ્યુનિસિપલ વોટરપંપ પાસે, આણંદ

માત્ર ૧૭,૫૧,૦૦૦/- લાખમાં

આકાશા
Hills
2 BHK Affordable Flats

મધ્યમવર્ગના પ્રિસ્ટી ભાઈબલેનોને પોષાય તેવું
૨ BHK ના ફ્લેટ, વિશાળ પાર્કિંગ સાથે

Contact

Akash Macwan Mob. 99988 35972 Satish Macwan Mob. 88665 06269

આકાશા વાટિકા IIIની પાછળ, આણંદ

રમરણાં જલિ

રાજલ જોબ

જન્મ : ૧૩-૦૩-૧૯૭૮

સ્વર્ગવાસ : ૦૪-૦૭-૨૦૧૬

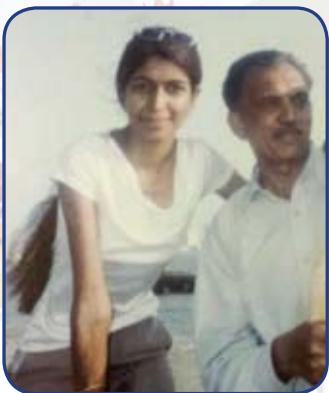
મેથીઅસ રાફાએલ જોબ

જન્મ : ૨૪-૦૧-૧૯૪૩

સ્વર્ગવાસ : ૧૧-૦૫-૨૦૧૦

આપ જીભયની સાથે માણેલી મધુરકણો, જીવનના તડકા-છાંયામાં આપનો સીંચેલો શ્રદ્ધાવારસો, સહસા સરી જતા મુખ હાસ્યની મધ્યે અણધાર્યા ધર્સી આવતાં અશૂઅઓ, આપના વિના સાંઘેલા થૂન્યાવકાશને વધુ ધેરો બનાવે છે; પરંતુ તેને ભરી દેતું આપનું અપાર ક્ષાલ અમને મીઠો સ્પર્શ કરે છે ત્યારે અમે સહેજ પણ ખાલીપો અનુભવતા નથી!... કારણ આપનો અતીત અમારા વર્તમાનનો પ્રેરણા સ્નોત બની રહ્યો છે.

પરમપિતા અર્પિત આપના બંનેના આત્માની શાંતિ ચિરંતન રહે એ જ પ્રાર્થના...

લિ. એલિસાબેથ મેથીઅસ જોબ, આપનાં બાળકો, ભાઈ-બહેનો અને સમર્સ્ત પરિવાર

૬૮/૭૮૮ નિર્મલ એપાર્ટમેન્ટ્સ, જય મંગલ બીઆરટીએસની સામે, ૧૩૨ રિંગ રોડ, નારણપુરા, અમદાવાદ.

૧૦૨, સનાર્થિડ, રામાકાકા ડેલીની સામે, છાણી રોડ, વડોદરા

મો : ૯૫૩૭૫૩૩૭૮૬

Publisher's Name

Antony Pitchai Vedamuthu
Indian

Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Place of Publication

Anand
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printer's Name

Antony Pitchai Vedamuthu

Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printing at

Anand Press

Gamdi - Anand - 388001, Gujarat

Editor's Name

Jasvant Macwan

Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

માન્દ તંત્રી:

કાધર ડૉ. વિનાયક જાદવ એસ.જે.

તંત્રી:

જસવંત મેકવાન
મો. ૮૪૨૭૩ ૮૨૬૬૭

સહતંત્રી:

શૈલેષ ક્રિસ્ટી

તંત્રી મંડળ

ડૉ. સિલાસ પટેલિયા
રાજેશ ક્રિસ્થિયન, બજુલ મેકવાન,
ઈન્જી રાવ, આગેસ વાધેલા,
કાધર ડૉ. આરસાનુમાર રાયપણ
સ્નેહલતા ભાટ્યા, ફાન્સિસ ડાયસા

લવાજમ, જાહેરાત અને પ્રસાર
માર્ટીન એમ. મેકવાન

ટાઇપ સેટિંગ: મેલકમ પી. પરમાર

ડિગ્રાઇન: વિજય મેકવાન

અંક: ૫ વર્ષ: ૨૦૧૯

પાવન હૃદય

દૂત

અનુક્રમણિકા

તંત્રીલેખ

આધ્યાત્મિક ઉજ્ઞવિ કે નાદારી ! ♦ જસવંત મેકવાન

૦૬

કાવ્યધારા (સંપાદક: ડૉ. સિલાસ પટેલિયા)

૧૨

પીટર પરમાર ♦ સિલાસ પટેલિયા

♦ કલ્પશ સોલંકી 'કલ્પ' ♦ કાંતિ વાધેલા ♦ ફેડરિક બી. ક્રિસ્થિયન

તમારો પત્ર

૧૩

ફાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન ♦ શાંતિલાલ મેકવાન ♦ અવનિકા શ્યામલ

♦ ઈશ્વરભાઈ સિમોનભાઈ પરમાર ♦ ફાન્સિસ પરમાર એસ.જે.

લેખ

પ્રજાજનો-આશાની નિશાની ♦ સિસ્ટર વર્ષા જોન LDFX

૧૫

સંત જોસેફને પગલે... ♦ ફાધર સેન્ટ્રિક પ્રકાશ એસ.જે.

૧૬

સ્નાનસંરક્ષાર પ્રદાનની... ♦ દેવ. ફાધર ફાન્સિસ પરમાર એસ.જે.

૧૮

ગુજરાતી શાબ્દમાં 'શાબ્દશ્રદ્ધિ'... ♦ પ્રા. રેમન્ડ આર. પરમાર

૨૦

બિંદુમાંથી સિંદુ ♦ ઈન્જુ રાવ

૨૩

ઓર્જ બચત-આપણી નેતિક ફરજ ♦ બજુલ મેકવાન

૨૬

વિકાસના માર્ગ ધર્મસભાની ભૂમિકા ♦ રત્નિલાલ જાદવ

૨૮

ખેડાની ધર્મસભાની આર્થિક તારીખ ♦ પ્રા. ડૉ. રોમાન ભાટ્યા

૩૦

કેથલિક સમાજની મીડિયા ક્રેચે પ્રગતિ ♦ નવીન મેકવાન

૩૨

સમાજ અને રાજકારણ ♦ જોસેફ પટેલિયા

૩૪

આદિવારી મહિલા સશક્તિકરણ ♦ સ્નેહલતા ભાટ્યા

૩૬

ગુજરાતનાં પ્રભુમંદિરો... ♦ સંકલન : રાજેશ ક્રિસ્થિયન

૩૭

શુભસંદેશના સર્વિથમ લેખક માર્ક ♦ ડૉ. સુરેન્દ્ર આરથાવાઈ

૪૧

સવાસો વર્ષમાં ચુવા વિકાસ ♦ આરનેશ વાધેલા

૪૨

લોગ ઈન... લોગ આઉટ ♦ સુશીલા મેકવાન

૪૪

સવાસો વર્ષમાં શ્રદ્ધાચાચા ♦ ફાધર જેમ્સ બી. ડાભી એસ.જે.

૪૬

સામાજિક પ્રેખિતિકકાર્યની સંકલના ♦ ફાધર જોસેફ અધ્યાંત્રિક

૫૦

સ્નેહલિન દ્વારા સિસ્ટર રેશમા મેન્યુઅલ મેકવાન Sch SA

૫૪

પંખીની પાંખે - સંપાદક: શૈલેષ ક્રિસ્ટી

૫૮

કિશોરમિત્ર - સંપાદક: રાજેશ ક્રિસ્થિયન

૭૧

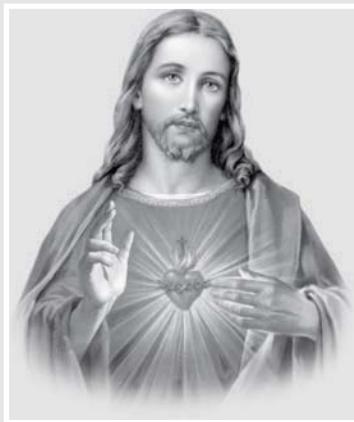
આવરણ: ડિસેમ્બર ૧૮૮૩માં ગુર્જર ધરામાં કેથોલિક ધર્મસભાનું બીજાકુંર થયું હતું,
ડિસેમ્બર ૨૦૧૮માં સપાદ શતાબ્દીની ઉજવણી કરી છતી; હવે સાર્વ શતાબ્દી
માટે આપણે સાબેદા થઈએ.

મુખ્યપૂર્ણ તથા આ અંકમાં લીધેલ અન્ય ફોટોગ્રાફ્સ સૌજન્ય : ગુગાલ

‘મે મહિનો માતા મહિયમને સર્મર્પિત છે. દરરોજ ગુલાબમાળાની ભક્તિનો શુભારંભ કરવા આ જ સાનુકૂળ સમય છે.’

ગુજરાતના કૈથલિકોનું સર્વર્ગી માસિક

⊕ ‘પાવન હંદય દૂત’ ઈસુ ભગવાનના હંદયને એટલે કે મનુષ્યાવતાર પામેલા પ્રેમસ્વરૂપ ઈશ્વરના અંતઃસ્વરૂપને સર્મર્પિત છે. ઈસુના પાવન હંદયમાંથી વહેતાં શાન, શક્તિ અને તેજ મારફતે માનવહંદયનું અને માનવસમાજનું સર્વક્ષેપે નવઘડતર કરવામાં નિમિત્ત બનવું તેને ‘દૂત’ પોતાનું કર્તવ્ય સમજે છે.

⊕ ‘પાવન હંદય દૂત’ ગુજરાતના ઈસુસંધ દ્વારા સ્થાપિત-સંચાલિત, સમગ્ર જીવનને ઈસુપંથી દર્શિથી સંસ્કારનું સર્વર્ગી માસિક છે. ઈસુસંધ એ કેથલિક ધર્મસભામાં આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે કામ કરતો એક સાધુસંધ છે.

⊕ ‘પાવન હંદય દૂત’ સમસ્ત ગુજરાતના કેથોલિકો માટે છે. ઉપરાંત અન્ય ઈસુપંથીઓ અને અન્ય ધર્માઓનું હિત પણ ચાહે છે. ઈસુધર્મના સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ માનવજીવન શૈલી ઘડવા ઉપરાંત વિવિધ ધર્મો અને સામાજિક વર્ગો વચ્ચે સમજણા, સદ્ભાવ અને સહકાર વધારતા રહેવાની મહેશ્ચા પણ સેવે છે.

લેખ, કાબ્ય, લવાજમ, પત્રવ્યવહારનું સરનામું

‘પાવન હંદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ, પ્રેસ કોલોની, સેંટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

કાર્યાલયનો સમય

૮.૦૦ થી ૧૮.૦૦ અને ૧.૦૦ થી ૫.૦૦ કલાક સુધી.

Ph. (Office) : (02692) 240161

Mob. 94084 20847 / (02692) 240178

Website: <http://www.gspbooks.in>

e-mail : phdoot@gmail.com

રવિવારે કાર્યાલયમાં રજા રહેશે

લવાજમ

ભારતમાં વાર્ષિક : રૂ. ૧૫૦/-

પાંચ વર્ષ માટે : રૂ. ૭૦૦/-

પરદેશમાં (વાર્ષિક) : (U.S. \$ ૩૦) રૂ. ૧,૮૦૦/-

નવેમ્બર, ૨૦૧૬થી જાહેરાતના નવા દર

છેલ્લું કવરપેજ : રૂ. ૧૪,૦૦૦

અંદરની બાજુના બદાં જ કલર પેજ : રૂ. ૧૩,૦૦૦

અંદરના સામાજિક પેજ

આખું પેજ : રૂ. ૮,૪૦૦

અદ્યુ પેજ : રૂ. ૪,૨૦૦

૧/૪ પેજ : રૂ. ૨,૧૦૦

ટચ્યુકડી : રૂ. ૦,૯૦૦

જાહેરાત સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ ૧૫મી રહેશે.

દર મહિને ૨૦મી તારીખે આપની જાહેરાતનું પ્રૂફ જોવા રૂબરૂ આવવા વિનંતી.

લવાજમ/જાહેરાતની રકમના નાણાં ભરવા ભાબત

‘દૂત’ ગ્રાહકો/જાહેરાતદાતાઓ, આપ સમય અને નાણાંનો વ્યય કર્યા વગર સીધાં જ લવાજમ/જાહેરાતની રકમ અમારા બેંક ખાતામાં જમા કરાવી શકો છો. જેની વિગત આ પ્રમાણે છે.

A/c Name: Gujarat Sahitya Prakash Society
Name of the Bank: ICICI Bank,

V.V. Nagar 388120

Account No.: 008501008925

IFS Code: ICIC0000085

રકમ બેંકમાં જમા કરાવ્યા પછી ઈમેઇલ/એસ.એમ.એસ. ફોન કે પત્ર દ્વારા અમને જણાવવા વિનંતી.

‘પાવન હંદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ, પ્રેસ કોલોની, સેંટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

તંત્રીલેખ...

આધ્યાત્મિક ઉક્ષતિ કે નાદારી !

નો રણ પર દસ્તક સાંભળી, બહાર બે ક્રમગરા યુવાનો જોયા.
તેમના હથમાં નોટબુક અને પેન હતાં. એકે કહું, ‘અમે એન્જિનિયર છીએ, તમારા ફ્લેટની બાંધકણીની ચકાસણી(Structural audit) કરવા આવ્યા છીએ.’ ‘બરાબર.’ મેં ખુશીથી આવકાર્ય.

‘મહેરબાની કરીને ફ્લેટના તમામ બીમ(beam) અને કોલમ્સ(columns) ચકાસો. શું આ જૂની દીવાલો હજુ થોડાં વર્ષ સુધી સલામત છે ખરી ?’ જિજ્ઞાસાપૂર્વક તેઓ એક ઓરડામાંથી બીજામાં ગયા, દીવાલ કે છત તરફ જોવાને બદલે કબારટમાંના પુસ્તકો તરફ જોયું અને છેવટે ટેલલ પર પેલેલા કોચલા પર ધ્યાન ગયું. ‘આ કોચલું(shell) શ્રીલંકાનું છે ને સર !’ એક જુવાને પૂછ્યું.

‘હા’ મેં અનિશ્ચાયે જવાબ આપ્યો, અને પૂછ્યું,
‘પણ તમારી હથોડી ક્યાં છે ?’
‘શું સર’ ચશ્માવાળા યુવકે જવાબ આપ્યો.
‘શું તમે હથોડીથી પોલાશનો તાગ મેળવવાના નથી ?’
‘ના’ થોડી વાર પછી, બીજાએ શાંતચિત્તે જવાબ વાય્યો.
‘સર, તમે અહીં તમારી સહી કરી આપશો ?’
અમે તમારા ફ્લેટની બાંધકણીની ચકાસણી પૂરી કરી છે.
‘પણ શું તમે આ દીવાલ, બીમ, છત વગેરેની ચકાસણી કરી,
સમારકામની જરૂર છે કે નહિ તે વિશે કંઈ અભિપ્રાય આપવાના છો ?’
‘જો પોલાશ હોય તો શું ?’ આંખનાં ભવાં ચઢાવી ચશ્માવાળા
યુવાને સીધો જવાબ આપ્યો. ‘સમારકામનો નાહકનો ખર્ચ કરવાની શી
જરૂર ?’ પેલા બીજાએ કહું. ‘સલાટ અને કરિયાની અવરજવર શરૂ
થઈ જાય, કોન્ટ્રાક્ટરનો ખર્ચ અને તમે તમારાં પરિવારજનોને
હેરાનગતિ !’

‘સિમેન્ટ, રેટી અને ધૂળથી ઘર છિવાઈ જાય ! ના સર, એવી
બિનજરૂરી હરકત તમને આપવાનો ઈરાદો નથી !’

‘જુઓ સર, સરકાર તમામ ફ્લેટની બાંધકણીની ચકાસણી કરવા
માગે છે, એટલે જ. આદેશ પ્રમાણે ચકાસણી થઈ છે એવું પ્રમાણપત્ર
અમે આપીયું એટલે પત્યું !’ ‘શું પત્યું !’ મેં પૂછ્યું.

‘બાંધકણીની ચકાસણી !’ ચશ્માવાળા યુવાને અણગમો દર્શાવતાં
ગ્રાંસી નજરે જોયું. ‘પણ તમે ચકાસણી કરી છે જ ક્યાં ?’ મેં ગુર્સો
કર્યો.

‘આ પ્રમાણપત્ર જોયા પછી સરકાર વધારે પ્રશ્ન નહીં કરે.’

‘પણ જો મકાન તૂટી પડે તો...? બાંધકણી નબળી હોય તો...!?’

‘એવો કંઈ પ્રશ્ન નથી. આ ભાવમાં આટલું જ થાય એવું તો
તમારી અને તમારા પડોશીઓ સાથે નક્કી થયું છે. આ પ્રમાણપત્ર જોઈ
અધિકારીઓ તમને પરેશાન કરશે નહીં !’

‘નહીંતર તમારે અમલદારોને લાંચ આપવી પડશે, સમજ્યા !’
એટલું બોલીને બંને ખંધુ હસ્યા, હું જોડાયો નહીં.

‘જો મારે બાંધકણીની ચકાસણી કરાવવી હોય તો...!’ હથોડી
બતાવતાં મેં પૂછ્યું. ‘આ શું છે ?’ ‘હથોડી... ચકાસણી માટે’ હું
માનતો હતો કે તમે બંને એન્જિનિયર છો.’

‘અમને માફ કરો. માત્ર ફોર્મ ભરતાં જ અમે શીખ્યા છીએ.’ એમ
કહેતાંની સાથે જ તેમણે ચાલતી પકડી.

પ્રમાણપત્રવાળાં નમી ગયેલા જરૂખાંવાળા મકાન ક્યારે જમીન
દોસ્ત થશે તેની રાહ જોઈએ છીએ... નદી પરના પુલ, પ્રથમ વરસાદે
પાયમાલ થતા રસ્તાઓ... ડોક્ટરના વાંકે મરતા દર્દીઓ... બાષ્યાચારી
નેતાઓ... બધું જ પ્રમાણ સાથે. પ્રમાણપત્રની આપણી વ્યવસ્થામાં
જોખમ છે જ... હજુ પેન હાથમાં જ છે ત્યાં જ શરેરમાં નવાં બાંધકામ
નમી પડવાના કે જૂનાં મકાન ધરાશાયી થવાના સમાચાર છે.

‘ઈન્ડિયન કરન્ટ’ જૂન - ૨૦૧૮ માં પ્રકાશિત ઉપરોક્ત ઘટના ભલે
કાલ્યનિક હોય પણ આપણે ત્યાં તો આ કલ્યનાને ટ્પી જાય એવી વરવી
વાસ્તવિકતા છે ! પણ કલ્યાણ વાત તો એ છે કે આ બધું આપણને કોઠે પડી
ગયું છે, તેનાથી આપણને અરેરાટી થતી નથી, અરે પેટનું પાણીયે હાલતું
નથી ! હવે તો બાષ્યાચાર એ જ જાણે શિષ્ટાચાર બની ગયો છે. ઉગતી
પેઢીને એમાં કંઈ અજગતું લાગતું નથી. આ દુઃખ કોણે કહેવું ?

આ બધું સમાજ કે સરકારમાં થાય તો આપણે ચલાવી લઈએ,
જોકે એક જાગૃત નાગરિક તરીકે આમ ચલાવવું સદતંર ગેરવાજબી
છે. પણ... ના ધૂટકે સહન કરી લઈએ, પરંતુ ઈસુની ધર્મસભામાં
આ બાબતોનો ધીમે ધીમે પગપેસારો જોવા મળે છે, તેની સામે આપણે
મૌન ધારણ કરવું એ કેટલે અંશે યોગ્ય છે ? ભારતમાં ખ્રિસ્તી ધર્મની
સ્થાપના ઈસુની પ્રથમ સદીમાં જ થઈ હતી. ઈસુના બાર શિષ્યમાંના
એક સંત થોમાસ ભારત આવ્યા હતા. દક્ષિણ ભારતના ધણા ખ્રિસ્તીઓ
પોતાની જાતને સંત થોમાસના ખ્રિસ્તીઓ તરીકે ઓળખાવે છે. આપણે
ત્યાં સેવારત સંન્યસ્ત મંડળમાં દક્ષિણ ભારતનાં સંઝ્યાબંધ સાધ્યીબહેનો
તથા પુરોહિતગણ આજે આપણી મધ્યે છે. આ બધું જ ખ્રિસ્તીઓ માટે
ગૌરવપ્રદ છે, પણ છેલ્લાં કેટલાક વર્ષોથી ત્યાંની ધર્મસભા અંગે પ્રગટ
થતા અહેવાલો વાંચવા કે સાંભળવા પણ શોભનીય લાગતા નથી.
પ્રાર્થના કરીએ એ બધું સત્ય ન હોય ! તેમ છતાંયે દક્ષિણ ભારતની
સાંપ્રત પરિસ્થિતિ અંગે ‘ઈન્ડિયન કરન્ટ’ - મે ૨૦૧૮’માં પ્રકાશિત એક
લેખ ચોકાવનારો છે, જેમાંની કેટલીક વિગતો આ રહી.

સારી સ્થિતિનાં જૂનાં દેવળ જમીનદોસ્ત કરવાં અને કરોડો ખર્ચાની
વિશાળ દેવળનાં બાંધકામ કરવાં એ ખાસ કરીને કેરળમાં સામાન્ય
પ્રવૃત્તિ બની છે. ખર્ચાળ દેવળ બાંધવાની જાણે ધર્મવિભાગ વચ્ચે સ્પર્ધા

જામી છે. કેટલાક સભાયાંશિક પણ વિશાળ દેવળ બાંધવામાં મહાન સિદ્ધ માને છે. યુરોપનાં ખાલી દેવળ આજે પ્રવાસીઓ માટે સ્મારક બની ગયાં છે તેવું તેઓ જાણે છે ! તેમ છતાંથે યુરોપમાં નિષ્ફળ રચના અને બાંધકામનું આંધળું અનુકરણ કરે છે. પોતાનાં નામ દેવળની દીવાલ પર હોય એ આશયે ધનિક લોકો મોટું દાન પણ કરે છે. ધાર્મિકતાના અંચળા હેઠળ ગરીબ પણ ધનિકોની જેમ દાન કરવા મજબૂર થાય છે.

એક વખત સુવિધાપૂર્ણ સજજ દેવળના બાંધકામ બાદ, ધર્મવિભાગના સભાપુરોહિત અને ધર્મજનોને, દેવળના પટાંગણમાં માતા મારિયાની ટેકરી બાંધવું જરૂરી લાગ્યું. કેટલાક અમીર લોકો આ ખર્ચ ઉપાડવા તૈયાર હતા. એક વ્યક્તિએ જ આઠ લાખ જેવો જંગી ખર્ચ કર્યાની લેખકને જાણ થતાં તેમણે સભાપુરોહિતને પ્રશ્ન કર્યો. ‘જ્યારે લોકો તેમની શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરતા હોય ત્યારે આપણે વિરોધ કેમ કરવો જોઈએ ?’ સભાપુરોહિતે વાજબીપણું પૂરવાર કરતાં જણાયું.

જ્યારે ટેકરીનું બાંધકામ પૂર્ણ થયું ત્યારે ધર્મવિભાગના એક સભ્યને દેવળના પ્રવેશ દ્વાર આગળ પથ્થરનો એક મહાકાય ફૂસ ઊભો કરવાની ધૂન લાગી. કેરલના કોઈ પ્રાચીન દેવળ આગળ આવો ફૂસ તેણે જોયો હતો. સભાપુરોહિત ખૂબ જ ખૂશ થયા અને તેને પ્રોત્સાહન આપ્યું. આ સ્મારક ઊંનું કરવામાં બીજા ચાર લાખનો ખર્ચ થયો.

હજુ ધૂનનો અંત આવ્યો ન હતો. ‘દેવળના પટાંગણના મુખ્ય દરવાજા આગળ સંત એન્થોની તીર્થધામનું નિર્માણ આપણે શા માટે ન કરીએ ? રસ્તે જતા આવતા લોકો તીર્થધામમાં પ્રાર્થના કરવા રોકણો અને દાન પણ કરશે’ એવું સભળ પ્રમાણ પણ તેમણે રજૂ કર્યું. પાંચેક લાખના ખર્ચ તીર્થધામનું બાંધકામ થયું અને યાત્રીઓની નજરે ચેડે એવી મોટી દાનપેટી પણ મૂકી. પાંચ લાખથી વધારે ખર્ચથિ, ૩૦ ફૂટ ઊંચો પિત્તળનો સોનેરી ધજદંડ દેવળના પટાંગણમાં ઊભો કરવા એક સજજને પોતાનો અહ્મૂ વ્યક્ત કર્યો, જેનો ઉપયોગ વર્ષમાં માત્ર બે કે ત્રણ વાર કરવામાં આવે છે !

ધર્મજનોના સહયોગથી દેવળ-ધર્મવિભાગમાં ઊભા થયેલાં બાંધકામથી સભાપુરોહિતને ખૂબ જ સંતોષ થશે. આ સ્મારકોને તેમણે ધર્મજનોની શ્રદ્ધા સાથે જોડી દીધાં. એક ગરીબના ખેડેર મકાનની મરામત કરવા, એક દરદીના ઓપરેશન માટેના ખર્ચને પહોંચી વળવા, એક ગરીબ વિધાર્થીના ભણતર માટે કે પણી આ પ્રકારના કોઈપણ માનવતાવાદી કાર્ય માટે જો વિનંતી કરવામાં આવે તો આજ દાતાઓ શું આગળ આવશે ખરા ?

દેવળ કે મંદિરમાં કરેલું દાન એ ભગવાનને આપેલું છે એવું ભક્તિનું ધેન હોય છે. પોતાના પડોશી પ્રત્યે પ્રેમ પ્રગત કરવાની આધ્યાત્મિકતાની કેળવણી તેમણે શીખવાની છે. ‘આ મારા ભાઈઓમાંના અદનામાં અદના માટે જે કર્યું તે મારા માટે જ કર્યું છે.’ (માણી. ૨૫:૪૦) એ પ્રિસ્તાનું શિક્ષણ આત્મસાત કરવાનું હજુ બાકી છે. લોખંડ, સિમેન્ટ કે પથ્થરથી નિર્માણ કરેલાં દીમારતમાં પ્રભુનું અસ્તિત્વ નથી; એમ કેળવણી આપવામાં માત્ર બાબુ સજીવટમાં રૂચિ દાખવનાર પુરોહિતગણ નિષ્ફળ નીવડ્યા છે.

માનવ કદનાં ચૌદ સ્થાન દેવળના પટાંગણમાં ઊભાં કરવા કેટલાક પુરોહિત રાચે છે. એ જ પ્રમાણે પવિત્ર ગુલાબમાળાની ભક્તિના મર્મ પ્રમાણે સ્થાપત્ય તૈયાર કરવા કેટલાક લાખો રૂપિયા ખર્ચે છે. ધર્મજનોની ધાર્મિક લાગણીઓનું શોષણ કરીને તેઓ દાન એકત્ર કરે છે. જે તે ગરીબ ધર્મવિભાગમાં સંન્યસ્તો દ્વારા કુસના માર્ગના એક સ્થાનના નિર્માણ માટે જબરદસ્તી કરવી કેટલું વાજ્ઝી છે ? પ્રયેક સ્થાન એકત્ર લાખથી વધારે કિંમતમાં તૈયાર થાય છે. અન્ય ધર્માંઓ આગળ આ રીતે પ્રિસ્તી શ્રદ્ધાનું પ્રદર્શન પ્રોત્સાહનરૂપ છે એવી દીલી કેટલાક કરતા હોય છે ! ઉત્તર પૂર્વ ભારતના એક ધર્મપ્રાંતમાં પરદેશના ૫૦ લાખથી વધારે રૂપિયાનું દાન મેળવી, પ્રિસ્તની સૌથી બીચી પ્રતિમાનું નિર્માણ કર્યું છે. આ જ ધર્મપ્રાંતમાં ૮૦ ટકા કેથલિકોનાં પાકાં સુવિધાપૂર્ણ મકાન નથી, એ કેવું વિરોધાભાસી સત્ય છે !

આ પ્રકારનાં સ્મારકોનું બાંધકામ એ આંધળા અનુકરણનું પરિણામ છે. જે ધર્માંવિકારી-આગેવાનોની આધ્યાત્મિક નાદારી વ્યક્ત કરે છે. ઈસુના જીવન અને શિક્ષણના મનન વિનિતના અભાવે આધ્યાત્મિક વિકાસ અટકી ગયો છે. પવિત્ર ભૂમિની યાત્રા નહીં પણ પ્રવાસનું આયોજન એ એક બીજું આંધળું અનુકરણ છે. પવિત્ર ભૂમિની યાત્રાના નામે લોકો યુરોપની યાત્રા કરે છે. માત્ર પૈસાદાર લોકોને જ પવિત્ર ભૂમિ કે રોમની યાત્રાની સવલત મળે છે. આ આંધળું અનુકરણ હવે સંન્યસ્ત સંઘોમાં પણ જોવા મળે છે. સંન્યસ્ત જીવનનાં ૨૫ કે ૫૦ વર્ષ પૂર્ણ કરતાં સંન્યસ્તો પણ હવે જેલસાલેમ કે રોમની મુલાકાતે જાય છે. જાય એનો કોઈને વાંધો ન હોવો જોઈએ પણ એ જ સંઘો પોતાના કર્મચારીઓને પૂરતો પગાર આપવા અનિયા દશાવિ છે !

અમેરિકા અને યુરોપના સંન્યસ્ત સંઘમાં મૂળભૂત સુધારાની નોભત આવી ગઈ છે એવું આપણા ધર્મધ્યક્ષશીઓ તથા ઉપરીઓ સુપેર જાણે છે. ઈસુના જીવન અને શિક્ષણથી દૂર ઘસડાવાને કરાણે આધ્યાત્મિકતામાં દેવાણું ઝૂંકાણું છે. ધાર્મિક ક્રિયાકાંડમાં વૃદ્ધિ કરતી વિવિધ ભક્તિઓ, ટેકરીઓનાં બાંધકામ, તીર્થધામો અને પ્રતિમાઓ કોઈપણની આધ્યાત્મિકતામાં મદદ કરી શકે એમ નથી. પ્રયેક શ્રદ્ધાનું પોતાની પ્રવૃત્તિ માટે જાતને પ્રશ્ન કરવો જોઈએ : ‘જો ઈસુ હયાત હોત તો તેઓએ શું કર્યું હોત ?’ ઈસુનું મન શું છે ? ઈસુનું અંતર કેવું છે ?

આધ્યાત્મિક વિભૂતિઓ ક્યારેય નકલ કરતા નથી. તેઓ ક્યારેય ટોળા સાથે જતા નથી. સર્જકતા એ આધ્યાત્મિકતાની નિશાની છે. વિવેકયુક્ત વિચારપ્રક્રિયાથી જ સર્જનાત્મકતા શક્ય બને છે. તેઓએ મૂલ્યાંકન અને આંતરિક પરિક્ષણની કલાનો વિકાસ કરવો જરૂરી છે. તેઓ સતત પૂછશે : ‘મારા જીવનમાં હું શું કરી રહ્યો છું ? આ એ જ છે જે મારે કરવું જોઈએ ? મારો સમય અને સાધન સંપત્તિનો ઉપયોગ કરવાનો આ સિવાય અન્ય બહેતર રસ્તો કોઈ છે ?’

આધ્યાત્મિક માણસો ક્યારેય આત્મસંતોષનો બલિ બનતા નથી. તેઓ ક્યારેય નિરૂપયોગી આચરણ કરતા નથી કે જાતે માની લીધેલા ધર્મનુકરણની રાહ પર નથી આગળ વધતા. તેઓ હંમેશા નિખાલસ મનના હોય છે, પ્રિસ્તાનુકરણ કરતાં નિત્ય નવા માર્ગની ખોજ કરતા હોય છે. શું આપણે એમ કરી શકીએ ?

આ બધું યાદ કરવાનો એક જ આશય છે. ડિસેમ્બર - ૨૦૧૮માં ગુજરાતી ધર્મસભાએ સવાસો વર્ષ પૂર્ણ કર્યો. આજાંદ (૮-૧૨-૧૮) અને મોગરી (૧૧-૧૨-૧૮) માં તેની ઉજવણીઓ પણ થઈ. ‘દૂત’ તરફથી મોડે મે માસના અંકને, સપાદ શતાબ્દી વિરોધાંક તરીકે પ્રકાશિત કરવામાં આવી રહ્યો છે ત્યારે મને પ્રશ્ન થાય છે કે બસ આટલું જ કરવાથી આપણી ઉજવણી સાર્થક થશે ખરી? આપણાં કાચાં-પાકા મકાન પણ વર્ષે દહારે સમારકામ માંગે છે, ક્યારેક સંપૂર્ણ મકાન પાડી નાખી તેના બદલે નવું ઘર બાંધીએ છીએ. જાહેર બાંધકામ કે રેલવે મંત્રાલયમાં દર વર્ષે કે અમુક વર્ષ પછી મકાન કે પુલની ચકાસણી કરવાનો નિયમ છે. નાના દુકાનદારથી માંડી મોટી કંપનીઓ દર વર્ષ વાર્ષિક હિસાબ કરી નફા-નુકસાનનું સરવૈયું કાઢે છે. માનવજાતની સેવામાં કાર્યરત સંન્યસ્ત સંધો પણ કેટલાંક વર્ષ પછી વિશેષ ‘ચેપટર’ યોજ પોતાનો ઉદેશ અને કાર્યકારણભાવ મેળ ખાય છે કે પછી બસે ઉત્તર-દક્ષિણ દ્વાર છે? તેનો વાસ્તવિક અંદાજ શોધવાની મથામણ કરે છે. તો પછી ગુજરાતની ધર્મસભાએ સપાદ શતાબ્દી ઉજવી ત્યારે તેની સફળતાઓ-નિષ્ફળતાઓ અંગે નક્કર કંઈ વિચારણા-વિહંગાવલોકન કરવા માગીએ છીએ કે પછી આમ જ...

ગુજરાતની ધર્મસભાએ સવાસો વર્ષમાં વિકાસ કર્યો છે, તેનો કોઈ ઈન્કાર કરી શકે એમ નથી. આશુમતી સમાજે વિરોધ વેઠવો પડે ત્યાં સુધી પ્રગતિ કરી છે તેમ છતાંથે ‘ચણકે એટલું સોનું’ નથી. તેની બીજી બાજુ અંગે વિચારવું જોઈએ. દેશના વિકાસમાં જો કોઈ શેખ્ચી મારે કે ‘જુઓ આપણાં નગરો, રસ્તાઓ, બહુમાળી મકાનો...’ પણ તેની સામે અંતરિયાળ ગામડાનો મનેખ હજુ ત્યાં જ છે, બલકે જે હતું તે પણ તેની પાસેથી ઝૂટવાઈ ગયું છે! એમ જ આપણી શાળા, મહાશાળાઓ, દવાખાનાં, છાત્રાલય, સંસ્થાઓ અને શહેરના પ્રિસ્ટીજનને નિહાળીએ તો સમૃદ્ધ નજરે પડે. પણ બીજી બાજુ ગામડિયો પ્રિસ્ટીજન બે ટંક ભોજન માટે વલખાં મારે છે. વળી સમૃદ્ધ કેવળ ભૌતિક સંપત્તિની કે હવે આપણે ધાર્મિકતામાંથી ધર્મપરાયણ તરફ પ્રયાણ કર્યું છે કેમ તે પણ વિચાર કરવા જેવો યક્ષ પ્રશ્ન છે.

જે હોય તે, પણ હવે સાથે મળી સવાસો વર્ષનાં લેખાંજોખાં કરવા આપણાં હિતમાં છે, એમ મને તો સ્પષ્ટ લાગે છે. દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વ પરિષદ પછી ધર્મસભામાં ધારો બદલાવ આવ્યો છે અને આપણા હાલના વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ તો અત્યાર સુધીના તમામ વડાધર્મગુરુઓની કાર્યપ્રણાલી કરતાં નિરાણા સાબિત થયા છે. આજની ચોતરફથી ઘેરાયેલી ત્રસ્ત દુનિયા-ધર્મસભાને તેઓશ્રી પોતાનાં વાણી-વર્તન-બ્યવહારથી અદેરી પ્રેરણા આપે છે તેમાં બેમત નથી, તેમ છતાંથે સ્થાનિક ધર્મસભાને તેમનો કાન્ટિકારી સ્પર્શ થતાં કોણ જાણો હજુ કેટલાં વર્ષ વીતી જશે? આ સંઝોગોમાં જેઓ પ્રભાવશાળી છે તેમણે આ દિશામાં પહેલ કરવી જોઈએ એવું મારું નન્દ સૂચન છે. સો વાતની એક વાત. સવાસો વર્ષ પૂર્ણ થયાને આરે, કોણો, ક્યાં, કેવી ભૂલ કરી એ શોધવાને બદલે, આપણી કંઈ મર્યાદાને કારણે આપણા વિકાસમાં અવરોધ ઊભો થયો છે? ક્યા ક્ષેત્રમાં પ્રોત્સાહન આપવાથી આપણી યુવાપેઢી સશક્ત અને અધ્યાત્મ પરાયણ બનશે? આટલા વર્ષોમાં જેમણે ધર્મસભાથી મોં ફેરવી લીધું છે તેમની કેવી રીતે ધર્મસભામાં પુનઃ પદરામણી થાય! આ ઉપરાંત ધણાં એવા પ્રશ્નો છે, જ્યાં ધર્મસભા-સમાજે એક મંચ પર બેસી

વિચાર વિમર્શ કરવો જ રહ્યો. જે સારું છે, તેને ‘ટોપલા પર’ મૂકીએ જેથી બીજાને પ્રેરણા મળે, જે મર્યાદા છે તેનાં મૂળ સુધી પહોંચીએ અને તેને વિકાસમાં તબદીલ કરીએ.

શ્રદ્ધાળું સંન્યસ્ત હોય કે ગૃહસ્થ, છેવટે તો તેનો ઉછેર-પાલનપોષણ ધર-ધર્મસભાનો સૌથી નાનો એકમ-માં થાય છે, એટલે આપણે ત્યાં કહેવત છે, ‘વડ એવા ટેટા, બાપ એવા બેટા.’ જો સંન્યસ્ત જીવન કે ગૃહસ્થ જીવનમાં કે પછી જાહેર જીવનમાં જો કોઈ મર્યાદા દશ્ય હોય તો ઈલાજ ધરથી જ કરવો જરૂરી નથી લાગતો! પણ આ મર્યાદાની ઓજ...? તેનો ઈલાજ...! વગેરે પ્રશ્નો જ છે, તેના જવાબ શોધીએ, ભાવિ પેટીને આધ્યાત્મિક નાદારીના માર્ગ જતી અટકાવીએ, આધ્યાત્મિક ઉશ્તિ સાધવામાં બુનિયાદ બનીએ, તો જ ભવિષ્યમાં ધર્મસભાની સાર્ધ શતાબ્દી ટાજે આજની ઉગતી પેઢી ગૌરવથી કહી શકે, કે ‘ગુજરાતની ધર્મસભા આજે સાર્ધ શતાબ્દી ઉજવે છે, તેનો અમને આનંદ-પરમાનંદ છે. યાદ રાખીએ નદી પર્વતમાંથી માર્ગ કંડારે છે, તેની ક્ષમતાને કારણે નહીં, પણ દફ્તાને કારણે જ.’ અંતમાં સ્વાતંત્ર્ય પર્વ નિમિત્તે લખાયેલ માનવતાવાદી કવિ ઉત્સાહાંકર જોશાની ‘તેં શું કર્યું!’ કાવ્યની પંક્તિ થોડા ફેરફાર સાથે રજૂ કરું છું.

‘ધર્મસભાએ સવાસો વર્ષ પૂર્ણ કર્યો, તેની ઉશ્તિમાં તેં શું કર્યું!

આપણન ખર્ચું પૂરણ ! જો આ ધર્મસભાના ભાવિમાં તેં શું કર્યું !

હો ધર્મસભા સુરાભિત હુલ્લદલ અરવિંદ:

એ સપાદ શતાબ્દી પર્વની બંદગી.●

- જસવંત મેકવાન

જુલાઈ - ૨૦૧૯

મહાત્વના દિવસો :

૦૧ જુલાઈ : ડોકટર્સ કે

વન મહોત્સવનો પ્રારંભ

૦૬ જુલાઈ : વિશ્વ સહકાર દિન

(જુલાઈ માસનો પ્રથમ શનિવાર)

૧૧ જુલાઈ : વિશ્વ વસ્તી દિન

૧૨ જુલાઈ : કન્યા શિક્ષણદિન

૨૫ જુલાઈ : વાલી દિન (Parents Day)

ધર્મસભાના મહાત્વના દિવસો :

૦૩ જુલાઈ : ભારતના પ્રેષિત સંત યોમસ

૧૬ જુલાઈ : કાર્મેલિગિનિના માતા મદ્દિયમ

૨૫ જુલાઈ : પ્રેષિત સંત યાકોબ (સંત જેમ્સ)

૨૬ જુલાઈ : સંત યોહાકીમ અને આશ્ચા

(માતા મદ્દિયમના માતાપિતા)

૨૮ જુલાઈ : ભારતીય સંત અલ્ફોન્સ મુતાથુપાડાથુ

૩૧ જુલાઈ : લોયોલાના સંત ઈંગનાસ

(ઇસુસંઘના સ્થાપક)

આ વિષય ઉપરાંત અન્ય વિષયના લેખ ‘દૂત’ કાર્યાલયને તેમજ કાચા

કાચાદારના સંપાદકન

તા. પ્રીતિ જીનું, ૨૦૧૯ સુધીમાં મોકલયા પિંતાં.

એક તાંત્રો...

એક તાંત્રો બંધાઈએ,
આવો એક તાંત્રો બંધાઈએ...

ઈસુનું નામ રટાં રટાં
એક તાંત્રો બંધાઈએ !

ઈસુના પગલે ચાલતાં ચાલતાં
એક તાંત્રો બંધાઈએ !

પ્રભુની વાણી સુષાંતાં સુષાંતાં
એક તાંત્રો બંધાઈએ !

પુનરૂત્થાનમાં શ્રદ્ધા ચાખી
એક તાંત્રો બંધાઈએ !

પ્રેમ સ્વરૂપ ઈસુને ભજતાં
એક તાંત્રો બંધાઈએ...

- પીટર પરમાર

ક્યારેક

ક્યારેક એવીય ઘડી આવે છે
જેમાં ગાઢ અંધકાર હોય
ને એ વેરી લે...

પરંતુ ધીરે ધીરે એવી ઘડી
હુયે રચે છે દેવય -
ને એ દેવળમાં ટમટમતી મીણબત્તીના
અજવાળામાં એવી ઘડી ઓગળી જાય છે !

ક્યારેક વેરાગાઢ એવા ધૂમ્મસમાં
બધી દિશાઓ ને કેડીઓ,
રસ્તાઓ ખોવાઈ જાય છે -
એવી દિશાશૂન્ય સ્થિતિમાં
એકાદ પંખીનો મીઠો અવાજ
દોરી જાય છે,
જ્યાં જવું છે એ તરફ -
...ને રહી રહીને
એ અવાજમાં વળી પ્રભુશ્રદ્ધાનો જ
વિસ્તાર થતો પ્રતીત થાય છે...

- સિલાસ પટેલિયા

જીવતર લઈ ઊભો હતો

એ ફરીથી હાથમાં પથ્થર લઈ ઊભો હતો,
હું તૂટેલા કાચનો અવસર લઈ ઊભો હતો.

સાવ નાની વાત છે, સમજાય તો સમજો તમે,
રોજ એ મોટો થવા દર્શિતર લઈ ઊભો હતો.

અંગારું ખાલી અને માબાપ જીવે એકલાં,
એ જ બાળક કેટલું ભજતર લઈ ઊભો હતો.

લાકડીના ટેકે હવે ચાલી શકે તો પણ ઘણું,
આટલાં વર્ષો પછી

એ ધડપણ લઈ ઊભો હતો.

કેટલી ટોકર તને વાગી હશે

એ ના ગણો તમે,
ઈશ દર પગલે, જીવતર લઈ ઊભો હતો.

- કલ્યેશ સોલંકી 'કલ્ય'

અજવાળી અમાસ

થાશે જરૂર એક દિવસે અજવાળી અમાસ,
ભેદાશે બધો જ અંધકાર, છે અમને વિશ્વાસ !

જોઈશું સગી આંખે તમારા આગમનને પ્રભુ,
માનવું પડશે નાસ્તિકોને તમ હયાતી વિભુ !

નથી તમથી ઉપર હે વિશ્વ રચયિતા,
છો તમે જ ફક્ત જીવત પ્રભુને મૃત્યુ વિજેતા !

ગાઈએ સૌ ભજન

નિત આપણા મુક્તિદાતાનું,
કલ્યાણ કરશે 'કાંતિ'
એ તો એના સહૃજનનું

- કાંતિ વાધેલા

બદલાવ કેટલો ?

જુનું ગયું
ને નવું આયું, વધાયું એને ઉમંગભેર !

પછીતો એય ચાલ્યું જશે વર્ષને અંતે.
આમ બદલાયા કરે દિન-રાત અહીં
અવનવી ઘટમાળમાં વિશ !

લીસ્સી-ખરબચડી જિંદગી

રસાયા કરે અમાં સૌની,

'આહ' અને 'વાહ'માં

જીવનું આપણો રોજરોજ

સમયના ચાસમાં ઊગી-કૂટી.

ચંદ્ર સૂર્યની

શીતલતા ને ઉત્ત્રતા પેરી શ્વસનું

ક્ષણેક્ષણ સમયનો શાસ જીલી !

ચાલો !

મનદર્ધણે ડોકિયું કરી, ભાળીએ

કેટલું બદલાયા ?

ને કેટલી થઈ સાર્થક જિંદગી !

- ફેરિક બી. કિશ્ચિયન

લાભનામું:

To,

ડૉ. સિલાસ પટેલિયા

૨૦૧-સેક્લેન કલાસિક

SBS Colony, ડિલક્ષ ચાર રસ્તા

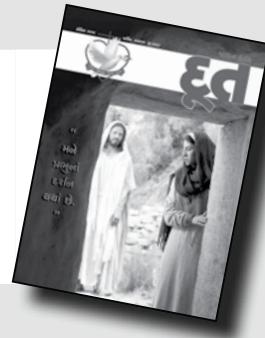
નિગમપુરા વડોદરા - ૩૬૦૦૦૨

મો: ૯૩૭૭૨૬૬૮૮૮

તમારો પત્ર

(૧)

માર્ચ ૨૦૧૮ના 'દૂત'નું વાંચન કર્યું. બેત્રાણ લેખ ધ્યાનાકર્ષક લાગ્યા. જેથી ફરીથી નજર ફેરવી લીધી. 'પરીક્ષા, વિદ્યાર્થી, વાલી અને આપણે' શ્રી શૈલેષ રાઠોડ તથા 'પરીક્ષાનું પ્રેશર' શ્રેયા રાજેશના લેખો વાંચવા લાયક રહ્યા. પરીક્ષાની મોસમભાં વિદ્યાર્થી તથા વાલી મિત્રોને જાગૃત જ નહીં, તેમની પોતાની માનસિકતા બદલવાની વાત પર બંનેએ ભાર મૂક્યો છે. શિક્ષિત માબાપો પણ આમાંથી બાકાત નથી. કેટલીકવાર કુટુંબ-માબાપ વગેરેના વધારે પડતા દબાણથી વિદ્યાર્થી વિચલિત થઈ જાય છે અને પરીક્ષા ચાલુ હોય એ સમયમાં જ...

વર્ષ દરમ્યાન બાળકને બંધિમાર વાતાવરણમાંથી મુક્ત રાખીએ બાળકને એની રૂચિ પ્રમાણે આગળ વધવા દઈએ. માબાપની અપેક્ષાઓ ઘણી મોટી હોય છે પરંતુ પોતાના બાળકની ક્ષમતા પણ જોવી જોઈએ. માટે બાળકને એની પસંદગીના વિષય પસંદ કરી તેમાં જ આગળ વધવા તેને પ્રોત્સાહન આપીએ. મિલેટરી જેવા વાતાવરણથી ધરમાં નીરસતા આવે છે. માટે મોજમસ્તીવાનું હાસ્યની છોળો ઉડાડતું હુલગુલાબી વાતાવરણ ધરમાં બનાવીએ જેની પરીક્ષા આપનાર બાળક પર સારી એવી અસર પડશે. બંને લેખકોને અભિનંદન.

— ફાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન, ચાવડાપુરા

(૨)

માહે એપ્રિલ-૨૦૧૮ના પાવન હૃદય દૂતનું વાંચન કર્યું. તપ્તાતુમાં જીવન પરિવર્તન વિષયક લખાયેલ લેખો ખૂબ જ હૃદય સ્પર્શી જણાયા જેમનો અંતઃ: અમલ થાય તો પણ લેખકોની કલમને સુયોગ્ય ન્યાય મળી રહેશે તેવું મારું માનવું છે.

આજે જ્યારે કુટુંબો સિસ્મિત બની ગયા છે, વિદેશમાંથી આવતા પુરોહિત પર પ્રતિબંધ છે, સંન્યસ્ત જીવન વિશે ક્યાંક ક્યાંક કાદવ ઉછાળવામાં આવે છે, વળી સંન્યસ્ત જીવન માટે - બ્રહ્મચર્ય-આજ્ઞાધીનતા અને અપરિગ્રહતા જેવા ક્રતો પાળવા ખૂબ જ કઠિન છે, સંન્યસ્ત જીવન જીવનું ખૂબ જ અધરું છે તેવા સમયે પૂજ્ય ફાધર વી.જી. દાસનો લેખ - 'પુરોહિત એટલે ઈસુના અંતેવાસી' સમયોગ્યિત જણાતા સંન્યતગણ તેમજ ધર્મજનોને લપડાકરૂપ અને પડકારૂપ હોવા છતાં પ્રેરણાદારી બની રહેશે.

ખૂબ જ સંવેદનશીલ બની, સાચી માહિતીરૂપ અર્થસભર લેખ લખવા બદલ પૂ. ફાધર વી.જી. દાસને અભિનંદન. લેખ ખૂબ જ સંવેદનશીલ છે છતાં સૌ કોઈએ સ્વીકારવો જ રહ્યો. હકીકત અંતઃ: સાચી હોવા છતાં આપણાને પુરોહિતની જરૂર છે કેમકે આપણાને પ્રિસ્તની જરૂર છે. ફાધર વી.જી. દાસની વિનંતીને સૌ કોઈ સ્વીકારી બાળકોને આધ્યાત્મિક ઓરાકથી સમૃદ્ધ બનાવે.

તંત્રીશ્રી તરફથી લખાયેલ બાર પ્રેષિતોના માહિતી સભર લેખ સૌ કોઈને જાગૃત કરશે તે નિઃશંક હકીકત છે. 'કપટની કારીગરી' લઘુકથા ટૂંકી પણ તાકાતવાન છે. વસનોથી ટેવાયેલા માટે દિશાસૂચક બની રહેશે. 'ઈસુનું મૌન' લેખ સૌ કોઈ માટે પ્રેરણાદારી બની રહેશે. મૌનમાં રહેલી તાકાતનું નિરૂપણ લેખનું અંતઃ: પાલન થાય તો ભયો ભયો. 'મૃત્યુમાં જીવન' અને 'પુનરુત્થાન કબરની પેલે પારનું જીવન' - લેખ પણ વારંવાર વાંચવા યોગ્ય અને પુનરુત્થાનના મર્મને સ્પષ્ટ કરનારા છે. ઈસુના પીડાદાયક દિવસોમાં ઘણા બધાને પડકારૂપ હોવા છતાં આધ્યાત્મિક અને સમૃદ્ધ ભાણું પૂરું પાડતાં લેખો સૌને લાભદારી અને પ્રેરણાદારી બની રહેશે. જથી ઈસુ.

— શાંતિલાલ મેકવાન, ગામડી, આણંદ
(૩)

એપ્રિલ-૨૦૧૮નો અંક એક બેઠકે વાંચી જવા બાંધી રાખે તેવો રહ્યો. તંત્રીશ્રીનો 'બાર પ્રેષિતો' સંકલિત લેખ માહિતીપ્રદ છે. પ્રેષિતોના અથાક પરિશ્રમની બુનિયાદ પર વર્તમાન ધર્મસભા ઊભી છે. 'પ્રેષિતોના મત'-શક્તા આપણે સ્વીકારીએ હોએ. તેમનો જોમવાન જુસ્સો આપણામાં ઊતરી આવે તો... ધાર્મિકતા અને આધ્યાત્મિકતા વચ્ચેના ભેદને જરૂરી એવી જોશીલી વાણીમાં ફાધર ડો. કુમારે ઓળખાયો. અભિનંદન તો ન કહી શકાય કારણ એ માટે હજુ નાના કહેવાઈએ પણ આભાર ફાધર, ખરા અર્થમાં શક્તા જાગી ઊંઠે એવી સમજણ આપવા બદલ.

વધુમાં તપ્તાતુમાં લગતા અન્ય લેખો મમળાવવાં લાયક રહ્યાં તેમાંથે સહંત્રીશ્રીની કલમે નવી મ્રકૃતિને નવીન રીતે ઓળખાવી - આભાર.

શ્રી બુકુલ મેકવાનના બંને ભાવાનુવાદો માહિતીસભર તો હતાં જ સાથોસાથ દિશાસૂચક પણ રહ્યા. 'જઘડો જોવાની મજા'માં ડો. થોમસ

પરમારે માણસ તરીકે આપણને જ આપણી ઓળખ કરાવી, આનંદ થયો, આભાર. ઈશ્વર પ્રેમ જન્મે છે. ડર નહીં, ‘ઉમોલકર’નો વિચાર કે ‘સ્વસ્થ જીવન’ વિશે ડો. રશ્મિનું પવિત્રશાસ્ત્ર આધારિત દર્શન ગમ્યું. મૌનની શક્તિ - સામર્થ્ય ડો. મનુ માલિયા સુંદર રીતે રજૂ કરે છે.

ફાધર પિચ્છાઈ દ્વારા લખાયેલ મૃત્યુમાં જીવન’ અને પૂર્વ તંત્રી જેન કાનીસ દ્વારા લખાયેલ ‘પુનરૂત્થાન કબરની પેલે પારનું જીવન’ જીવનનો ધર્મ સમજવા અદ્ભુત લેખો રહ્યા.

ફાધર વિનયની લઘુકૃત્યા અગમચેતીરૂપ છે. જો આપણો સમાજ આ સમજે અને વ્યસનમુક્ત બને તો... ફાધર વી.જી. દાસ દ્વારા પુરોહિતની ઈસ્નુંના અંતેવાસી તરીકેની ઓળખ સાથે પુરોહિત જીવનનું આંતરભાગ્ય સંપૂર્ણ દર્શન કરાયું, આભાર ફાધર.

— અવનિકા શ્યામલ - નાન્દિયાદ

(૪)

એપ્રિલ ‘દૂત’ અંકમાં શ્રી શૈલષ કિસ્ટીનો આમંત્રિત તંત્રીલેખ ‘પવિત્ર શુક્રવાર, પુનરૂત્થાન અને નવી પ્રકૃતિ’ વખાણવાલાયક છે. લેખકે આ નાણેય એકબીજા સાથે ઘનિષ્ઠ રીતે સંકળાયેલાં છે, એકબીજાનાં પૂરક છે, તે સ્પષ્ટ કર્યું છે. અભિનંદન.

‘કિશોરમિત્ર’માં પ્રિસ્ટી જવાનોનાં પરાકમ નિરૂપી સંપાદકશ્રીએ એકસાથે બે કામ પાર પાડ્યાં છે, આપણા જવાનોની કદર કરી છે અને બાળકોને તેવા બનવા પ્રેરણા આપી છે. આભાર રાજેશભાઈ.

‘બાર શિષ્યો’ના પરિચય લેખ માટે તંત્રીશ્રીનો આભાર. ભૂતકાળમાં શ્રી બિપિન આજાદ અને ફાધર આભ્રોસ ડાભીએ સંતો વિશે લખ્યું છે, જેના વાચનથી શ્રદ્ધાળુઓને તેમના જેવાં બનવા માર્ગદર્શન મળે છે. ‘બાર શિષ્ય’ મથાળા હેઠળ એક પુસ્તિકાનું પ્રકાશન થાય તો કેટલું ઉત્તમ ? સંતોના - શિષ્યનાં જીવનચરિત આપણા યુવાન-યુવતીઓનું શ્રદ્ધા ઘડતર કરશે એમ મારું માનવું છે. તંત્રીમંડળના સત્યગ્યાનનો આભાર અને અભિનંદન.

— પરમાર ઈશ્વરભાઈ સીમોનભાઈ - નાન્દિયાદ

(૫)

‘દૂત’ના માધ્યમ વડે આપ સૌ ગુજરાતની ધર્મસભાની જે સેવા બજાવો છો તે સરાહનીય છે. ધર્મવિદ્યાને અનુરૂપ ભાષાપ્રયોગ પણ એ સેવાનું એક અંગ છે. એપ્રિલ ૨૦૧૮ના ‘દૂત’ના અંકમાં આપે માનનીય ધર્માધ્યક્ષશ્રીના સંદર્ભમાં ‘તાજપોશીની પ્રથમ વર્ષગાંઠ નિમિત્તે...’ એવો શબ્દ પ્રયોજયો છે.

ભૂતકાળમાં માત્ર વડાધર્મગુરુના પદારોહણ સમારોહમાં જ તાજપોશીનો વિષિ હતો. આ વિષિમાં નવનિયુક્ત વડાધર્મગુરુના શિરે એમના હોદાનો તાજ પહેરાવવામાં આવતો. છેલ્યે ૧૯૬૭માં વડાધર્મગુરુ હંડા પાઉલની આ રીતની ‘તાજપોશી’ થઈ હતી.

થોડા જ સમય બાદ એમણે એ તાજ ધારણ કરવાનું છોડી દીધું હતું. એમના કોઈ પણ ઉત્તરાધિકારીએ એ તાજ ધારણ કર્યો નથી. નવા વડાધર્મગુરુના પદારોહણ સમારોહમાં પણ હવે આ વિષિ રાખવામાં આવતો નથી.

વેટિકન ખાતેની બીજી વિશ્વધર્મપરિષદ બાદ પ્રભુ ઈસ્નુંના જેવી સેવકનેતૃત્વની ભાવનાનો વિકાસ થતાં હવે પછી ધર્મસભા પોતાના ધર્માધિકારીઓ માટે સ્વામી કે માલિકનો અર્થ વ્યક્ત કરતો ‘તાજપોશી’ જેવો શબ્દ વાપરતી નથી. એટલે વડાધર્મગુરુના સંદર્ભમાં પણ આ શબ્દ હવે અસ્થાને છે. ભૂતકાળમાં આપણે ધર્માધ્યક્ષનો અભિષેક જેવો શબ્દપ્રયોગ કરતાં હતાં. ધર્માધ્યક્ષમાં પુરોહિતપદની પરિપૂર્ણતા છે. એ ધ્યાનમાં રાખી હવે આપણે ધર્માધ્યક્ષદીક્ષા જેવો શબ્દ વાપરતો હીએ.

પુરોહિતો ધર્માધ્યક્ષોના સહાયકો છે. એટલે જ ધર્માધ્યક્ષ વેદી પર હાજર હોય તો પરમયજના મુખ્ય પુરોહિત માત્ર તેઓ જ રહી શકે. અન્ય પુરોહિતો એમની સાથે રહી પરમયજ અર્પણ કરે છે. કાળગ્રસ્ત ઈશ્વર વિદ્યા રજૂ કરતો ‘તાજપોશી’ જેવો શબ્દ ધર્મસભા અંગે અનુચ્ચિત સંદેશ આપે છે. ‘દૂત’ જેવું લખ્યું પ્રતિષ્ઠિત સામયિક આ પ્રકારની ક્ષતિ ન થાય એની કાળજ રાખે એ જ અપેક્ષા. પ્રાર્થનાસભર શુભેચ્છાઓ.

— ઝાન્સિસ પરમાર, એસ.ડે., અમદાવાદ

‘દૂત’ની નીતિવિષયક સ્પષ્ટતા ગાંઠોળો... કવિ/લેખકોળો...વિજ્ઞાપન દાતાઓળો...

- ‘દૂત’માં પ્રસિદ્ધ થતી જાહેરાત કેથોલિક ધર્મસભાના સિદ્ધાંતો અને મૂલ્યોને સુસંગત હોવી જોઈએ.
- ‘દૂત’માં આવતી તમામ જાહેરાતોની વિચારસરણી સાથે ‘દૂત’ બંધાયેલ નથી.
- ‘દૂત’માં પ્રગટ થતી જાહેરાતની સત્યતાની ખાતરી ગ્રાહકે કરવાની રહેશે. ખાતરી બાબતે ‘દૂત’ જવાબદાર રહેશે નહિં.
- ‘દૂત’માં પ્રગટ થતા વિચારો કે અભિપ્રાયની જવાબદારી જે તે લેખકની રહે છે.
- કાર્યાલયને મોકલેલ લેખની નકલ/ફોટો લેખકે પોતાની પાસે રાખવી, મળેલ નકલ પરત કરવા કાર્યાલય બંધાયેલ નથી.
- લેખના સુધારા-વદારાનો અભાયિત અધિકાર તંત્રીશ્રીનો રહેશે જેની નોંધ લેવી.
- અન્યથી પ્રકાશિત થયેલ સામગ્રી-લેખ ‘દૂત’માં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે નહીં. લેખકે તે અંગેની બાંહેદરી આપવાની રહેશે.
- અસ્તીકૃત લેખ/કાવ્ય/સમાચાર અંગે પત્રવ્યવહાર અશક્ય છે.
- ધર્મસભામાં નોંધપાત્ર પ્રદાન ધારાવનાર વ્યક્તિઓ વિશે જ ‘દૂત’માં શ્રદ્ધાંજલિ લેખ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.
- કવિ/લેખક/વિજ્ઞાપન દાતાઓએ પોતાની કૃતિ/જાહેરાત સાથે પોતાનું પૂર્ણ નામ-સરનામું, મોબાઇલ/વોટ્સએપ નંબર તથા ઈ-મેઇલ આઈડી. અવશ્ય આપવાનું. કવિ/લેખકોએ પોતાનો પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો પણ આપવો.
- ન્યાયિક હક્કુમત (Jurisdiction) આણંદ જિલ્લો રહેશે.

પ્રજાજનો-આશાની નિશાની

સિસ્ટર વર્ષા જોન LDFX

વડાધર્મગુરુ માન્ય પ્રાર્થના હેતુ : મે ૨૦૧૮ : આફિકા ખંડની ધર્મસભાના નિષાવાન શ્રદ્ધાળુઓ ધર્મસભામાં એકતાનું બીજ અને સમગ્ર ખંડના પ્રજાજનો માટે આશાની નિશાની બની રહે.

થોલિક ધર્મસભા સર્વવ્યાપી છે. પૃથ્વી ઉપરના હરેક ખંડમાં દરેક ઈસુપંથી પોતાનાં વાણી, વિચાર, દયાભાવના, સત્કાર્યો તથા શુભસંહેશના પ્રચાર-પ્રસારથી ઈસુના નામની ધોખણા કરવામાં સતત કાર્યશીલ છે. ધર્મસભા વિશ્વના કોઈ પણ સ્થળ/કાળ પૂરતી સીમિત હોય, વિશ્વની હરેક જગ્યાની ધર્મસભામાં શ્રદ્ધાળુઓની ઈસુ ઉપરની અતુટ શ્રદ્ધા, ઈસુને વળગી રહેવાની આંતરિક ઈશ્વરા, ઈસુ સાથે રહેવા, તેમના નામની ધોખણા કરવા અને તેમના સામાજયનો ફેલાવો કરવાનો મૂળ હેતુ રહેલો છે. ધર્મસભાનું મૂળ ઈસુ પોતે જ છે અને આનંદ, પ્રેમ અને શાંતિ જે ઈશ્વર તરફથી મળેલાં મૂલ્યો છે, જે માનવબંધુઓને એકનો જીબનાર સેતુ છે.

આફિકા ખંડ જ્યાં પવિત્ર બાઈબલનું આગમન અને તૈયારી ૧૮૦૮ થી ૧૮૯૫ સુધીમાં તથા નવો કરાર ૧૮૨૦ થી ૧૮૮૮માં ધર્મજનોને ઉપલબ્ધ થયેલો જ્યાય છે. સંપૂર્ણ બાઈબલનો ફેલાવો લગભગ ૧૮૨૩ થી ૨૦૦૫ સુધીમાં થયેલ તેવી માહિતી આપણને ઉપલબ્ધ છે અને હવે આધુનિક અને અવનવા ઉપકરણોની દુનિયામાં સંપૂર્ણ બાઈબલ આપણા ભાઈ બહેનો માટે આંગળીના ટેરવે ઓન લાઇન ઉપલબ્ધ છે. જેના પાયામાં ઈસુ છે, તેવા વિચાર સાથે, વિચારને અનુસરીને, તેનું પૂજન કરવા, તેનું ભજન કરવા, અને તેની સુતિ કરવા શ્રદ્ધાળુઓ જ્યાં એકત્ર થાય છે, તે છે આપણી કેથોલિક ધર્મસભા. ‘ઈસુનો મુક્તિસંદેશ માત્ર યહૂદીઓને માટે જ નહિ, પરંતુ સમગ્ર માનવજાત માટે છે.’

વિશ્વના ખંડોમાં જનસંખ્યાની બાબતે આમ તો આફિકા ખંડ એશિયાખંડ પછીનું બીજું ગૌરવવંતુ સ્થાન ધરાવતો દેશ છે, જેમાં પ૪(ચોપન) જેટલા દેશ, તથા ૬(૪) જેટલા ટાપુઓનો સમાવેશ થયેલ છે. મોરેસીયસ જ્યાં આપણાં ભારતીય ભાઈ-બહેનો સારી એવી મોટી સંખ્યામાં વસી રહ્યા છે, સૌથી વધુ બોલાતી ભોજપુરી ભાષાનો તેઓ લાભ ઉઠાવે છે. ઈશ્વરના જેની ઉપર ઘણા ઉપકારો છે, તેવા આફિકાખંડના આપણા ભાઈ-બહેનો પોતાનો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ ઈસુ ઉપર રાખીને, પોતાના જીવનને શ્રેદ્ધે બનાવતાં રહ્યા છે, તેમની એકતા ધર્મસભાનું બળ અને સમગ્ર ખંડ માટે સાક્ષીરૂપ બની રહ્યા છે. તેઓની ધર્મસભા પ્રત્યેની નિષા, શ્રદ્ધા, એકતા, દિન-પ્રતિદિન વધતાં રહે અને તે સમગ્ર ખંડના પ્રજાજનો માટે આશાની નિશાની બની રહે તેવી સહૈવ ઈશ્વરને પ્રાર્થના કરતાં રહીએ.

ઈશ્વરની ઈશ્વરા વિના આપણામાંથી ન તો કોઈ પાવન બની શકે, ન કોઈ ઈશ્વરનું નામ લઈ શકે, ન ભજન કરી શકે, ન ધોખણા કરી શકે. માનવજાતની એવી કોઈ શક્તિ નથી જે પ્રભુનું નામ લેવા સક્ષમ હોય,

પરંતુ આપણા દ્યાળુ અને કૃપાળુ પ્રભુ એ કૃપા અને દ્યા આપણને પ્રદાન કરે છે. કૃપાની એ વર્ષ જીલીને આફિકા ખંડના, આપણાથી દૂર રહેલા, પરંતુ ઈશ્વરે એક ધર્મસભામાં તેજ્યા હોવાથી, આપણા એક પ્રભુ હોવાથી, આપણા જ ભાઈ-બહેનો એ જગ્યાઓ, જંગલો, પણડો, નિર્જન થણો, જ્યાં પ્રભુ આદ્ધ્વરાન આપે તે. દરેક જગ્યામાં પ્રભુના નામની જીવંત સાક્ષી પૂરી રહ્યા છે. ઈશ્વર સર્વસમર્થ અને જીવંત તથા સધળે જીવતા જાગતા લોકોમાં છે તે જાહેર કરી પ્રભુની સુતિ કરવાનું સદ્ગુર્ય ગ્રામ કરી રહ્યા છે. આપણા ખંડમાં અને આપણા દેશમાં રહીને પણ આપણી પ્રાર્થનાઓથી, વિનંતીઓથી, તેમની સાથે જોડાઈ શકીએ છીએ. તે માટે આપણે પ્રભુના આશીર્વાદ માગીએ, તેમની દ્યા અને કૃપા માંગીએ તથા ધર્મની એકતા, સમાજની એકતા, મનની એકતા અને વિચારોની એકતા સાધવા પ્રયત્ન કરતા રહીએ. એકતા અને શાંતિ પ્રભુ પ્રાપ્તિ માટે અતિ જરૂરી છે તે આપણે જાહીએ છીએ.

મન શાંત હોય તો હક્કારાત્મક અને અન્યની ભલાઈ માટેના સ્વાર્થવિદ્ધોણા વિચારોની પ્રાપ્તિ શક્ય બની શકે છે, દિવ્યતા પ્રામ કરવાનો અવસર મળી શકે છે, જીવનની સ્થિરતાનો અનુભવ માણી શકવાની શક્યતાઓ વધી જતી હોય છે, બીજાની તકલીફો, મૂલ્યવણો, જરૂરિયાતો, સમજવાની કૃપા સરળતાથી પ્રામ થઈ જતી હોય છે. શાંતિ પછી તરત જ એકતા સાધવાનું અમૂલ્ય દાન પ્રામ થઈ જતું હોય છે. એકતા એક ગજબની તાકાત પ્રદાન કરતું પરિબળ છે. પોતાના મન, પરિવાર, મિત્રો, શુભેચ્છકો, ધર્મસભા સાથે એકતા સાધવી, પોતાના તથા અન્ય સમાજ સાથે એકતા સાધી છેવેટે આ બધાંને સાથે લઈ પ્રભુ સાથે એકતા સાધી લેવાની તત્પરતા પ્રભુ દરેક ઈસુપંથીને પ્રદાન કરે. આફિકામાં વસતાં તમામ લોકોને પ્રભુ આશીર્વાદિત કરે, તેમની એકતા અને શાંતિ ફેલાવવાની ધગશ તથા આશાને વધુ પ્રભળ બનાવી તેમના કૃપાદાનોથી તેમને નવાજે, તેમજ પ્રભુ નામ લેવામાં જે તકલીફો અને કનુગત હોય તે સર્વ ઈશ્વરને નામે આશીર્વાદિત થાય તેવી પ્રાર્થના કરતાં રહીએ.●

મ.શી. સેન્ટ એવિયર્સ છાઈસ્કૂલ-વર્ટવા, અમદાવાદ

ઓપન ઇલ્લરબ્યુ ફાટિમા હાઈસ્કૂલ

મુ. ગોઠડા, તા. સાવલી, જિ. વડોદરા

ફાટિમા ટ્રસ્ટ, સંચાલિત ફાટિમા હાઈસ્કૂલમાં ધોરણ ૮ તથા ૧૦માં ગણિત/વિજ્ઞાન ભજાવી શકે તેવા B.Sc., B.Ed., (ગણિત/વિજ્ઞાન) વિષય માટે શિક્ષક જોઈએ છીએ.

સ્થળ : સંચાલકશ્રી, ફાટિમા ટ્રસ્ટ, મુ. ગોઠડા, તા. સાવલી, જિ. વડોદરા - ૩૯૧૦૭૦

(તા. ૧૮-૦૫-૨૦૧૮, સમય : સવારે ૧૦:૦૦ કલાકે)

મોબાઈલ નંબર : ૦૯૯૯૯૯૯૦ ૭૮૪૨૨

સંત જોસેફને પગાલે...

કાધર સેદ્રિક પ્રકાશ એસ.જે.

બચાબર છ વર્ષ પહેલાં ૧૮ માર્ચ, ૨૦૧૭ના રોજ વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે માતા ધર્મસભાની ધૂરા સંભાળી હતી, એ દિવસ હતો સંત જોસેફનો તહેવાર, વિશ્વ વ્યાપક ધર્મસભાના રક્ષકનું પર્વ. સંતનું પર્વ અને વડાધર્મગુરુનું પદારૂઠ થયું એ કંઈક જોગસંઝોગ ન હતો, પણ સંત ફાન્સિસ આસિસિ તથા સંત જોસેફના આદર્શ પ્રમાણે વિશ્વ ધર્મસભાને આગળ ધપાવવાનો એમાં સીધો સંકેત હતો. વડાધર્મગુરુ તરીકેના પ્રથમ પ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણીમાં તેઓશ્રીએ સંદેશ આય્યો હતો : ‘શુભસંદેશમાં સંત જોસેફની હાજરી એક ખડતલ, હિંમતવાન તથા મહેનતુ માણસ તરીકે જોવા મળે છે, જેમના હૃદયમાં ભરપૂર હેત જોવા મળે છે, જે સામાન્ય માણસમાં હોય નહીં. અન્ય માટે ચાહત ને બીજાઓ પ્રત્યે શ્રવ્યે નિખાલસતા, અનુકૂળા અને ચિંતા તેમના સદ્ગુણો છે.’

તેમણે ઉમેર્યું હતું, ‘સાલસ અને હેતાળ બનતાં આપણે ડરીએ નહીં, જેનો આદર્શ રક્ષક સંત જોસેફના વ્યક્તિત્વમાં જોવા મળે છે. તેમણે ગળે ઉતારવી અશક્ય લાગે તેવી ઘટનાઓ વખતે પણ નાની પ્રાર્થના કરી શકતું હતું. તેમણે ગણે સ્પષ્ટ રીતે પોતાની વફાદારી કુનેહપૂર્વક પ્રગટ કરી છે. શુભસંદેશકાર સંત જોસેફને મરિયમના પતિ, સારા તથા નરસા પ્રસંગોમાં તેમની પડાયે રહેનાર, બાળ ઈસુના પિતા તરીકે સર્વ વાતે તેમનું રક્ષણ કરનાર તથા પુત્રને પોતાનો વ્યવસાય શીખવનાર તરીકે વર્ણવે છે. સતત પ્રભુની ઈચ્છાને માથે ચડાવી, બાળક અને માતાના રક્ષક તરીકેની ભૂમિકા સુપેરે તેમણે નિભાવી છે. પ્રભુના સંકેત-પ્રભુના આદેશને ગ્રહણ તથા અમલ કરવા ઉત્સુક રહીને તેમણે પોતાની ઈચ્છા નહીં પણ પોતાના જીવનમાં પ્રભુની ઈચ્છાને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.’

વડાધર્મગુરુએ પોતાના પ્રથમ ઉપદેશમાં સંત જોસેફના સદ્ગુણોને જ કેન્દ્રમાં રાખ્યા હતા, અર્થાત્ આ સદ્ગુણોને વ્યક્તિગત રીતે આત્મસાત કરવામાં કોઈ કસર છોડશે નહિયે, તેવો સ્પષ્ટ સંકેત આય્યો હતો. વીતેલાં છ વર્ષ પર નજર માંડીએ તો વડાધર્મગુરુએ વિવિધ રાહે આ ગુણોને ચરિતાર્થ કર્યા છે. સંત જોસેફ એટલે સંભાળનાર અને રાખણહારનું મૂર્તસ્વરૂપ. પોતાના જીવનકાળ દરમિયાન તેમણે ઈસુ અને મરિયમની સંભાળ રાખી હતી, રક્ષણ કર્યું હતું. એમ કરવું એટલું સરળ ન હતું પણ જે જવાબદારી તેમને માથે નાખી હતી તે પૂર્ણ કર્તવ્યનિષ્ઠાથી તેમણે અદા કરી હતી. એવું જ વર્તમાન પાલકપિતા વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ સંત જોસેફને પગલે પગ માંડતાં કરી રહ્યા છે, સ્વી પુરુષ અભાલવૃદ્ધ તમામની તેઓ ચિંતા કરે છે, દોરવણી આપે છે. દુનિયામાં એકલવાયા, બીમાર, વયોવૃદ્ધ, બહિજ્ઞત, કેદી એમ સર્વ સુધી સર્વોત્તમ રીતે પહોંચે છે. સમગ્ર સૃષ્ટિના સર્જનની માવજત અને સુરક્ષા માટે તેમની નેમ છે, વિશેષમાં એમ કરવા આપણાને પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહન પણ આપે છે. ‘ન્યાય કરનારો હું કોણા ?’ વડાધર્મગુરુનો મર્મજ્ઞ પ્રશ્ન હજુ પણ ઘણા કાન પર મધુર સાદ પાડે છે. દયા, સ્વીકાર અને આત્મીયતાનાં વિશાળ દ્વાર આ

પ્રશ્નના રણકાર દ્વારા તેમણે ઉધાડ્યાં છે. જોસેફ, એક ધર્મિક માણસ હતા, છતાં મરિયમને ઘેર તેડી લાવવાં કે કશી હોછા વગર છૂટાં કરવાં અંગે શંકા જાગી હતી ત્યારે તેમની નિર્ણયશક્તિએ વિજય મેળવ્યો હતો. પ્રભુના આત્માની દોરવણી અનુસાર તેમણે જીવનનાવ હંકાર્યું હતું.

૨૦૧૭માં નાતાલ પૂર્વે સંદેશ આપતાં વડાધર્મગુરુએ કહ્યું હતું : ‘સંત જોસેફ સાથે બેથ્યેહેમની યાત્રા વેળાએ તેઓ આપણાને ગ્રાન્થિપાઠ શીખવે છે : ‘ઈસુના આ પાણકપિતા અંધકારમાં કેવી રીતે આગળ વધવું તે જાણતા હતા, પ્રભુનો સાદને કેવી રીતે સાંભળવો, ચૂપચાપ કર્મયોગ કેવી રીતે પૂર્ણ કરવો.’ મરિયમને ગર્ભ રહ્યો છે, તે જાણીને જોસેફ પોતાની સાથે જ યુદ્ધ લડ્યા હતા, એમ જણાવી તેમણે કહ્યું, ‘ાંતર મન સાથેનું આ યુદ્ધ કેવું યાતનાગ્રસ્ત હતું તે તો ‘જેણે પાટો તે જ પીડા જાણો.’ આ સંઘર્ષ વખતે જ તેઓ પ્રભુનો અવાજ સાંભળે છે, ‘ઉઠ, ઊભો થા.’ આ શબ્દો બાઈબલમાં અવારનવાર, ખાસ કરીને નવા કરારના પ્રારંભે સાંભળવા મળે છે. ‘તરી પત્ની મરિયમને ઘેર તેડી લાવતાં ડીરીશ નહીં.’ પરિસ્થિતિનો કબજો સંભાળ, આ સંઝોગો તારા હાથમાં લઈ લે, અને આગળ વધ. જોસેફ પોતાના મિત્રો પાસે આશાસન મેળવવા ગયા નહિયે, તેઓ કોઈ ભવિષ્યવેતા પાસે પણ ગયા નહિયે, જે સ્વભાવો અર્થ સમજાવે, કેવળ તેમણે ભરોસો રાખ્યો. તેઓ આગળ વધા. તેમણે પરિસ્થિતિ પર કાબૂ લીધો. કેવી પરિસ્થિતિ હતી ? એવું તે શું હતું, જે જોસેફ માન્ય રાખ્યું બે બાબત : પિતૃત્વ અને આધ્યાત્મિક સત્ય, જેના પર વડાધર્મગુરુ આજે ચિંતનશીલ છે.

જોસેફ, મરિયમ અને ઈસુને લઈને મિસરમાં વસવાટ કરે છે, એટલે જોસેફને શરણાર્થી તરીકેનો અનુભવ થયો હતો, નિરાશિત જીવનની અનિશ્ચિતતા સમજાયા હતા. વડાધર્મગુરુ વારંવાર પોતાની જાતને સ્થળાંતર કરનારા પરિવારમાંના એક ગણાવે છે. શરણાર્થીઓ અને સ્થળાંતરિતની સતત ફિકર કરવી એ વડાધર્મગુરુની ઓળખ જોવા મળે છે. પવિત્ર કુટુંબ શરણાર્થી હતું એમ ઘણીવાર વડાધર્મગુરુએ પ્રિસ્તીઓને યાદ કરાયું છે. સ્થળાંતર કરનારાઓ અને નિવાસિત લોકોને આતિથ્ય પૂર્ણ પાડવા, રક્ષણ કરવા, આધાર આપવા અને પુર્ણવસવાટ કરવા તેઓ હુંમેશા અરજ ગુજારે છે.

પ્રભુએ સોંપેલી જવાબદારીને વહન કરવા સક્ષમ અને સ્વમ જોનારા વ્યક્તિ તરીકે સંત જોસેફનો સંદર્ભ વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ અવારનવાર ટાંકે છે. આ અગાઉના તેમના એક ઉપદેશમાં તેમણે જણાયું હતું : ‘ઈસુના જન્મ પહેલાં દેવદૂતે જોસેફને સ્વપ્નમાં દર્શન દઈન મરિયમને ઘેર તેડી લાવવા અને ઈસુના જન્મ બાદ બાળક અને તેનાં માતાને લઈ મિસર જવા આદેશ આય્યો હતો એટલું જ નહિયે ‘ડીરીશ નહિયે’ કહી હિંમત પણ આપી હતી અને જોસેફ સ્વપ્નમાં મળેલા આદેશને વફાદારીપૂર્વક અનુસર્યા હતા. સંત જોસેફના આ આદર્શને પ્રિસ્તીઓએ, ખાસ કરીને

યુવાનોએ અનુસરવો જોઈએ. જ્યારે આપણે મહાન-સુંદર સ્વમ જોઈએ છીએ ત્યારે આપણે પ્રભુના સ્વમની નજીક જઈએ છીએ, પ્રભુના આપણા માટેના સ્વમની પિછાણ કરીએ છીએ, જુવાનોને સ્વમ જોવાની ક્ષમતા ઉપરાંત સ્વમ પૂરાં કરવામાં આવતા પડકારોનો મુકાબલો કરવા હિંમત પણ બધે છે. વડાધર્મગુરુ વધારે સહિષ્ણુ, દ્યાળુ, સુલેહભર્યા, વાપક, ન્યાયી અને સંવેદનશીલ વિશ્વ માટે સ્વમ જોતાં પીછેહઠ કરતા નથી.

‘મારા માટે પ્રાર્થના કરો’ એવી વિનંતી, પોતાની વરણી થવાની થોડીક કણો બાદ ‘દર્શન ઝરખા’ માં ઊભા રહીને ૧૩ માર્ચ, ૨૦૧૩ના રોજ સાંજે ઉપસ્થિત શ્રદ્ધાળુઓને તેમણે કરી હતી. આ વ્યક્તિગત વિનંતીથી સંત પીતર ચોક-વેટિકનમાં હજારો દર્શનાર્થીઓ ઉપરાંત દુનિયાભરના કરોડો પ્રજાજનોના હદ્યના તાર ઝણાણી ઊઠ્યા હતા. ધર્મજનોને પ્રાર્થના કરવાની વિનંતી માત્ર કરી તેઓ અટકી ગયા ન હતા, તેમણે પોતાની માનવીય નભળાઈઓનો જાહેર એકરાર પણ કર્યો હતો અને વડાધર્મગુરુના પદાર્થિકારીને કારણે ભૂતકાળમાં જોવા મળેલી મયાર્દાઓ કબૂલ પણ કરી હતી. ‘તેઓ પોતે પ્રથમ સેવક છે. એ રીતે ધર્માર્થિકારીઓને કે ધર્મગુરુઓ પણ સેવકથી વધારે શું હોઈ શકે?’ એવો સ્પષ્ટ સંદેશ તેમણે ચૃતતા કે ઉત્તરતા દરજજાવાળી વ્યવસ્થામાં જડબેસલાક માનનારા રૂઢિયુસ્ત ધર્માર્થિકારીઓને આપ્યો હતો. સંત જોસેફના જેવી નન્ત્રતા, વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસના વક્તિત્વમાં મૂર્તિમંત છે.

સંત જોસેફ કેવળ માતા ધર્મસભાના જ રક્ષક સંત નથી, તેઓ ઈસુસંધના પણ રખેવાળ છે. એ સાચું છે કે, વડાધર્મગુરુ ઈસુસંધી આધ્યાત્મિકતામાં જબોળાયેલા છે એટલે સંત જોસેફની બમણી અસર

અવર લેડી ઓફ પીલાર નર્સિંગ સ્કૂલ, સાણંદ
(Sisters of Charity of St. Anne)
Nursing Admission 2019/2020 ANM/ GNM

- ધોરણ 12 (રેઝલ્ટ પછી ફોર્મે બહાર પડશે)
- ANM (સરકાર માન્ય 2 વર્ષનો કોર્સ)
- GNM (સરકાર માન્ય 3 વર્ષનો કોર્સ)
- 12th Pass With Minimum 40% (English Subject ફરજિયાત)
- શી શીપ કાર્ડ ધરાવતા SC/ST વિદ્યાર્થી માટે નિશુલ્ક પ્રેવેશ
- SC/ST વિદ્યાર્થીઓ માટે 80000/- શ્રીધ્યવતી મળવાપાત્ર

*** એડમિશન માટે આજે જ સંપર્ક કરો.

**Chekhla Road, Nidhrad Village, Nr. Munibapu Ashram,
Sanand 382115, Ahmedabad
Office: 8690210120 / 9427705631 School: 02717 222447
Email : olopns@gmail.com Website: www.olpnursingschool.org**

Wanted:Nursing Tutors (B.Sc. Nursing or P.B.B.Sc. Nursing & MSC Nursing)

100% JOB GUARANTEE
શીશીપ કાર્ડ ધરાવતા SC/ST વિદ્યાર્થીના
શી માં ૭૦૦૦૦/- સુધીની રાહત

હંમેશા રહેશે. આ બધાની પર વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ એક અંગત બાબત હંમેશા જણાવે છે : ‘મારે કેટલીક અંગત વાતો તમને જણાવવી છે. સંત જોસેફ મને અતિપ્રિય છે. તેઓ સામર્થ્ય અને મૌનના માલિક છે. મારી ઓરડીમાં, મારી પાટલી પર નિદ્રાવસ્થ સંત જોસેફની પ્રતિમા છે. નિદ્રાવસ્થામાં જ તેઓ ધર્મસભાની ફિકર કરે છે. હા તેઓ તેમ કરી શકે છે.’ જ્યારે મારા મનમાં કોઈ સમસ્યા કે મુશ્કેલી હોય ત્યારે એક નાનકડી ચીકીમાં લખીને નિદ્રાવસ્થ સંત જોસેફની પ્રતિમાના પડખા નીચે સેરલી દઉં છું. એટલે સ્વખાવસ્થામાં તેઓ સમસ્યા કે મુશ્કેલી નિહાળે છે અને... અર્થાત્ આ પ્રતિકૂળતા અંગે સંત જોસેફને વિનંતી કરીએ, પ્રભુની કૃપાને કારણે મને સારી ઊંઘ મળે છે.’

જો વડાધર્મગુરુનો આદર્શ સંત જોસેફ હોય અને તેઓ સંતના પગલે ડગ માંડી સમગ્ર ધર્મસભાને માર્ગદર્શન આપતા હોય તો આપણે પણ સંત જોસેફનું અનુસરણ કરવું જ જોઈએ. ધર્મસભા ૧ લી. મે ના રોજ કામદાર સંત યોસેફનો તહેવાર ઉજવે છે, ત્યારે આપણે સંતના પગલે ચાલીએ એ જ તહેવારની શુભેચ્છા. જોગાનુઝોગ ૧ લી. મે આપણા ગુજરાત રાજ્યનો સ્થાપના દિન છે. ત્યારે ગુજરાતમાં સુખ-શાંતિ-પ્રેમનું રાજ્ય આવે તે માટે સંત જોસેફને અચૂક વિનંતી કરીએ. ●

ઈમેલ : cedricprakash@gmail.com

ફાન્સિસના ‘લીજિયન ઓફ ઓનર’ તથા ભારત સરકારના ‘કબીર પુરસ્કાર’ થી સન્માનિત ફાધર સેન્ટિક એસ.ડે. માનવ અધિકાર તથા શાંતિ સ્થાપનાના કાર્યમાં ભેતરાયેલા જાહીતા આંતરરાષ્ટ્રીય કર્મશીલ છે.

સ્નાનસંસ્કાર પ્રદાનની સપાદ શાતાંડી

દેવ. ફાધર ઝાન્સિસ પરમાર એસ.જે.

Gજરાતની ભૂમિ પર ગુજરાતના ભક્તોને સ્નાનસંસ્કાર પ્રદાન કર્યાને ૧૧મી ડિસેમ્બર ૨૦૧૮ ના રોજ સવા સૈક્રો, ૧૨૫ વરસ પૂરા થયાં છે. સપાદ શાતાંડીના આ સપરમે દિવસે (સોમવાર ૧૧ ડિસેમ્બર, ૧૮૮૩ ના રોજ) મોગરીમાં ર૨૮ વરસના ફાધર માનુષેલ ગોમ્સે હ વરસથી માંડી ૪ મહિનાની ઉમરનાં ૧૦ કન્યા ને ૮ કુમારો એમ કુલ ૧૮ બાળકોને સ્નાનસંસ્કાર આપ્યો હતો.

ગુજરાત માટે પ્રિસ્ટીધર્મ નવો નથી. છેક ઈ.સ.ની શરૂઆતમાં ભરુચ એક બંદર તરીકે વિકસિત હતું. એ પરથી અનુમાન કરી શકાય કે પમી સદીમાં નેસ્તોરવાઈ પ્રિસ્ટી વેપારીઓ એ માર્ગે સફર કરતા હશે અને એમાંના થોડા ભરુચમાં સ્થાયી થયા હશે. પણ પ્રિસ્ટીધર્મનો પ્રચાર-પ્રસાર કરવાનો કોઈ પ્રયત્ન થયો લાગતો નથી.

ત્યારબાદ ૧૯૮૧માં દોમિનિકન સંઘના ફેન્ચ સાથુ જોરદાને ભરુચમાં સ્થાયી થયેલા નેસ્તોરવાઈ પ્રિસ્ટીઓએ પોતાની મુલાકાતે આવવા આમંત્રણ પાઠ્યું હતું. એમણે એમના છ માસના વસવાટ દરમિયાન ૧૧૫ ભક્તોને સ્નાનસંસ્કાર આપ્યો હતો.

૧૮મી સદીમાં મિલિટરી ને રેલવેના કેથોલિક પ્રિસ્ટીઓની ધાર્મિક સારસંભાળ લેવા ભરુચ (૧૮૦૮), અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, વીસા, ભૂજ, રાજકોટ ને ભાવનગરમાં પ્રિસ્ટી ધર્મગુરુઓ નિમાયા હતા. તેઓ અહીંના પ્રિસ્ટીઓની સંભાળ લેતા હતા. પણ તેઓ ધર્મપ્રચાર, પ્રસારનું કોઈ કામ કરતા નહીં.

ગુજરાતીઓમાં કેથોલિક ધર્મપ્રચાર-પ્રસારનાં મંડાણ થાય છે એ જ ૧૮મી સદીને અંતે, ૧૮૮૧માં. આપણા ભાઈઓ પેટિયું રણવા મુંબઈ પહોંચી ગયા હતા. એમાંના કેટલાકને ત્યાં વાંદરામાં આવેલી સંત જોસેફ કોન્વેન્ટમાં ધરકામ ને બાગકામ માટે નોકરીએ રાખવામાં આવ્યા હતા. એમાંના એક તે આ મોગરીના રણછોડભાઈ. એમનો નાનો દીકરો માંદો પડતાં તે એમને દવાખાનામાં સેવા આપતાં સિસ્ટર મેરી પોલ પાસે ઈલાજ કરવા લઈ ગયા. બહુ મોહું થઈ ચૂક્યું હતું. બાળકની ધડીઓ ગણાતી હતી. સિસ્ટરે પેલા બાળકને સ્નાનસંસ્કાર આપી એનું નામ જોસેફ સેબાસ્ટિયાન પાડ્યું. એ બાળક તે આ મોગરી ગામનો, ગુજરાતનો સર્વ પ્રથમ કેથોલિક. થોડા સમયમાં બાળક દેવલોક પામ્યો.

એ પ્રસંગ આપણે માટે આપણે ત્યાં કેથોલિક ધર્મગંગાની ગંગોત્રી બની રહ્યો. રણછોડભાઈએ શનિવાર ૨૪ મે, ૧૮૮૧ના રોજ સિસ્ટર મેરી પોલને કાને વાત નાખી. સારા કામમાં વાટ જોવાની ના હોય. બીજે દિવસે, રવિવાર ત મેના રોજ, પાવન કુસના પર્વને દિને રણછોડભાઈ, એમનાં પત્ની આશીભાઈ અને એમનાં ચાર સગાંઓએ ધર્મશિક્ષણના વર્ગો ભરવાનું ચાલુ કર્યું.

એ પ્રથમ સ્નાનસંસ્કારની તૈયારી ચાલી ચાર મહિના સુધી. ગરીબની લાચારીનો લાભ લઈ એને લાલચ આપી વટલાવી દેવામાં આવે છે એમ માનનાર ને મનાવનારને આ વાત સંભળાવવા જેવી છે. તૈયારી કરાવી છે ચાર મહિનાની.

એ ૧૮૮૧ની સાલમાં (૧૨૭ વરસ પહેલાં) માતા મરિયમની જન્મજયંતીને સપરમે દહાડે (મંગળવાર ૮ સપેન્ટેમ્બરના રોજ) કુસ દુહિતા સંઘના મુંબઈના વાંદરામાં કામ કરનાર ગુજરાતની વ્યક્તિઓ (હ પુખ ને ૨ બાળકો)ને સંત પીતર દેવાલયમાં ફાધર પીતર ફન્નિન્ડિસને હાથે સ્નાનસંસ્કાર પ્રદાન કરવામાં આવ્યો. એમાં હ હતા મોગરીના (રણછોડભાઈ હવે અંતોન, એમનાં પત્ની આશીભાઈ હવે મારીઆ જોસેફીના, એમનાં બે સંતાનો સ્તાનિસલાઉસ અને આલોઈસ) તો બે નાપાડના. નાપાડના બે હતા ભગો અને છગો. ભગાભાઈને સ્નાનસંસ્કારમાં ફાન્સિસ જેવિયર નામ આપવામાં આવ્યું હતું. આ ભગાભાઈ ઉઙ્ફ ફાન્સિસ જેવિયરના એક પૌત્ર તે કુસદુહિતા સિ. વિમલા.

ફાધર માનુષેલ ગોમ્સ એકાદ મહિના માટે નાપાડમાં વડ નીચે તંબુ તાણી રહ્યા હતા. એક કેથોલિક એન્જિન પ્રાઇવર એમનું ટિફિન લઈ આવતા અને નાપાડના એક ભાઈ નાવલી સ્ટેશનથી એને ફાધરને પહોંચતું કરતા. એ જમાનામાં ખુરશી તો ક્યાંથી હોય ? એટલે ખાંડણિયાનો ઉપયોગ ખુરશી તરીકે કરવામાં આવ્યો. એ ખાંડણિયો આજે પણ ‘ગુજરાવાણી’ અમદાવાદમાં સચવાઈ રહ્યો છે.

ત્યારબાદ ૧૯૮૧ નવેમ્બર, ૧૮૮૧, સર્વ સંતોના પર્વદિને પુખ વધની બીજી બે વ્યક્તિઓને સ્નાનસંસ્કાર પ્રદાન કરવામાં આવે છે. એમાંના એક તે ૫૦ વરસના મોરારભાઈ (થેઓદોર ફાન્સિસ). કવિ મકરંદ દવે કહે છે તેમ, ‘ગમતું મળે તો અલ્યા ગુજે ન ભરીએ ન ગમતાંનો કરીએ ગુલાલ.’

શુભસંદેશમાં જેને જેને પ્રભુ ઈસુનો અનુભવ થાય છે તે તરત જ એની લહાણ કરવા, પોતાને જે મળ્યું તેને બીજા સુધી પહોંચાડવા આગળ આવે છે : આન્દ્રિઆ એના ભાઈ સિમોનને બોલાવે છે તો ફિલિપ એના મિત્ર નથનિયેલને. પુનરૂત્થાન પામેલા પ્રિસ્ટનો અનુભવ થતાં જ મગદલાની મરિયમ, એમાઉસને માર્ગ વળેલા શિષ્યો, સંત પાઉલ એ સૌ ઈસુના પ્રેરિતો બની રહે છે.

૧૮૮૮માં ગુજરાતમાં આવનાર કુસ દુહિતા સંઘના પ્રથમ સાધીબહેનોમાં આ સિસ્ટર મેરી પોલનો પણ સમાવેશ હતો. ગુજરાતીઓમાં કેથોલિક પ્રિસ્ટીધર્મનો પ્રચાર-પ્રસાર થાય છે, એક

દેશી ફાધર-ભારતીય યાજ્ઞિક ફાધર માનુઅલ ગોમ્સને હાથે. ગુજરાતમાં પ્રજાની ભાષા શીખી ધર્મસેવા કરવા તેયાર થનારામાં ફાધર માનુઅલ ગોમ્સ પ્રથમ છે. ૧૮૮૮માં એમની નિમણૂક અમદાવાદ ખાતે થઈ હતી ને એમને ગુજરાતી શીખવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું. ત્યારે એમની ઉમર હતી માત્ર ૨૮ વરસની.

૧૮૮૮ ડિસેમ્બર ૧૮૮૮ના દિવસે ફાધર માનુઅલ ગોમ્સ એમના કર્મચારી અંતોન ડિસોજા સાથે ગાડીમાં આણંદ આવે છે અને ત્યાંથી બળદગાડામાં મોગરી જાય છે. અગાઉ વણવેલ થેઓદોરે ૧૪ કુટુંબોના વડીલોને એમના બાળકોને નવા ગુરુને હાથે સ્નાનસંસ્કાર ગ્રહણ કરવા સમજાવ્યા હતા. હ વરસથી માંડી ૪ મહિનાની ઉભરનાં બાળકો (૧૦ કન્યા ને ૮ કુમાર) સ્નાનસંસ્કાર માટે તેયાર હતાં. આમ ગુજરાતની ભૂમિ પર પ્રથમ સ્નાનસંસ્કારની તેયારી ગુજરાતના જ ધર્મજને કરી હતી. એ પછી તો ધર્મશિક્ષકોનો એક આખો વર્ગ તેયાર થયો ને એણે ધર્મસેવામાં સિંહફણો આપ્યો છે.

૮ ડિસેમ્બરના રોજ ફાધર માનુઅલ ગોમ્સ અમદાવાદથી આવી ગયા હતા. ૧૦મીની સાંજે તેઓ મોગરીના વેધૂર વડલા નીચે રાત ગાળવાની તેયારી કરતા હતા ત્યાં સૂર્યસંત ટાણે ગામનો રાવણિયો ગામની કહેવાતી સવર્ણ પ્રજાનો સંદેશો લઈ આવે છે અને ફાધરને રાતવાસા માટે બીજા કોઈ સ્થળે જવા કહે છે. લોકો એમને ત્યાંથી બે કિલોમીટર દૂરના કરમસદના પાદરના બીજા એક વડ નીચે દોરી જાય છે.

૧૮૮૮માં એ મોગરીના પાદરના વડ તળેથી ફાધર માનુઅલ ગોમ્સને જાકારો મય્યો ત્યારે એમણે એ પહેલી રાત કરમસદના વડ તળે ગાળેલી. બાદમાં ૧૮૦૮માં કરમસદના એ વડની નજીક ફાધર ઉમ્ભ્રાખે બાંધકામ શરૂ કર્યું હતું. ફાધરને જાકારો આપનાર આ મોગરી ગામની વાત કરીએ તો ચરોતર એજયુકેશન સોસાયટી સંચાલિત મહાત્મા ગાંધી વિદ્યાલયમાં આપણા એ જ ગુજરાતી કેથોલિક સમાજનાં એક બહેન આચાર્યા તરીકે વયમર્યાદાને લીધે નિવૃત્ત થયાં છે, એ પણ ઈશ્વરની જ બલિહારી છે.

ફાધર માનુઅલ ગોમ્સ ૧૮૮૮માં ગુજરાતની વિદ્યાય લે છે. એમણે આદરેલ યજ્ઞમાં ઈધણ પૂરવા જર્મન-સ્વીસ ઈસુસંધી ધર્મગુરુઓ આવી ગયા છે. ૧૮૮૮માં આણંદ ખાતે ગુજરાતનો પ્રથમ ધર્મવિભાગ, તાબો શરૂ થાય છે. ૧૮૯૪માં પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ વેળા જર્મન, ઈસુસંધી પુરોહિતોને ઉચાળા ભરવાની ફરજ પડે છે.

૧૮૮૮થી ૧૮૯૪ સુધીના આ ૨૧ વરસનો વિકાસ કાંઈક આવો છે : પુરોહિતો : ૭, સાધ્વીબહેનો(કુસ દુહિતાઓ) ૪, ગામ : ૭૦. મિશનસથ્યાઓ : ૫, રહેકાણો : ૬, કેથોલિકો : ૨૪૭૦, કેથોલિક લગ્નસંસ્કાર : ૩૦૭, એક ધર્મશિક્ષક વડે ચલાવાતી શાળાઓ : ૬૦, કુલ વિદ્યાર્થીઓ : ૬૮૬.

ફરી એકવાર મુંબઈ ધર્મપ્રાન્તના ધર્મપ્રાન્તીય ધર્મગુરુઓ વહારે આવે છે અને ધર્મસેવાયજ્ઞ જારી રાખે છે. ત્યારબાદ પ્રથમ સ્પેનના આરાગોન ને બાદમાં કાસ્તીલ અને ત્યાર બાદ લોયોલા પ્રાન્તોમાંથી ઈસુસંધી સાધુઓ આવી જાય છે ને આજ સુધી કાર્યરત છે.

પ્રથમ ગુજરાતી સંન્યાસી : આમોદના પીતરભાઈ ને મોનિકાબેનના પુત્ર, બ્રધર વિન્સેન્ટ વાવેલા (હ ફેલ્લુઆરી ૧૮૦૩ થી ૧૦ ફેલ્લુઆરી ૧૮૭૯) ૨૨ વરસની વયે ૧૮૮૮માં માઉન્ટ પોઈન્સુર ખાતે ફાન્સિસ્કન મિશનરી બ્રધરોના સંઘમાં જોડાયા. ગોવા, બેંગલૂરુ, જર્મની, કેરાલા તેમજ માઉન્ટ પોઈન્સુર ખાતે હાઈસ્ક્લાનના આચાર્ય, ઉપરી, બ્રધર જનરલના અવ્યાલ સલાહકાર, સંઘના ખજાનચી જેવી જવાબદારીઓ તેમણે નિભાવી હતી.

૧૮૮૮માં ઉત્તરસંડાના ફાધર બાસીલ લાલાભાઈ પરમાર અને આમોદના બ્રધર દીદાખુશ જેઠાભાઈ ઈસુસંધીમાં દાખલ થાય છે ને ગુજરાતમાં આજીવન સેવાઓ આપે છે. હાલ આપણા અમદાવાદ ધર્મપ્રાન્તમાં સારી એવી સંઘ્યામાં ધર્મપ્રાન્તીય ધર્મગુરુઓ સાથે ઈસુસંધી ઉપરાંત અન્ય સાધુ-સાધીસંઘો કાર્યરત છે. એ સૌ ધર્મિક ઉપરાંત શૈક્ષણિક, સામાજિક, આર્થિક અને અન્ય સેવાકાર્યો કરી રહ્યાં છે.

૧૮૮૮ વરસ પહેલાં મુંબઈમાં પહેલ કરનાર કુસદુહિતાની સાધીબહેનો અને ૧૮૮૯ વરસ પર ગુજરાતની ધર્તી પર પહેલ કરનાર ફાધર માનુઅલ ગોમ્સની મહેનત એળે નથી ગઈ. ગુજરાત પર ઈશ્વરની મહેર ઉત્તરી છે. એનાં સંતાનો-વિશેષ સાધીબહેનો-દેશપરદેશમાં ઈશ્વરનો પયગામ લઈને નીકળી પડ્યાં છે અને પોતાને જે મળ્યું છે એની લહાણી કરે છે. આજે આપણે એ પ્રસંગને વાગોળીએ છીએ. એ સૌ ધર્મગુરુઓ, ધર્મભગિનીઓ, ધર્મશિક્ષકો અને ભક્તજનોનો દિલથી આભાર માનીએ. એમના વારસાને આગળ ધપાવવા કટિબદ્ધ થઈએ અને આપણો ફાળો આપી કૃતાર્થ થઈએ એ જ મારી તો અપેક્ષા, પ્રાર્થના અને આશીર્વાદ.●

ઈમેલ : parmarf@jesuits.net

નોંધ : ગુજરાતની કેથોલિક ધર્મસભાના ૧૨૫ મા વર્ષની, ૧૧ ડિસેમ્બર ૨૦૧૮ના રોજ મોગરી(કરમસદ ધર્મવિભાગ) ગામમાં ઉજવણી પ્રસંગે ફાધરનું પ્રવચન, તેઓશ્રીની સંમતિથી અતે પ્રકાશિત કરીએ છીએ. - તંત્રીશ્રી

દેવ. ફાધર ફાન્સિસ, સેન્ટ એવિયર્સ કોલેજ - અમદાવાદના પૂર્વ આચાર્ય અને ઈસુસંધી - ગુજરાતના હાલના પ્રાન્તાચિકાન્દા છે.

ઈલ્લગેશનાલ જીવન આથી પણંદળી હેંદ્ઝ

સમય : સવારના ૮:૩૦ થી ૯:૩૦

એપોઇન્ટેન્ડ લઈને આવવું

- ૨૪સ્ટેશન ફિલ્મ બીજી ફીલ્મ નથી
- મેડિકલ લાઈન તથા ઉચ્ચ અભ્યાસ ધરાવતા લગ્ન ઈસ્ટફુક યુવક યુવતીઓને યોગતાના ધોરણે વિના મૂલ્ય વિદેશ જવાની સુવિધા.
- આર્થિક રીતે નભાળી, વિધવા કે ગમાની યુવતીઓ પાસેથી રજુસ્ટેશન ફિલ્મ નથી. તેઓ પોસ્ટથી બાયોટેટા મોકલી શક્શે. રૂબરૂ આવશે તો એક વખતનું ભાડું મળશે રૂ. ૩૦/-
- અમેરિકામાં પોતાનું મકાન ધરાવતી તર વર્ષની બી.ઈ. કોમ્પ્યુટર એન્જિનિયર યુવતી માટે અમેરિકામાં રહેતા યુવકના પિતાએ સંપર્ક કરવો.

ડાયરેક્ટર : ભાઈલાલભાઈ એસ. ટેલર

પાર્કર્ટ્રીટ મિશન રોડ, નાયાદ - ૨, (જિ. એડા) બેંગલૂરુ ભરોડાની ગલીમાં

મો. ૯૮૯૯૯ ૧૯૯૮૫, ૮૩૨૦૭ ૧૩૫૮૮

ગુજરાતી શબ્દમાં ‘શદેખલ’નું પ્રાગાટ્ય

કૃ. પ્રા. રેમન્ડ આર. પરમાર

“પ્રારંભમાં શબ્દ હતો જ. શબ્દ ઈશ્વરની સાથે હતો. શબ્દ ઈશ્વર હતો... બધું જ એના દ્વારા બન્યું છે.” (યોહાન ૧ : ૧-૩).

‘રૂપ’ પણ ગુજરાતી કેથલિક ધાર્મિક સાહિત્ય’ એ પોતું મારવા કક્ષાના શોધનિબંધનો-સંશોધનનો, એક આખું પુસ્તક રચી શકાય એવડો માતબર સાહિત્યિક વિષય છે.

સમગ્ર ગુજરાતી સાહિત્યમાં ‘ધાર્મિક સાહિત્ય’ એ વિષય પર ઈતિહાસકારો તથા વિવેચકોને હાથે ખૂબ ભાર દેવાયો છે. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદ્ભબ જ ધર્મપ્રચારાર્થે રચાયેલા જૈન ધર્મના સાહિત્યથી થાય છે. જૈન ધર્મ ઉપરાંત વૈષ્ણવ સાહિત્ય, સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું પ્રચારાત્મક સાહિત્ય તથા અર્વાચીન યુગમાં ‘પારસીઓનું સાહિત્ય’ સતત ઉજાગર થતાં રહ્યા છે ને એનો મહિમા થતો રહ્યો છે. અભ્યાસી જોઈ શકશે કે આમાં ‘ઈસાઈ સાહિત્ય’ની તો સહેતુક બાદબાકી કરાતી રહી છે. કેથલિક સાહિત્ય તો આપણી માતૃભાષા ગુજરાતીનો વિકાસ ને ઉત્કર્ષ બતાવી શકાય એટલે સ્તરે સામગ્રી ને ગુણવત્તા બેઠું ધરાવે છે. ધર્મપ્રચારની સૂર્ગ રાખીને સમે પ્રયોગીયો છે : ‘વચાળપ્રવૃત્તિ’ નામનો ભદ્રો ને ગંદો શબ્દ! બહારના ગુજરાતી સાહિત્યમાં આપણો હક્કદાવો રજૂ કરવાનો સમય હવે આવી ગયો છે.

ભાષાકીય દાખિયે વાત કરીએ તો સમગ્રત : ‘ઈસાઈ ગુજરાતી ધાર્મિક સાહિત્ય’ એવો વિચાર સૌ પ્રથમ કરવો પડે. ગુજરાતી ભાષાનું પહેલું વ્યાકરણ ઈ.સ. ૧૮૭૭માં રેવ. જેમ્સ તથા તેમના પુત્ર વિલ્યમ ટેલરને હાથે રચાયું છે. છેક ‘સુધારક યુગ’ ઈ.સ. ૧૮૨૧-૨૨ની વચ્ચે આ પ્રોટેસ્ટન્ટ ઈસાઈ સાહિત્ય રચાવા લાગ્યું હતું. પહેલું ધાપખાનું નાખનારા પણ પ્રોટેસ્ટન્ટ મિશનનીઓ હતા. આજ લગી અથળક બર્થ ને બહોળું સાહિત્ય રચાયું હોવા છતાં કેવળ ગુણવત્તાનો માપદંડ સમે રાખીએ તો અનેક કારણોને લીધે પ્રોટેસ્ટન્ટ સાહિત્ય ઊંઘું ઉત્તરે છે. બીજી વેટિકન વિશ્વપરિષદ પછીના ધાર્મિક સાહિત્યના તો એમને ‘પ્રાણોતા’ ગણવા જોઈએ. એમણે ‘ગિરાગુર્જરી’નું તેજ વધાર્યું છે ને એનું નામ રોશન કર્યું છે.

હવે પછીના મુદ્દાઓમાં આપણે આપણા પ્રસ્તુત ‘કેથલિક ધાર્મિક સાહિત્ય’ને જ કેન્દ્રમાં રાખીશું. ભાષાની ગુણવત્તા તથા ભાષાકીય સંસ્કારને પ્રથમથી જ એના પાયામાં રખાતાં રહ્યા છે એવું ભાર દઈને કહેલું પડે. એનું જે શુભ પરિણામ આવે તે બહારના ગુજરાતી સાહિત્યમાં આજે એવોડિસ મેળવનારા થોડાક કેથલિક સાહિત્યકારો, લેખકો, નવલકથાકારો, પત્રકારો, ઈતિહાસકારો, અનુવાદકો તથા કવિઓ પાક્યા છે તે છે. આની ગળથુથી આપણું કેથલિક ધાર્મિક સાહિત્ય છે.

વર્તમાન સમયમાં તો ગુજરાતની કેથલિક ધર્મસભા સમગ્ર

ગુજરાતમાં પ્રસરી ચૂકી છે. ઘણાં સાધુ-સાધ્વીઓનાં મંડળો કે સંઘો, ધર્મપ્રાનીય પુરોહિતો છે. આખું સૌરાષ્ટ્ર તો કાર્મેલાઈટ સંઘને હસ્તક છે. છતાં આપણા ધાર્મિક સાહિત્યના વિકાસનું શ્રેય કેવળ ગુજરાતના ઈસુસંઘને ફાળે જાય છે. આજે પણ ફાધર જોસેફ મંગલમું પ્રકાશક તરીકેની જે કામગીરી બજાવી રહ્યા છે તેને લીધે જ હરણફાળ ભરાતી જાય છે. અન્યથા આપણા હાથમાં ‘બીજી વેટિકન વિશ્વપરિષદના દસ્તાવેજ’ જેવો ગ્રંથ ક્યાંથી હોત ?

આના અનુસંધાનમાં આજ લગી ગુજરાત ઈસુસંધી ધર્મગુરુઓના વાપક સાહિત્યપ્રદાનનો અછડતો ઉલ્લેખ કરવો રહ્યો. ફાધર સૂર્યાએ છેક ૧૮૭૦માં ‘જોડણીકોશ’માં ત્રીસથી વધારે નવા શઢો આપેલા. આપણા એકમાત્ર રણજીતરામ સુવાર્ષાંદ્રક વિજેતા ફાધર વાલેસે પોતાના લેખનકાર્યનો આરંભ ‘દૂત’માં ‘હદ્યભક્તિ’ શ્રેણીથી કરેલો. ફાધર વગાસે ‘બાઈબલનાં પાત્રો’ જેવાં ધાર્મિક પુસ્તકો આખ્યાં છે. ફાધર રેમન્ડ ચૌહાણની આદિવાસી વ્યાકરણની સેવા ઉચ્ચ સ્તરે બિરદાવાઈ રહી છે. ફાધર હેરેરોએ વિશ્વપરિષદ ધાર્મિક બાળલોકકથા ‘માર્સિલો’નો અનુવાદ ‘દૂત’માં ‘મંગુ દ્રાક્ષ રસિયો રોટલિયો’ હમાવાર આપેલો. પહેલી ગુજરાતી ઈસુસંધી નિપુટી-ફાધર બાસીલ લાલા, ફાધર જોન જેંગાર તથા ફાધર થોમાસ આલ્ફોન્સનું તો સ્વતંત્ર લેખો તૈયાર કરી શકાય એટલું મોટું પ્રદાન રહ્યું છે.

આ સર્વ ઈસુસંધી ધર્મગુરુઓમાં ફાધર ઈસુદાસ કવેલીનો અલાયથો ઉલ્લેખ કરવો ઘટે. એમણે ગુજરાતની વર્તમાન ધર્મસભાનાં અનેક ક્ષેત્રોની મૂક્કપણે કાયાપલટ કરી છે. બીજી વેટિકન વિશ્વપરિષદ પછીના ધાર્મિક સાહિત્યના તો એમને ‘પ્રાણોતા’ ગણવા જોઈએ. એમણે ‘ગિરાગુર્જરી’નું તેજ વધાર્યું છે ને એનું નામ રોશન કર્યું છે.

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ઈતિહાસના પરિપ્રેક્ષમાં વાત કરીએ તો, ૧૮મી સદીના અંતિમ દાયકામાં ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભાનો પ્રારંભ થયો. ગુજરાતી સાહિત્યનો એ સમય સાક્ષર-યુગ કે પંડિત-યુગને નામે ઓળખાય છે. આપણી પ્રશિષ્ઠ સંસ્કૃત ભાષાનો એનાં લખાણોમાં ઘરો પ્રભાવ છે. આપણા તે વખતના ઈસુસંધી ધર્મગુરુઓ પણ લેટિન અને ગ્રીક જેવી પ્રશિષ્ઠ ભાષાઓ પર પ્રભુત્વ ધરાવતારા ધર્મગુરુઓ હતા. આપણી ધાર્મિક પરિભાષામાં આજે પણ અધરા લાગે, છતાં અત્યંત સચોટ ને અર્થવાહી ઓવા તત્ત્વમશીલનો ગણનીય : દા.ત. ‘સારૂપ્ય પ્રસાદ’, ‘અંતિમ તૈલાભ્યંગ સંસ્કાર - અંત્યાભ્યંગ સંસ્કાર,’ સાંસ્કૃતિક અર્થભાયાઓ ધરાવતા સ્નાનસંસ્કાર, પુનરુદ્ધરણ, ઉદ્ગ્રહણ જેવા શબ્દો પ્રથમથી જ પ્રયોગીયા છે. ભાષાકીય સંસ્કારો નિષ્પત્ત કરવામાં સંસ્કૃત ત ભાષા અનિવાર્ય છે એ એમણે આપણને આરંભે જ બતાવી આખ્યું. આપણી આજની કેથલિક ધાર્મિક ગદશૈલીનો ઊંચો સ્તર એમના આવા

વલણને આભારી છે. આપણા ધાર્મિક સાહિત્યનો રીતસરનો આરંભ ઓગણીસમી સર્દિના પ્રથમ દોઢેક દાયકામાં-ગાંધીયુગની શરૂઆતમાં થયો. સાહિત્યનું સર્જન, એનું પ્રકાશન ને પ્રસારણ આ માટે જોઈતી ત્રણ બાબતો તે આ : ધાર્યાખાનું આંદ્રાંદ પ્રેસ, પ્રકાશન સંસ્થા-શરૂઆતમાં ‘સત્યપ્રકાશ’ પાછળથી નામનું રૂપાંતર ‘ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ’ ને સામયિક ‘દૂત’. આને લઈને આપણી પાસે આપણું આટલું વિશાળ સાહિત્ય મોજૂદ છે.

ધાર્મિક સાહિત્યની દસ્તિ સૌથી મોટી સિદ્ધિ તે ‘ઈસુના પૂજ્ય અંતઃકરણનો દૂત’- ‘દૂત’. સમગ્ર ગુજરાતમાં એકથારાં સો વર્ષ ચાલનારાં સામયિકો તો માત્ર બે. પહેલું ઈ.સે. ૧૮૫૦માં ફાર્બિસ્સાહેબે સ્થાપેલું વિદ્યાસભાનું ‘બુદ્ધિપ્રકાશ’ એને બીજું આપણું ‘દૂત’. જો કેવળ શુદ્ધ સાહિત્ય-સર્જનની દસ્તિ જ ચયન કરાવમાં આવે તો મોટા ભાગનાં ગદવાસાહિત્ય સ્વરૂપોને આવરી લે એવી પુસ્તકાકારે પ્રગટ કરી શકાય એવી મૌલિક સામગ્રી ‘દૂત’ના સો વર્ષના બંદરમાં પડેલી છે.

સમગ્ર સાહિત્યની દસ્તિ સૌથી મોટી સિદ્ધિ તે ‘સંપૂર્ણ બાઈબલ’. સધણા ઈતિહાસકારો તેમ જ વિવેચકોએ એને ગુજરાતી સાહિત્યના સર્વશ્રેષ્ઠ અનુવાદ-લેખે વધાવ્યું છે ને જોગળીની દસ્તિ એની ભાષા-શુદ્ધિની નોંધ લીધી છે. આજે બાઈબલના શાસીય અભ્યાસનાં પર્યાત્મ ગુજરાતી પુસ્તકો પણ આપણી પાસે ઉપલબ્ધ છે.

‘સંપૂર્ણ બાઈબલ’ પછી જેની ગણના કરવી જોઈએ તે છે ઉપાસના-વિવિધોનો ગ્રંથ- ‘પરમયજનસંહિતા’. એનું લગભગ ૧૦% જેટલું ભાષા-કર્મ આ લેખ લખનારનું છે. વેટિકન વિશ્વપરિષદે માતૃભાષામાં ઉપાસના-વિવિના સાહિત્યસર્જનના આપેલા આદેશનો એક નમૂનેદાર નમૂનો આપણે પૂરો પાડ્યો છે. એની કેટલીક પ્રાર્થનાઓ તો ‘ગદકાવ્ય’ની કોટિએ જઈ પહોંચી છે. જાહેર પ્રિસ્ટયજભાષામાં વિશાળ-ભક્તજનોની ઉપસ્થિતિ, ગાયકવૃદ્ધ, વાજીતકારો તથા ભાષા-પ્રભુત્વ ધરાવનાર પુરોહિત-આ સર્વનો સુયોગ રચાય છે ત્યારે ગુજરાતની સંસ્કૃતિથી મધ્યમઘતું ભક્તિ તથા પવિત્રતાનું વાતાવરણ પ્રસરી જાય છે ને એમાં પથારેલ આપણા હિન્દુમિત્રોને પ્રાર્થનાનો અનોખો ને તીવ્રતમ અનુભવ કરાવી રહે છે. ‘પરમયજન-સંહિતા’માં તો વિપુલ સામગ્રી અપાઈ છે, પણ ભાગ્યે જ બહોળા પ્રમાણમાં એનો ઉપયોગ કરાય છે. હાલમાં આપણા દેશના તેમ જ વિશ્વના અશાન્ત માહોલમાં તો ‘શાંતિ-સમાધાન’નાં યજ્ઞ-સ્તોત્રોનો વારંવાર ઉપયોગ થવો જોઈએ :

“તમારા પાવન આત્માના પ્રભાવે સધળાં વેરારે ટળે છે,
દુશ્મનાવટ શરે છે,
વિકારમાં ઉગામેલા હાથ મેતીના બંધનમાં બંધાઈ જાય છે,
ને સહુ રાખ્યો સાથે શાન્તિની ખોજમાં નીકળી પડે છે.
આમ, જ્યારે જ્યારે શાણપણ કુસંપને દૂર કરે છે,
કરણા વિકારને દારી નાખે છે,
ને ક્ષમા વેર પર જીત મેળવે છે,
ત્યારે ત્યારે તમારો પવિત્ર આત્મા અમારી વર્ચે કાર્ય કરી રહ્યો છે
એની અમને દંડ પ્રતીતિ થાય છે.”

‘નાનો સવાલ-જવાબ’, ‘મોટો સવાલ-જવાબ’, પ્રશ્નોત્તરી રૂપે

ધર્મશિક્ષણ આપતી બંને ચોપડીઓની નોંધ કરી લઈએ. શિક્ષણમાં લાધવયુક્ત સચોટ અને વ્યાખ્યાબ્દ્ર શિક્ષણ-શૈલી મહત્વનું અંગ ગણાઈ છે. સવાલ-જવાબ મારફતે આનો આડકતરો લાભ કેથલિકોની ભણતી પેઢી દર પેઢીને મળ્યો છે. એમાં વાકરણશુદ્ધિની સાવધાની પણ કેટલીઃ ૧૮૦ સવાલ : ‘તને કોણે ઉત્પન્ન કર્યો?’ કર્યો ★ પર હુદ્દી કરીને નીચે નોંધ : ‘નારી હોય તો કરી વાપરવું.’ આજે તો ધર્મશિક્ષણની આધુનિક સામગ્રી આપણા હાથમાં છે.

એ પછી આવે તે વખતની જૂની ઈશ-વિદ્યાના દષ્ટિકોણવાળો સ્વર્ગ લઈ જનારો- ‘સ્વર્ગનો રસ્તો.’ આજની વૃદ્ધત્વની આરે જઈ પહોંચેલી પેઢી પર્યત આ પ્રાર્થનાપુસ્તકે વેરો પ્રભાવ પાડ્યો છે. પણ એની ભાષા તરજૂમિયા ને ઈશ-વિદ્યા જૂની. આધુનિક ‘ઈશ-વિદ્યા’ને અનુલક્ષિને વાત કરીએ તો તો પ્રાર્થના-યોગી તથા વિદ્ધાન ફાધર એચાનિઝે અંગ્રેજમાં રેલે પ્રાર્થના-ગ્રંથ ‘The Liturgical and Biblical Prayer Book’ પરથી તોયાર કરાયેલો બૃહદ ‘પ્રભુને ચરણે’ પ્રાર્થનાંથ ભારે ઉપેક્ષા પામ્યો છે. એમાં આપણું જૂનવાણી માનસ છતું થાય છે. બાકી આધુનિક પ્રાર્થના-ગ્રંથ તરીકે એનો જોટો જડવો મુશ્કેલ છે. આગોતરા ગ્રાહકો ઊભા કરી એનું પુનઃપ્રકાશન થવું જોઈએ.

થોમાસ કેમ્પિસની વિશવિદ્યાત સાધનાકૃતિ ‘Imitation of Christ’ ના ત્રણેક અનુવાદો થયા છે. એમાં આરંભનો આપિયન થી. મેકવાન સાહેબે આપેલ ‘ખ્રિસ્તાનુકરણ’ અનુવાદ દીઘકાળ પર્યત ‘રિટ્રિટો’નો ઉપયોગી ગ્રંથ બની રહ્યો હતો. અતે ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદના બીપિનભાઈ આજાદનો ઉલ્લેખ કરવો આવશ્યક છે. આપણા ધર્મ-તત્ત્વ સાથે એમને જાગી બનત નહોતી. એમણે તો એકલે હાથે ‘કનેડી પ્રકાશન’ શરૂ કર્યું હતું. એમના અનુવાદમાં આવિલ્વાનાં સંત થેરસ્યાની આત્મકથાનો અનુવાદ ખાસ ઉલ્લેખનીય. જેવી આવી સિદ્ધિ ગદકેત્ર પરત્યે તેવી જ સિદ્ધિ પદ્ધકેત્રે પણ. શરૂઆતમાં ‘કીર્તનાવલિ’ પછી ‘કીર્તન-કોમુદિની’ તથા આજે ‘કીર્તનસાગર’. ‘કીર્તન-કોમુદિની’માં ‘મિરિયમદાસ’ તખલ્ખુસધારી બાનબાસસાહેબનું શક્વતી પ્રદાન છે. ભજનોને એમણે ‘ધંદોબદ્ર’ બનાવ્યાં એ એમની પ્રમુખ સિદ્ધિ. ‘કીર્તનસાગર’માં આપણા કવિશ્રી યોસેફ મેકવાને તો આપણાં ભજનોને કાવ્ય-કળાની કોટિએ પહોંચાડી દીધાં છે. આપણાં ભજનોમાં ગાંધીજીને પ્રિય એવાં બે ભજનો ‘Lead Kindly Light’ ‘ચોપાસે વ્યાપી રહ્યું છે, અંધારું ધોર’ તથા ‘Abide with me’, ‘પેસાંજ જલ્દી, સહાયક છોડે હાથ, ત્યારે પ્રિયતમ પ્રભુ, રે’જે સાથ’ એ બે રચનાઓ બહારના ગુજરાતી સાહિત્યમાં થેલે અનુવાદોને ટક્કર મારે એવી રચનાઓ છે. એની સંગીતરચના તો અનવધ છે.

હાલ ગુજરાતના ધર્મપાન્તીય ધર્મગુરુ, વેટિકન-સ્થિત, ‘કેનન-લો’ના નિષ્ણાત તથા અધ્યાપક મોન્સીન્જનોર વી.જી.દાસે ‘કેનન-લો’નો ‘ધર્મસભાની કાનૂન-સંહિતા’નો ગુજરાતી અનુવાદ કર્યો છે. ઇન્ટરનેટ મારફત એને ચકાસવાનું ને સુધારવાનું કાર્ય ચાલી રહ્યું છે. ફાધર ગારિઝ લખાલ અંગ્રેજ ‘Church History’ની છપામણી થઈ રહી છે. ગ્રંથ પ્રગટ થયા બાદ તેને ગુજરાતીમાં ઉતારીશું. એની સાથે આપણા કેથલિક સાહિત્યનું એક વિશાળ વર્તુળ પૂરું થશે.

બે સૂર્યનો કરવા યોગ્ય ધારું છું : આપણા ધાર્મિક સાહિત્યને ઉત્તેજન આપવા સારું ખમતીધર ને શિક્ષિત કેથલિક ઘરોમાં એક નાનકદું પુસ્તકાલય હોવું જોઈએ. હવે મહદાંશે પુસ્તકો ન ખરીદી શકાય એવી આપણી આધ્યિક પરિસ્થિતિ રહી નથી. ગુજરાતની આપણી શાળાઓએ પોતાનાં પુસ્તકાલયોમાં આપણાં પુસ્તકો ફરજિયાત ખરીદવાં જોઈએ.

સવાસો વર્ષ પૂરાં થયાં છે ત્યારે આપણા એક ‘આર્કાઈવ્સ’-‘પુરાસંગ્રહાલય’ની તાતી જરૂર છે. આપણું પ્રથમ ધાર્મિક લખાણ મોજૂદ ખરું કે? અત્રતત્ત્વી બધું સંગ્રહિત કરવું જોઈએ.

સવાસો વર્ષની ઉજવણીના સંદર્ભમાં આનો એક દાખલો આપું. ફાધર રોબર્ટ તથા સિસ્ટર આનંદીના મોટાભાઈ ગાંધીયેલે ‘વાંદરા-મુંબઈમાં ગુજરાતી ધર્મસભાનો અલાંડોદય’ એ નામે એક નાની પુસ્તિકા રચી છે. તેમાં નાપાડના તેમના દાદા ભગા ટીસા તથા છગા (પાઉલ) બાઈએ મુંબઈ બાન્ડા ખાતે ઈ.સ. ૧૮૮૧માં સ્નાનસંસ્કાર લીધો હતો. તે પછી ફાધર ઉમ્ભીખી નાપાડ આવ્યા, પણ નાપાડ ‘મુક્તિઝોજ’નો ગઢ હોવાથી ભગા (ફાન્સિસ) ટીસા તેમને પોતાની સાસરી મોગરી લઈ ગયા ને ત્યાનાં ઈ.સ. ૧૮૮૩માં થેલેલાં પ્રથમ કેથલિકોના સ્મરણમાં આજે આપણે આ ઉજવણી કરી રહ્યાં છીએ. ખૂણેખાંચરે પડેલી આવી વિગતોને પણ આપણે એકઠી કરી લેવી પડશે. નાપાડમાં ફાધર ઉમ્ભીખીને ખાંડણિયો ઉંઘે કરીને બેસાડેલા. એ ખાંડણિયો ફાધર સૂયાંચે સાચવી રાખેલો. અત્યારે ‘ગુજરાતી’ અમદાવાદમાં સુરક્ષિત છે.

આધુનિક સમયમાં અંગત રીતે હું આપણા ધાર્મિક સાહિત્યને શિષ્ટ, સંસ્કારી તેમ જ સાહિત્યિક ભાષાની કક્ષાએ લઈ જવામાં અનેસર થયો હું એનો મને આનંદ છે. વ્યાપક રીતે વિદ્યાન કરું તો આપણા ‘ગુજરાતી કેથલિક’ નામે ઓળખાતા સામાજિક માળખામાં તથા ધર્મગુરુઓના વર્ચસ્વવાળા આપણા ધાર્મિક માળખામાં આવી રીતે સમર્પિત થઈ જનું ઉત્સાહવર્ધક નથી. છતાં આ કામગીરી નિમિત્ત મને મળેલ ફાધર ઈસ્ટિન્ડાસ જેવા સંતનું સાનિધ્ય મારું સાફ્ટવરાંથું છે.

જ્વાઈશ તો કેવળ એક જ છે : આપણા આ ધાર્મિક સાહિત્યને વધુ ને વધુ ઉચ્ચ સ્તરે લઈ જનાર ને બનાવતી પ્રતિભાઓ આપણને સાંપડતી રહો. પૃથ્વી બહુરતના છે.●

શ્રી પરમાર સાહેબ, પ્રાદ્યાપક (નિ) સેંટ ઐવિયર્સ કોલેજ-અમદાવાદ, લંઘાતિઝિત લેખક / અનુવાદક છે.

લગ્નાવિષયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવતી ઉ.વ. ૩૪, ગિંચાઈ પ' ૪”, અભ્યાસ MCA, હાલમાં સોફ્ટવેર કંપનીમાં QA Engineer તરીકે જોન કરતી યુવતી માટે સમકાલીન અથવા ઉચ્ચ લાયડાતા ધરાવતા વેલબોટ યુવકના વાતીઓએ લેટેક્સ ફોયેચાફ અને બાયોડેટા સહિત સંપર્ક કરવો.

મો. ૯૮૨૫૩ ૫૭૩૮૪ (Call & Whatsapp)

આપણી મા, ડોંગર માવલી, આપણા સૌ માટે નિત્ય વિનંતી કરે છે

ડોગર માવલીની ખાગામાં જોકાવા પદ્ધારો...

એક સારું પ્રાયશ્વિત કરીએ, ખિસ્તયજીની ઉજવણીમાં સહભાગી બનીએ,
દુંગર પર બિરાજમાન ડોંગર માવલીને કાને આપણી મનોકામના સંભળાવીએ,
મા આપણી મનોકામનાઓ જરૂર પૂર્ણ કરશે, આપણી સંધળી જરૂરિયાત પૂરી પાડશે.

ડોગર માવલીનું પર્વ : મે ૩૧, ૨૦૧૯
દૂધની, દાદરા નગર હવેલી

પ્રાયશ્વિત સંસ્કાર અંગીકાર

ગુજરાતી, અંગેજ અને મરાઠી ભાષામાં કરી શકશો.
સવારે ૫:૩૦ થી બાપોરે ૧૨:૩૦ અને
બાપોરે ૩:૩૦ થી સાંને ૦૪:૩૦

પર્વનો ખિસ્તયજી

સવારે ૧૦:૩૦ કલાકે મરાઠી ભાષામાં
માનનીય ધર્મધ્યક્ષત્રી
સાચિયો ફન્નાર્ડિઝ
(ઓક્સિલરી નિશાય ઓફ બોમ્બે)
ના વરદ હસ્તે...

ખિસ્તયજી

સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે મરાઠીમાં
સવારે ૦૭:૧૫ કલાકે ગુજરાતીમાં
સવારે ૦૮:૧૫ કલાકે મરાઠીમાં
સવારે ૦૯:૧૫ કલાકે અંગેજમાં
સવારે ૧૦:૩૦ કલાકે મરાઠીમાં
સાંજે ૦૫:૦૦ કલાકે મરાઠીમાં

વધારે માહિતી માટે સંપર્ક

સભાપુરોહિત, સેન્ટ ઐવિયર્સ ચર્ચ, દૂધની - ૩૮૬ ૨૩૦
મો. ૦૮૧૫૬૦ ૫૧૭૮૮

ટિંડુમાંથી સિંદુ

ક ઈન્ડુ રાવ

રવાસો વર્ષનો, મધ્યગુજરાત(ચરોતર)ની સ્વીઓની વિકાસ-રેખાનો આલેખ દોરતાં હું મનમાં ગૌરવ અને આનંદની લાગણી અનુભવું છું. તેમ છતાં ક્યાંક ક્યાંક વિગત દોષ દેખાય તો દિલથી ક્ષમાયાચાન !

મધ્યગુજરાતના લોકો વચ્ચે કેથલિક ધર્મનું ‘વૃક્ષારોપણ’ કરવામાં સૌ પ્રથમ પસંદગીનો કળશ ઢોળાયો હતો, ‘Daughter of the cross’ - કુસ દૂહિતાઓના સાધ્વી સંઘના શિરે ! સિસ્ટરોએ મુંબઈમાં વાંદરા સ્થિત સેંટ જોસેફ કોન્વેન્ટમાં મૂળ જેડા જિલ્લાના અમુક વણકરોને બગીચાની સંભાળ માટે માળી તરીકે નોકરીએ રાખ્યા હતા. એમાં છ જણે (એક સ્વી + પાંચ પુરુષ) મુંબઈમાં ૮ મી સાપેન્ઝર ૧૮૮૧માં સ્નાનસંસ્કાર લઈને કેથલિક ધર્મ સ્વીકાર્યો હતો. એ સમયે સિસ્ટરોને ઘ્યાલ સુદ્ધાં નહીં આવ્યો હોય કે તેમના થકી મધ્ય ગુજરાતમાં કેથલિક ધર્મસભાનો પાયો નંખાયો છે ! (ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભાની વિકાસયાત્રા : ફાધર જોસેફ મંગલમ્બુ એસ.જે.)

ભારતીય ઈતિહાસકારો નોંધે છે કે ૧૮મી સદીમાં આપણા દેશમાં બ્રિટિશ રાજ ઈશ્રદંત ગણાતું હતું. એ સમયે પ્રિસ્ટી ઉપદેશકારોએ ભારતીય સ્વીઓની અપમાનિત, શોષિત, અન્યાયપૂર્ણ અવદશા પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. આપણા માટે ખુશીની વાત એ છે કે આપણા વંદનીય સુપ્રસિદ્ધ સાહિત્યકાર જોસેફ મેકવાને સ્વીઓના શિક્ષણ અંગેની વાત કરતાં લઘું છે, ‘મને લાગે છે કે, પ્રિસ્ટી ધર્મ અપનાયા પહેલાં પણ બીજા કોઈપણ સમાજ કરતાં આપણા સમાજમાં સ્ત્રીનું ગૌરવ સૌથી વધારે હતું અથવા તો છે. શિક્ષણ નહોતું તે વખતે પણ સામાજિક વહેવારની વાત હોય તો, પુરુષ સૌથી પહેલાં પત્નીનો અભિપ્રાય લે અને પછી જ બહાર નીકળે.’ (ચાકડો : ભાગ-૧ સંપાદકો : આગ્નેસ વાધેલા - રમેશ વાધેલા)

તેવા સમયમાં મોગરી ગામમાં વર્ષ ૧૮૮૮નું ડિસેમ્બરની ૧૧મી તારીખે રેવ. ફાધર માનુઅલ જેવિયર ગોમ્બસના પાવન હસ્તે ૧૦ કન્યા + ૮ કુમાર = કુલ ૧૮ બાળકો પવિત્રપાણી વડે સ્નાનસંસ્કારથી અભિપ્રિકત થયાં એ આપણા સમાજનું અહોભાગ્ય ! ખેખર એ સમય પણ એવો હતો, જ્યારે આપણો સમાજ ગરીબ, અભિષે, શોષિત-પીડિત, ક્યાદાયેલો, એની સાથે કુરિવાજોમાં-વહેમોમાં જકડાયેલો હતો. મિશનરી ફાધરો - સિસ્ટરોના દૂરદેશીપણાને લીધે પ્રસ્તુ દીસુના પ્રચારની સાથે આપણા પૂર્વજોમાં વ્યક્તિ તરીકેનું સ્વત્ત જગાડવા-અસ્મિતાની ઓળખ સાથે તેઓ સન્માનપૂર્વક જીવન જીવી શકે એ માટે મિશનરીઓએ ધર્મની સાથે શિક્ષણનો સુહિયાર તરીકે ઉપયોગ કર્યો, જે આજે આપણા સૌ માટે આશીર્વાદ-વરદાનરૂપ બની રહેલ છે. એ શિક્ષણ થકી આજે આપણો સમાજ વિશ્વના ખૂણે ખૂણે સન્માનપૂર્વક ધર્મ-

સંસ્કૃતિની ખજ લહેરાવી રહેલ છે. આપણા મધ્યગુજરાતની કેથલિક સ્વીઓના વિકાસમાં કુસ દૂહિતાઓના સાધ્વી સંઘનો સિહફણો છે, એવું કહેવું યથાર્થ લેખું છું.

ચરોતરની સ્વીઓ વિશે વાત કરતાં મને ગામડામાં બાળપણમાં જોયેલું ચિત્ર ખળી-ખેતરમાં મજૂરી કરીને પોતાનું ધર ચલાવતી બહેનો, સ્મૃતિપટ પર અંકિત થઈ જાય છે. સ્વીઓ ખળી-ખેતરમાં કામ કરવા જાય એ સમયે પણ એમને સરસ-સુધુ તૈયાર થઈને જતાં જોતાં મન ખુશ થઈ જતું હતું. હકીકતમાં આપણી બહેનો ગામડાની હોય કે શહેરની તેઓ પોતાના પગભર જીવવા માટે, પરિવારને આર્થિક રીતે મદદરૂપ થવા માટે સતત મહેનત કરતી જોઈ શકાય છે. જ્યારે તે અભજા હતી ત્યારે પણ પોતાના પતિ સાથે ખેખરોનો મિલાવીને ખળી-ખેતરમાં મજૂરી કામ સાથે ધરની અને બાળ ઉછેરની જવાબદારી તો ખરી જ ! પરંતુ ક્યારેય હિંમત હારી નથી.

મધ્યગુજરાતની કેથલિક સ્વીઓના વિકાસની આલેખ રેખા ઊંચે ને ઊંચે જઈ રહી છે એના પાયામાં આપણા કેથલિક મિશનરી ફાધરો - સિસ્ટરો અને બ્રધરોનો અથાગ પરિશ્રમ છે. બાલ્યાવસ્થામાં અમારાં મા-બાપુ અમને વારંવાર યાદ કરાવતાં રહેતાં હતાં; ‘જે પ્રિસ્ટી મિશનરીઓ આપણે મધ્ય-આપણી વહારે ન આવ્યા હોત તો આપણા સમાજનો વિકાસ જ ન થયો હોત. ફાધરો-સિસ્ટરો થકી આપણો સમાજ ઉછો છે.’ મારી મા જીવનભર સિસ્ટર જેરોમ (કુસ દૂહિતાઓનો સાધ્વી સંઘ)નો આભાર માનતી રહી હતી.

મે-જૂન ૧૮૬૦ના ‘દૂત’માં પ્રકાશિત થયેલ લેખ ‘આપણો અનાથાશ્રમ’ જેના લેખક ‘અનાથાશ્રમનો હિતેચૂક’ ગણાવતી વ્યક્તિએ લઘું છે : ‘ઈ.સ. ૧૮૦૧ થી માંઠી આજ સુધી આજ અનાથાશ્રમની (સંત ફાન્સિસ જાવિયરના પુનિત નામે ચાલતો) સંખ્યાબંધ બાળાઓ સારું શિક્ષણ પામી, લગ્ન કરી, ગૃહસ્થ જીવન સ્વીકારી આપણા કેટલાંય ગામડાંઓમાં પોતાનું સુખી જીવન ગાળી રહી છે. પ્રાર્થનાના બળ પર ધાર્મિક સંગઠને જીવતી આપણી સાધ્વીનેનો આ કારમી અને કપરી મોંઘવારીના સમયમાં આ બાળકો માટે શું કરે ? આપણાં કેથલિક ભાઈ-બેનોએ કદી આનો વિચાર સરખોય કર્યો છે ?... તમારા ઉદાર હૈયાઓનો પરિચ્ય આપો હવે આપણા આનાથાશ્રમને.’ તે સમયે સમાજની ચિંતા કરનાર લોકો હતા તે જોઈ શકાય છે. (શતાયુ ‘દૂત’ની ‘શહ્દયાત્રા’ : મે-જૂન ૧૮૬૦)

વર્ષ ૧૮૧૦માં ગામડી-આણંદ સ્થિત ‘વિમલ મિરિયમ સ્કૂલ’ તથા બોર્ડિંગ ચલાવનારાં સિસ્ટરો, આજદિન સુધી અણાનમ - અડગ રહીને અવિરતપણે કન્યા શિક્ષણ દ્વારા સમાજની સ્વીઓના વિકાસમાં પોતાનું મહત્તમ યોગદાન આપી રહ્યા છે. આ વિશે વાત કરતાં કેથલિક

માહિતી સેવા કેન્દ્ર (CISS)નાં પ્રથમ મહિલા ડાયરેક્ટર, જેઓ વિમલ ભિરિયમ સ્કૂલ-ગામડી-આંગના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીની તથા સંત ફાન્સિસ એવિયરની નાની દીકરીઓનાં પૂર્વ સુપીરિયર જનરલ-સિસ્ટર પુષ્પલતાએ જણાવ્યું કે, ‘એમનાં માતૃશ્રી સ્વ. લુસિયાબેન પી. શાહે (જન્મ ૧૯૯૮) છ વર્ષની ઉમરે મા ગુમાવતાં તેમને વિમલ ભિરિયમ સ્કૂલ-બોર્ડિંગમાં સિસ્ટરોએ ઉછેર્યા અને વ.ફા. (વન્ડક્યુલર ફાઈનલ) સુધી ભણાવ્યાં હતાં પછી લગ્ન કરીને મુંબઈ ગયાં, જ્યાં ૧૯૪૦ થી ૧૯૭૭ સુધી નગરપાલિકાની સ્કૂલમાં શિક્ષિકા અને આચાર્ય પદેથી નિવૃત્ત થયાં હતાં.’

ખરેખર ચરોતરની ભૂમિ પર સિસ્ટરોનાં પુનિત કાર્યો થકી આજે હજારો સ્ત્રીઓ સ્વવિકાસની સાથે કુટુંબ અને સમાજના વિકાસમાં પોતાનું યોગદાન આપી રહી છે એનું મુખ્ય કારણ આપણાં સિસ્ટરોએ શારીરિક પોષણની સાથે માનસિક અને આધ્યાત્મિક ભાથું પૂરું પાડ્યું છે. સંસ્કારિતાની સાથોસાથ જીવન જીવવાની કલા પણ શીખવાની છે.

એ જ સમયે સ્ત્રી વિકાસમાં આપણા ગુજરાતી સાધ્વી મંડળ સંત ફાન્સિસ એવિયરની નાની દીકરીઓનું કાર્ય પ્રશંસનીય હતું. ૧૯૩૬માં તેનાં ર્થાપિકા માર્થા પોલિકાર્પ એટલે સમાજનાં વહાલાં સિસ્ટર એવિયર ! નાની ઉમરે સાધ્વી બનેલી આપણી ગુજરાતી કેથલિક બહેનો જ્યારે કશાય સુખ-સગવડ નહોતાં એવા સમયે ગામડે-ગામડે બે-બેની જોડીમાં જતાં, રાત્રી રોકાણ કરીને દરેક ઘરની મુલાકાત લેતાં એ આજે પણ સ્મરણમાંથી ભૂલાતું નથી. તેઓ સ્ત્રીઓની સુખદુઃખની વાતો સાંભળી જરૂરી માર્ગદર્શન અને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડતાં રહ્યાં છે. પરિણામે ઘેર-ઘેરથી કન્યાઓ ગામડી(વિમલ ભિરિયમ), નિયાદ(સેંટ અન્ના), પેટલાદ(જિસસ એન્ડ મેરી), અમદાવાદ(માઉન્ડ કાર્મેલ) જેવી છોકરીઓની બોર્ડિંગમાં રહી ભણતી હતી.

ત્યારબાદ શિક્ષણની બોલબાલા વધતાં અમદાવાદ સ્થિત સેંટ એવિયર્સ લેનીઝ હોસ્પિટ(યુવતીઓ)માં રહીને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવતી થઈ. સમાજની સ્ત્રીઓના કેથલિક ઘડતર દ્વારા કુટુંબોમાં સુયોગ્ય રીતે બાળઉઠેરના પાયામાં જુદાં જુદાં સાધ્વીસંધો અને આપણી શૈક્ષણિક કેથલિક સંસ્થાઓનો ફાળો કાંઈ નાનોસુનો નથી. ૧૯૩૪-૧૯૭૪ના ગાળા દરમિયાન ગુજરાતમાં ૨૧ નવી કો-નેન્ટો શરૂ થઈ હતી, અત્યારે એમાં ઘણો વધારો થયેલ છે. પરિણામે આપણા સમાજની યુવતીઓ સાધ્વીજીવન પસંદ કરીને દેશ-પરદેશમાં શુભસંદેશમાં પ્રચાર-પ્રસાર સાથે અનેક સેવા કાર્યોમાં પોતાનું ઉમદા યોગદાન આપી રહેલ છે.

આપણી મધ્યે વસેલા મિશનરીઓએ આપણા સામાજિક વિકાસમાં બે મહત્વનાં પાસાંઓ ઉપર અથાગ ધ્યાન આપ્યું. ૧. શિક્ષણ, ૨. સ્વાસ્થ્ય - શાળાઓ અને દવાખાનાં, જેનું સુફળ સમાજ માટે લાભદારી નીવડ્યું છે.

ગ્રાંભમાં યુવતીઓ વ.ફા. (વન્ડક્યુલર ફાઈનલ) સુધીનું શિક્ષણ મેળવીને શિક્ષિકા કે નર્સનો વ્યવસાય પસંદ કરતી હતી. પરિણામે આજની તારીખમાંય આપણા સમાજમાં શિક્ષિકાઓ અને નર્સોનું પ્રમાણ વધારે છે, જેણે પરિવારોને આર્થિક સંદ્રરતા બધી છે. એના કારણે આજની ઉગતી પેઢી આપણાંથી જોજનો દૂર, વિકાસના પંથે આગળ ધપતી આપણે સહુ પ્રત્યક્ષ નિહાળી રહ્યાં હીને. વિચાર-વાણી અને કાર્યો

- કેન્દ્રોની પસંદગીમાં મોટું પરિવર્તન જોઈ શકાય છે. યુવતીઓ સ્કૂલ-કોલેજના આચાર્યાથી માંડીને પ્રોફેસર, ડૉક્ટર, વકીલ, ઓફિનિયર, સાયન્ટિસ્ટ, એડવાઈઝર, કાઉન્સિલર, પાયલટ, લેખક, જર્નાલિસ્ટ, ફોટોગ્રાફર્સ, બિજનેસ જેવા કેન્દ્રોમાં પદાર્પણ કરી ચૂકી છે. કહેવું પડે કે આપણી યુવતીઓ દેશ-પરદેશમાં કાર્યશીલ રહીને વિકાસના ગ્રાફને આગળ વધારી રહી છે. એનાં મૂળમાં શિક્ષિત માતાઓનો મોટો પ્રભાવ દેખાય છે. શહેર અને ગામડાનાં બાળકો અંગ્રેજ માધ્યમમાં શિક્ષણ મેળવે છે. ઉચ્ચ અભ્યાસાર્થે વિદેશ જતી(એકલી) યુવતીઓ ત્યાં જ સ્થાયી થઈને ‘કર લો દુનિયા મુહૂરી મે’ જેટલી પ્રગતિ કરી રહી છે. ‘અમે અમારી દીકરીઓ થકી સુખી-આંદ્રી છીએ’ એવું વિધાન બોલતાં અનેક મા-બાપોની આંખની ચમક સંતોષનો ઓડકાર બતાવે છે. દીકરી-વહુ સાથેનો સમાન વ્યવહાર, દીકરા-દીકરી વચ્ચેની સમકક્ષતા સમાજનું જમા પાસું છે.

યુવક-યુવતીઓના શિક્ષણની અભિમતામાં યુવતીઓ આગળ વધી રહી છે ને યુવકો પાછળ. કન્યા વિકય, પતિ કે દીકરીના વ્યસનથી ગ્રસ્ત સ્ત્રીઓ, વિધવાઓને નડતા કુરિવાજો, ધૂયાછેડાના પ્રશ્નો, અપરિણિત સ્ત્રીઓને નડતા પ્રશ્નો વગેરે હાલના તબક્કે પણ સ્ત્રીઓનું જીવન દુષ્કર બનાવી દે છે !

અતે પોતાના પરિવારને આર્થિક સંદ્રરતા બદલવા ઈજાર્યેલ-પરદેશમાં કમાણી કરવા જતી સ્ત્રીઓને કેવી રીતે ભૂલાય ? પહેલાં સ્ત્રીઓ ઘર-વર અને બાળકોને છોડીને જવા વિચારતી હતી-અચકાતી-ખચકાતી હતી. હવે પોતાનાં બાળકોને વધુ ભણાવવા, પોતાના પરિવારનો સામાજિક મોભો વધારવા(સુંદર મકાન, સુંદર રહેણી-કરણી, મોજશોખનાં સાધનો), પોતાના સ્વખો પૂર્ણ કરવા તેઓને પરદેશ કમાવા જતું પડે છે, એવું ચિત્ર સમાજમાં ઉપસી આવે છે.)

સામે છેઠે બાંધી-મોટી આવકને કારણે મુંબઈ-વેલાંકનીથી લઈને ઈજાર્યેલ, લુડ્સ, પોર્ટગલ, રોમ જેવાં સ્થળોએ યાત્રા કરવા જનરો વર્ગ વધી રહ્યો છે તથા સંતાનોના કારણે અમેરિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા, લંડન, કેનેડા કે અન્ય દેશોમાં ધૂમનારો વર્ગ સમાજની આર્થિક સંપત્તા, સમૃદ્ધિ દર્શાવી છે.

એદ સાથે કહેવું પડે કે જેટલો વિકાસ શહેરની સ્ત્રીઓનો થઈ રહ્યો છે તેટલો વિકાસ ગ્રાસ્યકેતે દેખાતો નથી. જોકે ચરોતરમાં ગામડાનો સમૃદ્ધ હોવાથી આંશંદ, નિયાદ, વિદ્યાનગર, પેટલાદ, ખંભાતથી લઈને અમદાવાદ, વડોદરા અને સુરત જેવાં મોટાં શહેરોમાં શિક્ષણ અને નોકરી તથા નાના-મોટા વેપાર થકી આગળ વધી રહ્યાં છે. નાનાં-નાનાં ગામડાનો તૂટી રહ્યાં છે અને શહેરો વિસ્તાર પામતાં જોઈ શકાય છે !

શહેર-ગામડાનોની સ્ત્રીઓના ઉત્થાન-ઉત્કર્ષ અને સશક્તિકરણમાં આપણી કેથલિક સ્વૈચ્છિક સેવા સંસ્થાઓનો અમૃત્ય ફાળો છે.

* ખેડા સોશ્યલ સર્વિસ સોસાયટી (KSSS) વર્ષ ૧૯૬૭ થી શરૂ કરીને આજ દિન સુધી જરૂરિયાતમંદ તથા માનવીય હક્કો અને વિશેષ અધિકારોથી વંચિત એવા માત્ર કેથલિક જ નહીં દરેક વર્ગના લોકો માટે તથા મહિલા સશક્તિકરણની સાથે ન્યાય અને શાંતિ, આપત્તિ નિવારણ,

શિક્ષણ, બાળ અધિકારો, આર્થિક ઉપાર્જન તથા ‘બેટી બચાવો’ની સાથે HIV/AIDS જેવી સમાજને સ્પર્શિતી સમસ્યાઓ દૂર કરવા સતત કાર્યશીલ છે. મહિલા બયત મંડળી જે નાબાઈ બેંકના સહયોગથી ચાલતી હતી. એમાં ૮૧૧૮ સ્ત્રી સભ્યો દ્વારા ૧,૬૭,૬૬,૫૭૮૮ની થાપણમાંથી સ્ત્રીઓ લોન લઈ શકતી. હાલમાં ચાલતો સ્વસહાય જૂથો દ્વારા કઠલાલમાં ‘મિલન મહિલા ફિડરેશન પલ્બિક ટ્રસ્ટ’માં ૫૧૬ સ્ત્રી સભ્યો છે.

* કે.એસ.એસ.એસ.ના વર્ષ ૨૦૧૭માં સુવિષ્ણિતયંતી અવસરે પ્રગટ થયેલ સોવિનિયરમાં કર્મનિઝ કવચિત્રી અને લેખિકા ડૉ. શ્રી સરૂપભેન ધ્રુવ લખે છે : ‘મારા અંગત નિરીક્ષણો અને અનુભવોના આધારે કહી શકું કે દેશના અન્ય લઘુમતી સમુદ્ધાયોની સ્ત્રીઓ કરતાં પ્રિસ્તી સમાજની બહેનો ચોક્કસ આગળ વધેલી છે... દોઢેક સરીમાં આ સમુદ્ધાયની બહેનોએ શિક્ષિત બનીને, વ્યવસાયિક તાલીમો લઈને શિક્ષણ, નર્સિંગ કે વિવિધ કાર્યાલયગત કામગીરીઓમાં પોતાનું સ્થાન નિશ્ચિત બનાવી લીધું છે. છેક અંગેજ શાસનકાળથી કન્યા શાળાઓ અને દ્વાખાનાઓમાં પ્રિસ્તી બહેનો સેવા આપતી આવી છે. નવા જમાનાના નવા વ્યવસાયોમાં પણ અંગેજ બોલી શકતી, કમ્પ્યુટર વગેરે આધુનિક યંત્રો વાપરી શકતી પ્રિસ્તી બહેનો માત્ર પગભર થઈને જ નહીં, આત્મસન્માન સાથે મોટાં નગરો-મહાનગરોમાં મુક્તપણે જીવી રહી છે. સ્વસહાય જૂથોમાં નેતૃત્વ લેનારી બહેનો પંચાયતની સભ્ય બની છે એટલું જ નહીં, સરંચનું પદ પણ શોભાવે છે.’

* ૧૯૮૦ના દાયકામાં ‘બિહેવિયરલ સાયન્સ સેન્ટર’(BSC)એ મહિલાઓને આર્થિક રીતે સંક્રમણ બનાવવાના હેતુથી આણંદ, બોરસંદ, નડિયાદ, પેટલાદ અને ખંભાતમાં બયત અને વિરાશ સહકારી મંડળીઓ રચી સ્ત્રીઓની આર્થિક અને રાજકીય ભાગીદારી વધારવાના હેતુથી આ મંડળીઓ રચાયેલી છે.

* વિદ્યાનગર સ્થિત આશાદીપ માનવ વિકાસ કેન્દ્ર યુવાવર્ગ અને સ્ત્રીઓના ઉત્કર્ષ માટે કાર્ય કરે છે.

* સેન્ટ એવિર્સ સોશિયલ સર્વિસ સોસાયટી(SXSSS) અમદાવાદના પદ્ધત શહેરી વિસ્તારોમાં અશ્ક્ષિત સ્ત્રીઓમાં વિકાસલક્ષી વિભિન્ન પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા આર્થિક સંદ્રરતા બદ્ધવાની સાથે આરોગ્યલક્ષી તાલીમોનું આયોજન કરીને સ્ત્રીઓ અને બાળકોના સુસ્વાસ્થ્ય માટે જાગૃતિકરણ લાવવા પ્રયત્નશીલ છે.

* ગોમતીપુર-અમદાવાદ સ્થિત દોમિનિકન સિસ્ટરો દ્વારા ધમધમતું સેન્ટ મેરીજ મહિલા કેન્દ્ર ભરત-ગુંથણ કરાવીને મહિલાઓને આર્થિક ઉપાર્જન કરાવીને પરિવાર માટે આજીવિકા પૂરી પાડે છે.

* ‘નવસર્જન’ સંસ્થાના સંચાલકશ્રી માર્ટિન મેકવાન અથાગ ધગશપૂર્વક યુવક-યુવતીઓને નાના ઉદ્યોગો શીખવીને જીવનમાં આર્થિક રીતે આગળ ધપવા સતત પ્રોસ્સાહન અને તકો પૂરી પાડી રહ્યા છે. તેઓ બાલ વિસ્તારમાં વિકાસલક્ષી કાર્યો કરતા રહ્યા છે.

ચ્રોતરના લોકોને ધાર્મિક-આધ્યાત્મિક ભાથું પૂરું પાડવામાં પ્રચાર-પ્રસાર માધ્યમો આગળને આગળ પ્રગતિ કરી રહ્યાં છે. એમાંય જાન્યુઆરી ૧૯૯૧ થી શરૂ થયેલ પાવન હદ્દ્ય ‘દૂતે’ સ્ત્રી સશક્તિકરણમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી છે.

સ્ત્રીઓને સહતંત્રી પદની સાથે તંત્રી મંડળના સભ્યો અને લેખિકાઓના ઉત્કર્ષમાં ઉત્તમ ભાગ ભજવ્યો છે. સ્ત્રી જાગૃતિ, સ્ત્રી અસ્મિતાની ઓળખ, સ્ત્રી સમસ્યાઓને વાચા આપવા માટે ‘મહિલા ગૌરવ અને સમાનતા પરિસંવાદ’(વર્ષ ૧૯૮૮) અને સમયાંતરે મહિલા વિશેષાંકો તથા લેખો પ્રગત કરવામાં આવે છે. એ જ રીતે ‘આપણા અધિકારો’ સામયિક કાયદાકીય જ્ઞાન પૂરું પાડે છે.

‘રિશ્તા’ સંસ્થા પત્રકારત્વ ક્ષેત્રે મહિલા જાગૃતિકરણમાં પોતાનો સહયોગ પૂરો પાડ્યો છે. દશ્ય - શ્રાવ માધ્યમની તાલીમ આપનાર અમદાવાદ સ્થિત ‘ગુજરાવાણી’ કેન્દ્રે યુવાવર્ગની સાથે સ્ત્રીઓના ઉત્થાન-ઉત્કર્ષની ડોક્યુમેન્ટરી-લઘુ ફિલ્મો બનાવીને સ્ત્રીજાગૃતિ-સશક્તિકરણ લાવવા કટિબદ્ધ છે. એ જ પ્રકારે બી.બી.એન. દ્વારા સ્ત્રી સમસ્યાઓ પર લઘુફિલ્મ બનાવીને સ્ત્રીઓ સંશક્ત બની પોતાની પ્રગતિ કરતી રહે એવો સંદેશ પહોંચાડવા કાર્યર્થીલ છે.

ધર્મસભાના નેજા ડેણ સમાજ સામાજિક, શૈક્ષણિક, આર્થિક ક્ષેત્રે આગેકૂચ કરી રહ્યો છે ત્યારે સ્ત્રીઓ સતત જાગૃત રહે, નવા-નવા વિચારોનું અમલીકરણ કરે એ માટે દર વર્ષે ઉજવાતો આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલાદિન સ્ત્રીઓને ઈજનરૂપ બની રહે છે. વળી સ્ત્રીઓ આગવા મહિલા મંડળની રચના કરીને સતત, વિભિન્ન પ્રવૃત્તિઓમાં જોડાયેલી રહે છે. એમાંય માતા ભરિયમની ભક્તિ-‘ગુલાબમાળાં’ને અગ્રસ્થાન આપી કુંઠુંબમાં ભક્તિમય વાતાવરણ જળવાઈ રહે એ માટેનો બહેનોનો પ્રયાસ આવકાર્ય છે, ભક્તિ થકી શક્તિ મળે તેવું માનનારા બૂહદ સ્ત્રી વર્ગને ધન્યવાદ !

આપણા મધ્યગુજરાતની કેથોલિક સ્ત્રીઓના સવાસો વર્ષનો નિયોડ કાઢતાં અન્યાય થયાનો ભય છે ખરો, તેમ છતાં સાંપ્રત સામાજિક ચિત્ર જોતાં એટલું કહી શકાય કે અન્ય સમાજોની સ્ત્રીઓ સાથે સરખામણી કરીએ તો આપણી બહેનો સો ટકા સાક્ષરતાની સાથે સામાજિક, શૈક્ષણિક, આર્થિક તથા વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે સતત પ્રગતિશીલ રહી છે. એના મૂળમાં આપણી મધ્યે પ્રભુ ઈસુનો શુભસંદેશ લઈ આવનાર સિસ્ટરો, ફાખરો, ધર્મશક્ષકો અને સવિશેષ આપણા પૂર્વજો જેઓએ સહૃદ સ્નાનસંસ્કાર સ્વીકાર્યો, એમના પુણ્યકાર્યથી આપણે પ્રભુ ઈસુને પાચ્યાં ધીએ. એમનો દિલથી આભાર ! પ્રભુ ઈસુ આપણા જીવન થકી સદા-સર્વદા - સર્વત્ર - જ્ઞાન - ધર્મની જ્યોત અખંડ રાખે એવી અંતરથી પ્રાર્થના ! ●

આચારા (ન.), લેખિકા અને ‘દૂત’ તંત્રીમંડળ સભ્ય

DUBAI REQUIRED NURSES
Male/Female, ANM-GNM, BSC
NO IELTS-NO PROMETRIC-ONLY EXPERIENCE NEED
2 Years Work Visa, Dirham Salary (Rs. 40,000++), Free Accommodation, Food & Insurance.
PAYMENT AFTER VISA
MOB. : 9560541112, 7503009111

ଓର୍ଜ ବ୍ୟତ-ଆପଣୀ ନୈତିକ ଫ୍ରଜ

ବକ୍ଷଳ ମେଜାବାନ

ମୁଖ୍ୟ ବର୍ଷନୋ ଉନାଣେ ଆକରୋ ହଶେ ତେନାଂ ଏଥାଣେ ମାର୍ଯ୍ୟ-ଏପ୍ରିଲମାଂ ଘଟନାଓଁ ନଜର ସାମେ ବନତି ହୋୟ ଛେ. ପାଇଲାଙ୍କ କେଟଲାକ ଵର୍ଷମାଂ ଠିକ୍ ଅନେ ବରସାଦ କରତାଂ ଗରମୀନୁ ପ୍ରମାଣ ବଧିତୁ ରହୁଣ୍ଟ ଛେ. ଗରମୀ ବଧିବାନୀ ସାଥେ ଜଠକ ବକ୍ଷତାଂ ବୀଜ ଉପକରଣୋନୀ ଖରୀଦୀମାଂ ବମଣୋ ଉତ୍ଥାଣୋ ଜୋବା ମଣେ ଛେ. ଅଛି ସୁଧି ବଧି ବେବେର ଛେ. ବୀଜ ତରଫ, ବିଵିଧ କରଣୋସର ଆପଣେ ସହାୟ ଏକ ଅଥବା ବୀଜ କ୍ରେଚୀଓମାଂ ଜୀବନୁ ବନିତୁ ରହେ ଛେ. ବିରାମ ସମୟେ ଅନେ ତେ ପଢି ସୁମସାମ ଭାସନୀ କ୍ରେଚୀଓମାଂ ଲାଈଟ, ପଂଖା, ଏର-କନ୍ଡିଶନ୍ ଜେବାଂ ଉପକରଣୋ ସତତ ଚାଲିବାଂ ରହେ ଛେ ନେ ବୀଜ ପେଇଫଟ ଥିଲା ରହେ ଛେ. ସରକାରୀ କ୍ରେଚୀଓନୀ ଜୀବନୀ କରିବାକୁ ପାଇବା କରିବାନୀ ଉତ୍ତରତାଂ କର୍ମଚାରୀଓ ବିଦ୍ୟା ଲେ ଛେ, ପଣ ଲାଈଟ, ପଂଖା ବଂଧ କରିବାନୀ ତଥି ଲେତା ନଥି. କାରଣ, କର୍ମଚାରୀଓଏ କ୍ୟାଂ ବୀଜ ବିଲ ଭରିବାନୁ ହୋୟ ଛେ ! ଆ ‘ମଧ୍ୟନୁଭାବେ’ ଧରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇବା ଜୀବନୀ ହୋୟ ଛେ. ବୀଜ ଉପକରଣୋ ବଂଧ କରିବାନୀ ‘ସଭାନାତା’ ତେଓମାଂ ଅଚ୍ୟାନକ ପ୍ରଗଟ ଥାୟ ଛେ. ଆପଣି ନଗର୍ୟ ଜୀବନୀ ବେଦରକାରୀ କୁଦରତୀ ସଂସାଧନୋନା ଭଂଦାରମାଂ ଖାତର ପାଇବା ସମାନ ଛେ. କେମ, ଏ ଆଗଣ ଜୀବାବିଶ. ବୀଜଣୀ, ପାଇଁ, ପେଟ୍ରୋଲ ଅନେ ଏନା ଜେବାଂ ଦୀଧିଶନା ପପରାଶମାଂ ଆପଣେ ବିବେକ ଜୀବନୀ ନଥି. ଅନେକ ଥିଲାଙ୍କ ଏହିମାଂ ଧାଳା ବଧି ଜତାଂ ପାଇଁ ବାବତେ ଟକୋର କରିଏ ତୋ ସାଂଭଣିବା ମଣେ ଛେ, ‘ମୁନିସିପାଲିଟୀମାଂ ତଗଡ଼ୀ କେବୋ ଭରୀଏ ଛିଏ, ଭଲେନେ ନଜ ଚାଲୁ ରହେତେ !’ ଚାର ରସ୍ତେ ରୋକତା ଟ୍ରାଫିକମାଂ ଆପଣେ ଚାଲନୁ ଏନ୍ଜିନ ଚାଲୁ ଜୀବନୀ ଆଦିତ କେଣିବି ଛେ. ବିଚାରୋ, ଏକାହି-ବେ ଭିନ୍ନଟ ମାଟେ ଅଟକତା ଟ୍ରାଫିକମାଂ କେଟଲା ଲାଭ ବିଟର ଦୀଧିଶନ ହିବାମାଂ ଧୂମାଡ଼େ ବନୀ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ହୋୟ ଛେ ! କୁଦରତୀ ସଂସାଧନୋନା ପେଇଫଟନୀ ଆ ଜରା ଆହୁ ଵାତ ଥିଲା.

ଆଜେ ଵାତ କରିବି ଛେ ଓର୍ଜ ଉତ୍ପାଦନ ଅନେ ବ୍ୟତନୀ. ଓର୍ଜ ଉତ୍ପାଦନ ମାଟେ କୁଦରତନା ପେଟାଣମାଂ ରହେଲ କୋଲସୋ, ପାଇଁ, ଲିଙ୍ଗନାଈଟ, ଗେସ ଜେବାଂ ପରଂପରାଗତ କୁଦରତୀ ସଂସାଧନୋନୁ ଚଲାଇ ରହୁଣ୍ଟ ଛେ. ଆ ସଂସାଧନୋନେ ଜଥ୍ଥୋ ଦିନ ପ୍ରତିଦିନ ଧାରୀ ରହ୍ୟ ଛେ. ବଦଲାତା ପର୍ଯ୍ୟବରଣୀୟ ମାହୋଲମାଂ ଜଣ ସଂକଟ ପଣ ଆକରୁ ବନ୍ଦୁ ଛେ. ଆ ପରିସଥିତିମାଂ ଓର୍ଜ ବ୍ୟତ ଏ ଆପଣି ସାମାଜିକ ଜୀବନୀ, ନୈତିକ ଫ୍ରଜ ପଣ ବନୀ ରହେ ଛେ. ଜରା ଜ୍ୟାଲ ଆପବା ମାଟେ ଆଂକଣାକୀୟ ମାହିତୀ ରଜ୍ଜୁ କରିବାନୀ ଲାଲବା ରୋକି ଶକାତି ନଥି. ବେ ଥି ଅଛି ହଜାରନୀ ଵସ୍ତି ଧରାବତା ଏକ ନାନା ଗାମନୀ ବୀଜ ଜୁରିଯାତନେ ପହଞ୍ଚି ବଣିବା ଏକ ମେଗାପୋଟ (ବୀଜଣୀ ମାପବାନୁ ଏକମ) କ୍ଷମତାନୁ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପତ୍ର ପଡ଼େ ଛେ. ଆ ବୀଜଣୀ କୋଲସୋ, ଲିଙ୍ଗନାଈଟ, ପାଇଁ ଅନେ ଗେସ ଜେବାଂ କୁଦରତୀ ସଂସାଧନୋନୋ ଉପଯୋଗ କରିବେ ଉତ୍ପତ୍ତି କରିବାମାଂ ଆବେ ଛେ. ହେ, ଗୁଣବତ୍ତାୟକତ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ ମାଟେ କୋଲସାନୋ ପର୍ଯ୍ୟାନ ଜଥ୍ଥୋ ଅନେ କୋଲସାନୀ ଗୁଣବତ୍ତା ଚାଲିବା ଭୂମିକା ଭଜିବେ ଛେ. କୋଲସାନୀ ଖାଣମାଂଥି ବୀଜ ମଥକ ସୁଧି ପହଞ୍ଚିଯାଇବା ସୁଧିମାଂ କୋଲସୋ ପୁରେପୂରୋ ପହଞ୍ଚିଯାଇବା ନଥି, ଏ

ରସ୍ତାମାଂ ପଣ କରି ଜୀବ ହେ ଅନେ ଜେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ତେମାଂ ଗୁଣବତ୍ତା ହୋତି ନଥି. ଲଟକାମାଂ, କୋଲସା କୌଭାଂଡୋ ଜେବାଂ କୌଭାଂଡୋ ଗାଜି ହେ, ଅନେ ଗାଜି ହେ ଏ ଝରି ଵରସତାଂ ନଥି.

ହେ ଆଗଣ ବଧିଏ. ଏକ ମେଗାପୋଟ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଅଂଦାଜେ ସାତସୋ କିଲୋଗ୍ରାମ କୋଲସାନୀ ଜୁରିଯାତ ତେବେ ରହେ ଛେ. ଅଛି ବେ ବ୍ୟାଜୁନୋ ମାର ପଡ଼େ ଛେ - ଗୁଣବତ୍ତା ଅନେ ଜଥ୍ଥୋ. ଏଟିଲେ ବୀଜ, ଦେଶୀ କୋଲସାନା ପର୍ଯ୍ୟାନମାଂ ବିଦେଶୀ କୋଲସାନୀ ଆୟାତ କରିବି ପଡ଼େ ଛେ. ଅପ୍ରାମାଣିକତା ଏଟିଲି ହେ ହାବି ଥର୍ଦ ଗାଈ କେ କେ, ଦେଶନୀ ମୂଣ୍ଗଭୂତ ଜୁରିଯାତନେ ସାଚିବା ଆୟାତ ପଣ କରିବି ପଡ଼େ ଛେ, ଜେ ସରବାଣେ ମୌଦ୍ଦି ପଡ଼େ ଛେ. ଆ ନାଣ୍ବାଂ ବୋଜ ଛେବଟେ ପରାଶକର୍ତ୍ତାମୋ ପର ଆବେ ଛେ.

ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନନୁ ବୀଜୁ ଏକ କୁଦରତୀ ସଂସାଧନ ପାଇଁ ଛେ, ଜେବାଂ ସଂଗ୍ରହନୀ ଅଣାବାବତନେ ଲାଈନେ ପାଇଁ ନକାମୁ ବଧି ଜୀବ ଛେ, ଜେ ବ୍ୟେ ଛେ ତେ ଉନାଣେ ଆବତାଂ ବାଧୀଭବନମାଂ ଵରାଣ ବନୀ ତେବେ ଜୀବ ଛେ. ମୋଟାଂ ନଗରୋମାଂ, ରୋଡ଼-ରସ୍ତାମୋରେ ଠିମାରତନା ପାଂଗଣନୀ ଦୀବାଲ ସୁଧି ବନାବିବାନୀ ଫେଶନ ଚାଲୁ ଥର୍ଦ ଛେ; ଏମାଂ ପଣ ବିଦେଶନୁ ଆଂଧିଣୁ ଅନୁକର୍ଯ୍ୟ ! ରସ୍ତା ପର ଧୂଣ ନା ଜେଇଏ. ଧୂଣ ବଗରନା ରସ୍ତାନୀ ଘେଲାଇବାମାଂ ଵରସାଦୀ ପାଇଁ ଜୀମିନମାଂ କ୍ୟାଂଥି ଉତ୍ତରେ ? ହେ, ପାଇଁନୀ ଉପଯୋଗ କରିବେ ଏକ ଯୁନିଟ ବୀଜଣୀ ପେଟା କରିବା ମାଟେ ଅଂଦାଜେ ଏଶୀ ମୀଟରନୀ ତେବେରୀ ସୁଧି ପାଇଁ ଭରିବୁ ପଡ଼େ ଅନେ ପ୍ରତି ସେକ୍ରି ଅଂଦାଜେ ଦୋଢ ଲିଟର ପାଇଁନା ଜ୍ୟାନେ ଧକ୍କୋ ମାରିବୋ ପଡ଼େ. ଆ ଏକ ଯୁନିଟ ବୀଜଣୀ ଆଂଖ ମିଚିବାନା ସମୟମାଂ ଖର୍ଚ୍ଚିତ ଜୀବ ଛେ. ପାଇଁନା କକ୍ଷାଟନେ ଲାଈ ସର୍ଜାତି ଅଛିତନା କାରଣେ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନମାଂ ଧଟ ତେବେ ଥାୟ ଛେ. ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ ମାଟେ ଉପଯୋଗମାଂ ଲେବାତାଂ ସଂସାଧନୋ ପୈକୀ କୋଲସା ଜେବାଂ ଏକ କୁଦରତୀ ପଦାର୍ଥ ଲିଙ୍ଗନାଈଟ ଛେ. ଜୋ କେ, ଦେଶମାଂ ତେନୀ ପ୍ରାପି କେଟଲାକ ରାଜ୍ୟନୀ ଭୌଗୋଲିକ ବିସ୍ତାରେ ପୂରତି ସୀମିତ ହୋବାଥି, ସମୟ ଦେଶନୀ ବଧି ଜତି ମାଗ ପୂରୀ କରିବି କଠିନ ଛେ. କୁଦରତୀ ଵାୟନୋ ପଣ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନମାଂ ଉପଯୋଗ ଥାୟ ଛେ, ପରିନ୍ତେ ଏମାଂ ପଣ ଅନେକ ସମସ୍ୟାମୋ ରହେଲି ଛେ. ଏକ ତୋ ପୂରତା ପ୍ରେଶରଥି ଗେସନୀ ଉପଲବ୍ଧି ନା ହୋୟ ତୋ ବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ ଖୋରାଯାଇ ଛେ. ଅନେକ ପ୍ରସଂଗୋବେ (ଅ)ସରକାରୀ ନିତିମୋ ପଣ ଗେସନୋ ପୁରବଠୀ ଆପବା ସାମେ ଅତ୍ୟନ୍ତରୂପ ବନୀ ରହେ ଛେ. ଵଧି ଵରସି କରିବାକୁ ପଥିବାକୁ ଥିଲାଙ୍କ ସୁଵିଧାମୋମାଂ ଥିଲାଙ୍କ ଜେଇତୋ ଵଧାରୀ ତାଲ ଭିଲାବି ଶକତୋ ନଥି. ବୀଜଣୀ ଅନେ ଵାହନୋନା ଆୟିକାର ଅନେ ଵଧାରା ପଦି କ୍ରେଚୀଓ କୁଦରତୀ ସଂସାଧନୋନୋ ଭୂଗୋର୍ଭ ଜଥ୍ଥୋ ପଣ ଧଟତୋ ରହ୍ୟ ଛେ. ନଗରୋମାଂ ଗଗନ୍ୟବୁ ଠିମାରତନୋନା ବାଂଧକାମ ବଧି ରହ୍ୟ ଛେ, ଶର୍ଦେରୋ ଆଇଥି ଵିସ୍ତରି ରହ୍ୟ ଛେ. ପର୍ଯ୍ୟବରଣୀୟ ସଂତୁଲନ ଖୋରାକ ଭ୍ରତ୍ୟକ ଖୋରାକ ଗ୍ୟୁଣ୍ଟ ଛେ. ପରସାଦ ଅନେ ଠିକ୍ କରତାଂ ଗରମୀନୋ ପ୍ରକୋପ ବିଶେଷ ଵଧତୋ ରହ୍ୟ ଛେ. ପ୍ରାନ୍ତ ଶୁଣ ଧୋରଣ ପଣ ତେବେ ଆବତାଂ, ବୀଜ ଲ୍ଯୋତିକ ସୁଖ-ସଗବତୋନୀ ସାଥେ ବୀଜଣୀନୋ ରାକ୍ଷସୀ ଵପରାଶ କରତାଂ ମୌଦ୍ଦାଟ ବୀଜ ଉପକରଣୋନୀ ଭରୀଦୀ ପଣ ବଧି ରହି ଛେ. ଆବାଂ ଉପକରଣୋନା ଉତ୍ପାଦକୋ ତୋ ହେ ଉପକରଣୋନୀ

ખરીદી પર આકર્ષક વળતરનું પ્રલોભન આપી ગ્રાહકોને ખરીદી કરવા મજબૂર કરે છે, નાણાકીય સંસ્થાઓ ‘ઝીરો પ્રોસેસિંગ ફી’ના નામે ગ્રાહકોને સરળતાથી વિરાણ ઉપલબ્ધ કરાવે છે.

લગ્ન સમારંભો, તહેવારો, મહત્વના રાષ્ટ્રીય તહેવારો જેવા પ્રસંગોમાં રોશનીની જાકમાળ વધતાં વીજળીનો વપરાશ વધી રહ્યો છે. વીજ ઉત્પાદન અને વીજ માગ વચ્ચેની ખાઈ વિસ્તરતી રહે છે. ‘એક સાંધો ત્યાં તેર તુટે’ એવો ઘાટ છે. ઘટનાં કુદરતી સંસાધનોની સામે આપણી આદતો બદલવાનો સમય આવી ગયો છે. આ માટે નવી પેઢીને જગૃત કરવી પડેશે. બહુધા એવું જોવા મળે છે કે, નવી પેઢી વીજ ઉપકરણો બંધ કરવાની બાબતે ખાસી પ્રમાણી છે. એક ખંડમાં ટીવી ચાલતું હોય, બીજા ખાલી ખંડમાં પંખો મૂક પ્રેક્ષક બની ફરફરતો હોય, બીજી બાજુ લેપટોપ ‘ઓન’ હોય, છોકરાંવ મોબાઇલમાં વસ્ત હોય અને છોકરાંવની મમ્મીઓ ફેરિસબુકમાં રોજિંટી કુલ્લલક જણાતી બાબતોના ફોટોગ્રાફ્સ અપલોડ કરવાની મથામજા કરતી હોય એવાં દર્શ્યો લગભગ બધે જોવા મળે છે. આ બધા વચ્ચાં પેલાં વીજ ઉપકરણો તેમની ફરજ પ્રમાણિકતાથી નિભાવતાં રહે છે ! અહીં વીજ વેડફાટ થતો રહે છે.

મેં આગળ જણાવ્યું ને કે, આપણી નગરાય જણાતી બેદરકારી કુદરતી સંસાધનોના ભંડારમાં ખાતર પાડવા સમાન છે તે આનું નામ ! આપણે બધાં જ ‘સ્વીચ ઓફ’ કરવાની કડાકૂટમાં પડતા નથી અને જેને સાહજિકતાથી લઈએ છીએ તેના ઉત્પાદન પાછળ ખરેખર તો આખી એક ખર્ચાળ અને કંટાળાજનક પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવું પડે છે. મેં આગળ વીજ ઉત્પાદનની પ્રક્રિયાની આછેરી જલક આપી છે. જરા ટૂંકમાં જોઈએ. એક મેગાવોટ વીજ ઉત્પાદન કરવા ઉત્પાદકો પાસેથી ભાવ પત્રકો મગાવવાથી લઈને વીજ મથકના સ્થાપન સુધી જમીન, પાણી, પરિવહન જેવી માણખાકીય સુવિધાઓ, પર્યાવરણની સમસ્યા, વીજ મથકના સ્થાપન સામે લોક જુવાણ, વિવિધ સરકારી મેજ઼રીઓ, માનવ શ્રમ, નાણાં વગેરે જેવી અનેક જટિલ બાબતો સંકળાયેલી છે. મેગાવોટ દીઠ છ-એક કરોડનો ખર્ચ કરવો પડે છે. એ પછી પણ ઉત્પન્ન કરવામાં આવેલ વીજળીને ઘેર ઘેર પહોંચાડવા આખું એક નેટવર્ક વિકસાવવું પડે છે ત્યારે એક સ્વીચ ઓન કરતાં વપરાશકર્તાને વીજળી મળે છે. પણ આ કામગીરી ‘સ્વીચ ઓન’ કરવા જેટલી સરળ નથી. વીજ વેડફાટ અને પર્યાવરણની સમસ્યા આજકાલની નથી. અધારમી સદીમાં સ્વામી વિવેકાનંદ પણ આ બાબતે ચિંતા જતાવતાં કહેલું, ‘પર્યાવરણનું અધઃપતન માનવજાતના અસ્તિત્વ સામે જરૂરી રહેલો ખતરો છે. સમયની તાકીદની જરૂરિયત જંગલો, જૈવિક વિવિધતાઓ, પાણી, વીજળી અને એમ અનેક બાબતોનું જતન કરવાની છે.’

વીજ બચત માટે જોઈએ એટલી વ્યક્તિગત જગૃતિ નથી. જો કે, એ દિશામાં સામૂહિક ધોરણે પ્રયાસો શરૂ થઈ ગયા છે. ઈમારતો, ઉપકરણો અને વીજ સિસ્ટમમાં વીજ વપરાશ અને વીજળીના કાર્યદક્ષ ઉપયોગ બાબતે એનર્જી ઓડિટની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે છે. ઓડિટના આ વિશ્વેષણાત્મક અભ્યાસમાં, વીજ વપરાશ અને વીજ ખાખ વિશે ઊરો અભ્યાસ કરવામાં આવે છે. વૈશ્વિક ધોરણે જરા જુદી રીતે વીજ બચત

માટે જગૃતિ લાવવાનો પ્રયાસ વર્ષ ૨૦૦૭થી હાથ ધરવામાં આવે છે. પ્રતી વર્ષ માર્યના અંતમાં ‘અર્થ અવર’ની ઉજવણી વૈશ્વિક ધોરણે કરવામાં આવે છે, જ્યાં રાત્રિના સાડા આઠથી એક કલાક માટે વીજળીનો વપરાશ સર્દતર બંધ કરવામાં આવે છે. વીજ બચત ઉપરાંત પર્યાવરણ જાળવણીનો ઉદેશ આ ઉજવણી પાછળ રહેલો છે. હવે, આપણે વર્ષે એકાદ વખત આ ઉજવણીમાં સહભાગી બનીએ છીએ એ સારી વાત છે, પણ લગ્ન સમારંભો, શોભાયાત્રાઓ, જાતભાતની ઈવેન્ટ્સમાં અને ધાર્મિક અવસરો પર વીજળીનો વપરાશ અને વેડફાટ એટલો થાય છે કે, અર્થ અવરમાં કલાક માટે બચાવેલી વીજળી સરભર થઈ રહે છે. આવા સમારંભો અને શોભાયાત્રાઓમાં થતી જાકમાળ બંધ કરાવવા શિક્ષણ આપવાની તાતી આવશ્યકતા છે, બધે જ કાયદાનો હાઉં દેખાડવાથી સુધારો નહિ આવે. જો કે, હવે વીજ ઉત્પાદનનાં પરંપરાગત સંસાધનોના ઘટતા જથ્થા સામે નવા વિકલ્પોનો આવિજ્ઞાર થઈ રહ્યો છે એ સારી વાત છે.

આ દિશામાં સૌર ઊર્જા એ શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ પુરવાર થઈ રહ્યો છે. નહેરોનાં વહી જતાં પાણીને છતના આવરણથી ટાંકી દઈ સૌર ઊર્જા ઉત્પન્ન કરવાના પ્રયાસો હાથ ધરવામાં આવી રહ્યા છે. આ પ્રકલ્પમાં પાણીનો વ્યય અટકવા સાથે વીજ ઉત્પાદન પણ થઈ શકે છે. ઉપરાંત, નહેરોની આસપાસની સોલાર છત હેઠળની જમીનમાં શાકભાજી ઉગાઈ એનો વેપાર કરી શકાય છે. એક મેગાવોટ સૌર ઊર્જાના ઉત્પાદનમાં અંદાજે ચારેક હેક્ટર જમીનની જરૂર પડે છે. સાથે વીજ ઉત્પાદન ખર્ચ પ્રતિ મેગાવોટ પાંચેક કરોડમાં પડે. એટલે, પરંપરાગત સંસાધનોનો વપરાશ કરીને કરવામાં આવતા વીજ ઉત્પાદન કરતાં સસ્તી વીજળી મેળવી શકાય. રાજ્યના સૌરાધ્ર પંથકમાં તો ડેર ડેર પવનયકીના સ્થાપનથી વીજળી પેદા કરવામાં આવે છે. હવે તો દરિયાનાં મોઝાંમાંથી પણ વીજ ઉત્પન્ન કરવાનો વિકલ્પ ઉભરી રહ્યો છે. આ ઉપરાંત, રસોડમાંથી નીકળતા વેસ્ટમાંથી પણ વીજળી ઉત્પન્ન કરવામાં આવે છે, જો કે, આ પ્રકલ્પનો પ્રચાર-પ્રસાર વ્યાપક રીતે કરવાની જરૂર છે. નહેરો પર સોલાર પેનલ લગાવી મોટા પાયે વીજ ઉત્પાદન સાથે રહેણાંકોની છત પર સોલાર પેનલ લગાવી વીજ ઉત્પાદન કરવાના પ્રયોગો સફળ થઈ રહ્યા છે. હવે તો રાજ્ય અને કેન્દ્ર સરકારની આર્થિક સહાય પણ આ માટે ઉપલબ્ધ છે. જો કે, ઘરેલું વીજ ઉત્પાદનના આ પ્રયોગમાં શરૂઆતમાં સોલાર પેનલનો સ્થાપન ખર્ચ વધુ આવે છે, પણ પછી ઉત્પાદન ખર્ચ નગરાય આવે છે. સૂર્ય મકાશ સાવ મફતમાં મળે છે એ લટકામાં ! પણ આ બધા વિકલ્પો હજુ જોઈએ તેટલા પ્રચલિત બન્યા નથી. અને પ્રચલિત બને તો પણ ઊર્જા બચત માટે જોઈતી વ્યક્તિગત જગૃતિ નહિ આવે તો વીજ વેડફાટ થતો જ રહેવાનો ! ‘ઘરના ધાબા પર આપણે તો સોલાર પેનલ લગાવી છે, ભલે ને એ.સી. મથીન ચાલતાં રહે...’ કહેનારા લોકો અશ્વિકિત હોય એ જરૂરી નથી. આવા શિક્ષિત અને ફાટીને ધુમાડે ગયેલા લોકોને ખરેખર તો શિક્ષિત કરવાનો સમય આવી ગયો છે.

ચાલો ત્યારે, જરૂર ના હોય તો આજથી જ સ્વીચ ઓફ કરવાની પ્રમાણિક ફરજ અદા કરી, ઊર્જા બચતમાં સહભાગી બનીએ !●

અંગત સચિવ, ગુજરાત સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી કોર્પોરેશન લિમિટેડ, વડોદરા

વિકાસના માર્ગ ધર્મસભાની ભૂમિકા

ગુરુ રત્નલાલ જાદવ

રત્નલાલ જાદવ વાસો વર્ષમાં કેથલિકોના વિકાસમાં મિશન દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓએ મહત્વનો ભાગ ભજ્યો છે. આ માટે ધર્મસભાના પ્રયત્નોને જરૂર બિરદાવવા પડે. શરૂઆતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ પ્રિસ્ટી મહોલ્લામાં જ શરૂ કરવામાં આવ્યું જેનાથી શિક્ષણનો પાપો મજબૂત બન્યો. શિક્ષણથી વંચિત રહેતાં બાળકોને ઘર આંગણે જ શિક્ષણ ઉપલબ્ધ બન્યું. શૈક્ષણિક વિકાસના લીધે આર્થિક વિકાસ પણ જરૂર થયો છે. નર્સિંગ, પી.ટી.સી અને બી.એડ.માં જવાથી શિક્ષક અને નર્સની નોકરીઓમાં વધુ પ્રમાણમાં જોડાયા, પરિણામે આર્થિક પ્રગતિ થઈ અને ખાસ કરીને છોકરીઓ માટે લગ્નજીવનમાં સ્વમાનનેર જીવનાની પરિસ્થિતિનું નિર્મિશ્ય થયું. ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ખૂબ ઓછા ગયા પણ કેટલાક ગયા જેઓ અન્જનિયર, ડોક્ટર, વકીલ, ન્યાયાધીશ અને સરકારી અધિકારી પણ બન્યા અને પોતાના હોદ્દા ઉપર રહી કુશળ અને ગ્રામાંશિક વ્યક્તિ તરીકેની નામના મેળવી. પ્રિસ્ટીઓએ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ અને હોસ્પિટલ થકી રાષ્ટ્રીય તેમ જ રાજ્ય સ્તરે દેશના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપ્યું છે.

ધર્મપરિવર્તન પણી અંધગ્રધામાંથી મુક્તિ મળી. જાત જાતની બાધા, માન્યતા અને તંત્ર-મંત્રથી છૂટ્યા. ખોટા ખચ્છાઓ બંધ થયા. આધ્યાત્મિક રીતે પણ ઈસ્ટના મૂલ્યોને વધારે મહત્વ આપવા લાગ્યા. ઈશ્વર પર શ્રદ્ધા અને પ્રાર્થના મહત્વની બની. મિશનરીઓ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી તાલીમ કે શાબીરથી યુવાવર્ગમાં સામાજિક જાગૃતિ, વ્યક્તિત્વ વિકાસ, શિસ્ત, કાર્ડિન્ફી વગેરે ક્ષેત્રોમાં નોંધપાત્ર વિકાસ થયો, જેનો પ્રભાવ વિસ્તૃત સ્તરે દેખાવા લાગ્યો. ખાસ કરીને પ્રમાણિકતા, કર્તવ્યનિષ્ઠા, શિસ્ત, કુશળતા વગેરેને લીધે બૃહદ સમાજમાં પ્રિસ્ટીઓની એક અનોખી છાપ ઉભી થઈ. સમાજમાં હિંમત અને આત્મવિશ્વાસ વથ્યો. સાહિત્યક્ષેત્રે પણ પ્રતિભાઓ ઉભી કરી શક્યા. સ્વ. જોસેફ મેકવાન કહેતા કે ‘જો ધર્મ પરિવર્તન ના કર્યું હોત તો જોસેફ મેકવાન પેદા ના થયા હોત.’ મીદિયા ક્ષેત્રે પણ પ્રિસ્ટી યુવાઓએ દેશ-દુનિયામાં ઓળખ ઉભી કરી છે. પ્રકાશનો દ્વારા જાગૃતિ માટેના પ્રયત્નો સતત ચાલુ રાખ્યા છે. વાળેદ્યા ક્ષેત્રોમાં ડગ માંડવાની શરૂઆત કરી છે. સંઘાની દિઝિએ ખૂબ નાનો સમાજ, આવી જ્યાતિ મેળવી શકે તે ધર્મપરિવર્તન અને ખૂદની મહેનતને આભારી છે.

ધર્મસભામાં સામાજિક કર્મશીલો પાક્યા છે જેમણે અન્યાય અને અત્યાચાર સામે અવાજ ઉઠાવી પીડિતોને ન્યાય અપાવવા કમર કસી છે. વિપરીત સંજોગોમાં જોખમ ઉઠાવીને પણ તેઓ પ્રવૃત્ત છે. ભલે થોડા પણ પોતાની સ્વૈચ્છક સંસ્થાઓ ઉભી કરીને વિકાસલક્ષી અને અવિકારલક્ષી કાર્યો કરી રહ્યા છે, તો કેટલાક મિશનરી સંચાલિત કે અન્ય સામાજિક સંસ્થાઓ થકી ગૌરવભર્યું કાર્ય કરી રહ્યા છે. કેટલાકે પોતાની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પણ ઉભી કરી છે. સામાજિક પરિવર્તન કે માનવ અધિકારો

માટે કામ કરવું એક મોટો પડકાર છે. જેમાં આર્થિક કટોકટીનો સામનો કરી માન-મોભો કે વખાણની અપેક્ષા સિવાય કામ કરવાનું હોય છે. વિરોધનો સામનો હંમેશાં કરવો પડતો હોય છે. આવા સામાજિક ચેતના માટેના અસલામતિ અને પડકારભર્યા કાર્યોમાં પણ કેથલિકોએ જંપલાયું છે તે ગર્વની વાત છે.

કેથલિક ધર્મસભામાં ગૌરવભરી અને નોંધપાત્ર બાબતો છે - ધર્મજનોની જાગૃતિ અને વૈચારિક ક્ષમતા. ધર્મજનો આજે સ્વતંત્ર રીતે વિચારતા થયા છે. કેથલિક ધર્મમાં વિરોધી મંત્રો રજૂ કરવાની કે ધર્મનીયોને પડકારવાની સ્વતંત્રતા પણ છે. પરિપક્વ સંવાદ માટેની પ્રક્રિયાને સ્થાન છે. માત્ર કિયાકાંડોમાં માનવાને બદલે હવે થોડે અંશે વૈજ્ઞાનિક અભિગમથી પણ વિચારતા થયા છે. ધર્મની વિજ્ઞાનના દિઝિટાશથી સમજવા માટે પ્રયત્નો શરૂ થયા છે. નજીવી બાબતો કે ઓટા વિવાદોથી ધાર્મિક ભાવનાને ખાસ ઠેસ પહોંચતી નથી. બાઈબલને શાબ્દશાસ્ત્ર: ના લેતાં તેનું અર્થવટન કે મર્મ સમજવાના પ્રયત્નો શરૂ થયા છે.

નવી પેઢીનો યુવાવર્ગ તેમના માબાપની કમાડીથી ઊભા કરેલા ઘરને મરામત પણ કરાવી શકશે કે નહિ, એવી ચિંતાઓ જાગી હતી. ઘરમાં બે જણ સરકારી નોકરી કરતા હોય અને તેમના દીકરા-દીકરીને નોકરી કે રોજગારી માટેની સમસ્યા ચિંતા કરાવે. નોકરીઓ મળતી નથી. ઉદ્ઘોગ-ધંધામાં હજુ પગપેસારો કર્યો નથી. યુવાવર્ગ હજુ સલામત અને સ્થાયી નોકરીની શોધમાં છે. સાંપ્રદાયિક વાતાવરણમાં પ્રિસ્ટી વિરોધી સૂરને બળ મળતું જાય છે. આવા વિપરીત સંજોગોમાં રોજગારીનો મૂળભૂત પ્રશ્ન બધાને સત્તાવે છે. આવી પરિસ્થિતિમાં યુવાવર્ગ વિદેશની વાટ પકડી છે. વિકલ્પ શોધો છે. ઘણાં ઈજારેલ ગયાં, કમાડી કરી સંધર બન્યાં છે. કેટલાક અન્ય દેશોમાં જઈ આર્થિક રીતે સંધર થયાં છે તો કેટલાક સ્વરોજગાર તરફ વણ્ણા છે. માણું મારીને માર્ગ શાંધી કાઢતી ઈશ્વરની પસંદ કરાયેલી પ્રજાને ધન્ય છે.

ધર્મસભામાં કેટલીક પડકારદૂર્યુ બાબતો પર વિચાર કરવા જેવો છે. કેથલિક મિશનરીઓએ બહુધા પ્રાર્થના, ભક્તિ, ધર્મપ્રચાર-પ્રસાર પર વધુ ભાર મૂક્યો અને આર્થિક પાસાને લગભગ અવગણ્યું. મિશનરી સંચાલિત સામાજિક સંસ્થાઓએ સામાજિક જાગૃતિ અને ભાવનાને વધુ અને આર્થિક વિકાસને ઓદૃષ્ટ મહત્વ આપ્યું. ગુજરાતમાં ધર્મપરિવર્તન કરેલા લોકો ભૂતકાળમાં ભેદભાવનો ભોગ બનેલા છે. આથી સાહસનો અભાવ જોવા મળે છે. સ્વરોજગાર કે ઉદ્ઘોગ ધંધામાં જવાનું જોખમ લેવા ખાસ તૈયાર થતા નથી. સલામતી કે સુરક્ષા હંમેશાં જુઓ છે. આ બાબતે માર્ગદર્શન કે પીઠબળનો અભાવ જોવા મળે છે.

હવે બાધ્ય વાતાવરણની અસર કેથલિકો પર થવા લાગી છે. માનવીય મૂલ્યોને નેવે મૂકીને અમુક લોકો ભૌતિકવાદ તરફ વળવા લાગ્યા છે. સાથે મળીને ચર્ચા-વિચારણા માટેનાં મિત્રમંડળો ઓછાં થવા લાગ્યાં છે. ફેસબુક પર ૫૦૦૦ મિત્રો હોય પણ ભાગ્યે જ ૨૫-૩૦ જણ વર્ષમાં એકવાર પણ સાથે મળતા હોય, સમાજ બાબતે ચર્ચા-વિચારણા કરતા હોય તેવું મિત્રમંડળ જોવા મળતું નથી.

પ્રિસ્તીઓ આમેય અતિ સૂફ્ઝ લઘુમતિ છે અને તે પણ પંથોમાં વિભાજીત છે. રાજકારણમાં ખાસ પ્રભાવ પાડી શકતા નહિ હોવાથી રાજકીય મહત્વ ગણાતું નથી. આથી રાજકારણમાં કેથલિકોનું સ્થાન નહિવત જ છે. શિક્ષણને લીધે વહિવટી સત્તા મેળવવા સક્ષમ છે પણ તે માટેના પ્રયત્નો અધકચરા પુરવાર થયા છે. રાજકારણ બાબતે ઈચ્છાશક્તિ અને જ્ઞાગૃતિ પણ નથી. આમ જોઈએ તો લઘુમતિ હોવાના કારણે જ રાજકીય પ્રભાવ ઘટી જતો નથી. ભરવાડ, રબારી, સિંધી સમાજ પણ લઘુમતિમાં છે તેમ છતાં રાજકારણમાં મહત્વના સ્થાનો પર છે, તેઓ જીતી શકવાની આવડત અને તાકાત ધરાવે છે, એટલું જ નહિ પણ તેઓ રાજકીય નેતૃત્વ પર પ્રભાવ પાડી શકે છે, પોતાનાં કામો સરળતાથી કરાવી શકે છે. રાજકારણને પ્રિસ્તીઓએ હુમેશાં અવગણ્યું છે પણ આંતરિક રાજકારણ પરાકાષા પર છે! કોઈ ધર્મગુરુ કે અમુક મુદ્દે વિરોધ કરવો, હોદ્દાઓ માટે પડાપડી કરવી તે મહત્વનું બની ગયું છે. આજે રાજકારણમાં ગઠબંધનની બોલબાલા છે.

પ્રિસ્તીઓ પંથના વાડા ભૂલીને એક થઈ શકતા ના હોય તો અન્ય હિતધારકો સાથે એક થવું અધરું છે. મુસ્લિમો, દલિતો કે આદિવાસીઓ મુખ્ય હિતધારકો કહી શકાય પણ આમની સાથે બેસવા તૈયાર નથી. ઊલટાતું પ્રિસ્તીઓમાં પણ કેથલિક સમાજ અને તેમાં પણ ગુજરાતી કેથલિક સમાજ તરીકે નાના વાડામાં સીમિત થયા છે. કેથલિકો ચર્ચા પરના હુમલા, પાઠ્ય પુસ્તકમાં ‘હેવાન ઈસા’ કે સાધ્યીબેનો પર બળાત્કરના મુદ્દે રેલી કે વિરોધ કરે છે અને કરવો પણ જોઈએ જ, પણ રાષ્ટ્રીય કે સ્થાનિક મુદ્દે લગભગ મૌન ધારણ કરી લે છે. એટલું જ નહિ પણ આવા મુદ્દે કોઈ કાર્ય કરતું હોય તો આશ્રયજનક રીતે વિરોધ કરવામાં આવે. દા.ત. ૨૦૦૨નાં તોફાનો કે દલિત/આદિવાસીઓ સામેના અત્યાચારો બાબતે ‘આપણે કયાં ભોગ બન્યા છીએ?’ જેવું વલણ રાખી મૌન સેવે છે.

વર્ષથી ચાલતાં યુવા સંગઠનો બીબાઢાળ સેમિનારો, મીટિંગો અને કાર્યક્રમોમાં મર્યાદિત થયેલા છે. અન્ય સમાજમાં કે રાજકારણમાં તેમની ઓળખ કે પ્રભાવ નથી. યુવાવર્ગમાંથી હજુ આપણે હાર્દિક પટેલ કે જીજેશ મેવાણી ઊભા કરી શક્યા નથી. નાના કુંડાળામાંથી બહાર નીકળવાની જરૂર લાગે છે. ધર્માધિકારીઓ આગેવાની લઈને ધર્મિક મુદ્દે સભા સરધસો મોટી સંખ્યામાં કાઢે છે, પણ સામાજિક મુદ્દે લગભગ નિષ્ઠિક રહે છે. પ્રિસ્તીઓને થતા જીતિગત ભેદભાવો, સમશાનના પ્રશ્નો કે અનુસૂચિત જીતિમાંથી પ્રિસ્તી થયેલા માટે અનુસૂચિત જીતિના દરજાના મુદ્દે સક્રિય નથી.

૧૨૫ વર્ષની વયે ગુજરાતની ધર્મસભા આધ્યાત્મિક અને માનસિક રીતે પરિપક્વ થતી જોઈએ. ડિયાકાંડો, રીટ્રીટ, અધિવેશનો કે મેળાઓમાં ધર્મને સિમીત થતો જોવા મળે છે. હવે ધર્મમાં અંધશ્રદ્ધાઓ, ભૂત, ઈસુના

ફોટોમાંથી લોહી પડવું, પરીક્ષાઓમાં પાસ થવા પેનને આશીર્વાદિત કરવી, વગેરે બાબતોને પ્રોત્સાહન મળી રહ્યું છે, જે શરમજનક અને અંધશ્રદ્ધાઓ તરફ દોરનારું છે. આનાથી વૈચારિક રીતે પરિપક્વ લોકો અને ખાસ કરીને યુવાવર્ગ ચર્ચથી વિમુખ થઈ રહ્યો છે.

ધર્મજનોનું સ્થાન પેરિશ કાઉન્સિલના સલાહકારો કે મદદ કરનારા તરીકેનું જ રહ્યું છે. જો કે આ પરિસ્થિતિ સમગ્ર કેથલિક ધર્મસભાની રહી છે. ધર્મજનોએ ખાસ કરીને પેરિશ કાઉન્સિલમાં ધર્મદા ઉઘરાવવું, સ્વસંસેવક બનવું કે ચર્ચના અન્ય કાર્યક્રમોમાં મદદ કરવાનું હોય છે. એવી જ રીતે સિસ્ટર પણ ચર્ચમાં સેકન્ડ સીટીજન જેવું સ્થાન ધરાવે છે. પ્રિસ્તીની વૈધારી કરાવવી વગેરે કામો તેમણે કરવાનાં હોય છે. સિસ્ટરોને રીટ્રીટ આપવા માટે હેમેશાં પુરોહિતો જ જાય છે. કેમ કોઈ સિસ્ટર, સક્ષમ હોવા છતાં ફાધરોને રીટ્રીટ આપતાં નથી? કેમ સિસ્ટર કે ધર્મજનોને બોધ કરવા દેવામાં આવતો નથી? એવા પ્રશ્નો તો વિચારી પણ ના શકાય. મિશન સંચાલિત સામાજિક સંસ્થાઓમાં ડાયરેક્ટર તરીકે કેમ ધર્મજન નહિ? સ્કૂલ કે કોલેજમાં આચાર્ય તરીકે કેમ ફાધર જ હોય?

ધર્મજનોની નેતાગીરી અને સહભાગિતા પર અમદાવાદમાં સંત ઈજનાસનાં મૂલ્યો પર આધારિત એક સેમિનારમાં ભાગ લીધેલો. તેમાં થયેલી ચર્ચા અને નિષ્ણયો મહત્વના હતા. ધર્મજનો માત્ર કર્મચારીઓ જ ના રહેતાં મહત્વના નિષ્ણયો લેવામાં તેમને સહભાગી બનાવવા, સંચાલનમાં સ્વતંત્રતા આપવી, મહત્વના હોદ્દાઓ પર તેમની નિમણુંકો કરવી, વગેરે મુદ્દાઓ અંગે કંઈ રચનાત્મક થયું હોય તે હજુ બહાર આવ્યું નથી. એક સ્વર્ગસ્થ કેટેકિસ્ટે પુરોહિતશાહીનો કડવો અનુભવ અફસોસ સાથે વ્યક્ત કર્યો હતો, જે હજુ હું ભૂલી શક્યો નથી!

સવાસો વર્ષમાં ધર્મસભા દ્વારા ધાણું કાર્ય થયું છે અને હજુ કેટલીક મહત્વની બાબતો તરફ ધ્યાન આપી નક્કર પગલાં લેવાની જરૂર લાગે છે. ધર્મજનોના અવાજને વિરોધ તરીકે જોવાને બદલે રચનાત્મક અભિગમથી જોવાની જરૂર છે. ‘જો તમે મને મદદ કરવા આવ્યા છો, તો તમે તમારો સમય બરબાદ કરી રહ્યા છો, પણ જો તમે આવ્યા છો કારણ કે તમારી મુક્તિ સાથે મારી મુક્તિ પણ જોડાયેલી છે તો ચાલો સાથે મળી કામ કરીએ’ - Lila Watson, an activist. ●

ઈમેલ : ratilal.jadav52@gmail.com

વ્યક્તિગત વિકાસ, સામાજિક સભાનાત
અને માર્ગદર્શિકા કોર્પોરેશન દ્વારા પરંન

લાનાવિષયક

ગુજરાતી મેથોડિસ્ટ યુવક ઉભર ર્ટ, ઊચાઈ જ' ૦૦'', B.A., M.A., B.ed., M.Phil. ગવર્નમેન્ટ હાયર કોન્સર્વેન્ચર કોન્સર્વેન્ચર શિક્ષકની નોકરી કરતાં યુવક માટે સંકાર્યકારી કુટુંબની કન્યાઓના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો.

મો. ૯૮૩૭૦૫૨૩૨૮ / ૯૯૭૭૭૪૭૯૫૮ (વોટ્સઅપ)

ખેડાની ધર્મસભાની આર્થિક તાસીર

□ પ્રા. ડૉ. રોમાન ભાટ્ટિયા

થોડું ડા. સમય પહેલાં આણંદના રેલવે સ્ટેશન પર મને પાઉલભાઈ મિત્ર પરિવાર હોવાથી તેમને મળીને અમને બંનેને આનંદ થયો. તેમને ગ્રાં સંતાનો હોવાથી મેં સંતાનોના ખબર-અંતર પૂછ્યા તો પાઉલભાઈએ જણાવ્યું કે, ‘મોટો દીકરો જેન હવે કેનેડામાં સેટ થઈ ગયો છે, નાનો દીકરો સંજ્ય ઓસ્ટ્રેલિયામાં અભ્યાસ કરે છે અને દીકરી મેરી લગ્ન કરીને ન્યૂઝીલેન્ડમાં રહે છે.’ પાઉલભાઈને મેં પૂછ્યું કે ‘વેર કોણ છે?’ પાઉલભાઈએ કહ્યું કે, ‘હવે તો હું અને માર્થા અમે બે જ છીએ. અમે પણ વર્ષમાં મોટાભાગે ઓસ્ટ્રેલિયા, કેનેડા કે ન્યૂઝીલેન્ડમાં રહીએ છીએ અને થોડા મહિના અહીં આણંદમાં હોઈએ છીએ.’

આણંદ, નાની પદ્ધતિ, પેટલાદ, વડોદરા, સુરત, ગાંધીનગર કે અમદાવાદ સ્થાયી થયેલા અનેક પરિવારોની આજની આ વાસ્તવિકતા છે. ૨૦૦૦ની સાલ પછી ખેડાની ધર્મસભામાં આમૂલ પરિવર્તન આવ્યું છે. તે આનંદ તથા ગૌરવપ્રદ ઘટના છે. છેલ્લી બે-એક પેટીના ટૂંકાગળામાં ખેડાની ધર્મસભામાં અદ્ભુત પ્રગતિ થઈ છે. જે વિશે બેમત ન હોઈ શકે !

મધ્ય ગુજરાતમાં કેથલિક ધર્મસભાનો શુભાર્થ ખેડા જિલ્લાના મોગરી ગામમાં ૧૧મી ડિસેમ્બર ૧૯૮૮ના રોજ થયો હતો. ખેડા ધર્મસભામાં થયેલી અભૂતપૂર્વ આર્થિક પ્રગતિને ગ્રાં તબક્કામાં વહેંચી શકાય છે.

અ. આજાદી પહેલાંનો તબક્કો.

બ. આજાદી બાદ વર્ષ ૨૦૦૦ સુધીનો તબક્કો

ક. વર્ષ ૨૦૦૦ પછી એટલે કે એકવિસમી સદીનો તબક્કો

અ. આજાદી પહેલાંનો તબક્કો : આજાદી પહેલાં સમાજમાં વણાટકામ પૂરજોશમાં હતું. વ્યાપારી સૂઝ, આવડત તથા બૃદ્ધિ પ્રતિભાને કારણે સમાજ આર્થિક રીતે સદ્ગ્રા સ્થિતિમાં હતો. પૈસાના કારણે ઘણા જમીન માલિકો પણ બન્યા હતા. કહેવાતા ઉજણિયાતોએ પોતાની આર્થિક કંગાલિયતને કારણે આપણા લોકોને ત્યાં જમીન વેચી હોવાના કે ગીરવે મૂકી હોવાના દાખલા આજે પણ જાણવા મળે છે.

સમાજની આર્થિક સદ્ગ્રાતાને ઔદ્યોગિક કાર્તિને કારણે જબરજસ્ત ફટકો પડ્યો. કાપડની મિલો આવવાને કારણે હાથશાળનો ધંધો સંકેલાવા માંડ્યો. આ સાથે ઉપરાધાપરી દુકાણને કારણે આમજ્ઞાવન ખૂબ કઠિન અને કંગાળ બન્યું હતું. ઘણા કુંભો આર્થિક રીતે પાયમાલ થઈ ગયાં હતાં. આ અરસામાં ઘણા કુંભો ગામ છોડી ધંધા રોજગારની શોધમાં જ્યાં રાહતકાર્યો ચાલતાં હતાં ત્યાં તથા જ્યાં મિલ ઉઘોગ વિકસી રહ્યો.

હતો તેવા અમદાવાદ, નાની પેટલાદ, ભરુચ તથા રોજગારી માટે છેક મુંબઈ સુધી પ્રયાણ કર્યું હતું. રોજગારીને કારણે ઘણા રેલવે તથા પોસ્ટ ખાતામાં જોડાયાં હતાં.

આ સમય દરમ્યાન સમાજ તદ્દન નિરક્ષર હતો. બ્રિટીશ શાસને શિક્ષણની ઘોર ખોદી હતી. વડોદરાના ગાયકવાડની હક્કુમત હેઠળના ગામોમાં ગાયકવાડે શિક્ષણમાં રસ લીધો હોવાને કારણે ગાયકવાડી ગામો જેવાં કે સોજીતા, નાર, સુણાવ, વસો, મલાતજ વગેરેમાં શિક્ષણનો પ્રસાર વધુ થવા પામ્યો હતો.

ખેડા જિલ્લાના ગામડાઓમાં કેથલિક મિશનનો પ્રારંભ થતાં ૧૮૮૮માં આણંદ, ૧૮૮૭માં વડતાલ, ૧૯૦૭માં કરમસદ, ૧૯૧૧માં નાની પ્રયાદ તથા ૧૯૧૨માં આમોદમાં મિશન કેન્દ્રો સ્થપાયાં હતાં.

આ સમયગાળા દરમ્યાન કેથલિક ધર્મગુરુઓએ પ્રિસ્ટી ધર્મના પ્રચાર-પ્રસારની સાથે પ્રાથમિક શાળાઓ શરૂ કરી પ્રાથમિક શિક્ષણનું કાર્ય હાથ ધર્યું હતું. ૧૯૩૨ની સાલમાં તુટ શાળાઓ હતી. જે દસ વર્ષના ટૂંકા ગાળામાં જ ૧૯૪૨માં ૨૦૮ થઈ હતી. અર્થાત્ ૧૭૦ પ્રાથમિક શાળાઓની વૃદ્ધિ ! કેથલિક મિશનરીઓ તથા તેમના ખંતીલા કેટેકસ્ટો દ્વારા થયેલી શિક્ષણની અભૂતપૂર્વ કાર્યવાહીએ સમાજને આર્થિક રીતે પ્રગતિ કરવામાં ખૂબ પાયાની ભૂમિકા ભજવી છે, જે નિશંક બાબત છે. આણંદ ખાતે શરૂ થયેલ આણંદ પ્રેસ તથા આણંદ અને પેટલાની કેથલિક કો-ઓપરેટીવ કેન્દ્ર સોસાયટીએ સમાજના કપરા સમયમાં ઘણી મદદ કરી છે.

આ સમયગાળાની ગામડાની સ્થિતિનું વર્ણન કરતાં પેટલાદ તાલુકાના વાટાવ ગામના શાંતિલાલભાઈ જણાવે છે કે, ‘અમારા ગામમાં થોડા કુંભો પેટલાદ ખાતે આવેલી રાજરતન, બુલાખી તથા કેશવ મિલમાં કામ કરતાં હતાં. થોડા પાસે ખેતી હતી. થોડા વણાટકામ કરતા હતા. ઘણા પરિવારો ખેત મજૂરી કરતા હતા. જેમાં બાજરી કાપવી, પીલા કાઢવા, નિંદામણ કરવું વગેરે કામ મુખ્ય હતું. લોકલ બોર્ડની પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષક તરીકેની નોકરી વ.ફા. એટલે કે વનર્કયુલર ફાઈનલ’ ધોરણ સાત પાસ થતાં મળતી હતી.

ફળિયામાં મોટાભાગનાં ઘર માટીનાં કાચા તથા નળીયાંવાળાં હતાં. વાસણો તાંબા, પિતળ તથા એલ્યુભિનીયમનાં હતાં. ઘણા બધાના ઘેર બકરી તથા અમુકના ઘેર ભેંસ પાળવામાં આવતી હતી જે આવકનું સાધન હતું. ખેતી તથા નોકરી કરતા કુંભોનાં મકાનો પાકાં તથા ઇટરી હતાં. વાર તહેવારે તથા શુભ પ્રસંગોએ શીરો, સેવ તથા લાદુનું મિષાન બનતું હતું. અમુકના ઘરમાં સાયકલ હતી. બહુધા પગે ચાલીને જ નજીકના ગામમાં તથા કામકાજ માટે સગા-સંબંધીના ત્યાં જતા હતા.

દ્રેન તથા બસ વ્યવહાર શરૂ થઈ ગયો હતો પરંતુ તે ખૂબ જૂજ હતો. જોકે મોટાભાગના કુટુંબો સુખી હતા પરંતુ સમૃદ્ધ નહોતાં. શિક્ષણ પ્રાથમિક કક્ષા સુધીનું હતું. તેથી ૧૯૭૧ની સાલમાં ખેડા જિલ્લાના કેથલિકોમાં એક પણ યુવક-યુવતી મેટ્રીક પાસ ન હતાં. ૧૯૮૦માં ૧૪૭ વ્યક્તિઓ વન્ડિક્યુલર ફાઈનલ પાસ થયેલા હતા. લોકો પાસે સામાન્ય નોકરી જેવી કે મિલ કામદાર, તેરી કામદાર, પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષક, કારકૂન, પટાવાળા કે દવાખાનામાં કંપાઉન્ડર તરીકેની હતી.

બ. આજાદી પછીના સમયગાળા દરમ્યાન ખેડાની ધર્મસભામાં આર્થિક કેતે ઘણું પરિવર્તન આવેલું જોઈ શકાય છે. જેમાં મિશન દ્વારા શરૂ થયેલી હાઈસ્ક્યુલો તથા છાત્રાલયોએ ખૂબ મોટી ભૂમિકા ભજવી છે. મિશનરીઓ દ્વારા હ હાઈસ્ક્યુલ ખેડા જિલ્લામાં તથા ગોમતીપુર-મિરાપુર, અમદાવાદ અને છાણી રોડ વરોદાર ખાતે હાઈસ્ક્યુલો શરૂ થઈ હતી. ૧૯૮૮માં માત્ર આંશંદ ખાતે એક જ છાત્રાલય હતું જ્યારે ૧૯૯૭ સુધીમાં છોકરાઓ માટે ૧૨ અને છોકરીઓ માટે સાત છાત્રાલયો અસ્તિત્વ ધરાવતાં હતાં. આમ હતાં આંકડાની દાખિએ ૧૯૭૭ના બજીપણે મુજબ સમાજની માથાદીઠ આવક રૂ. ૧૫૦ ગણાવાઈ હતી. ૧૯૮૮માં રજીપણે દ્વારા માથાદીઠ આવક રૂ. ૨૦૦ ઠરાવાઈ હતી.

આ સમયગાળા દરમ્યાન વિદ્યાનગર ખાતે સરદાર પટેલ - યુનિવર્સિટી, નિયાદ, પેટલાદ ખાતે કોલેજ શિક્ષણ, નિયાદ, બોરસદ, સુણાવ તથા ગોધરા ખાતે પી.ટી.સી. કોલેજ, સરકારી નર્સિંગ સંસ્થાઓ શરૂ થઈ હતી. જેનો ઘણો લાભ ખેડા જિલ્લાના કેથલિક પરિવારોએ આર્થિક સ્થિતિ સુધારવામાં લીધો હતો. અમદાવાદ ખાતે સેંટ ઐવિયર્સ કોલેજ હતી પરંતુ તેનો લાભ જૂજ ગુજરાતી કેથોલિક વિદ્યાર્થીઓને મળ્યો હતો. જોકે ઐવિયર કેળવણી મંડળ સંચાલિત લોન સુવિધા, વેકેશન દરમ્યાન સેંટ ઐવિયર્સ કોલેજ ખાતે યોજાતા અંગ્રેજ શિક્ષણના વર્ગો તથા ‘આશાદીપ’ જેવી સંસ્થાઓ દ્વારા જેમ જેમ જરૂરિયાત ઊભી થઈ તેમ તેમ સ્પોકન ઈજિલશ વર્ગો, કોમ્પ્યુટર વર્ગો, સ્પર્ધત્વક પરીક્ષાના વર્ગો, વ્યક્તિત્વ વિકાસ તથા કારકીર્દી માર્ગદર્શનની શિબિરો, કરમસદની લોયોલા હોસ્ટેલની સુવિધાએ ખેડા જિલ્લાની નવી પેઢીનું ઘડતર કરવામાં ખૂબ પાયાની કામગીરી ભજવી છે.

શિક્ષણના વ્યાપ-વિસ્તારને કારણે ખેડા જિલ્લાના ઘણા યુવક-યુવતીઓ ડોક્ટર, પ્રાથમિક, એન્જિનિયર, સરકારી ઉચ્ચ અધિકારીઓ જેવી મહત્વની નોકરી કરતાં હોય અને સારી આવક મેળવતાં હોય તેવી પરિસ્થિતિનું નિર્મિશું થયું. જેને કારણે આજે ઘણા સ્થળોએ સોસાયટીઓ, કોલોનીઓ, ફ્લેટમાં રહેવા લાગ્યા એટલું જ નહીં સારી આવક તથા કરકસર ભરી જીવનશૈલીને કારણે સુખ-સગવડ-સુવિધા ધરાવતા મકાનો, ઘરમાં ફિઝ, ટી.વી. એરકીલીનર, દુ લિલર, ફોર લિલર વસાવવા તથા બાળકોને સારું શિક્ષણ પ્રામ થાય તેવી કાળજી રાખતા થયા છે.

ક. વર્ષ ૨૦૦૦ પછીના સમયગાળા પર દાખિપાત કરીએ તો સમાજની આર્થિક સમૃદ્ધિ તથા પ્રગતિમાં અન્ય બે પરિબળોએ ઘણી ભૂમિકા ભજવી છે. એક તો ઈજારાયલ ખાતે કેર ટેકર તરીકેની નોકરી / વ્યવસાયની શરૂઆત તથા નવી પેઢીનું કેનેડા, ઓસ્ટ્રેલિયા, અમેરિકા,

ઇંગ્લેન્ડ, ન્યૂઝીલેન્ડ જેવા દેશો તરફનું પરદેશગમન. શિક્ષણ તથા રોજગારી અર્થે વિદેશ સેટ થયેલા ઘણા પરિવારોને કારણે સમાજનું આર્થિક સ્તર ઊંચું આવેલું જોઈ શકાય છે. શહેરોમાં સમૃદ્ધિ વધી છે તો ગામડાઓમાં જીવન વધુ સુખરૂપ બન્યું છે. ગામડાના ઘણા કુટુંબો ગરીબ નથી અને સુખ સગવડો ધરાવતું જીવન સારી રીતે જીવી શકે છે. શહેરોમાં ઘણા કુટુંબની આવક માસિક રૂપિયા એક લાખ કરતાં પણ વધુ છે. નિવૃત્ત થયેલા પતિ-પત્નીનું માસિક પેન્શન રૂ. ૪૦,૦૦૦ કરતાં વધુ છે. તેથી લગ્ન પ્રસંગો રંગેંગે ઉજવાય છે. અમુક માબાપ વધુ પેસા બચ્ચાને કેથલિક સંસ્થાની જગ્યાએ ખાનગી સેલ્ફ ફાઈનાન્સ સ્કૂલ-કોલેજોમાં સંતાનોને ભણાવતા થયા છે. અંગ્રેજ માથ્યમની શાળામાં ભણવું હવે સામાન્ય બની રહ્યું છે. એકવીસમી સદીના મોબાઈલ યુગમાં વોટ્સએપ તથા ફેસબુક પર અનેક પરિવારો વિદેશગમન કે સામાજિક મેળવડાના ફોટો અચ્યુત પોસ્ટ કરે છે તે જોતાં ખેડાની ધર્મસભામાં આર્થિક તાસીર કેટલી બદલાઈ ગઈ છે તે દાખિપાચર થયા વિના રહેતું નથી.

અર્થશાસ્ત્રી પ્રોફેસર માઈકલ ટોડેરોના મતે ‘આર્થિક વિકાસ એ બહુમુખી પ્રક્રિયા છે, જેમાં માનવારીય, મનોવૈજ્ઞાનિક, સંસ્થાકીય ફેરફારો તથા અસમાનતામાં ઘટાડો થાય છે.’ ખેડાની ધર્મસભામાં થયેલ આર્થિક પરિવર્તનો અત્યંત આનંદ તથા ગૌરવમદ છે.●

ઈમેલ : drromanbhatia@gmail.com

મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી, સુરયના ટ્રસ્ટ સુરત
અને પ્રાચ્યાપક (નિ.) દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

‘મારામાં બળ પ્રેરનાર ઈસુ પ્રિસ્ટને પ્રતાપે હું સર્વ કાંઈ કરી શકું છું.’

હાઈક અભિગંદળ

સ્વ. ફિલિપ જોન મેકવાન તથા સ્વ. માથબિન ફિલિપ મેકવાનના સુપુત્રી ડૉ. નેહા પિનોદ મેકવાન ડૉ. બી.એન. યાણ્ણિક - પ્રાચ્યાપક - કે.કા. શાસ્ત્રી સાયન્સ કોલેજ અમદાવાદ તથા ડૉ. હિંતેશ એ. સોંટી - પ્રોફેસર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદના માર્ગદર્શન ડેણ Environmental Science ના ‘Phytoremediation of Arsenic (III) and (V) Contaminated Soil’ વિષય પર મહાનિંધ રજૂ કરેલ જેને ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ દ્વારા તારીખ : ૦૮-૦૨-૨૦૧૮ના રોજ માન્ય રાખી ડૉ. નેહા વિનોદ મેકવાનને પી.એચ.ડી.ની પદવી એનાયત કરવામાં આવી છે. ડૉ. નેહાને પી.એચ.ડી.ની પદવી હાંસલ કરવા અને અમારા સમગ્ર પરિવારનું ગૌરવ વધારવા બદલ ખૂબ અભિનંદન.

: શુલેખાં :

ઈસુદાસ ફિલિપ મેકવાન
થોમાસ ફિલિપ મેકવાન
વિનોદ ફિલિપ મેકવાન

રોનિત પિનોદ મેકવાન મો. ૯૮૨૯૮૯૯૯૨૧ / ૯૩૫૮૧૩૫૫૭૭
જ-આર્બોમિક એપાર્ટમેન્ટ, રેલે કોસ્ટિંગ પાસે, મણિનગર (પૂર્વ), અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૮

કેથલિક સમાજની મીડિયા ક્ષેત્રે પ્રગતિ

નવીન મેકવાન

રોજ સવારે મારા ઘરમાં વોટ્સએપ પરથી મધુર સંગીત સાથે કોઈ હળવેકથી ધીમા સ્વરે કાનમાં ‘સ્નેહનાં સ્પંદન...’ બોલે છે ત્યારે શરીરમાં એક રોમાંચક અનુભવ થાય છે, એક સ્પંદન કંપે છે, તરંગો ઉઠે છે ને એની સાથે મધુર ગીત, કર્ણપ્રિય સંગીત અને ઈસુના જેવા વેધૂર અવાજમાં બાઈબલના પાઠ ગૂજે છે. એક અદ્ભૂત અનુભવ મળે છે. ગુજરાતમાં કેથલિક ધર્મસભાના સવાસો વર્ષમાં થયેલી મીડિયાની પ્રગતિ માટે કોઈ માપદંડ સ્વીકારવો હોય તો આ એક ઉદાહરણ આપણે આપી શકીએ.

કેનેડામાં જન્મેલા મીડિયા ફિલોસોફર હર્બર્ટ માર્શલ મેકલુહાને કહ્યું છે, ‘મીડિયમ ઈઝ ધ મેસેજ’- માધ્યમ એ જ સંદેશો છે. ઇન્ટરનેટના યુગમાં સંદેશાચ્ચવહાર માટે ઉપયોગમાં લેવાતી મોર્સ કી બંધ થઈ ગઈ છે. તમે સંપ્રેષણ માટે કે વાતચીત માટે કે આદાન-પ્રદાન માટે કે સંજ્ઞાઓના કોઈ અને ડિકોઈ માટે જે માધ્યમનો ઉપયોગ કરો છો તે તમારી પ્રગતિ સૂચયે છે. મેકલુહાનની આ ઉક્તિ આપણને સમજાવે છે કે તમે જે અસરકારક રીતે તમારા સંદેશાનો પ્રભાવ પાડવા માગો છો તેમાં તમે જે માધ્યમનો ઉપયોગ કરો છો તે એના વિષયવસ્તુ કરતાં પણ અગત્યનું છે. બાઈબલના પાઠ આપણે વાંચી શકીએ છીએ પણ વોટ્સએપ પર ગીત-સંગીત સાથે સ્નેહનાં સ્પંદન દ્વારા આપણી જ્ઞાનેન્દ્રિયોને ઝંકૂત કરવાનું કામ અસરકારક અને પ્રભાવક રીતે થાય છે. એ આ સંદેશ પહોંચાડવા ઉપયોગમાં લેવાયેલા માધ્યમની અસરકારકતાને સાબિત કરે છે. આ સિદ્ધાંતને ધ્યાન લઈ આ પહેલાં પણ ‘ગુજરાવાઈ’ની ટીમમાં સામેલ ફાખર દેવસ્યાએ ઇન્ટરનેટ રેડિયો શરૂ કર્યો હતો. પણ પ્રચાર માધ્યમનું આ સાધન ગુજરાતી કેથલિક સમાજ માટે સમયથી બહુ વહેલું તેમણે ઉપયોગમાં લીધું હતું. કહો કે એનો સમય પાક્યો ન હતો. એટલે કોઈ છાતી છોકીને કહી શકે કે મીડિયા ક્ષેત્રે પ્રગતિમાં ગુજરાતની ધર્મસભા અને કેથલિક સમાજે કેટલાંક પ્રયાસો કર્યા છે અને ઘણા માઈલ સ્ટોન પસાર કર્યા છે પણ હજુ ધ્યાં સોપાન બાકી છે.

ભારતમાં સામાજિક અને રાજકીય પ્રગતિનો યશ મીડિયાને અને વિશેષ કરીને પ્રિન્ટ મીડિયાને આપવામાં આવે છે. જો હવી સાટેભાર, ૧૫૫૮ના રોજ ઈથિયોપિયા જવાને બદલે ભૂલથી ગોવાના દરિયા કંઠે આવેલા જહાજમાંથી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ ઉતારી લેવામાં આવ્યું ન હોત તો પ્રિસ્ટી ધર્મ અને ભારતની પ્રગતિનો ઈતિહાસ જુદો હોત. ભારતમાં આવેલું એ સૌ પ્રથમ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ હતું. ગુજરાતમાં એ પછી પહેલું પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ ૧૮૨૦માં વિલિયમ ફાઈવી નામના લંડન મિશનરી સોસાયટીના પાદરીએ સુરતમાં શરૂ કર્યું હતું. એમણે ગુજરાતમાં ૧૮૧૫માં આવી આપણી ગુજરાતી ભાષા શીખી લીધી અને જે વર્ષે એ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ અહીં લાવ્યા એ જ વર્ષે એના પર ‘શબ્દએ દેહધારણ’ કર્યો. એમણે બાઈબલનો અનુવાદ કર્યો અને પ્રથમવાર ગુજરાતી બાઈબલ

છાયું. એ વાતને સો ઉપરાંત વરસો પછી ૧૯૨૦ થી ૧૯૭૦ના દાયકામાં ‘ઈસુના અતિ પવિત્ર અંતઃકરણનો દૂત’માં બાઈબલની ‘વારતા’ઓનો તરજૂમો હમાવાર છિપાયો હતો. ‘દૂત’ માસિક ૧૯૧૧માં શરૂ થયું ત્યારે મોગરીમાં સ્નાનસંસ્કાર લેનારાંઓને વીસએક વરસ થઈ ચુક્યાં હતાં. પ્રગતિ ધીમી હતી પણ મક્કમ હતી. એ વેળા ‘દૂત’ મુંબઈના એકજામિનર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં છાપાતું હતું. તે પછી નવેમ્બર, ૧૯૮૮માં આણંદમાં જેસ્યુઈટ મિશનરીઓ દ્વારા પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને ચરોતરના પાંચ કેથલિકોને ટ્રેડલ મશીન અને ડેન્ડ કંપોઝનું કામ શીખવા મુંબઈ મોકલવામાં આવ્યા હતા. ‘દૂત’ ઈસુના શબ્દો ઘેર ઘેર પહોંચાડવાનું કામ કર્યું. સાથે સાથે લોક જાગૃતિ અને સમાજ ઉત્થાનનું પણ કામ કર્યું. ભાગ્યે જ કોઈને ખબર હશે કે ‘દૂત’માં નવા કેથલિક સમાજનું આવ્યું બંધારણ છાપવામાં આવ્યું હતું. કુરિવાજો, કાણ-મોકાણ, મૃત્યુ પછી બારમું વગેરે રીતિ-રિવાજો ચરોતરના કેથલિક સમાજમાંથી દૂર થયા છે એનો યશ ‘દૂત’ને અને મિશનરીઓને આપી શકીએ.

‘દૂત’ની મધ્યદાઓને કારણે જેસ્યુઈટ પ્રોવિસિયલ ફાધર ચાર્ચ ગોમ્સના આશીર્વાદથી ગુજરાત કેથલિક સભાનું મુખપત્ર તરીકે ‘દીપક’ નામે માસિક શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. એ કદાચ ચરોતરના કેથલિકો દ્વારા પોતાનું પ્રિન્ટ મીડિયા શરૂ કરવાનો પહેલો પ્રયાસ હતો. ૧૯૭૭માં લગભગ દોઢેક વર્ષ માટે હું એનો તંત્રી રહી ચુક્યો હતો. પણ અમદાવાદની ગરીબો માટે ચાલતી સંત જોસેફ શાળા બંધ કરવામાં આવતાં ગરીબોની મુશ્કેલીઓને આવરી લેતો તેના આચાર્ય સ્વ. પિટર રૂદોલ્ફનો ઈન્ટરર્યુ છાપતાં મને દૂર કરવામાં આવેલો. એ વખતે ‘દૂત’ અને દીપક સાથે બધાર સેમ્યુઅલ નામના એક વિચારોમાં યુવાન જેસ્યુઈટ ઈસુસંધ છોડીને પાણ આવ્યા હતા. તેમણે ચિનગારી નામે પણ બળવાયોર ગણાતું ચાર પાનનું માસિક શરૂ કર્યું હતું. સમાજમાં શિક્ષણ વધ્યું હતું અને યુવાવર્ગ ધર્મગુરુઓનાં સલવા સૂચનાને બદલે સ્વતંત્ર વિચારતો થયો હતો એટલે ચરોતરના કેથલિક સમાજમાં આ ત્રણેય માસિકો ખૂબ જ પ્રયાલિત હતાં અને લોકો એમના માટે રાહ જોતાં હતાં. જાણે સ્વતંત્ર મીડિયાની ભૂખ ઉઘડી હતી! જોકે ગુજરાત કેથલિક સભા સેમેટવામાં આવતાં ‘દીપક’ બધ થયું. પણ સ્વતંત્ર મીડિયાની ભૂખ ઉઘડી હતી એટલે એક ધર્મસભાથી અલગ હોય તેવું માધ્યમ તો જહુરી જણાતું હતું. એટલે સાહિત્ય એકેડેમી એવોઈ વિજેતા સાહિત્યકાર જોસેફ મેકવાન અને ફાધર વિલિયમે ‘દીપક નવવિધાન’ નામે માસિક શરૂ કર્યું હતું. ‘દીપક’ બધ થતાં એને આ ‘નવવિધાન’ સાથે જોડી દેવામાં આવ્યું હતું. એ અરસામાં ફાધર પ્રકાશ મુણ્ણનાનમ ‘દૂત’ના તંત્રી હતા અને હું ‘દૂત’માં સક્રિય હતો. ફાધર વિલિયમ મને ‘દીપક નવવિધાન’ સાથે જોડાવા આંત્રણ આવ્યું હતું પણ લોકેશનના કારણે હું તેમાં જોડાઈ શક્યો ન હતો. થોડા સમય પછી ‘દીપક નવવિધાન’નું પણ બાળમરણ થયું.

એની સાથે અન્ય ગુજરાતી કેથલિકો દ્વારા અખભારો શરૂ કરવાના પ્રયાસો થયા હતા. તેમાં વડોદરાથી કાન્નિબાઈ મેકવાને 'રખેવાળ' નામે અઠવાડિક શરૂ કર્યું હતું. પણ એ બહુ ટકચું ના હતું. એ અરસામાં એટલે કે ડિસેમ્બર, ૧૯૮૦માં ગુજરાતી કેથલિક સમાજની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. મુખ્યત્વે ચરોતરના વતની અને ગુજરાતી ભાષી હોય અને મૂળ વણકર સમાજના હોય તેવા કેથલિકોએ આ સમાજની રચના કરી હતી. તેમના દ્વારા એ અરસામાં 'કેથલિક સમાચાર' નામે માસિક શરૂ કરવામાં આવ્યું. હું એનો પ્રથમ તંત્રી હતો. આ માસિક લાંબા સમય સુધી ચાલ્યું પણ વચ્ચે બંધ થયા પછી કિરીટ મેકવાને એને પુનઃ શરૂ કર્યું. કેથલિક સમાજ કરતાં એના તંત્રીઓ એની નીતિ ઘડતા રવ્યા હતા. એ વચ્ચે કિરીટ મહિદા દ્વારા 'મબુદ્ધ કેથલિક' નામે એક વૈચારિક સામયિક શરૂ કરવામાં આવ્યું. જેમાં જોસેફ મેકવાન, પ્રા. અરવિંદ મેકવાન, ફાધર વિલિયમ, માઈકલ દાઉદ મેકવાન અને હું પણ સામેલ હતો. આ પત્રએ પણ ખૂબ જ રસ જગાવ્યો હતો. જોકે કિરીટ મહિદા એને મુદ્દા આધારિત અને અનૌપચારિક (ઇન્ફોર્મલ) રાખવા માગતા હતા એટલે એ સામયિક હતું પણ માસિક ન હતું. જ્યારે જરૂર જાણાય તારે એ પ્રગત કરવામાં આવતું હતું. 'મબુદ્ધ કેથલિક' અત્યારે ડિજિટલ રૂપે વાટ્સએપ ચુપમાં દર મહિને મોકલવામાં આવે છે. એ વચ્ચે ભર્યાથી ઇનાસભાઈ એ પણ એક સમાઝિક શરૂ કર્યું હતું. અત્યારે પ્રવીણ મેકવાન દ્વારા 'ગુર્જરાતના' જોવા મળી રહ્યું છે.

ભારતમાં અને એશિયાભરમાં પહેલું અખભાર શરૂ કરવાનો યશ આયર્લેન્ડના વતની અને ત્યાંથી બંગાળમાં આવેલા જેમ્સ ઓગસ્ટસ હિક્કીને જાય છે. હિક્કીના સામાજિક 'હિક્કીસ બંગાળ ગેઝેટ ઓર કલકતાસ જનરલ એડવર્ટિઝર' બિટીશ ગવર્નર જનરલ વોરન ડેસ્ટિન્સને પસંદ ન હતું. એણે હિક્કીને ચાર વર્ષ માટે જેલમાં પૂરાવેલો અને બરબાદ કરી નાખેલો. હિક્કીનું અખભાર બદનકી ભર્યા લખાણો માટે જાહીનું હતું. પણ એનું એક હકારાત્મક પાસું એ હતું કે તેણે અનેક ભારતીયોને અખભાર શરૂ કરવાની પ્રેરણા આપી હતી. અને પ્રેસની તેમજ અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા માટેની ચર્ચા ત્યાંથી જ ભારતમાં શરૂ થઈ. અત્યારે બદનકી ભર્યા લખાણો પ્રસિદ્ધ કરતાં હોય તેવા એકાદ બે માસિકો ચાલે છે પણ તેમની અસરકારકતા અને વ્યાપ એટલો નથી કે આ લેખમાં તેનો ઉલ્લેખ કરી શકાય, એટલે એમના વિશે લખ્યું નથી.

ગુજરાતી કેથલિકોના સવાસો વર્ષમાં મીડિયાની પ્રગતિમાં માત્ર પ્રિન્ટ મીડિયાનો ઉલ્લભ અત્યાર સુધી થયો છે. એમાં અનેક વાર સુસ્લિમો દ્વારા અમદાવાદથી પ્રસિદ્ધ થતા 'ગુજરાત ટુડે' જેવું ડૈનિક

અનુસંધાન પાન નં. ૩૬ પરથી ચાલુ...

૨૧મી સદીમાં વૈશ્વિકરણની વ્યાપક અસરોથી દક્ષિણ ગુજરાતનો આદિવાસી વિસ્તાર કેવી રીતે મુક્ત રહી શકે? બજર આધ્યારિત સરકારની નીતિ-રીતિ તથા વાહનવ્યવહાર અને સંચાર માધ્યમનાં થયેલા પ્રચાર-પ્રસારની સીધી અસર આદિવાસી મહિલાની યુવાનેઢી પર જોઈ શકાય છે. આજે ડેઓપાડા, માંડવી, વ્યારા, સોનગઢ, વાંસદા, આહવા જેવાં તાલુકા મથડોના બજારોમાં ફરતાં કે બરીપાડા જેવા અંતરિયાળ વિસ્તારના ગામડાઓમાં શિક્ષિત તથા સક્ષમ આદિવાસી યુવતીઓ નજરે પડે છે. જે છેલ્ટાં પાંચ દાયકા કરતાં વધુ સમયથી મિશનરી સંસ્થાઓ દ્વારા મહિલા સશક્તિકરણની પ્રવૃત્તિઓની સફળતાની ઘોટક છે.● E-mail : snehlatarbhatia@gmail.com

ડિરેક્ટર સુરયના ટ્રસ્ટ, ફીલેન્સ કન્સલટન્ટ, કેથલિક નૃત્યાંગના-સુરત

ગુજરાતી કેથલિકો માટે શરૂ કરવામાં આવે તેવા વિચારો પ્રગત થયા છે. પણ એણે કદી મૂર્ત સ્વરૂપ ધારણ કર્યું નથી. એવું નથી કે આ સમાજ પાસે એને ચલાવવા ટેલેન્ટ નથી. મનીષ મેકવાન 'નવ ગુજરાત સમય' દૈનિકમાં એશોસિયેટ એડિટ છે, અશોક પરમાર, મીનેષ મેકવાન, ફાન્સિસ મેકવાન જેવા મેઈન સ્ટ્રીમ મીડિયાના પત્રકારો તો ચરોતરમાં જ કાર્યરત છે. બીજી બાજુ ફિલ્મના માધ્યમ માટે 'ગુર્જરવાણી' દ્વારા ધર્મ યુવકો તેચાર થયા છે. એટલે એક આખો માહોલ બન્યો છે, જે મીડિયાની પ્રગતિને નયા આયામ આપવા સક્ષમ છે.

તો મીડિયાની પ્રગતિમાં શું ખૂટે છે? નાણાં અને ઈચ્છા શક્તિ.

બીજું શું ખૂટે છે?

થોડા વર્ષો અગાઉ હું હિલ્ડી ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ એગ્રિકલ્યુરલ રિસર્ચના કામે ગયો હતો. એના જેસ્ટ હાઉસ સાથે વિશાળ હોલ હતો. એ હિવસે ત્યાં રાખ્યપણી અખુલ કલામ એક એવોર્ડ ફંક્શનમાં આવવાના હતા. તે અગાઉ મોટા ધેરવાળા ગુજરાતી ધાર્ઘરા પરિધાન કરેલી મહિલાઓ કેમેરા, લાઈટ લઈને શુટિંગ કરી રહી હતી. એમની બોડી લેગ્વેજમાં એકદમ પ્રોફેશનાલિઝમ પ્રગત થતું હતું. પણ વાતચીત પરથી લાગતું હતું કે તેઓ ગુજરાતથી આવ્યા છે. સાવ અભણ લાગતી આ મહિલાઓ પૈકો એકને મેં પૂછ્યું, 'તમે કયાંથી આવો છો?' એમણે કહ્યું, 'કયથી આવીએ છીએ, અમે 'રૂડીના રેડિયો'ની ટીમ છીએ.'

રૂડીના રેડિયોની મને જાણકારી હતી. આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી દ્વારા અમે એમને સહયોગ કરેલો એટલે મને ખબર હતી કે અભણ મહિલાઓ એ ચલાવે છે અને લોકપ્રિય પણ છે. આપણે તો ભણેલા છીએ.

બીજી વાત કરું. ઇન્ડિયન કેથલિક પ્રેસ એશોસિયેશનની એક મીટિંગમાં હું બેંગલૂરુ ગયો હતો. ત્યાંથી અમે એક નજીકના ટેવળમાં ગયા હતા. એ લોકો એક કોમ્પ્યુનિટી રેડિયો સ્ટેશન ચલાવતા હતા. ૧૫ ક્રિ.મી.ની રેન્જમાં માધીમાર કેથલિક ભાઈઓ અને બહેનો માટે અનેક કાર્યક્રમો આ રેડિયો સ્ટેશન પિરસટું હતું. એફ.એમ રેડિયો અત્યારે પ્રચલિત થઈ રહ્યો છે. જે ખૂટે છે તે આ છે. આપણે એની જરૂર નથી? કેરળની જેમ એક મેઈનસ્ટ્રીમ કેથલિક ક્રિસ્ટી અખભારની આજના સમયે આપણને જરૂર નથી? જો આજે જરૂર ના લાગતી હોય તો પછી ક્રયારેય જરૂર નહીં પડે.'●

ઈમેલ : navinmacwan51@gmail.com

પૂર્વ રજિસ્ટ્રાર, આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ

સમાજ અને રાજકારણ

કુલસેફ પટેલિયા

આ

જે જ્યારે ગુજરાતમાં પ્રિસ્ટી ધર્મના ૧૨૫ વર્ષ પૂરાં થયાં છે ત્યારે સમગ્ર ભારત દેશમાં પ્રિસ્ટીઓની વસ્તીના કમાંકમાં ગુજરાત રાજ્ય રહ્ય મા સ્થાને છે અને ગુજરાતમાં બધા પ્રિસ્ટીપંથોની થઈને કુલ વસ્તી ૦.૫૨% (૩,૧૬,૧૭૮) છે જે ગુજરાતમાં અન્ય અલ્યુસંખ્યક સમાજોમાં પણ ચોંચું સ્થાન ધરાવે છે. આ આંકડો અલ્યુસંખ્યકોમાં પણ અલ્યુસંખ્યક છીએ તે દરખાં છે ત્યારે આપણે સમાજ તરીકે થોડું પાછા વળીને જોવાની જરૂર છે કે આપણે ક્યાં હતા અને અત્યારે ક્યાં છીએ...? આજે ક્યાં જઈ રહ્યા છીએ...? સમગ્રતાના પ્રદાનમાં આપણે શું કરી શકીએ...?

સવાસો વર્ષમાં મારી દિનિએ સમાજની પ્રગતિનો તાગ કાઢવા માટે સમાજની સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય, શૈક્ષણિક અને ધર્મિક બાબતોની મુલવણી કરવી આવશ્યક બની જાય છે. સમાજ એ શૈક્ષણિક, આર્થિક અને સામાજિક પ્રગતિના માપદંડ ઘણી ઉંચી છલાંગ લગાવી છે જે ગૌરવની બાબત છે. જ્યારે ધર્મિક પાસાંની રીતે શરૂઆતના સમયમાં આધ્યાત્મિકતા વધુ જાણાતી હતી અને હાલમાં ધર્મિકતા વધુ જોવા મળે છે ! રાજકીય રીતે તો મન ઠરે તેવી પ્રગતિ તો નથી જ. જેથી અહીં રાજકીય પાસાંની મારે છાણાવાટ કરવી છે જે માટે આપણે પહેલાંની પરિસ્થિતિ પણ સમજવી એટલી જરૂરી બની જાય છે.

આપણે ગુજરાતી-પ્રિસ્ટી સમાજની વાત કરીએ તો મધ્યગુજરાતની વાત કરવી પડે. મધ્ય ગુજરાતમાં ખાસ જ્યાં પ્રિસ્ટી સમુદાય વધારે છે તે વિસ્તારની સામાજિક વાત કરીએ તો શરૂઆતમાં મોટે ભાગે જે જ્ઞાતિએ ધર્મ સ્વીકાર્યો તે દલિત જ્ઞાતિની પેટા જ્ઞાતિ જ્ઞાનાતી વણકર જ્ઞાતિએ સ્વીકાર્યો અને અમુક અંશે ગણ્યા-ગાંધ્યા રોહિત સમુદાયે પણ સ્વીકાર કર્યો. આજથી ૧૨૫ વર્ષ પહેલાં આ સમાજ-સમુદાય સાથે છૂઆં-છૂત, અસ્પૃષ્યતા, વારંવાર અપમાનિત કરવા, માર મારવો, સ્ત્રીઓ સાથે બળજબરી, પાણી, રહેઠાણ, વીજણી, શિક્ષણ જેવી પાયાની સુવિધાઓથી જાણી જોઈને વંચિત રાખવા, વેઠ કરાવવી, મજૂરી કરાવી તેના પૈસા ન આપવા, મિલકતો ન બરીદી શકાય, મંદિરો અને સાર્વજનિક સ્થળોમાં પ્રવેશ ન આપવો જેવા અગણિત પ્રશ્નો અને સમસ્યાથી ઘેરાયેલો પીડાતો સમાજ આમ જોવા જઈએ તો વેપારી અને સંઘર્ષશીલ પ્રજા હોવા છાતાં સ્વમાન ગુમાવી ચૂકવાની આણી પર આવી ગયેલા જેથી આપણા આ સમુદાયના કેટલાક લોકોને આ બધામાંથી છૂટવાનો અને સ્વમાન ટકાવી રાખવાનો માર્ગ પ્રિસ્ટી ભિશનરીઓમાં દેખાયો અને પ્રિસ્ટી ધર્મનો અંગીકાર કર્યો જે એક પરિવર્તનનું બિન્હ હતું અને એના થકી આ સમુદાયને ખૂબ સારું શિક્ષણ મળ્યું, શિક્ષણના લીધે નોકરીઓ મળી અને આર્થિક સફ્ફરતા મળી જેના વડે સ્વમાન અને સલામતી અને વધુ ગૌરવ પ્રદાન થયું જે ચક વધુ તેજીથી ચાલવા લાગ્યું અને આમ આ સમાજ લાંબા સમય પછી તેની આગવી ઓળખ ‘ગુજરાતી પ્રિસ્ટી’

તરીકેની ઊભી કરી શક્યો છે. શહેરોમાં અને અર્બન વિસ્તારમાં રહેતા લોકોની ગ્રાન્ય વિસ્તારમાં રહેતા લોકો કરતાં પરિસ્થિતિમાં ફેર તો છે જ. પણ ગ્રાન્ય વિસ્તારમાં રહેતો સમુદાય હજ મોટે ભાગે પહેલાં જેવી પરિસ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યા છે જે હકીકતને પણ ધ્યાવરી શકાય તેમ નથી.

રાજકીય પરિસ્થિતિની વાત કરીએ તો ૧૨૫ વર્ષમાં આપણા સમાજે રાજકીય રીતે બ્લિટીશ શાસન અને આપણી સ્વતંત્રતા પછીની લોકશાહીનો અનુભવ કર્યો છે. બ્લિટીશ શાસનમાં ગામના મુખી અને પોલીસ પટેલ હતા, જે મોટે ભાગે ગામના મોભાદાર વ્યક્તિ ગણાતા અને તે વહીવટીત્રમાં તેમનું વજન પણ પરતુ પરતુ આ સમય દરમયાન આપણા સમાજમાંથી કોઈને પણ આ પદ માટે તારે ક્યારેય લાયક ગણ્યા જ ન હતા કારણ ત્યારે જ્ઞાતિવચ્ચા ખૂબ જ મજબૂત હતી તેમાં આપણા જેવા સમુદાયને કોઈ જ તક ન હતી. આ પદ માટે ગામના દરબાર, રાજ્યપૂત કે પટેલને નીમવામાં આવતા હતા કારણ તેઓ બધી રીતે સક્રમ હતા અને અગત્યનું અને મહત્વનું સ્થાન ધરાવતા હતા.

આજાદી મળી, દેશનું બંધારણ રહ્ય જાન્યુઆરી ૧૯૫૦માં અમલમાં આવ્યું જે બંધારણ ડૉ. બાબા સાહેબની અધ્યક્ષતામાં બન્યું. લોકશાહી આવી, જેમાં મૂળભૂત અધિકારો (બંધારણના ભાગ તમાં અનુ. ૧૨ થી ૩૫ મુજબ) માં સમાનતા, સ્વતંત્રતા, ન્યાય, બંધુતા અને ભાતૃભાવ જેવી પાયાની બાબતોને મૂળ આધાર બનાવવામાં આવ્યો. વળી દરેકને ‘સમાન મત અધિકાર’ પણ આપવામાં આવ્યો જે બાબત આ સમુદાય માટે સત્તામાં ચૂંટાઈને પ્રતિનિધિઓને મોકલવા માટે, તેઓને પોતાને શાસનમાં ભાગીદાર બનવા અને ચૂંટાયેલા લોકો પર તેમની પકડ-નિયંત્રણ માટેનું સૌથી મોહૂં હથિયાર હતું. ૧ મે, ૧૯૬૦ માં ગુજરાત એક મુંબઈ દ્વિભાગી રાજ્યમાંથી અલગ બન્યું અને ૧ એપ્રિલ ૧૯૬૩ થી ગુજરાતમાં પંચાયત અધિનિયમ મુજબ પંચાયતી રાજ અમલમાં આવ્યું ત્યારથી વંચિત સમુદાયને આ ગ્રામ્યકષાણે (જે પંચાયતી રાજ રાજકીય ક્ષેત્રે ખૂબ નાનું સત્ર પણ અગત્યનું સત્ર છે) ત્યાં ચૂંટાઈને જવાની તક ઊભી થઈ તે પણ માત્રને માત્ર અનામત સીટ પર ચૂંટાઈને આવતા હતા કારણ ત્યારે લોકો સ્પષ્ટ રીતે પ્રિસ્ટી ઉમેદવાર તરીકે પોતાની જાતને રજૂ કરી શકતા ન હતા અને ધર્મિક અને સામાજિક રીતે બજે અભિગમ ધરાવતા હતા. વળી જે ચૂંટાઈને આવતા તે સ્વમાનથી પોતાની વાત રજૂ પણ કરી શકતા નહીં. મોટેભાગે ચૂંટાઈને આવેલા સભ્ય (વ્યક્તિ) અહીં પણ જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનો ભોગ બનતી અને તેમને તેમના (કહેવાતા ઉચ્ચ લોકોના) તાબા નીચે જ રહેવું પડતું હતું. ૧૯૬૩ના ઉત્તમા પંચાયતી રાજ સુધારા મુજબ ગુજરાતમાં ૧૫ એપ્રિલ ૧૯૬૪થી જે અમલમાં છે તે સુધારા મુજબ જ્ઞાતિ મુજબ જોવા જઈએ તો ઓ.બી.સી.સમુદાયને ૧૦% અનામત આપવામાં આવી છે જે સમુદાયમાં પ્રિસ્ટી ધર્મના સમુદાયનો

પણ સમાવેશ થતો હોવા છતાં મોટે ભાગે આ બેઠકો ઉપર બારેયા, ઢાકોર, ક્ષત્રિય કે અન્ય બીજા સમુદ્દર્ય પ્રતિનિધિત્વ કરે છે/કરતા રહ્યા છે અને આપણે કરી શક્યા નથી. અતે મને યાદ છે તે મુજબ જનરલ સીટ પર રંગાઈપુરા(મરિયમપુરા)માં ૧૮૮૩-૧૮૮૭ માં મારા સરપંચ તરીકે ચૂંટાયા પહેલાં કે પછી કોઈ ચૂંટાઈ આવ્યું નથી (કૃતિ દોષ ક્ષમ્ય) તાલુકા પંચાયતમાં જીટેઓયાના શ્રી દાઉદભાઈ માથીયાસભાઈ પરમાર અને તેમનાં ધર્મપત્ની કમળાબહેન દાઉદભાઈ પરમાર સિવાય કોઈ ચૂંટાયાં નથી. આંદં નગરપાલિકામાં શીલા રાડોડ, વિપુલભાઈ મેકવાન અને તેમનાં ધર્મપત્ની એરિકાબહેન મેકવાન ચૂંટાયાં છે જે આમ જોવા જઈએ તો ખૂબ જ નાનું પ્રમાણ છે જે રાજકીય રીતે આપણું પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે પૂર્ણ નથી.

આમ જોવા જઈએ તો આપણા ઓછા પ્રતિનિધિત્વ માટેના અન્ય સામાજિક કારણો પણ છે તે મુજબ જોઈએ તો-

- ૧) ગામમાં કે અન્ય વિસ્તારોમાં આપણે બહુ જ પાતળી બહુમતીમાં છીએ. (ઉપર દશવિલ આંકડા મુજબ) જ્યારે શહેરોમાં પણ અમુક વિસ્તારોને બાદ કરતાં છુંડા છવાયા વિસ્તારોમાં લોકો રહે છે જે યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ આપી શકતું નથી.
- ૨) રાજકીય ક્ષેત્રો સક્રિયતાની આપણી વધુ પડતી ઉદાસીનતા છે.
- ૩) ચૂંટણીના સમયે વધુ અને અક્ષમ લોકોની થતી ઉમેદવારી.
- ૪) ઉમેદવાર પોતે જતવા કરતાં બીજાના હથા બની ચૂંટણી લડવાની વૃત્તિ.
- ૫) અમુક અંશે પૈસા મેળવવાની લાલચમાં ઉમેદવારી કરવી.
- ૬) સમાજબંધુ કરતાં અન્ય સમાજ પર વધુ વિશ્વાસ મૂકી ટેકો આપવાનું વલાણ.
- ૭) ચૂંટણી પહેલાં થતા વોર્ડ વિભાજન પણ એ પ્રકારે કરવામાં આવે છે કે આપણા ઓછામાં ઓછા પ્રતિનિધિ ચૂંટાય કે ન જ ચૂંટાય.
- ૮) ઉમેદવાર તરફ ઈધ્રી અને અંગત કારણોસર પારી દેવાનું (હરાવવાનું) વલાણ વગેરે... વગેરે જેનું લીસ્ટ લાણું થઈ શકે છે... એટલે આપણા યોગ્ય પ્રતિનિધિ આપણે મોકલી શકતા નથી.

જો મોકલી શકીએ તો લોકશાહીમાં બહુમતીના જોરે પાસ કરવામાં આવતા ઠરાવોમાં આપણા પ્રતિનિધિઓનો મતનો અવાજ ઉઠી શકતો નથી એટલે બહુમતી તરફનો ઝોક તેમણે રાખવો પડે છે. જે વલાણ સમાજ માટે ખાસ કરી ઉકળી શકતું નથી. જ્યારે અમુક કિરસાઓમાં વ્યક્તિગત લોકો એ ખૂબ નીડરતાથી એકલે હાથે લડીને પણ કામ કરાવ્યાના દાખલાઓ પણ છે જે.

વળી પંચાયત ધારામાં કાનૂન પણ એવા છે જે લોકશાહીનો છે ઉડાએ છે, જેમ કે માનો કે આપણા કોઈ સરપંચ જનરલ સીટ કે અનામત સીટ પર ચૂંટાઈ આવે તો અન્ય સમાજ દ્વારા જ્ઞાતિવાદી અસર અને

વ્યવસ્થાને કારણે અવિશ્વાસની દરખાસ્ત લાવી તેમને વહીવટી તંત્ર દ્વારા (લોકોએ લોકશાહી રીતે ચૂંટાય હોવા છતાં) બરતરફ કરવામાં આવે છે. વળી હાલમાં લોકશાહીને પાછલા બારણેથી કાઢી નાંખવા 'સમરસ પંચાયતની યોજના' લાવી કરી પાછા મૂળ લોકોને સત્તા આપવાની લલચામણી બાબતો આપણા જેવા સમુદ્દર્યોના અધિકારો પર ઘાતક છે અને લોકશાહીનું ઉત્ત્વધંન છે.

મહિલાઓના રાજકારણમાં યોગદાન વિશે વાત કરીએ તો ૩૩% મહિલાઓની વાત કરવામાં આવે છે અને ગુજરાતમાં તો ૫૦% મહિલા અનામત પ્રતિનિધિત્વ આપવાની વાત છે પરંતુ મહિલાઓને માત્ર સંખ્યાત્ક બતાવવા માટે ચૂંટવામાં આવે છે તેવું લાગે છે. મહિલાઓ કરતાં તેમના પતિ, પિતા, સસરા કે ભાઈ વહીવટ કરતા હોય છે. જે પણ એક પુરુષ પ્રધાન માળખાની તીવ્ર અસર છે, જે મહિલાઓની ક્ષમતા અને શક્તિને રીતેસર રૂધી નાખે છે અને આમ મહિલાઓનું સક્ષમ નેતૃત્વ ઉભું થતું નથી. એક રાજકીય નેતૃત્વની પહેલની પ્રક્રિયામાં આપણી મહિલાઓની ભાગીદારી કેટલી એ એક મોટો સવાલ છે...? મારી દસ્તિ 'એ નહીં બરાબર જેવું છે' તેવું કહીએ તો ખોઢું નથી. (મંજુપુરામાં ચૂંટાયેલા મહિલા સરપંચ અને અન્ય ૨ કે ૩ મહિલાઓને બાદ કરતાં) એ બાબતે સમાજે ગંભીરતાથી વિચારવાની જરૂર છે અને આ માટે બહેનોને પ્રોત્સાહન આપવાની જરૂર છે.

વળી આમ જોવા જઈએ તો પ્રિસ્ટી સમુદ્દર્ય સાથે રાજકીય રીતે પણ રમતો થઈ છે જેમાં શરૂઆતમાં સમાજનો બક્ષીપચામાં સમાવેશ કરાયો, પછી SEBC (સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતાવગ)માં મૂક્યો, પછી કીમીલીયેર અને નોન કીમીલીયેરમાં ગણ્યો અને હાલમાં ૧૦% સરવર્જ અનામતમાં પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે જેમાં આપણી ફુટબોલ જેવી પરિસ્થિતિ સરજ્ઞી છે. સાથે સાથે મિશનરીઓ દ્વારા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ લઘુમતીના નામે ચાલતી હોવા છતાં આપણે લઘુમતીના લાભો લઈ શક્યા નથી, એ પણ એક વરવી વાસ્તવિકતા છે.

આ બધી પરિસ્થિતિઓ હોવા છતાં આપણે રાજકીય રીતે જુદી રીતે અસરકારક બની શકીએ છીએ જે મુજબ ભલે આપણે અલ્યુસંઝ્યકમાં અલ્યુસંઝ્યક હોઈએ તો પણ

(૧) પંચાયતોમાં કરવી પડતી ફરજિયાત ગ્રામસભા (અનુ. ૨૪૩ એ મુજબ)માં બની શકે તો મોટી સંખ્યામાં ભાગ લઈ ન થતા કાર્યોના ઠરાવો અને થયેલા ઠરાવોનું અમલીકરણ કરાવવું. (પંચાયતી ધારા મુજબ ગ્રામસભામાં થયેલા ઠરાવો અનુ મહત્વના બની જાય છે જેનું પંચાયતે અને તંતે અમલ કરવાનો હોય છે) અને એ જ પ્રમાણે ૧૮૮૩ના ૭૪માં શહેરી શાસનના સુધારા મુજબ આજ પ્રમાણે શહેરમાં વોર્ડ રચનાની પણ (અનુ. ૨૪૩-એસ) મુજબ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૨) પંચાયતો અને કોપોરિશનની ચૂંટણીમાં શક્ય હોય તો અન્ય સમુદ્દર્યો સાથે સંકલન કરી સામુહિક પ્રતિનિધિ મોકલવા.

(૩) પંચાયતોની વિવિધ સમિતિઓ કે જે પંચાયત દ્વારા ચૂંટાયેલા સભ્યો સિવાય અન્ય ગ્રામજનોમાંથી પસંદગીથી વરણી કરી બનાવવામાં આવે છે.

અનુસંધાન પાન નં. ૪૩ પર જુઓ...

આદિવાસી મહિલા સશક્તિકરણ

નોંધની કાર્યક્રમાં આદિવાસી વિસ્તારમાં પ્રાધાન્ય હતું

દક્ષિણ ગુજરાતના આદિવાસી વિસ્તારમાં ડેથલિક ધર્મસભાનો ફાધર સમાદાએ ભરુચ જિલ્લાના અભ્યાવાડીની પ્રથમ મિશનરી મુસાફરી કરી હતી. દક્ષિણ ગુજરાતના આદિવાસી વિસ્તારમાં નર્મદા, ભરુચ, સુરત, તાપી, નવસારી, વલસાડ તથા ડાંગ જિલ્લાઓનો સમાવેશ થાય છે, જેમાં ૨૨ મિશન કેન્દ્રો કાર્યરત છે.

દ્વિતીય વેટિકન પરિષદ પહેલાં પ્રેષિટિક કાર્યનું પ્રાધાન્ય હતું પરંતુ બીજી વેટિકન પરિષદ ડેણ ધર્મસભામાં પ્રેષિટક કાર્યની સાથે આદિવાસી સમાજ જેવા વંચિત વર્ગો માટે જાગૃતિ તથા તેમના હક્ક માટે ન્યાયની લડત, મહિલાઓના સશક્તિકરણ માટે ધાર્મિક, શૈક્ષણિક કાર્યની સાથે સ્વસહાય જૂથો, મહિલા કેરિટ સોસાયટીઓ, બચત તથા વિરાષા મંડળીની કામગીરી વેગવંતી બની રહી છે.

આદિવાસી વિસ્તારમાં સરકારી અધિકારીઓ તથા જેંગલ ખાતાના અધિકારીઓ દ્વારા આદિવાસી ભાઈબહેનોનું ભારે શોષણ થતું હતું. આદિવાસી મહિલાઓ પર પોલીસ દ્વારા થતા બળાત્કારના કેસમાં પોલીસના ઊર્ધ્વી કોઈ સ્થાનિક વકીલ કેસ લેવા તૈયાર થતા ન હતા, ત્યારે ચાર પોલીસ નરાધમો દ્વારા બળાત્કારનો ભોગ બનેલી સાગબારા વિસ્તારની એક બહેનનો કેસ રાજીપળા સોશયલ સર્વિસ સોસાયટી-રાજીપળા દ્વારા સુપ્રિમ કોર્ટ સુધી લડવામાં આવ્યો. સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા પીડિત મહિલાને રૂપિયા પચાસ હજારનું વળતર પણ ચૂકવવામાં આવ્યું. આ સીમાચિકિર્યપ ઘટનાના કારણે આદિવાસી ભાઈબહેનોમાં હિંમત આવી અને ‘મફત કાનૂની સહાય’ કાર્યક્રમનું મંડાણ થયું. આજે ‘નવસર્જન’ - સુરત, ‘શક્તિ લીગલ એફ્ડ એન્ડ હ્યુમન રાઇટ સેન્ટર’ સોનગઢ તથા રાજીપળા દ્વારા આદિવાસી સંગઠન અને જનજાગૃતિનું કાર્ય ઉત્તમ રીતે થઈ રહ્યું છે.

આદિવાસી વિસ્તારમાં વિશેષ કરીને મહિલાઓમાં આર્થિક શોષણ તથા સ્થળાંતરની સમસ્યા વિશેષ જોવા મળે છે. આદિવાસી મહિલાઓ સ્થાનિક ટેકેદારો પાસેથી રૂ.૧૦૦ ના માસિક રૂ.૧૦ ના વાજે વિરાષા લેતા હતા. આ આર્થિક શોષણમાંથી મુક્તિ અપાવવા માટે ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં મહિલાઓના સ્વસહાય જૂથો તથા બચત મંડળીઓ શરૂ કરવામાં આવી.

ઉદ્દ્યાપાડા તાલુકાના નાની સિંગલોટી વિસ્તારમાં ‘ધી ઉદ્યાપાડા વિભાગ’ આદિવાસી મહિલા બચત અને વિરાષા સહકારી મંડળી લીમિટેડ’નો ગ્રારંભ થયો. આ બચત અને વિરાષા મંડળીઓ દ્વારા શાહુકારો દ્વારા થતાં આદિવાસી મહિલાઓના આર્થિક શોષણ પર રોક લાગી ગઈ એટલું જ નહીં પરંતુ ‘મેસ યોજના’ દ્વારા દૂધની નિયમિત આવક થતાં આદિવાસી ભાઈબહેનોના રોજ-રોતી માટે થતા સ્થળાંતરમાં ઘટાડો થયો. ઉદ્યાપાડા તાલુકામાં મહિલા જાગૃતિ અને

સંગઠનની ઉત્કૃષ્ટ પ્રવૃત્તિઓના કારણે વર્ષ ૨૦૦૩માં ‘ડોટ્રેક ઓફ ધ્રોસ’ સાધ્યી મંડળના સિસ્ટર વંદના પરમારને ‘લેડીજ વિંગ ઇન્ડિયન ચેમ્બર્સ’ તરફથી ‘જાનકીદેવી પુરસ્કાર’ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. પુરસ્કારમાં રૂપિયા દોડ લાખ રોકડ તથા સ્મૃતિચિહ્ન આપવામાં આવ્યાં હતાં. આજે આ સંસ્થાની ૨૯ બચત મંડળીઓ કાર્યરત છે તથા તેમાં ૧૦૭૨ મહિલા સભ્યો છે.

તાપી જિલ્લાના સોનગઢ તાલુકા વિસ્તારમાં માંડળ ગામ તથા આજુબાજુના ગામડાંઓની મહિલાઓએ પરસ્પરના સાથ-સહકારથી ‘હાંગાતી’ સંસ્થાની રચના કરીને બહેનોના આર્થિક-સામાજિક તથા રાજકીયક્રોને જનજાગૃતિ અને સંગઠનનું અભૂતપૂર્વ કાર્ય કરવામાં આવ્યું છે. ‘હાંગાતી’ સંસ્થાનું કામ બહેનોને સંગઠિત કરી, તેમના શરમ-સંકોચ દૂર કરવાનું તથા તેમની સુખુમ શક્તિઓને બહાર લાવી તેમને સક્ષમ બનાવવાનું રહ્યું છે. બહેનોને આર્થિક, સામાજિક, આરોગ્ય તેમજ રાજકીય ક્રોને સક્ષમ બનાવીને અને કવિધ શોખણમાંથી મુક્તિ અપાવવાનું છે. ૧૯૯૮માં ૮ ગામ ‘હાંગાતી’માં જોડાયેલાં હતાં જેમ જેમ બહેનોમાં જનજાગૃતિ આવી તેમ તેમ ‘મહિલા કેરિટ સોસાયટી-માંડળ’માં ૨૩૦૦ કરતાં વધુ મહિલાઓ અને રૂપિયા ૨ કરોડ કરતાં વધુ બચત જમા થયેલી છે, ‘હાંગાતી’ ની ઘણી આદિવાસી મહિલાઓ ગ્રામપણ્યાયતની સભ્ય બની છે. જેઓ ગ્રામસભામાં સક્રિય ભૂમિકા બજવી રહી છે.

ઉદ્યાપાડાથી શરૂ કરી ધરમપુર સુધીના અનેક મિશન કેન્દ્રોમાં સ્વસહાય જૂથો-બચત મંડળી કાર્યરત છે. આદિવાસી વિસ્તારમાં કાર્યરત બચત મંડળીઓને ‘બિહેવિયરલ સાયન્સ સેન્ટર અમદાવાદ’ દ્વારા જરૂરી માર્ગદર્શન મળતું રહ્યું છે. આદિવાસી શોષિત સમાજને સક્ષમ બનાવવામાં શિક્ષણની ભૂમિકા ખૂબ જ મહત્વની છે. શિક્ષણની જરૂરિયાત દક્ષિણ ગુજરાતમાં કાર્યરત મિશનરીઓએ પ્રારંભથી જોડી હતી, તેથી ૬૦ના દાયકામાં તેમણે પ્રેષિટિક કાર્યની સાથે શિક્ષણના મહત્વને સમજ ભરું ભાઈસ્ક્લુલ તથા છોકરા-છોકરીઓ માટે હોસ્ટેલનો પ્રારંભ કર્યો. સમય જતાં શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજતાં દક્ષિણ ગુજરાતના લગભગ તમામ મિશન મથકોમાં હાઈસ્ક્લુલની શરૂઆત થઈ. પ્રત્યેક મિશન મથકોમાં હાઈસ્ક્લુલની સાથે વિદ્યાર્થીનો માટે હોસ્ટેલની સુવિધા ઊભી થવાથી તેનો લાભ અનેક વિદ્યાર્થીનો એ લીધો. કાળકે સુરત તથા અમદાવાદમાં કોલેજ શિક્ષણ માટે સુવિધા ઊભી કરવામાં આવી. તેની ફળશુદ્ધિ રૂપે અનેક બહેનો સુશિક્ષિત બની છે, શૈક્ષણિક તથા આર્થિક રીતે સક્ષમ બની છે. આદિવાસી વિસ્તારમાં શિક્ષણના પ્રચાર-પ્રસારમાં ગ્રામ્ય વિદ્યાર્થીનો પણ પાયાની ભૂમિકા બજવી રહી છે.

અનુસંધાન પાન નં. ૩૩ પર જુઓ...

ગુજરાતનાં પ્રભુમંદિરો... એક વિહેંગાવલોકન...

સવાસો વર્ષ પૂર્વે મોગરી ગામે સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા દ્વારા ગુજરાતની ભૂમિ પર ધર્મસભાના બીજનું વાવેતર થયું હતું જે સમયાંતરે વટવૃક્ષ બની આજે સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં ફેલાઈ ચૂક્યું છે. ધર્મસભાનો આ વિકાસ ઊરીને આંખે વળ્ણે છે, રાજ્યભરમાં ફેલાયેલ આપણા દેવાલયોના નિર્માણ અને તેના સ્થાપનામાં.

ગુજરાતભરમાં ફેલાયેલ દેવલોને જોતાં તેનાં બાંધકામની અનેકવિધ શૈલી નજરે પડે છે. પુરાતનકાળના બ્રિટિશ કે પોર્ટુગીઝ સમયકાળમાં નિર્માણ પામેલ ગોચિક શૈલીનાં દેવલો... તો સાથે સાથે આધુનિકતાના રંગે રંગાયેલ નૂતન દેવાલયો... ભારતીય સંસ્કૃતિમાં ઓતપ્રોત થઈ ગયેલ અને લોકોને પોતીકાં લાગે એવાં પ્રભુમંદિરો... તો વળી કોઈ કોઈ સ્થળે નિર્માણ પામેલ દક્ષિણ ભારતીય શૈલીનાં દેવાલયો... ઔદ્ઘોગિક વિકાસ સાથે કદમતાલ મિલાવતું ઔદ્ઘોગિક એકમ જેતું ભાસતું અમદાવાદનું મહાદેવાલય અને તેની સામે દૂરસુદૂર અંતરિયાળ આદિવાસી વિસ્તારમાં આદિવાસી સંસ્કૃતિને ઉજાગર કરતાં પ્રભુમંદિરો... બધા ધર્મોના હાઈને પોતાનામાં સમાવી લેતું રાજકોટનું પ્રેમમંદિર... એક જુઓ અને એક ભૂલી જાવ તેવાં આ પ્રભુમંદિરો આપણને ઈશ્વરની ખોજના આપણા પ્રયાણમાં માર્ગદર્શક બની રહે એ જ અભ્યર્થના...

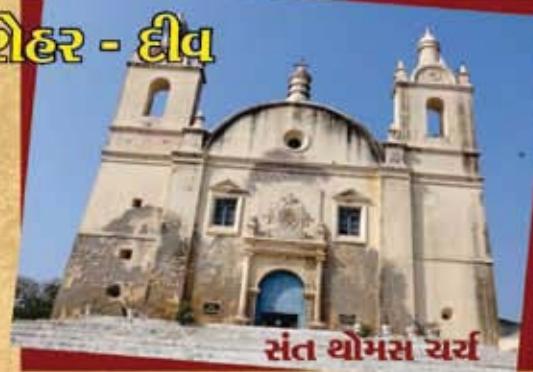
- રાજેશ કિશ્યયન

ઐતિહાસિક ધરોહર - દીવ

સંત પોલ ચર્ચ

સંત થોમસ ચર્ચ

સંત થોમસ ચર્ચ

આણંદ - શામડી

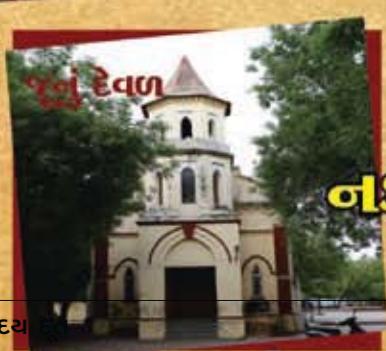
શામડી

નવું દેવલ

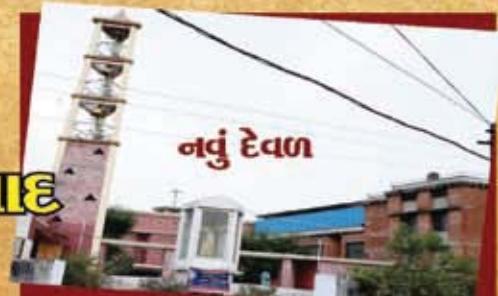

નવું દેવલ

નડીયાદ

નડીયાદ

નવું દેવલ

પાલિતાણ

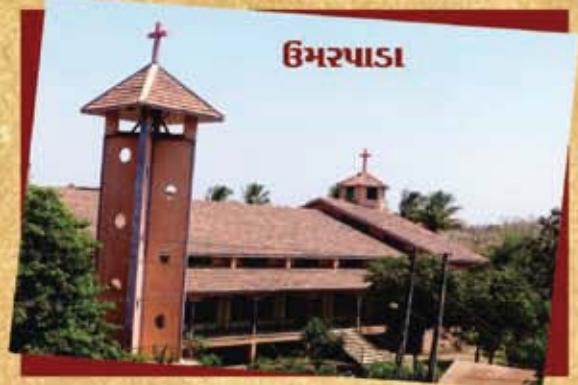
સાકોર

સલુણ

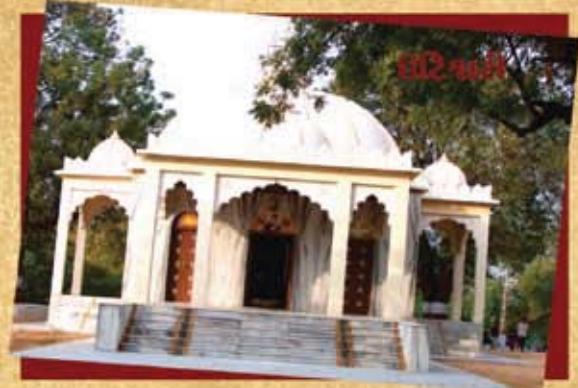
અમરપાડા

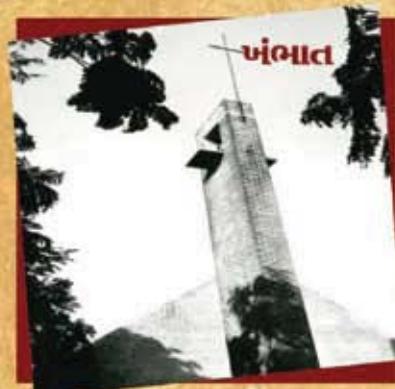
ચાવડાપુરા - આંશં

સાંજાન

સંભાત

પેરાવળ

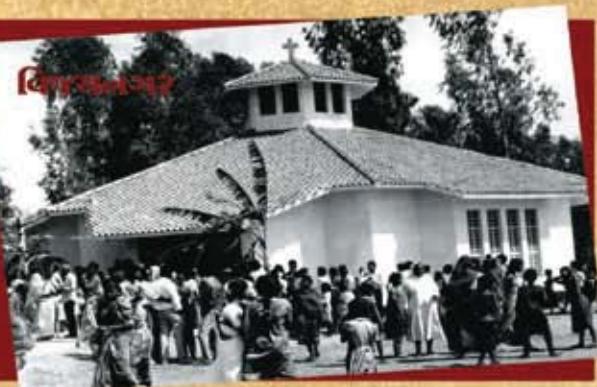
ફરોંજ - વાલેશી

જુનાગઢ

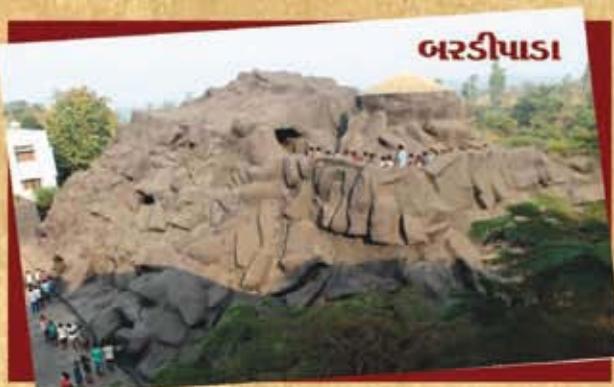
વિલાસાંગણક

થાલતેજ - ચામદાવાદ

બરડીપાદા

કલોલ

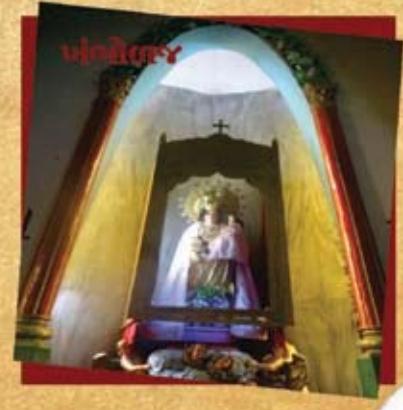
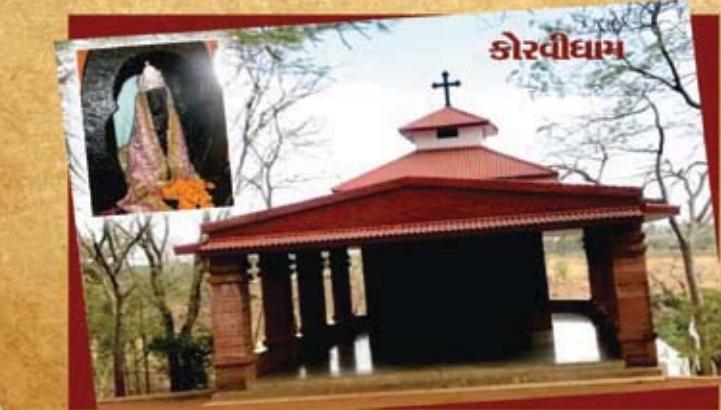
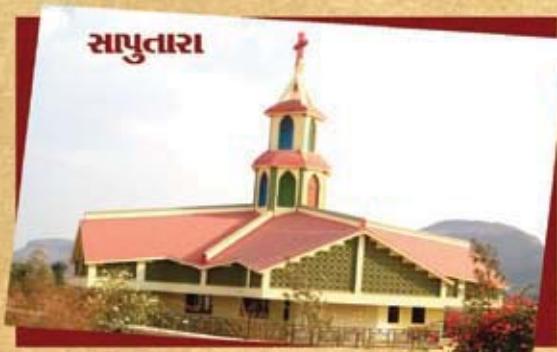
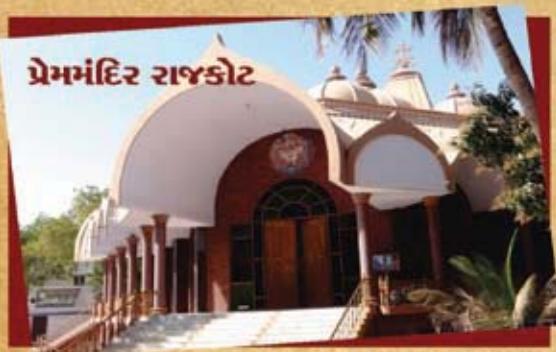
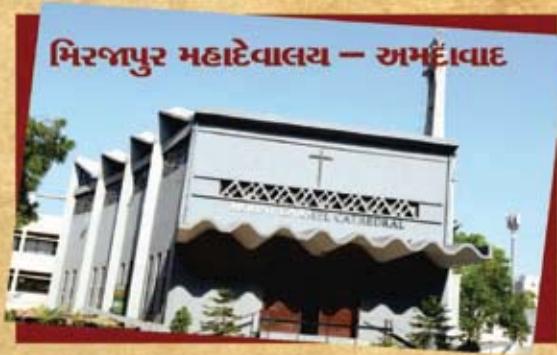
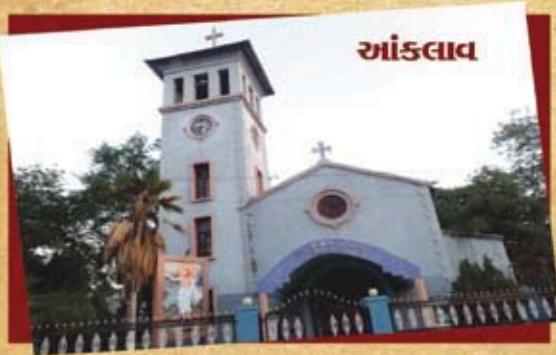

ગંખવાવ

ડીસા

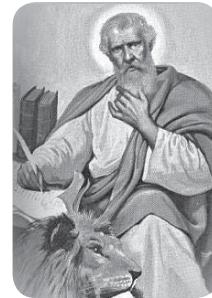
શોટો - રામેશ કિશીરાન એને ગુરુરવાણીના સૌખ્યથી

દિગ્ભાઈન - ધર્મોશ વાધેલા

શુભસંદેશના સર્વપ્રથમ લેખક માર્ક

ડૉ. સુરેણ્દ્ર આસ્થાવાદી

નવા કરારમાં હિન્દુઓ (૧:૧-૨) પરના પત્રનો ગ્રારંભ કરતાં સંત પાઉલે જગ્યાબું છે કે ‘પ્રાચીન કાળમાં પરમેશ્વર આપણા પૂર્વજી સાથે બિન્દ બિન્દ સમયે અને બિન્દ બિન્દ રીતે પયગંબરો દ્વારા બોલ્યા હતા. પણ આ અંતિમ યુગમાં આપણી સાથે પુત્ર દ્વારા બોલ્યા છે.’

આ પુત્ર એટલે ઈસુ ખિસ્ત. તેમણે જે કામ કર્યા અને તેમણે જે શુભસંદેશ સુણાયો તેનું નિરૂપણ નવા કરારમાં કરાયેલું છે. આ નવા કરારનું સર્વ પ્રથમ લખાયેલું પુસ્તક ‘માર્કફૂત શુભસંદેશ’ ઈસુના અનુયાયી માર્ક લખેલું છે. નવા કરારનાં ૨૭ પુસ્તકોના સંકલનમાં તે દ્વિતીય કહે છે, પરંતુ લેખનના સમયમાં તેનો ક્રમ પ્રથમ છે. એટલે તો માર્ક પણ પોતાની કલમ ચલાવતાં ગ્રારંભે લખ્યું છે કે ‘ઈશ્વરપુત્ર ઈસુ ખિસ્તના શુભસંદેશનો ગ્રારંભ.’ (માર્ક ૧:૧)

માર્ક શુભસંદેશની પોતાની આ કથાની શરૂઆત પ્રભુ ઈસુના આગમનના સ્વાગતથી કરીને તેમના મરણ, ઉત્થાન અને સ્વર્ગરોહણનું વર્ણન કરીને સમામ કરેલી છે, એ તેમની વિશેષતા છે.

માર્કનો આ શુભસંદેશ ઈ.સ. ૭૦ થી ૧૦૦ના સમય (મહદુંઅંશે ઈ.સ. ૭૦)માં લખાયેલો છે. આ પુસ્તકના લેખન દ્વારા માર્ક શુભસંદેશને આવેખિત સાહિત્યસ્વરૂપ આપવાનો સુત્ય પ્રવાસ કરેલો છે. આમ તો નવા કરારમાં માથી, માર્ક, લૂક અને યોહાનના એવા ચાર શુભસંદેશ સમાવિષ્ટ કરાયેલા છે. તેમાં માર્કફૂત શુભસંદેશ સૌથી ટૂંકો છે અને ભાષાની દિશિએ સરળ છે. તેની પછી લખાયેલા લૂક અને માથીના શુભસંદેશમાં માર્કની આ કૃતિનો આધાર લેવામાં આવ્યો છે.

‘નવો કરાર અને તેની રચના’ પુસ્તકના વિદ્બન લેખક રેવ. જ્યોર્જ વિલસનના જગ્યાબા મુજબ ઈ.સ. ૮૦ ના અરસામાં લખાયેલા આ શુભસંદેશની અસલ હસ્તપ્રતનું ઓળિયું (SCROLL) આશરે ઉર ફૂટ લાંબું હતું. તે સરેશથી ચોંટાડેલાં એકબીજાથી જોડાયેલાં ૧૦ ઈચ X ૧૫ ઈચનાં પાનાંનું બનેલું હતું. સાધારણ રીતે લેખ ઓળિયાની અંદરની બાજુએ લખવામાં આવતા હતા. આ માહિતી લક્ષમાં લઈએ અને પૃષ્ઠાની પહોળાઈ ૧૦ ઈચ હોવા પ્રમાણે ગણતરી કરીએ તો માર્કની આ કૃતિની મૂળ પ્રતમાં ૩૮ થી ૪૦ પૃષ્ઠો હોવાનું અનુમાન કરી શકાય.

ઈજરાયલ પ્રજા જેમની પ્રતીક્ષા કરી રહેલી હતી, તેમનું પૃથ્વી પર અવતરણ થયું એ ઈસુ હોવાની સાબિતી માર્ક આપે છે. લેખક માર્કના લખાણમાં ઈસુના ઉપદેશ અને તેમની સેવાનું નિરૂપણ કરાયેલું છે. માથી કે લૂકની માર્ક તેમાં ઈસુની વંશાવળી આપાયેલી નથી.

માર્ક તથા તેમના માતાએ શરૂઆતના ચર્ચ (ધર્મસંધ)ના સ્થાપના કાળમાં વિશ્વાસીઓના સમુદ્ઘયને ઘણો સહયોગ આપો હતો. તેમના માતાનું નામ મરિયમ હતું. યરુશાલેમમાં આવેલું તેમનું ઘર સામુહિક પ્રાર્થના, ભક્તિસભા,

સુતિ-આરાધના અને ધર્મબોધ માટે તેમણે ખુલ્ખું રાખેલું હતું. રોમન સત્તા સ્થપાયા પછી જો કોઈ યહુદી બીજું નામ ધારણ કરે તો તેણે રોમન (લેટિન) નામ ધારણ કરવાનો રિવાજ હતો. તેથી મૂળ યોહાન (JOHN) નામ ધરાવતા આ લેખક તેમના રોમન નામ ‘માર્ક’ થી જ ઓળખાતા થયા.

એક જાણીતો પ્રસંગ છે કે સંત પીતરને જેલમાં પૂરવામાં આવ્યા ત્યારે તેમને સંખત પહેરામાં રાખવામાં આવ્યા હતા. તે વખતે ધર્મસંધ પીતરને માટે ઈશ્વરને નિરંતર પ્રાર્થના કરતો હતો. (પ્રેષિતોનાં ચરિતો ૧૨:૫). આ સમયે પ્રભુએ ચ્યાત્કર કર્યો. રાત્રે પીતરના હાથ પર બાંધેલી જંજારો તોડી નાખી. જેલનો દરવાજો ખુલ્લો કર્યો. પીતરને છોડાવ્યો. ત્યારે તે યોહાન, ઉર્ફ માર્કની મા મરિયમને ત્યાં ગયો. ત્યાં ઘણાં માણસો ભેગાં થઈને પ્રાર્થના કરતાં હતાં. (પ્રેષિતોનાં ચરિતો ૧૨:૧૨)

શુભસંદેશના પ્રસારણ અર્થે પાઉલ અને બાન્નબાસે પોતાનો પ્રથમ પ્રવાસ શરૂ કર્યો ત્યારે યોહાન ઉર્ફ માર્ક તેમોની સાથે હતા. પરંતુ તેમો પ્રસાર કરતાં કરતાં પમ્ભૂલિયામાં આવેલા પર્ગેમાં પહોંચ્યા, ત્યારે માર્ક તેમોનાથી છૂટા પરીને પરત યરુશાલેમ આવી ગયા. (પ્ર. ચ. ૧૨-૧૩)

શુભસંદેશના દ્વિતીય પ્રવાસમાં પાઉલે માર્કને સાથે લેવાની આનાકાની કરી, એટલે બાન્નબાસ પાઉલથી છૂટા પરીને માર્કને સાથે લઈને વહાણને માર્ગ સાયપસ આવ્યા. (પ્રેષિતોનાં ચરિતો ૧૫:૩૮) એટલે કે બીજી મુસાફરીમાં બાન્નબાસની સાથે તેમના સહપ્રવાસી કાર્યકર તરીકે માર્ક હતા. એક બાબત એવી પણ છે કે માર્ક પોતે બાન્નબાસના પિતરાઈ ભાઈ હતા. આ જુગલબંધીએ પ્રભુના પયગામની ઉત્તમ સેવા બજાવી.

લગભગ ઈસ્વીસનની પ્રથમ સદી પૂરી થવાના થોડા સમયગાળા દરમિયાન નીરો બાદશાહે ખિસ્તિઓની કૂરતાપૂર્વક સત્તાવણી અને હત્યા કરી હતી. એની પછીના ગાળામાં એવું કહેવામાં આવે છે કે એલેક્ઝાન્દ્રિયામાં માર્ક પણ ઈસુને નામે શહીદી વહોરી હતી. જાહેર માર્ગ પર ઘસીડીને તેમની હત્યા કરવામાં આવી હતી.●

સંદર્ભ : માર્કની લખેલી સુવાતની ખુલાસો - મલ્લિગન

ઉપાદ્યકા : ગુજરાતી ક્રિશ્ચિયન પ્રેસ કાઉન્સિલ, અદ્યકા : અસ્મિતા... સાહિત્ય અભિયાન સંસ્થા

ભીતા વિજન ફોટોગ્રાફી

• મેરેજ ફોટોગ્રાફી એન્ડ વિડિયોગ્રાફી • ઈવેન્ટ ફોટોગ્રાફી એન્ડ ફેશન ફોટોગ્રાફી • ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફોટોગ્રાફી • મોડેલીંગ ફોટોગ્રાફી • મેરેજ પ્રી.વેડિંગ ફોટો-વિડિયો શુટ • ઓફસેટ આલ્બમ એન્ડ કરિશમા આલ્બમ.

તમારું દરેક શુભપ્રસંગને ફોટો-વીડિયોરૂપે સુશોભિત કરી આપવામાં આવશે.

અમિતા ખન્ના : મો. ૮૧૪૧૧ ૦૨૭૬૬

શ્રુતિપાર્ક સોસાયટી, તુલસી ગરનાળા રોડ, ગામડી, આણંદ

સવાસો વર્ષમાં યુવા વિકાસ

આગનેસ વાધેલા

એ ક સંબંધીના ઘરે એમની દીકરીના પ્રથમ બ્રિસ્ટપ્રસાદ ટાણે હાજરી આપવાનો પ્રસંગ હતો. સગાંસંબંધીઓ પરમપૂજા પછી દેવાલયમાં જ ફોટોસેશનમાં વ્યસ્ત હતા. એક ખૂણામાં પરિચિત યુવાનોને ઉભેલાં જોયા. એમની સાથે વાતોએ વળગી.

‘પરમપૂજા દરમિયાન હું જોતી હતી કે, તમે દેવળમાં નહોતા. પરમપ્રસાદ લઈને ફરી પાછા દેવળની બહાર ઊભા રહીને ગળા હંકતા હતા.’ એમાંથી એકે હસીને જવાબ આપ્યો, ‘અમે તો મંમી-પખાના આગ્રહને કારણે, હાજરી પુરાવવા, દેવળમાં આવીએ તો ખરાં, પણ બહાર જ ઊભા રહીએ છીએ. ‘કોમુન્યો’ લઈને ફરી પાછા દેવળની બહાર.’ ‘એવું કેમ!?’

‘પરમપૂજામાં હોય છે શું? વેદી ઉપરથી ફાધરનું લાંબુ લાંબુ ભાષણ. જેનો પોતે જ અમલ ના કરે. પરમપૂજામાં આવે એ લોકોનું ડબલ સ્ટાન્ડર્ડ જીવન જોઈને ગુસ્સો આવે. આ તો ઘરેથી જબરદસ્તી દેવળમાં મોકલે એટલે આવવું પડે છે. એનાં કરતાં ઘરમાં રહીએ તો એટલા સમયમાં ગુગલ ઉપર ઘણું સર્ચ કરી શકાય!’

ગુજરાતની ધર્મસભાના સવાસો વર્ષ દરમિયાન યુવાનો ક્યાં એ વિશે લખવા વિશે વિચારવાનું શરૂ કરું છું ત્યારે અનાયાસે યુવાનો સાથેનો એ સંવાદ યાદ આવી ગયો. યુવાનો સાથેના એ વાર્તાલાપ દરમિયાન ધર્મસભામાં યુવાનોનું પ્રદાન અંગે વાત કરતી હતી ત્યારે એક યુવાને કહેલું કે, ‘તમારી વાત સાચી. પહેલાંના વખતમાં, યુવાનો ધર્મસભાની દરેક પ્રવૃત્તિમાં સક્રિયપણે રસ લેતા હતા. કારણ, ફાફરો એમની દરેક બાબતે ધ્યાન રાખતા હતા, યુવાનોના ભણતર-ગણતર અને નોકરી વિશે પણ ફાધરો ચિંતા કરતા હતા. પણ અત્યારે તો અમારા વિશે વિચારવાની ફાધરોને કુરસદ જ નથી. અમને રસ પડે, એવી પ્રવૃત્તિઓ અમારા ‘પેરિસ’માં નથી જ થતી. પછી અમે કેવી રીતે દેવળની પ્રવૃત્તિઓમાં રસ લઈએ? ફાધરો-સિસ્ટરોનું જીવન પણ અમને આકર્ષણું નથી. સાચું કહું તો, અત્યારે તો યુવાનોની દશા ઊભા પિરામિડ જેવી છે.’ એ ગણિતપ્રેમી યુવાનની વાત સાંભળીને સરખામણી કરવા ધર્મસભાના ભૂતકાળ તરફ પણ જોવું પડે.

ઈ.સ. ૧૮૮૩-૧૮૪૫નો સમયગાળો. આ સમયગાળા દરમિયાન ચરોતરમાં કેથલિક ધર્મસભાના અનેકરણી સપનાઓ સાથે મૂળિયાના વાપેતર થયેલાં. એ સમયગાળામાં ગામમાં જડબેસલાક સામાજિક કુરીતિરિવાજોનો સક્રિય. અંધશ્રદ્ધા, અસ્પૃશ્યતા, નિરક્ષરતા, શોષણનો જમાનો. એવા સમયમાં ગામમાં મિશનરીનો પ્રવેશ. અવલોકન કરતાં મિશનરીઓ અનુભવે છે કે, જો લોકોને જાગૃત કરવા હશે, જો તેમનો વિકાસ કરવો હશે તો શિક્ષણનો પાયો નાંખવો પડશે. કેળવણી મળશે તો જ આ લોકો પોતાની પરિસ્થિતિ વિશે વિચારી શકશે. અને એમ ગામમાં શાળા

શરૂ કરવામાં આવે છે. ફળિયાના માબાપને, એમનાં સંતાનોને શાળાએ ભણવા મોકલવા માટે સમજાવે છે. નાત-જાત, ઊંચ-નીચના બેદભાવ વિનાની શાળામાં બાળકનું ભવિષ્ય સુધરશે એ સ્વભાવ સાથે સંતાનને શાળાએ મોકલવામાં આવે છે. બાળકો માટે શાળા ચલાવવાની સાથે મિશનરીઓએ લોકોમાં ઘર કરી ગયેલા સામાજિક બેદભાવ, કુરીવાજો, અંધશ્રદ્ધા, શારીરિક-માનસિક-આર્થિક શોષણ, આર્થિક અવલંબન વગેરેને દૂર કરવા માટે પણ ઘરખમ કામ કર્યું. મિશનરીઓના ભગીરથ કાર્યના પ્રતાપે સમાજમાં પરિવર્તનનો પવન ફૂંકાવવાની શરૂઆત થઈ.

કાળક્રમે મિશનરી શાળામાં ભણતો બાળક યુવાન બનતો ગયો. અને પછી ચમત્કાર સર્જિયો. ગામમાં મિશનરી આવવાથી ગામમાં પછાત ગણાતી જીતિમાં આવેલા આમૂલ પરિવર્તનનો સાક્ષી બનેલ યુવાન એટલી તો કેળવણી પામી ચૂક્યો હતો કે પોતે શાળામાં બાળકોને ભણવાવી શકે. બાળકમાંથી યુવાન થયેલા વ્યક્તિના સમગ્ર જીવન ઉપર ધર્મ અને મિશનરીનો જબરદસ્ત પ્રભાવ હતો. આદર્શ માનતા મિશનરીની આંગળી પકડીને શિક્ષિત બનેલો યુવાન મિશનરીના પ્રોત્સાહનથી મિશનરી શાળામાં જ શિક્ષક તરીકે જોડાય છે. એ યુવા શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને અક્ષરજ્ઞાન આપવાની સાથે જે ગામમાં રહે છે તેનો ધર્મશિક્ષક પણ બને છે. ગામમાં એકમાત્ર શિક્ષક જ ભાણોલો-ગણોલો હોવાથી ગામમાં ખદબદ્દેલા કુરીવાજો, બાળજન, અંધશ્રદ્ધા વગેરે સામે માણું ઉચ્કે છે, લોકોને સમજાવે છે. લોકોને પણ એ સમજાય છે અને લોકોમાં જાગૃતિની શરૂઆત થાય છે.

નવી પેઢીના બાળકો અક્ષરજ્ઞાન સાથે ધર્મનું જ્ઞાન પણ મેળવે છે. નવા નવા પ્રિસ્ટી-કેથલિક બનેલા લોકો કુરીવાજોને તિલાંજલિ આપે છે. પ્રિસ્ટીઓ ઉપર પ્રિસ્ટી ધર્મના નીતિ-નિયમોની જબરદસ્ત પકડ છે. તેઓ ધર્મના નિયમોને પાળવામાં જરા સરખી ચૂક થઈ હોય તો મહાપાપ કર્યું હોય તેવી હતાશા અનુભવતા હતા. ધાર્મિક તહેવારો પ્રસંગે ધાર્મિક નાટકો-ફારસ-ગરબા વગેરેથી ફળિયાના લોકોમાં ઉત્સાહ આવતો. સામાજિક નાટકો દ્વારા સમાજમાં પ્રવર્તમાન અંધશ્રદ્ધા-કુરીવાજો પ્રાયે લોકોને સભાન કરતા હતા. લોકો પણ ઉમંગભેર તેમાં ભાગીદાર થતા. નાતાલ-પાસ્ખા પર્વ ટાણે લોકો રાતભર જાગતા. ભજનમંડળીઓ ભજનોની રમજત બોલાવતી. ફળિયાના યુવાનો સારા-માઠાં પ્રસંગે ભજનમંડળીઓ દ્વારા ઉત્સાહનો માહોલ ઉભો કરતા. વાર-તહેવારે ગામેગામમાંથી લોકો શહેરના દેવાલયમાં પરમપૂજા માટે સહિયારી રીતે જતા. ફાધરો પણ આ બધામાં પોતાનો સક્રિય ફાળો આપતા હતા. ધર્મગુરુ ભક્તોને ધાર્મિક પ્રવૃત્તિઓ- રિટ્રિટ-શિબિર વગેરેમાં ભાગ લેવા પ્રોત્સાહિત કરતા. લોકો પણ ફરજિયાતપણે તેમાં જોડાતા હતા. બાળકોને નાનપણાથી ધર્મશિક્ષણના પાઠ ફરજિયાતપણે ભણાવતા હતા. ધર્મવિભાગના ધર્મગુરુ ગામમાં દરેક પરિવારના સભ્યને નામ-ઠામ-

કામથી ઓળખતા હતા. દરેકના સુખદુઃખના સાથીદાર બનતા. ગામના ધર્મશિક્ષક ફળયાના એકેએક ઘર-પરિવારની વ્યક્તિ વિશે માહિતી રાખતા. દરેક પરિવારની ધાર્મિક-સમાજિક-આર્થિક જરૂરિયાતને પૂરી કરવામાં મદદરૂપ થતા. આ સમયગાળાનો યુવાન દિલ-દિમાગથી ધર્મસભા સાથે ઓતપોત રહેતો. પોતાના જીવનની દરેક બાબતમાં ધર્મને મધ્યસ્થી બનાવતો હતો.

ઈ.સ. ૧૯૪૬-૭૭ના ગાળાના યુવાનની પરિસ્થિતિને જોઈએ. આ સમયગાળો એટલે દેશને નવી નવી મળેલી આજાદીનો હતો. આ સમય દરમયાન ગુજરાતમાં પ્રિસ્તી ધર્મના મૂળિયાંએ વટવૃક્ષનું રૂપ ધારણ કરી લીધું હતું. યુવાનો માત્ર મિશનરી શાળાઓમાં નહીં, અન્ય શાળા-કોલેજેમાં વિદ્યાર્થોને અક્ષરજ્ઞાન આપવાની સાથે, સરકારી નોકરીઓમાં પણ જંપલાવતા હતા. નોકરીની શોધમાં ગામ-દેશ બહાર નીકળવાની શરૂઆત થઈ ચૂકી છે. દીકરીઓને ભાણાવવાની ધર્મગુરુની ટહેલની અસરને લીધે સમાજમાં શક્ષિત યુવતીઓનું પ્રમાણ સારું એવું હતું. આ યુવતીઓ શક્ષિકા-પરિચારિકાની નોકરીઓ કરવા લાગી હતી. તેથી પરિવારાં પતિ-પત્ની બંને નોકરિયાત હતાં. પરિવારમાં ધર્મનો પાયો તો મજબૂત હતો. લોકો ધર્મગુરુનો પડ્યો બોલ જીલતા હતા. ધર્મના નીતિ-નિયમોને તેઓ ચુસ્તરીતે પાણતા હતા. પરિવારના સારા-માઠ પ્રસંગમાં ધર્મ અને ધર્મગુરુની ઢાજરી અનિવાર્ય હતી. આ સમયગાળા સુધી ભણતર-નોકરી-છોકરી માટેય ‘ફાધરની ચીકી’ની ભલામણ અનિવાર્ય હતી. પ્રિસ્તી પરિવારો શહેરમાં એક જ વિસ્તારમાં રહેતા હોવાથી ધાર્મિક-સમાજિક રીતે પણ લોકો એકમેકથી સંકળાયેલા હતાં. ધાર્મિક તહેવારોએ લોકો પોતાના ગામમાં ઉજવણી કરવા જતા હતા. લગ્ન પ્રસંગો પોતાના ગામમાં ઉજવતા હતા. યુવાનો સામજિક-ધાર્મિક પ્રસંગોએ ભજનમંડળીની રમજાટ, નાટકો ભજવતા હતા. યુવાનો હજ્ય ધર્મગુરુ અને ધર્મસભા સાથે સક્રિયપણે જોડાયેલા હતા.

ગ્રીજો તબક્કો છે ૧૯૮૦-૨૦૧૮. આ સમયગાળાનો યુવાન ઉચ્ચ અભ્યાસ કરતો થયો. આર્થિક રીતે સદ્ગ્ર થવા લાગ્યો હતો. ઘરમાં તમામ પ્રકારની સુખ-સુવિધા મોજુદ હતી. યુવાન ભણતર અને અર્થોપાર્જન માટે ઘર-પરિવારથી દૂર રહેવા લાગ્યો. પરિવારમાં ધર્મને અનુસરવાને કારણે ધાર્મિક તો હતો. પરંતુ ધર્મગુરુથી, ધાર્મિક પ્રવૃત્તિઓની ગેરહાજરી, ધર્મગુરુની સીધી દોરવણીનો અભાવ, સંન્યસ્ત લોકોની રહેણીકરણી, વાણીવર્તનમાં આભજમીનનું અંતર જોતાં યુવાન ધર્મથી દૂર થવા લાગ્યો. અન્ય ધર્મિય લોકો સાથે રહેતા થયેલાં લોકોને કારણે ધર્મ વિશેની વાણ્યા બદલાઈ હતી. ટેકનોલોજી, ઉચ્ચ અભ્યાસ અને આર્થિક રીતે સદ્ગ્ર બનેલો યુવાન, વિશ્વ માનવ બનેલો યુવાન સર્વધર્મ સમભાવમાં માનતો થયો. તેના કારણે, લગ્નની જરૂરિયાતમાં અમૂલ પરિવર્તન આવી ગયું. ધર્મગુરુ-ધર્મસભા સાથેનો નાતો ધર્મ-દેવણ પૂરતો મર્યાદિત બની રહ્યો હતો. ધર્મગુરુ પણ હવે લોકોને અંગત રીતે ઓખળણતા નથી. લોકોની રોજબરોજની બાબતોથી ધર્મગુરુ અજાણ રહેતા હતા. લોકો દેવળમાં રવિવારે ડે ધાર્મિક તહેવારોએ જ મળતા હતા. ધર્મના નીતિ-નિયમો સામે પ્રશ્નાર્થ કરતો થયો છે. સમય સાથે અસંગત, અન્યાયી નીતિ-નિયમોને પડકારવા લાગ્યો છે.

આપણે સહૃથી વધુ યુવાનોની વસ્તી વાળા દેશમાં રહીએ છીએ. વિશ્વમાં સૌથી વધુ યુવાનો આપણા દેશમાં છે. આજકાલ ચૂંટણીનો માહોલ છે. ચૂંટણીના માહોલમાં જોઈએ છીએ કે દરેક પદ યુવાવર્ગને આકર્ષણા ભરપૂર પ્રયત્નો કરી રહ્યા છે. યુવાનો દેશના તેમજ ધર્મ-સમાજના ઘડવૈયા બની શકે છે. સવાસો વરસના લેખા-જોખાં કરતી વખતે ધર્મસભાએ આ વાત ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવા જેવું છે. ધર્મ-સમાજ માટેની નિસબ્ધત ધરાવતા લોકોએ, સમાજની ઐતિહાસિક કરીઓને જોડવાની અને બદલાતા જતા યુગમાં થાય એટલું ગાંઠે બાંધીને ભવિષ્યની પેઢીને માટે એક રસ્તો તૈયાર કરવાની તાતી જરૂર છે. ભૂતકાળમાં આપણી ઓળખાણ છતી કરતાં સંકોચ અનુભવતા આપણે આજે ગૌરવપૂર્વક ‘ગુજરાતી કેથલિક’ બોલતા થયા છીએ એમાં ધર્માંબધાં પરિબળોએ ભાગ ભજવ્યો છે. એમાં સૌથી વધુ શ્રેય આપવો પડે શિક્ષણને; જે મિશનરીઓની આંગળી પકડીને આવ્યું અને આપણી આંગળી પકડીને સામાજિક, વાવસાયિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક સાથે ઉત્તેના શિખર સુધી લઈ ગયું.

મિશનરીઓના આગમન પછી, ગુજરાતી કેથલિકોમાં જબરદસ્ત ચેતન પ્રગટ્યું છે. બદલાતી સામાજિક, માનસિક-આર્થિક પરિસ્થિતિ, સ્વતંત્રતા, સ્વાવલંબન, શિક્ષણ અને વૈવિધ્યસભર રોજગારીની તકોના સથયારે આપણે ખૂબ પ્રગતિ કરી છે એમાં બેમત નથી જ. પરંતુ હાલની પરિસ્થિતિમાં બેકારીએ સમગ્ર દેશમાં ભરડો લીધો છે. યુવાન શિક્ષિત તો છે પરંતુ તેને યોગ્ય નોકરી-ય્વસાય નથી મળતો. એવા સમયે ધર્મસભાની પ્રગતિ માટે યુવાનોને ગ્રાધાન્ય આપવાની તાતી જરૂરિયાત છે. આપણે સહૃએ આ તક ચૂકવા જેવી નથી જ. સમાજ અને ધર્મસભામાં નવી કેરી કંડારવા માટે યુવાનોને સાથે લઈને ચાલવું જ પડશે. તમને શું લાગે છે?●

‘દૂત’ ટંગ્રીમંડળ સત્ય

અનુસંધાન પાન નં. ૩૫ પરથી ચાલુ...

દા.ત.- તકેદારી સમિતિ, પાણી સમિતિ, આકારણી સમિતિઓ, સ્કૂલ વ્યવસ્થાપન સમિતિ... વગેરે.. સમિતિઓમાં રહેવું.

(૩) ધણીવાર આપણા મતો નિર્ણાયિક મતો હોય છે ત્યારે સભ્ય કે તે. સરપંચ કે અગત્યના હોદ્દા માટેની સમજૂતીઓ કરવી.

(૪) વિચારધારાવાળા અને આપણી તરફ સંવેદના ધરાવતા પક્ષોમાં સભ્ય બનવું.

(૫) બની શકે તો પક્ષમાં સક્રિય રહી પક્ષના વિવિધ સંગઠનોમાં મહત્વની જગ્યાએ જવું, જે દ્વારા સીધા સમાજને મદદરૂપ બની શકીએ.

(૬) આપણા વિસ્તારના હોદ્દારો સાથે સબંધ કેળવવા અને તે દ્વારા કામો કરવવાં.

આમ જે આપણે કરી શકીએ તો આપણે સીધી રીતે રાજકારણમાં ન હોવા છતાં આપણે સારું એવું પ્રતિનિષિત્વ કરી સમાજ તરફનો જોક કરી શકીએ છીએ. આમ જ્યારે સંખ્યાત્મક રાજકારણ થઈ રહ્યું છે ત્યારે આપણે સૌથે આવી નાની સજાગતા રાખવી એટલી જ જરૂરી પણ બની જાય છે.●

ઈમેલ-josephpatelia@sxnfes.org

કમશીલ, પૂર્વ સરપંચ - રંગાઈપુરા પેટલાદ, પ્રોજેક્ટ મેનેજર - માનવ વિકાસ અને સંશોધન કેન્દ્ર (બીહેવરીયાલ સાયન્સ સેન્ટર) - અમદાવાદ

લોગ ઈન

લોગ આઉટ

સુશીલા મેકવાન

વી કેશન ગાળામાં એક કાર્ટૂને ધ્યાન બેંચેલું, ‘જેમાં શહેરમાંથી ગામડે બા ને મળવા ગયેલાં નાના મોટાં સહુ પોતપોતાના મોબાઈલમાં મસ્ત હતાં, ને બા બધાંની હાજરીમાંય એકલાં જ હતાં’ દુનિયાને મેસેજ ટાઈપ થઈ પહોંચી ગયો હશે. એટ વિલેજ ટુ સી ગ્રાન્મા ઓર મોમ (At village to see granmaa or mom) શું આ કાર્ટૂન પૂરેપૂરું કાલ્યનિક જ છે ? ના, આજે દરેક ઘરમાં સવાર, સાંજ, લંચ કે ડીનર ટાઈમે શું આ સામાન્ય દશ્ય જોવા નથી મળતું ? બધાં સાથે હોય ને તોય બધા એકલાં ! ક્યાંક અન્યત્ર જોડાયેલાં, આભારી દુનિયામાં. આજે વ્યક્તિ ઉક્તાંની સાથે ભગવાનનું નામ પછી પહેલાં પોતાનો મોબાઈલ ચેક કરે છે! ક્યાંક વાંચેલું કે, ‘હવે તો પહેલાં તોપી પેસ્ટ પછી ઠુથ પેસ્ટ’ (first copy paste પછી tooth paste) એ સાવ સાચું છે ! મિત્રોને, કેટલાક ચુપને ગુડ મોર્નિંગ (Good Morning) કરનાર પોતાની આસપાસના સ્વજનો સામે સ્થિત પણ ફરકાવે છે ખરા ? દૂર-સુદૂરના વ્યક્તિઓ સાથે સંવાદ અને પડબે બેઠેલાંનો અનાદર ! (Mobile phone - ‘It may bring you closer to those who are far away but it will also take away from those who sitting next to you’) કેટલું સાચું કહું છે, કોઈએ...!!

વેકેશનમાં હીલસ્ટેશનને ફરવા ગયેલાંને આસપાસની સુંદરતા માણવા કરતાં તેઓ તાં ગયા છે એની જાહેરાત કરવામાં વધારે રસ હોય છે. સાથે ફરવા જવાનો અર્થ એકબીજા સાથે બોન્ડિંગ વધારવાનો હોય છે, પણ હવે આસપાસ મોઝૂદ લોકો કરતાં એવા લોકોની ચિંતા વધારે છે, જે સાથે નથી ! ઈન્ટરનેટના પિતા ગજાતા વિન્ટ સર્ફ (Vint Cerf) ને કદાચ અંદાજ પણ નહીં હોય કે આ w.w.w. એક નાના બાળકથી લઈને વડીલવર્ગ સુધી, શિક્ષણથી લઈને ગૃહસ્થી સુધી કેટલી અને કેવી અસરો પહોંચાડુશે ! એ પણ સાચું જ છે કે કોઈપણ શોધ તેના ફાયદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને જ થાય છે. તેના ઉપયોગથી વિવેકહીનતા, નિરંકુશતા જ તેને હાનિકારક બનાવે છે.

ઇન્ટરનેટ અને સોશિલ મીડિયાના ફેસબુક, ટ્રિવટર, ઈન્સ્ટ્રાગ્રામ કે યુ ટ્યુબ જેવાં માધ્યમોએ ઘણાંને ફાયદો કરાવ્યો છે. કમાણીની, શીખવાની નવી દિશાઓ ખોલી છે સાથે અનેકોને નુકસાન પણ કરાવ્યું છે. ઉગતી પેઢીને પથબ્યાં કરી છે, યુવાઓના ઘરસંસાર ભંગાવ્યા છે તો વિધાથીઓને ભણતરની જગ્યાએ ગેમ રમવાના રવાદે ચઢાવ્યા છે. એક પાંચ વર્ષનો બાળક સતત મોબાઈલ ગેમ રમવામાં વ્યસ્ત હોય અને તેને જ્યારે અન્ય દોડ વર્ષના બાળક સાથે રમવાનું કહેવામાં આવે ત્યારે તેનો નિર્દેશ પ્રશ્ન ‘આની સાથે મોબાઈલમાં કઈ ગેમ રમું ?’ આશ્વય્ય સાથે આધાત આપે છે. તે રમવાનું માત્ર મોબાઈલમાં જ જાણે છે. એને કઈ કેટલીમે ગેમ ડાઉનલોડ કરતાં આવે છે. પણાની જાણ બહાર કેટલાએ જી-બી(G-B) વાપરી નાખે છે. પાછા આંખે ભારે નંબરના ચેશમા છે ! આ પરિસ્થિતિ માટે જવાબદાર કોણ ?

એવું કહેવાય છે કે મિલેનિયલ (Millennial) ગણાતી અત્યારની પેઢી તેમને મળેલા વાતાવરણ અને ઉછેરને લઈને વધારે પડતી આત્મરતસ્વપ્રેમી, નિરંકુશ, સ્વતંત્રપ્રેમી અધીરાઈવાળી જગ્યાય છે. સેલ્ફી(Selfie) ની શરૂઆતે સ્વ-પ્રેમને ઔર વકરાવ્યો છે. રેલવે કે સરક દુર્ઘટનાઓ કે જોખમી સ્થળોએ થતા અક્સમાતોમાં સેલ્ફીની ઘેલણા મુખ્ય કારણરૂપે જણાઈ છે. આ યુગમાં સોશિલ મીડિયાનું વળગણ કે પ્રેમ કોઈ એક વર્ગ કે પેઢી પૂરતો મર્યાદિત રહ્યો નથી પરંતુ તેનો દુઃપ્રભાવ અને માટાં પરિજ્ઞામ સૌથી વધુ તરુણો અને યુવાનોએ ભોગવાં પડે છે, કારણ આભારી દુનિયાના તખા ઉપર ફકત વાહવાહીનું જ મહત્વ છે. બધા પોતાને મળેલી સફળતા, પોતાના આનંદ, સેલિબ્રેશન, એડવેન્ચર, શરૂ કરે છે પરંતુ દુનિયામાં માત્ર આનંદ જ આનંદ નથી. હાસ્ય પાછળની વેદના ફેઈસબુકના હજારોમાંથી કેટલાં મિત્રો વહેંચી શકે ? જ્યારે હિલને ટેસ પહોંચાડનારી ઘટનાઓ બને છે, તેની સામે લડત આપવાની ક્ષમતા કેળવાયેલી નથી હોતી ત્યારે ડિપ્રેશન અને હતાશાના ભરડામાં ફસાવાનો સમય આવે છે.

Dopamine નામનું જે દ્રવ્ય ઇન્સુલિન, કેફી પીણાં કે જુગાર રમતી વખતે માનવીના મગજમાં (ઉત્સજના જગાડે છે) તે જ ફેઈસબુક (ઉપર મળતી લાઈક્સ) (likes)થી પણ ઉદ્ભબે છે અને તેથી જ આ શ્રીલ (Thrill) નો અનુભવ કરવા વ્યક્તિ વારંવાર તે કરવા પ્રેરાય છે. જરા અમથી નિષ્ફળતા મળતાં કે સમસ્યા આવતાં તેઓ ટેકનોલોજીના સહારે જાય છે કારણ સલાહકાર મિત્ર, કે વડીલોનું સ્થાન હવે સોશિલ મીડિયાએ લીધું છે. સમય વ્યતિત કરવા આધારરૂપ ટેકનોલોજીનું વ્યસન ખતરનાક સાબિત થઈ રહ્યું છે. એ એવું મોહક કળણ છે જેમાં ફસાયા પછી બહાર નીકળવું અશક્ય નહીં પણ કઠિન તો છે જ. અગાઉ દારુ માટે કહેવાતું કે ‘દારૂડિયો દારુ પીતો નથી, દારુ જ દારૂડિયાને પી જાય છે !’ એવું જ અત્યારે ઈન્ટરનેટની વિવિધ સાઈટ્સ માટે સાચું સાબિત થઈ રહ્યું છે. આ તો કોઈ પ્રતિબંધ વિનાનું ખુલ્લુ મેદાન છે જેમાં પ્રવેશતાં ભૂલકાં ઉપર તેના ભરડાનો પાશ ગાડ બનતો જાય છે.

સોશિલ મીડિયા ઉપર ફેઈક ન્યૂઝ (Fake News)થી ઘણી બધી ખાનાખરાની થઈ શકે છે, થઈ ચૂકી છે, લોકોના જવ પણ ગયા છે ! તે જ રીતે વેલણ ભર્યા પડકારો પણ ઘાતક સિદ્ધ થઈ રહ્યા છે. એક અહેવાલ મુજબ બ્રિટનના વેલ્સમાં ઓન લાઈન લાઈક્સ (Online Likes) મેળવવાની લ્હાયમાં તરફો પોતાની જાતને સરળગાવે છે તેવી તસવીરો પોસ્ટ કરે છે. ઇ.સ. ૨૦૧૪ માં ફાયર ચેલેન્જ (fire challange) શરૂ થઈ હતી. તો ક્યાંક વળી ફોલિંગ સ્ટાર્સ ચેલેન્જ (Falling stars challenge) પોતાની અતિ મૂલ્યવાન વસ્તુઓ ફેરી પોતે એના ઉપર પડી તેવા ફીટા પ્રદર્શિત કરવા... કેવું ગાંડપણ ! કિકિ ચેલેન્જ (kiki challenge) થકી થયેલ અક્સમાતો વિશે બધા જાણે જ છે.

સૌથી ખરાબ તો અત્યારે ઓનલાઈન રમાતી હિંસક ગેમ્સ ‘બુઝ’(pub-g) નામની એક ગેમે અત્યારે તરખાત મચાવ્યો છે. પ્લેયર્સ અનનોઅન બેટલ અન્ડર ગ્રાઉન્ડ(Players Unknown battle Underground) દુનિયાના ૫૦ મિલિયન લોકો અત્યારે આ ગેમમાં જોડાયેલા છે. દિલ્હીમાં એક તરુણો આ ગેમની અસરમાં પોતાના આખા ફેમલીની હત્યા કર્યાનો ડિસ્સો સામે આવ્યો છે!

માનવીય સંબંધો ફૂલની જેમ ખીલે છે તેના માટે સમય અને માવજતનું ખાતર જરૂરી છે પરંતુ અત્યારે બધું ઇન્સ્ટેન્ટ(instant) જોઈએ છે. સંબંધ તરત જ બંધાય છે તરત તૂટે પણ છે. પ્રેમ, ધીરજ, સહિષ્ણુતાની જગ્યાએ આકોશ, અધીરાઈ, અકળમણ, ગુરુસો કેળવાયાં હોવાથી સુસાઈડ રેટ, ડ્રેસ ઓવરડોઝ વધ્યાં છે. ટીનેજ ડિપ્રેશન અત્યારની સંઘર્ષી સમસ્યા છે. લગ્નભંગની સમસ્યા ખૂબ સામાન્ય બની ગઈ છે. એડિટ થયેલા આકર્ષક ફોટોગ્રાફને બ્રાન્ડ માહિતીથી આકર્ષિત કેટલાયે યુવક-યુવતીઓ સ્વહસ્તે પોતાનું જીવન રોળે છે. ઘરના ટ્રોટીંગરૂમમાં આપું કુંઠુંબ હસતાં રમતાં જે સામાન્ય લુડો(Ludo) કે સાપરસીડી જેવી રમતો રમતાં તે પણ હવે ઓનલાઈન(Online) અજાણ્યાઓ સાથે રમાય છે.

ઇન્ટરનેટ કે ટેકનોલોજીની માત્ર ને માત્ર નકારાત્મક જ અસરો છે એવું કહેવાનો આશય તો ન જ હોય, ટેકનોલોજી આજે આપણા જીવનનો આધાર બની ચૂંચી છે તેના થકી થતા અનેક ફાયદાઓ છે. કોઈપણ માહિતી મેળવવા અગાઉ જેવી જહેમત ઉકાવવી પડતી નથી. કંઈ પણ શીખવું હોય ઘરે બેઠાં શીખી શકાય છે અને તે પણ દક્ષિણા આપ્યા વિના ! એકલા, વૃદ્ધ લોકોના જીવનમાં સોશયલ મીડિયા થકી થોડો આનંદ આવે સારી વાત છે પરંતુ સમીપનાની અવગણના ને આભાસી મિત્રોની સંગતમાં વિતાવાતા કલાકો નુકસાન પ્રેરક છે. મોબાઈલનું વળગણ છોડાવવા માટેનાં સેન્ટર હવે શરૂ થવામાં જ છે. કાઉસેલિંગ(Counseling) તો શરૂ થઈ ચૂક્યું છે, ત્યારે એટલું જ કહેવું છે કે,

“અતિ કા ભલા ન વરસના, અતિ કી ભલી ન ધૂપ
અતિ કા ભલા ન બોલના, અતિ કી ભલી ન ચૂપ”

૧૭ મે ના રોજ વિશ્વ દૂરસંદેશાચ્ચવહાર દિન ઉજવીએ છીએ ત્યારે આપણી ઉગતી પેઢીને તંદુરસ્ત અને મનદુરસ્ત રાખવાના આપણા ધર્મને સમજી દરેક બાબતે વિવેકપૂર્ણ વ્યવહાર કરીએ. ટેકનોલોજીના આપણે ગુલામ ન બનતાં તેને આપણી મદદગાર બનાવવાનો સંકલ્પ કરીએ તો આ યુગનો તે શ્રેષ્ઠ સંકલ્પ ગણાશે.●

નિવૃત્ત શિક્ષિકા ઉ.મા., વિભાગ

CYPRUS CALLING

FEMALE WORKERS,

4 YEARS WORK VISA, EURO SALARY,
FREE ACCOM, FOOD & INSURANCE

CAN TRAVEL ALL OVER

EUROPEAN UNION,

CLASS 8TH & ABOVE WITH BASIC ENGLISH CAN APPLY.
FLY WITHIN 45 DAYS,

EX ISRAEL & ISRAEL REJECTED ALSO CAN APPLY,

AGENT WELCOME MOB.: 9810157341, 9811711216

જોઈએ છે

સેન્ટ એવિયર્સ ઈજિલશ મીડિયમ સ્કૂલ, મહેમદાવાદ (નોન ગ્રાન્ડ)માં ધો. ૧ થી ૮ માટે નીચે મુજબ લાયકાત ધરાવતા શિક્ષકોની જરૂર છે. રસ ધરાવતા ઉમેદવારોએ જરૂરી લાયકાતના પ્રમાણપત્રો તથા ફોટોગ્રાફ સાથે દિન ૧૫ માં નીચેના સરનામે અરજી કરવી.

P.T.C.	(અંગ્રેજ માધ્યમમાં P.T.C. ક્રેસ હોવું જોઈએ)	જગ્યા ઉ
Bsc B.ed	(ગણિત/વિજ્ઞાન)	જગ્યા - ૧
B.A.B.ed/ M.A.B.ed	(અંગ્રેજ / સમાજવિદ્યા)	જગ્યા - ૩
K.G. માટે	(PRE P.T.C. / MONTESSORI)	જગ્યા - ૨
ક્રીમ્પ્યુટર શિક્ષક	(DCA./PGDCA/BCA)	જગ્યા - ૧

મેનેજરશ્રી / ઈન્યાર્જશ્રી,
સેન્ટ એવિયર્સ ઈજિલશ મીડિયમ સ્કૂલ,
મહેમદાવાદ જી. ખેડા - ઉ૮૭૧૩૦
સંપર્ક : ૮૪૨૬ ૫૮૮૬૨

તાત્કાલિક મકાન વેચવાનું છે

નડિયાદમાં પેરીસ પાર્ક સો.ની બાજુમાં, ૧૧૬ ચો.મી. ક્લેન્ફલન્ફાળા પ્લોટમાં આવેલ બે માળનું ૪B 2HK (ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર + પહેલો માળ) વાળું મકાન નં. ૧, ફર્નિચર તથા તમામ સુવિધાવાળું, પોતાનો બોર તથા ચ્યુની. પાણીના કનેક્શન સહિતનું, પાર્કિંગ સાથે, સ્વતંત્ર માલિકી કબજા ભોગવટાનું, સ્વ પાર્શ્વત મકાન વેચવાનું છે.

સંપર્ક : મો. ૯૪૦૯૯ ૬૮૮૩૫

મકાન વેચવાનું છે

બ્રિસ્ટી એરિયામાં પવિત્ર મારિયાની ટેકરીની સામે,
બે માળનું મકાન, ઔંબિકા સોસાયટી, ગામડી, આણંદ

: સંપર્ક :

મો. ૯૯૭૭૩ ૦૦૯૭૫, ૭૫૬૭૦ ૦૭૭૧૮

મકાન વેચવાનું છે

3 BHK, નવરંગ ટાઉનશીપ,
ગ્રીનલેન્ડ પાર્ક સોસાયટી પાસે,
મિશન રોડ, નડિયાદ

સંપર્ક : મો. ૯૪૨૭૧ ૦૯૮૯૯

સવાસો વર્ષમાં શ્રદ્ધાયાત્રા

કાધર જેમ્સ બી. ડાભી એસ.જી.

પચાસે નીકળેલો પ્રવાસી સ્વધામ પરત ફરે, યાત્રાએ નીકળેલો યાત્રિક સ્વધામ પરત ન ફરે. યાત્રિક યાત્રાધામમાં સમાઈ જાય. જેમ સરિતા સાગરમાં સમાઈ જાય. સરિતા પર્વતમાંથી યાત્રાએ નીકળે છે, પ્રવાસે નહિ. સરિતાને પર્વતમાં પાણી જતી સાંભળી ? સરિતાની સાગરયાત્રા સરિતાને પાતળી ધારામાંથી ઉછળતું જરણું, ઉછળતાં જરણામાંથી ધીરગંભીર નદી અને ધીરગંભીર નદીમાંથી ફળદુપ દીપકલ્ય સર્જતો સાગર બનાવી દે છે. નદીનાં પાણી સાગરનાં પાણીમાં એકરૂપ થઈ જાય છે.

સૃષ્ટિમાં જોવા મળતી આ પ્રક્રિયા ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભામાં ચરિતાર્થ થતી હું ભાગું છું. ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભા ઈસુમય બની ગઈ છે. આ મારો અભિપ્રાય છે. ૧૦મી ડિસેમ્બર ૧૯૮૮ના રોજ મોગરી ગામે ધર્મગુરુ મેન્યુઅલ ઝેવિયર અઠાર ગુજરાતી નરનારીઓને સ્નાનસંસ્કાર કરાવે છે. પર્વતમાંથી નીકળી આવેલી આ પાતળી ધારા. આ પાતળી ધારાને ખડકો અને પથરાઓ સાથે અથડાવાનું છે. આ અઠાર નવદીકિતો આસપાસ વસતાં માનવો અનેક ટેવદેવીઓનાં પૂજદી હતાં. અનેકે શ્રવાદ વિશ્વાસ એકે શ્રવાદ. અથડામણ તો થવાની જ. અંધશ્રદ્ધ અને શ્રદ્ધા. ધર્મસાણ તો મચવાનું જ. ગુજરાતી કેથોલિક શ્રદ્ધાયાત્રાનો ત્યાંથી શુભારંભ થયો. મારી દૃષ્ટિએ આ શ્રદ્ધાયાત્રા આજ સુધી સાત તબક્કાની રહી છે. આ સાત તબક્કા છે અલગ ચોકો, અધ્યાત્મ સાધનાનું પહેલું ચરણ, ધર્મશિક્ષણ, સંખ્યાબળ, દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદ પશ્ચાત, કરિશ્માઈ ચણવળ અને વર્તમાન.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો પહેલો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાંચ હું અલગ ચોકો. નદીએ પર્વત અને ખડકથી અલગ થઈ પોતાની આગવી અસ્મિતા ઊભી કરવી પડે છે. આપણાં પૂર્વજીના સ્નાનસંસ્કાર વખતે એમને નવાં નામ આપવામાં આવ્યાં. નામ સંતોનાં આપાયાં. ઈસ્લીસન પૂર્વે ૧૯૦૦ માં અભ્રામ આજના ઈરાક દેશમાં ખાલ્દિયન નામની જાતિ વચ્ચે વસતા હતા. પ્રભુએ એમને ખાલ્દિયનોથી અલગ તારવ્યા ત્યારે તેમનું નામ બદલ્યું અભ્રાહામ. આપણે એવું માનીએ છીએ કે નામ બદલવાથી વ્યક્તિત્વ બદલાતું નથી. કદાચ આવું માનવું તદ્દન સાચું નથી. પ્રભુએ યાકોબનું નામ બદલીને ઈશ્વરાલ પાડ્યું. યાકોબના વર્તનમાં અને ઈશ્વરાલના વર્તનમાં બાઈબલનો અભ્યાસી ભેદ પારખી શકે છે. આપણાં પૂર્વજીએ એમની આજુબાજુ વસતાં માનવો વચ્ચે જ, સગાંસંબંધીઓ વચ્ચે જ વસવાનું છે. સામાજિક સંબંધો રાબેતા મુજબ ચાલુ રહ્યા, પણ ધાર્મિક કિયાઓ માટે અલગ ચોકો રહ્યાયા. એકાદ ઘરમાં આ સ્નાનસંસ્કાર સ્વીકારનારાં આપણાં પૂર્વજી ધર્મગુરુના સાંનિધ્યમાં મુખ્ય પ્રાર્થનાઓ શીખવા લાગ્યાં. આપણી મુખ્ય પ્રાર્થનાઓ છે ‘હે અમારા બાપ’, ‘પ્રણામ મારિયા’, ‘સ્તુતિ’, ‘શ્રદ્ધાધોષણા’, ‘પસ્તાવો તથા નિશ્ચય’, ‘પ્રણામ ઓ રાણી’, અને ‘રક્ષક દેવદૂતની પ્રાર્થના’. આ

પ્રાર્થનાઓ કંઠસ્થ કરવાની હતી અને રોજેરોજ એનો મહાવરો કરવો પડે. હું તો કલ્યાણ કરું હું કે એ આપણાં અઠાર પૂર્વજી મોગરી ગામે કોઈકની પરસાળમાં સાંજે દહારિયું પૂરું કરી ધર્મગુરુ સામે બેસતાં હશે અને પ્રાર્થના ગોખતાં હશે. અન્ય ધર્મના પ્રસંગોમાં આ ભક્તો ગેરહાજર રહેતાં હશે. જે સામાજિક પ્રસંગોને ધર્મ સાથે સાંકળવામાં આવતા હશે તે પ્રસંગોમાં સામેલ નહિ થતાં હોય. ભવાઈ નામની નાટ્યકણ મનોરંજન સાથે ધાર્મિક માન્યતાઓ ફેલાવતી. આ નવાં કેથલિક શ્રદ્ધાળુઓ ભવાઈ જોવાનું ટાળતાં હતાં. જે કોઈ વિધિઓ અન્ય ધર્મ સાથે જોડાયેલી હોય તેનો સંપૂર્ણપણે ત્યાગ કરતાં હતાં. આરતી અમુક ધર્મની વિધિ તરીકે જાણીતી છે. આ નવા જોકે આરતીનો ત્યાગ કર્યો. દીવાને સ્થાને મીણબંતી વપરાશમાં આવી. કશુંક નવું શરૂ થયું હતું.

ઈસુના જાહેરજીવન દરમિયાન ઈસુના શિષ્યોએ ઉપવાસ કરવાનું માંડી વાય્યું. ઈસુ સમક્ષ આ શિષ્યો સંબંધે ફરિયાદ થઈ. ઈસુએ શિષ્યોનો બચાવ કરતાં બે ઉદાહરણો આય્યાં. બહેનોને લાગુ પડતું ઉદાહરણ ‘જૂના વખ્ત ઉપર નવા કાપડાનું થીગડું.’ જૂના અને નવાનો મેળ નથી ખાતો. ભાઈઓને લાગુ પડતું ઉદાહરણ ‘જૂના કૂપ્યામાં નવો દ્રાક્ષાસવ’. ફરીથી જૂના અને નવાનો તાલ નથી મળતો. ઈસુ જ હિમાયત કરે છે નવો દ્રાક્ષાસવ નવા કૂપ્યામાં. આ નવો કૂપ્યો નવા આસવની ભાગવણી માટે છે. આ અલગ ચોકો આ નવાં કેથલિક શ્રદ્ધાળુઓનાં અસ્તિત્વ, દફ્તા અને વિકાસ માટે છે.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો બીજો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાંચ હું અધ્યાત્મ સાધનાનું પહેલું ચરણ. લોયોલાના સંત ઈનાસે ધર્મસભાને અધ્યાત્મ સાધનાના (Spiritual Exercises)ની બહુમૂલ્ય ભેટ આપી છે. તીસ દિવસની આ સાધના ચાર ચરણમાં વિભાજિત કરવામાં આવી છે. પહેલા ચરણમાં સાધકને પોતાનાં પાપોથી સભાન કરાવી એક ઉત્તમ પ્રાયશ્રિત કરાવવામાં આવે છે. ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભાના બીજા તબક્કાને સંત ઈનાસની અધ્યાત્મ સાધનાના પહેલા ચરણ સાથે સરખાવું છું. પ્રાર્થના શીખી ચૂકેલાં આ ભક્તોને પાપનો ઊંડો ખ્યાલ આપવામાં આવે છે. ‘માનવમાત્ર ભૂલને પાત્ર’એ માત્ર સૂત્ર ન રહેતાં પ્રત્યેક કેથલિક શ્રદ્ધાળુનો અનુભવ બને છે. સ્વમૂલ્યાંકન માટે પ્રભુએ આપેલી દસ આજ્ઞાઓનો બૂહદ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

પ્રથમ ત્રણ આજ્ઞાઓ પ્રભુકેન્દ્રી છે, બાકીની સાત આજ્ઞાઓ પડોશીકેન્દ્રી છે. ભક્તને ભાન થાય છે કે જાયે અજાયે પોતે આજ્ઞાબંગ કરી બેઠા છે. આજ્ઞાબંગના ભાન પછી જ ક્ષમાનો ખ્યાલ આપવાનું શરૂ થાય છે. બાથસેબા સાથે કરેલા પાપનું ભાન થતાં જ રાજ દાવિદને પયગંબર નાથાન પ્રભુની ક્ષમાનો ખ્યાલ આપે છે. પ્રભુ હંમેશા ક્ષમા કરે છે. એ માટે સ્થાપવામાં આવ્યો છે પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર અથવા સમાધાન

સંસ્કાર. દર અઠવાડિયે ધર્મગુરુ ગામમાં પરમપૂજા માટે પથારે ત્યારે આગળી રાત્રે પ્રાયશ્રિત સંસ્કારનું આયોજન થાય. ધર્મગુરુ રાત પર ગામમાં આવતા, રાતવાસો ગામમાં જ કરતા, વહેલી સવારે પરમપૂજા પછી પરત ફરતા. આગળી રાત્રે બધાં જ કેથલિક શ્રદ્ધાળુઓ પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર સ્વીકારતાં. આ રૂબરૂ પ્રાયશ્રિત કરવાથી અંતર જે હળવાશ અનુભવે છે, મન જે તનાવમુક્તિ પ્રાપ્ત કરે છે અને શરીર જે સ્ફૂર્તિ સંપાદન કરે છે તેની સાક્ષી તો કોઈપણ કેથલિક જન આપી શકે. પ્રાયશ્રિત સંસ્કારમાં ગુમતા અતિ અગત્યની છે. ચર્મચક્ષુની દાખિએ ધર્મગુરુ સમક્ષ રજૂઆત કરવામાં આવે છે, પણ શ્રદ્ધાચક્ષુની દાખિએ તો ખુદ ઈસુ સમક્ષ કબૂલાત થાય છે. એટલે ધર્મગુરુ અને પ્રાયશ્રિત કરનાર ભક્ત વચ્ચે જાળીની વ્યવસ્થા કરવામાં આવતી.

આ તબક્કામાં શ્રદ્ધા ઘડતર માટે સ્નાનસંસ્કાર પછી પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર અને પ્રિસ્ટપ્રસાદ સંસ્કારને ખૂબ મહત્વ મળ્યું. સ્નાનસંસ્કાર તો જીવનમાં એક જ વખત લેવાય, પણ પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર અને પ્રિસ્ટપ્રસાદ સંસ્કાર તો વારંવાર સ્વીકારી શકાય. પ્રિસ્ટપ્રસાદ સંસ્કાર પહેલાં પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર લેવો જ પડે એવી પ્રથા પણ અસ્તિત્વમાં આવી. ગામમાં અને ધર્મવિભાગનાં દેવળમાં પરમપૂજા સવારે જ થતી. એટલે પ્રિસ્ટપ્રસાદ સ્વીકારતાં પહેલાં ત્રણ કલાકનો ઉપવાસ શક્ય હતો. પરમપૂજા પછી જ સવારની ચા પીવાતી. આ ઉપવાસ દ્વારા શરીરને અને અંતરને પ્રભુ ઈસુની પથરામણી માટે તૈયાર કરવામાં આવતું. ગામદેશી ભક્તો પગપાળા ધર્મવિભાગના દેવળમાં રવિવારની પરમપૂજા માટે પથારતાં. ત્રણ કલાકનો ઉપવાસ અને પગપાળા પ્રવાસ પ્રભુ ઈસુના સ્વીકાર માટેની સુયોગ્ય તૈયારી પૂરી પાડતાં. આ તબક્કો પાપ અને શિક્ષામોચનનો હતો. નરકની સજાનો ભારે ભય હતો. પ્રાયશ્રિત સંસ્કાર એક મોટું આશાસન હતું.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો ત્રીજો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાહું છું ધર્મશિક્ષણ. પ્રાર્થનાઓ તો લગભગ બધાંને મોઢે હતી જ. પ્રાર્થનાઓ તો રોજેરોજ સામૂહિક ગુલાબમાળાની ભક્તિને કારણે કંઈસ્થ થતી જતી હતી. લોરેટોની પ્રાર્થનમાળ જેવી લાંબી યાચના ઘણાં ભક્તો સડસડાટ ભોવાવતાં. ધર્મશિક્ષકોની સેવા મળવી શરૂ થઈ હતી. આર. સી. (રોમન કેથલિક) મિશન પ્રાથમિક શાળાઓનો આરંભ થયો હતો. એટલે ધર્મશિક્ષક દ્વારા ગામમાં અને શિક્ષકગણ દ્વારા શાળામાં ધર્મશિક્ષણ પ્રદાન કરવાનું શક્ય બન્યું. ધર્મશિક્ષણમાં શુભસંદેશ આધારિત ઈસુનું જ્ઞાન વિતરણ અમલમાં આવ્યું. ઈસુનાં જન્મ, જાહેરજીવન, મરણ અને પુનરૂથ્યાનની વાતો કહેવામાં આવી. આ પ્રસંગોને લોકભોગ્ય લયમાં ગવાવા લાગ્યા. દાખલા તરીકે, ‘અજબ ચ્યમતકાર કીધો તુંગર પર, અજબ ચ્યમતકાર કીધો રે લોલ.’ પાંચ રોટલી અને બે માછલીના ચ્યમતકારને અમર બનાવે છે, તો ‘બે બે’નો વચ્ચે એક જ ભાઈ, ઓ રે મારીના જ્યાયા ઓ રે બેનીના વીરા, બેનીઓ રૂએ કાજે બાંધવા’ લાઝરસના જીવતદાનને અવિસમરણીય બનાવે છે.

ભજનો ગાવાં, ઉપદેશો સાંભળવા અને પ્રાર્થનામાં જોડાવું એ ન્યિગુણી રસીથી પ્રભુ ઈસુમાં શ્રદ્ધા ઊરી થવા લાગી. ઈસુ એ પ્રિસ્ટ છે. પ્રિસ્ટ શબ્દ ગ્રીકભાષી શબ્દ પ્રિસ્ટોસ પરથી આવે છે. ગ્રીક ભાષા હિન્દુભાષી શબ્દ મસીહનો આ રીતે અનુવાદ કરે છે. હિન્દુભાષી શબ્દ

મસીહનો અર્થ થાય અભિષિક્ત અથવા મોકલવામાં આવેલો. આપણે ઈસુ પ્રિસ્ટના અનુયાયીઓ હોવાથી પ્રિસ્ટીઓ કહેવાયાં. પ્રિસ્ટી શબ્દ સૌ પ્રથમ ઈસ્ટીસનની પહેલી સટીના ઉત્તરાધ્માં સિરિયાદેશના અંત્યોધ શહેરના ઈસુમાં શ્રદ્ધા ધરાવનારાં ભાઈઓ-બહેનો માટે વપરાયો હતો. આ શબ્દ આપણી અસ્મિતા બની. આપણી વસાહતને પ્રિસ્ટી મહોલ્લામાં ધેર ધેર પ્રભુ ઈસુ અને મા મરિયમની છબીઓ અને પ્રતિમાઓ નજરે પડવા લાગ્યાં. ભક્તોનાં ગળામાં પ્રભુ ઈસુ અથવા મા મરિયમનાં મેંડલ દેવાવા લાગ્યાં. કેટલાંક ગળામાં તો ગુલાબમાળા પણ શોભતી. મહોલ્લામાં સાર્વજનિક જગ્યામાં કુસની અથવા મા મરિયમની પ્રતિમા ગોદવવામાં આવી. આ સ્થળો સામ્બૂહિક પ્રાર્થનાનાં સ્થાનકો બન્યાં. ધર્મવિભાગના દેવળમાં ‘દૂતવંદના’નો ઘંટ રણકવા લાગ્યો.

સવાલ જવાબ નામની પુસ્તિકા અસ્તિત્વમાં આવી. ટૂંક સવાલ અને ટૂંક જવાબ. દાખલા તરીકે, સવાલ : તને કોણે ઉત્પન્ન કર્યો? જવાબ : મને પરમેશ્વરે ઉત્પન્ન કર્યો. સવાલ : તને પરમેશ્વરે શા માટે ઉત્પન્ન કર્યો? શ્રદ્ધાનો પાણો મજબૂત કરવા અક્ષરજ્ઞાન ધરાવતાં બાળકોને લીલા રંગના કવરપેજવાળો નાનો સવાલ અને લાલ રંગના કવરપેજવાળો મોટો સવાલ કંદસ કરાવવામાં આવતો. શાળામાં ભજાનાં બાળકો વચ્ચે સવાલ જવાબની સ્પર્ધા યોજાતી. અક્ષરજ્ઞાન ધરાવતાં બાળકોનાં માબાપ અભિજ્ઞ હતાં. પણ પોતાનાં ચિરંજીવાની આ સ્પર્ધામાં મૂક સાક્ષી બનવા આ માબાપ પણ હાજર રહેતાં. સંસ્કારોમાં દિલચશ્મી જગૃત કરવા ભૂલકાંઓ માટે કુસસૈનિક અને વેદીસેવક જેવી રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવી. કુસ સૈનિકોને શૂરવીરતાનાં ભજનો અને ઈસુને મારનારા નહિ પણ ઈસુને માટે મરનારા સૈનિકો બનવાની ચાનક ચઢાવતા પાઠો શીખવવામાં આવતા. વેદીસેવકને પરમપૂજામાં હાજરીની સાક્ષીએ એક છબી આપવામાં આવતી. મહિનાની જે તે તારીખ ઉપર એ છબી ચીપકાવવામાં આવતી. તે વખતે વેદીસેવકોનું ધ્યાન એક પણ ગેરહાજરી ના ના પડે એ પર જ કેન્દ્રિત. સંપૂર્ણ હાજરીવાળા વેદીસેવકને પ્રોત્સાહક ઈનામ પણ અપાતું. આજે એવા કેટલાક વેદીસેવકો પાકટ ઉમરમાં પ્રવેશ્યા છે. ભૂતકાળમાં પડેલી એ ટેવને કારણે આજની એમની દૈનિક પરમપૂજામાં હાજરી પ્રભુપ્રેમનો ઋણસ્વીકાર કરવા માટેની છે.

યુવાનો અને વડીલો ભજનમંડળીનું આયોજન કરતા. વાજિતોમાં એક પેટી (હાર્મોનિયમ), નરધાં (તબલાં) અને બેત્રાણ કંસીઓદાં. બાકીના બધા બે હાથની તાલીઓ અને ગળાના રાગથી જોડતાં. મોબાઈલ, ટેલિફોન, ટેલિવિઝન, ડીજે વિનાના એ તબક્કામાં શાંત રચિતમાં દૂર દૂર બેઠેલી એ ભજનમંડળીના સૂરો મહોલ્લામાં અને ગામમાં રેલાતાં. જે યજમાને ભજનમંડળી રાખી હોય તે મધરાતે એક કપ ચા અને ટોસ્ટ વહેંચતા. મારી દાખિએ એ નરી ભજિતમાં તરબોજ કરતી ભજનમંડળી હતી. ભજનો દ્વારા ધર્મશિક્ષણ પ્રસરાતું, ગુલાબમાળાની ભજિત થતી અને ક્યારેક ધર્મશિક્ષકનો અથવા ઉપસ્થિત ધર્મગુરુનો ઉપદેશ યોજાતો.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો ચોથો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાહું છું સંખ્યાબળ. દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદ પહેલાં ધર્મસભા એવો મત ધરાવતી હતી કે જે ભાઈબહેન કેથલિક સ્નાનસંસ્કાર પાભ્યાં નથી તેઓ મૃત્યુ પછી સ્વર્ગમાં જતાં નથી. ગ્રીક સંસ્કૃતિની અસર ડેઠળ માનવને

શરીર અને આત્મા સમજવામાં આવતો હતો. મૃત્યુ વખતે શરીરનો નાશ થાય છે, પણ આત્મા અમર રહે છે. આ આત્મા જો કેથલિક સ્નાનસંસ્કાર પાખ્યો હોય તો તે સ્વર્ગમાં જાય છે. સ્વર્ગ સદાકાળ માટે છે. આ આત્મા જો કેથલિક સ્નાનસંસ્કાર ના પાખ્યો હોય તો તે નરકમાં જાય છે. નરક સદાકાળ માટે છે. આ સમજને ધર્મવિદ્યા(Theology) કહેવાય. ધર્મસભાની આવી ધર્મવિદ્યાને કારણે સંત ફાન્સિસ જેવિયર એટલા બધા સ્નાનસંસ્કાર કરાવે છે કે એ સ્નાનસંસ્કાર કરાવનાર એમના જમણા હથને રોમસ્થિત જેસુ નામના દેવળમાં જહેર દર્શન માટે રાખવામાં આવેલ છે.

એ જ ધર્મવિદ્યાથી પ્રેરાઈને આપણી ગુર્જરધરામાં ધર્મગુરુઓ જ્યાં જ્યાં શક્યતા દેખાઈ ત્યાં ત્યાં સ્નાનસંસ્કાર કરાવવા માંડ્યા. સર્વ ભક્તોને નરકથી બચાવવાનાં હતાં. થોડી ઘડી મુખ્ય પ્રાર્થનાઓ આવી જાય એટલે એ ભાઈને કે બહેનને સ્નાનસંસ્કાર કરાવી દેવતો. ધર્મગુરુ સાથે ધર્મશિક્ષક તો હોય જ. એકાઉ બહેનની સેવાની માંગણી કરવામાં આવે. ધર્મશિક્ષક અને આ બહેન જેને સ્નાનસંસ્કાર આપવાનો હોય તેનાં ધર્મબાપ અને ધર્મમા. નામ બદલવાની પળોજણમાં પડવાને બદલે એ પુખ્ખવયની વ્યક્તિનું જે નામ હોય તે જ નામ સ્નાનસંસ્કારમાં અપાતું.

સ્નાનસંસ્કાર પાખ્યા વિના સ્વર્ગમાં જવું શક્ય નથી એવી ધર્મવિદ્યાને કારણે જીવનમરણ વચ્ચે જોવાં ખાતા નવજીત શિશુને નર્સબહેન કે ડોક્ટર સ્નાનસંસ્કાર કરાવી દેતાં. મારો જન્મ થયો ત્યારે આણંદ ધર્મવિભાગ(આજનું ગામડી)માં ધારો હતો કે જન્મ પછી આવતા પહેલા જ રવિવારે બાળકનો સ્નાનસંસ્કાર કરાવવો ફરજિયાત હતો. આ તબક્કામાં પ્રસ્તુત ધર્મવિદ્યાને કારણે એટલા તો સ્નાનસંસ્કાર થયા કે આપણાં સ્નાનસંસ્કાર નોંધણીપત્રકો ભરાઈ ગયાં. એતે એ પણ કબૂલ કરવું પડે કે કેટલાક ભક્તોને માટે સ્નાનસંસ્કાર એ પથ્થર ઉપર પાણી હતો. તેઓને જ્યાંથી લાવવામાં આવ્યાં હતાં ત્યાં જ તેઓ પાછાં ગયાં. જોકે આ સંખ્યા ખૂબ મોટી નથી.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો પાંચમો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાંચ ધૂ દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદ પશ્યાત. દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદનો એક ચાવીરૂપ લેટિનભાષી શબ્દ હતો, ‘આજ્ઞારોસનામેન્ટો’, જેનો ગુજરાતીમાં શબ્દાર્થ થાય ‘ખોલી નાખો’. બંધિયાર ધરનાં બારીબારણાં ખોલવાથી બે ફાયદા થાય : એક, બંધિયાર ધરનું ઢંકાઈ રહેલું સહુ કાઈ બધાં સમક્ષ ખુલ્લું થાય; બે, બહારની તાજી હવા, ધરમાં પ્રવેશે. ધર્મસભા દુનિયા સમક્ષ ખુલ્લી થઈ. ધર્મસભાની મહાનતા સર્વને વિદિત થઈ. એ સાથે જ દુનિયાની વૈશાનિક ઢબ, માનવીય દસ્તિએ વિચાર કરવાની રીત ધર્મસભામાં પ્રવેશી. ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભા આ અસરમાંથી બાકાત ન રહી શકી. અલગ ચોકી તોરીને સહુમાં સારું શું છે એ જોવાની દસ્તિ કેથલિક શ્રદ્ધાળુઓને આપવામાં આવી. એક કહેવત છે : ‘બંધ પડેલી ઘડિયાળ પણ ચોવીસ કલાકમાં ઓછામાં ઓછી બે વખત સાચો સમય બતાવે છે.’ એટલે હવે ‘અમે અને તમે’ એના કરતાં ‘આપણે’ની ભાવનાનો વિકાસ થયો. અન્ય ધર્મી ભક્તના ભક્તિ સમારંભમાં સંબંધો જગ્યાવવા ખાતર ભાગ લેવાનું શરૂ થયું. એમની શ્રદ્ધા આપણે સ્વીકારતાં નથી પણ એમનો સંબંધ સ્વીકારીએ છીએ. અન્ય ધર્મી ભક્તો આપણા

લગ્નસંસ્કારમાં, દ્વિનવિધિમાં સામેલ થાય છે, પણ તેઓને પ્રિસ્તપ્રસાદ સંસ્કારમાં આદરપૂર્વક અણગાં રાખીએ છીએ. સહુ એટલાં બૃહદ માનસનાં છે કે સહુ સમજે છે ભેદરેખા ક્યાં દોરવી.

હવે, આપણાં કેથલિક બાંધવો અલગ વસાહતમાં નહિ, પણ સહુ વચ્ચે વસે છે. ધર્મ છુપાવવાની તેમને જરૂર પણ જણાતી નથી; ઊલંઠું, પ્રભુ ઈસુના અનુયાયીઓ હોવાની સાક્ષી પૂરવાની તેઓને તક મળે છે. ધર્મવિધિઓમાં પરદેશીભાષા લેટિનને સ્થાને સ્થાનિક ભાષાનો પ્રયોગ શરૂ થાય છે. મેં ગુજરાતની ધરતી પર ગુજરાતી, અંગેજ, મલયાલમ, તામિન, કોકણી, હિન્દી, ગામિત, ડાંગી, કોકણા ભાષાઓની પરમપૂજામાં ભાગ લીધો છે. ભક્તની ભાષા એ જ પ્રભુની ભાષા. હવે, જે ગીતોની રચના થાય છે તે તો ધર્મવિધિને ચાર ચાંદ લગાવે છે.

ઈસ્લીસન ૧૯૮૧માં જૂના કરારના ૪૬ ગ્રંથો અને નવા કરારના ૨૭ ગ્રંથો, એમ બધા મળીને ૭૭ ગ્રંથોવાળું, એક પણ ગ્રંથને બાકાત રાખ્યા વિનાનું, સંપૂર્ણ બાઈબલ પ્રકાશિત થાય છે. માતૃભાષા શુજરાતીમાં વાંચવા મળતું હોય અને શુજરાતી કેથલિક ધર્મસભામાં અક્ષરચ્છાન લગભગ સો ટકા થયું હોય તો ભક્ત સંપૂર્ણ બાઈબલનું પઠન કરે જ. આજે સંપૂર્ણ બાઈબલનું નિયમિત પઠન કરતાં ભક્તોને મેં જોયાં છે. ધર્મગુરુનાં વચ્ચો અને સાધ્વીબહેનોનાં વચ્ચો ગુજરાતી સંસ્કૃતિને અનુરૂપ થયાં છે. આજના ધર્મગુરુ ભક્તો બેણા ગોઠવાઈ જાય છે. આજની સાધ્વીબહેન યુવતીઓનાં ટોળામાં એકાકાર થઈ જાય છે. સંન્યસ્તવર્ગ અને ગૃહસ્થવર્ગ વચ્ચે ઘરોભો વધ્યો છે. ધર્મવિભાગ એ હવે માત્ર સંન્યસ્તવર્ગનો ઈજારો નથી. ધર્મવિભાગ એ સંન્યસ્તવર્ગ અને ગૃહસ્થવર્ગનો સહિયારો છે. ગૃહસ્થવર્ગ ધર્મવિભાગના સંચાલનમાં નિઃસ્વાર્થ સેવા પ્રદાન કરે છે.

ગૃહસ્થવર્ગને સામેલ કરતાં કેટકેટલાં મંડળો અસ્તિત્વમાં આવ્યાં છે ! એક ધર્મવિભાગમાં મારી નજરે પડેલાં મંડળોની યાદી રજૂ કરું છું : કિશોર કિશોરીઓ માટે વેદીસેવક મંડળ, યુવક યુવતીઓ માટે યુથ ગૃ પ, જુનિયર સિનિયર મહિલાઓ માટે મહિલામંડળ, પાકટ વયનાં વીલો માટે સિનિયર સિટિઝન્સ ફોરમ, ધર્મવિભાગના સંચાલન અર્થે પેરિશ પાસ્ટરલ કાઉન્સિલ, ધર્મશિક્ષક વર્ગનો ધર્મશિક્ષકગણ, મા મરિયમની સેવામાં લિજિયન ઓફ મેરી, પ્રાર્થના કરવા માટે બાઈબલ પરિવાર, જરૂરિયાતમંદીની સહાયતા માટે વિન્સેન્ટ દે પોલ, સામાજિક મુદ્દાઓ માટે કેથલિક સમાજ, દ્વિનવિધિ માટેની કબ્રસ્તાન કમિટી. ધર્મવિભાગનો લગભગ પ્રત્યેક સભ્ય એક યા બીજા સંગઠનમાં સંકળાયેલ છે જ. ધર્મગુરુઓ અને સાધ્વીબહેનો આ સહુ સંગઠનોમાં સામેલ થઈ ખેખભાભિલાવી ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભાને આગળ વધારી રહ્યાં છે.

શ્રદ્ધાયાત્રાનો છઢો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાંચ ધૂ દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદ પશ્યાત. દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વપરિષદનો એક ચાવીરૂપ લેટિનભાષી શબ્દ હતો, ‘આજ્ઞારોસનામેન્ટો’, જેનો ગુજરાતીમાં શબ્દાર્થ થાય ‘ખોલી નાખો’. બંધિયાર ધરનાં બારીબારણાં ખોલવાથી બે ફાયદા થાય : એક, બંધિયાર ધરનું ઢંકાઈ રહેલું સહુ કાઈ બધાં સમક્ષ ખુલ્લું થાય; બે, બહારની તાજી હવા, ધરમાં પ્રવેશે. ધર્મસભા દુનિયા સમક્ષ ખુલ્લી થઈ. ધર્મસભાની મહાનતા સર્વને વિદિત થઈ. એ સાથે જ દુનિયાની વૈશાનિક ઢબ, માનવીય દસ્તિએ વિચાર કરવાની રીત ધર્મસભામાં પ્રવેશી. ગુજરાતી કેથલિક ધર્મસભા આ અસરમાંથી બાકાત ન રહી શકી. અલગ ચોકી તોરીને સહુમાં સારું શું છે એ જોવાની દસ્તિ કેથલિક શ્રદ્ધાળુઓને આપવામાં આવી. એક કહેવત છે : ‘બંધ પડેલી ઘડિયાળ પણ ચોવીસ કલાકમાં ઓછામાં ઓછી બે વખત સાચો સમય બતાવે છે.’ એટલે હવે ‘અમે અને તમે’ એના કરતાં ‘આપણે’ની ભાવનાનો વિકાસ થયો. અન્ય ધર્મી ભક્તના ભક્તિ સમારંભમાં સંબંધો જગ્યાવવા ખાતર ભાગ લેવાનું શરૂ થયું. એમની શ્રદ્ધા આપણે સ્વીકારતાં નથી પણ એમનો સંબંધ સ્વીકારીએ છીએ. અન્ય ધર્મી ભક્તો આપણા

દરમિયાન અને તપકતુના પવિત્ર દિવસો દરમિયાન ત્રણ કે પાંચ દિવસનાં પ્રાર્થનાસત્રોનું આયોજન થાય છે. સાજીપણાના ચમત્કારો થાય છે. બાઈબલનું ઊંડું જ્ઞાન પીરસાય છે. અંતરના તાર જાણગણવત્તાં ભજનો ગવાય છે. સંગીતના તાલે શરીરનાં સર્વ અંગો પ્રભુસ્તુતિ અર્થે ઝુમે છે.

પવિત્ર આત્માનું અવતરણ અનુભવાય છે. ગુલામીનાં બંધનો ઘૃટે છે : વસનાનું બંધન, વાસનાનું બંધન, અંધશ્રીદ્વાનું બંધન, બીમારીનું બંધન, વળગાડનું બંધન. મુક્તિનો અહેસાસ થાય છે. મુક્તિનો આનંદ કિલ્વોલમાં, ઊચા અવાજેમાં, તાળીઓના તાલમાં વ્યક્ત થાય છે. ઈશ્વાયલની ધરતી ઉપર ઈસુના જાહેરજીવનમાં એ ત્રણ વર્ષો આનંદ ઉત્ત્વાસનાં હતાં. જ્યાં જ્યાં ઈસુની હાજરી ત્યાં ત્યાં બીમારીની ગેરહાજરી, સેતાનની ગેરહાજરી, સમસ્યાની ગેરહાજરી અને મૃત્યુની ગેરહાજરી. ઈસુ પોતાની એ જ શક્તિ પોતાના પ્રેરિતોને પવિત્ર આત્માની ભેટમાં પ્રદાન કરે છે. ગુજરાતી ક્ષયલિક ધર્મસભા ઈસુની એ શક્તિ પવિત્ર આત્મા દ્વારા અનુભવે છે. એટલે જ કેટલાક સ્વયંભૂ મેળાવડાઓ સર્જાય છે. મા મરિયમના તીર્થસ્થાને, દિવ્ય દયા ઈસુને ધારે, રાત્રિ આરાધના ટાણે ભક્તો સ્વયંભૂપણે ભેણાં થાય છે.

ભૂતકાળ કરતાં આજે સાધનની સગવડ બહેતર છે, રસ્તાઓ નવા નવા ઉમેરાયા છે, પણ સમયની મર્યાદા છે. વ્યવસાય એવો છે કે સમય કાઢવો મુશ્કેલ છે. દાખલા તરીકે ડોક્ટર રજા પારી શકતા નથી. ભૂતકાળમાં દહાડિયે ના ગયા એટલે પતી ગયું. જોકે તે વખતે આર્થિક સંકદાશ હતી. આજે સમયની સંકદાશ છે. છતાં ભક્ત સમય ફાળવે છે. કારણ, ભક્તને કશુંક મળે છે, જે દુનિયા આપી શકતી નથી. એ કશુંક એટલે પ્રભુનું સાંનિધ્ય. એ સાંનિધ્યમાં છે શાંતિ, સાંત્વના, સલામતી. જીવન ભૂતકાળના પ્રમાણમાં વધુ ગ્રૂચવાયેલું(complicated) છે. ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ટરનેટના જ્પાટામાં જીવન અને સાદગી ગુમાવી ચૂક્યું છે. હવે તો આ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ટરનેટનું વ્યસન લાગુ પડ્યું છે. આ માધ્યમો દ્વારા જે જોવા વાંચવા મળે છે તે ચિત્તભંગ કરવા, અંતરના અવાજને મારી નાખવા સક્ષમ છે. પૈસો જ સર્વસ્વ છે એવું ધેલું લગાવનારાં આ સંચાર માધ્યમો ‘જળનાં જરણાં કાજે હરણાં, જૂરી મરતાં જેવું’ આધુનિક ક્ષેત્રલિક શ્રદ્ધાળુઓનું જીવન કરી મુકે છે.

આ ભવાટવિમાંથી સલામત કિનારો આ મેળાવડાઓમાં, આ પ્રાર્થનાસત્રમાં ભક્તને પ્રામ થાય છે. એટલે જ કોઈના બોલાવ્યા વિના કે કોઈના લાચા વિના ભક્ત પોતે જ એ તીર્થરથાને આવે છે. નિકોદેમસ રાત્રિના ટાણે ઈસુને મળવા આવતા, કારણ ઈસુના સાંનિધ્યમાં ફરોશી નિકોદેમસને નિયમોની આંટીઘંટીને વીંખતો જીવનનો અર્થ સમજાતો હતો. દુન્યવી વાનાંઓમાં ગળાબૂડ ભક્તો આજે નિકોદેમસ બની જુદે જુદે સ્થળે પહોંચી જાય છે. માઉન્ટ મેરી, મુંબઈ ખાતે ગુજરાતના એક વ્યસ્ત દંપતીને જોતાં આશર્યપૂર્વક પૂછ્યું, ‘કેમ અહીં?’ સંક્રિમ પ્રત્યુત્તર મળ્યો, ‘એક માનતા પરી કરવા આવ્યાં છીએ.’

શ્રદ્ધાયાત્રાનો સાતમો તબક્કો : આ તબક્કાનું નામ પાંચ છું
વર્તમાન. આજે ૨૦૧૮ના ગુજરાતના નકશામાં એવું એક પણ
સ્થળ નહિ હોય જેની આસપાસ ધર્મસિભાઈ દાજીરી નહિ હોય.
ભક્તો સમગ્ર ગુજરાતમાં વસે છે. ઈસુનં નામ સર્વ સ્થળે જાણીતં

છે. શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, આરોગ્ય સંસ્થાઓ, સામાજિક સંસ્થાઓ, અનાથાશ્રમો, ધાત્રાલયો, Differently able-bodied ધાત્રાલયો, વૃદ્ધાશ્રમો, મફત કાનૂની સહાયકેન્દ્રો, જેવી નાની મોટી પ્રવૃત્તિઓથી ધર્મસભા ગુર્જરધરામાં જાડીતી બની છે. લોઘોલાના સંત ઈંનાસની અધ્યાત્મ સાધનાના બીજા ચરણમાં હવે પ્રવેશવાનું છે. આ ચરણમાં ઈસુનો લિઓ અનુભવ પ્રત્યેક ભક્તે કરવાનો છે. ઈસુ માનવજ્ઞત માટે માનવ બનેલા પ્રભુ છે. માનવ બનીને ઈસુ માનવ માટે જે કરે છે તે પ્રત્યેક કેથલિક શ્રદ્ધાળુએ કરવાનું છે. ઈસુ વિભાજન કરનારા નહિ, સંયોજન સાધનારા છે. આપણે નાત જત પાંતના ભેદભાવ વગર એકતા સ્થાપવાની છે, શાંતિ ફેલાવવાની છે, સમાધાન સાધવાનું છે. ઈસુ આપણે માટે ખાડારૂપ છે. આપણે માટે ઉદાહરણ બનવાનું. આપણી સેવા અન્ય પર લાદવામાં આવતી નેતાગીરીની નહિ, પણ અન્યના પાદપ્રકાલન કરતા સેવકની છે. આપણી સેવા સ્વીકારવામાં કોઈને પડા નાનમનો અનુભવ ના થવો જોઈએ.

આપણે ગુર્જરધરાનું લૂણ (salt) બનવાનું છે. અલ્યુસંઝ્યક હોવાનો ખાલ આપણને ન તો ચિંતિત કરવો જોઈએ કે ન તો સત્તાવવો જોઈએ. ખીચીમાં ચાપ્ટીક મીઠું જ જરૂરી છે. મીઠાને તો કોઈ યાદ પણ નિહિત કરે. મીઠું ન હોત તો સહુ મીઠાને યાદ કરત. ધર્મસભા ના હોત તો ધર્મસભાને યાદ કરત. ધર્મસભા એટલે આપણે. આપણી હાજરી જરૂરથી તફાવત પેઢા કરે છે. આપણી નોંધ લેવાય કે ના લેવાય એ જરૂરી નથી. આપણે ગુર્જરભૂમિના દીવા છીએ. દીવો અંધકાર ઉલેચે છે. આપણે અજ્ઞાન, અસમાનતા, અંધકારના અંધકારને ઉલેચવાનો છે. દીવો પ્રકાશ પ્રગટાવે છે. આપણે સત્ય, ન્યાય અને પ્રેમનો પ્રકાશ પ્રગટાવવાનો છે.

ઇસુએ ઇંગ્રાયલી સમાજમાં માનવ બનીને આ જ કર્યું હતું. એ જ ઇસુ આજનાં આપણાં ઘણાં ભક્તોમાં કાર્યરત છે. એ ભક્તોનાં જીવનકવનથી ઇશ્વરનું રાજ્ય ધીમે ધીમે પ્રસરી રહ્યું છે. સવાસો વર્ષે મારે મારા અંગત જીવનનું મૂલ્યાંકન કરવું જ રહ્યું કે મારી શ્રદ્ધાયાત્રા સવાસોમા સ્ટેશને પહોંચ્યે છે કે નહિ? મારે મારા વર્તમાનને ગંભીરતાથી જીવાનો છે. કારણ એટલું જ છે કે મને ભૂતકાળનો ભવ્ય વારસો મળેલો છે અને ભવિષ્યમાં સ્વર્ગના ભવ્ય વારસાની બાંધદરી છે. મારો ભૂતકાળ ભવ્ય હતો અને મારો ભવિષ્યકાળ ભવ્ય હશે, તો મારે મારા વર્તમાનને ભવ્ય બનાવવો જ રહ્યો.

ઉપસંહાર : સવાસો વર્ષમાં શ્રદ્ધાયાત્રા ભૌગોલિક દિનિએ તો મોગરી ગામે શરૂ થઈને આજે ઉત્તરમાં વિજયનગર, દક્ષિણમાં કૂલવાડી, પૂર્વમાં પંચમહાલ અને પશ્ચિમમાં ઘોઘા સુધી પહોંચી છે. સંખ્યાની દિનિએ અઢારમાંથી ગુજરાતની કુલ વસતીના દોઢ ટકા સુધી પહોંચી છે. ધાર્મિક દિનિએ મુખ્ય પ્રાર્થનાઓથી બાઈબલના અભ્યાસ સુધી પહોંચી છે. પ્રભુની દિનિએ એ શ્રદ્ધાયાત્રા કાંયા પહોંચી છે તે સવાલ દરેક કેથલિક શ્રદ્ધાળુએ અંગત રીતે અને દરેક ધર્મવિભાગે સામૃહિક રીતે પ્રભુને જ કરવાનો છે. પ્રભુ પોતે જ આપણને માર્ગદર્શન આપશે, કારણ આપણી શ્રદ્ધાયાત્રાનો આરંભ પ્રભુમાં છે અને આપણી શ્રદ્ધાયાત્રાનો અંત પણ પ્રભુમાં જ છે. ગુર્જર કેથલિક ધર્મસભા ઈસુમય બની રહો !●

સામાજિક પ્રેરણિકકાર્યની સંકલ્પના

કુદાર જોસેફ અધ્યાત્મિક

આપણી વૈવિધ્યસભર સંસ્કૃતિ ઘણી સમૃદ્ધ છે. શાંતિ, જ્ઞાતિ, આપણો દેશ ઊંડી આધ્યાત્મિકતા માટે જ્ઞાતીતો છે. આપણે એકબીજા સાથે સહઅસ્તિત્વ અને સહજોગાંશ ધરાવીએ છીએ. એક સમાજ, બિનસાંપ્રદાયિક, લોકશાહી અને ગણતંત્રવાળા એક ભારતીય રાજ્ય તરીકે આપણું ગૌરવ છે.

આપણે ભારતીય પ્રિસ્ટિઓ સદીઓથી પ્રિસ્ટના શુભસંદેશની ધોષણા કરીએ છીએ. ‘જેમ પ્રિસ્ટે આપણા પર પ્રેમ રાખ્યો છે તેમ આપણે પરસ્પર પ્રેમ રાખવાનો છે.’ (સંદર્ભ : યોહાન ૧૩:૩૩) ઈસ્ટનાં આ વચન આપણને હાકલ કરે છે. તહુપરાંત ‘જેમ માનવપુત્ર સેવા લેવા માટે નહિ પણ સેવા કરવા અને સૌની મુક્તિ માટે પોતાનું જીવન અધી દેવા અવતર્યો છે.’ (માથી ૨૦:૨૮) વચન પ્રિસ્ટીજન માટે પડકારણું છે. જે વ્યક્તિ પ્રિસ્ટને અને તેનાં વચનને ચાહે છે તેના માટે આ સંદેશ શુભસંદેશની ધોષણા માટે પ્રેરણા આપનાર છે. માટે જ સંત પાઉલ જણાવે છે : ‘શુભસંદેશનો પ્રચાર કરવા માટે તો હું ગૌરવ લઈ શકતો નથી, એ કર્યા વગર તો મારો છૂટકો નથી. જો હું શુભસંદેશનો પ્રચાર ન કરું તો મારી હુર્દશાનો પાર ન રહે.’ (૧ કરિંથ ૮:૧૬) આજ ઉત્સાહને વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ શુભસંદેશના વાસ્તવિક આનંદને મુક્તિનો આનંદ ગણાવે છે. ‘ધર્મસભાનું મૂળભૂત લક્ષણ મિશનરી છે, એટલે કે શુભસંદેશનો પ્રચાર-પ્રસાર તેનું પ્રાથમિક કર્તવ્ય છે’ એમ દ્વિતીય વેટિકન પરિષદે જાહેર કર્યું હતું. શિક્ષણ, આરોગ્ય અને સમાજ વિકાસ કોણે આપણી બુંદ સરખી કામગીરીએ પણ પ્રભાવશાળી અસર ઊભી કરી છે. રાજ્ય નિર્માણના કસબીઓના ઘડતરમાં આપણે પથદર્શક બન્યા છીએ.

સર્વત્ર વ્યાપક કહુરવાદ અને વિભાજક વલણા-નીતિઓ સાપ્તંત્ર કાળનું જોખમકારક સંકટ છે. ગરીબી રેખા નીચે દાખણ જીવન ગુજરાતા દહિત, આદિવાસી, અન્ય પદ્ધતાની પરિષાળ વર્ગ, દિવાંગ તથા એચ.આઈ.ડી. / એઇડ્રેઝ ગ્રસ્ટ લોકો, લધુમતીઓ તથા અન્ય બહિષ્કૃત સમુદ્દર્ય માટે સેવારત ધર્મસભાની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે કાર્યક્રમ અને પ્રિસ્ટના ઉદ્દેશને પાર પાડવામાં આ પરિસ્થિતિ પડકારજનક છે. આ સંઝોગોમાં સમાજના સર્વાંગી પરિવર્તન માટે સામાજિક પ્રેરણિકકાર્યની સંકલ્પના સમજીએ.

૧. દાડાતી જાળ : સાપ્તંત્ર સકેતો અને અનકેન રીતે માનવ અધિકારના ઉલ્લંઘનનો ભોગ બનેલા પીડિત લોકોના નિસાસા, આજના નવા પડકારની દાડાતે તેવી જાળ છે. સંપત્તિવાન અને સત્તાધીશ દ્વારા શોષણનો, અસમાનતા, હિંસા, વિકાર તથા અસહિષ્ણુતાનો શિકાર બનેલ ગરીબ વર્ગ મધ્યે આપણે જીવીએ છીએ. આ વાસ્તવિક પડકારો છે. આપણે વ્યક્તિગત અને સામૂહિક રીતે ધર્મસભા તથા મ્રભુના લોકો

તરીકે તેમની સંભાળ લેવી જોઈએ. નબળા અને શોષિત વર્ગને દાડાતી આ જાળ સામે આપણે એક બની ઊભા થવું જોઈએ અને લડત આપવી જોઈએ. આપણે તેમને નજર અંદાજ કે ઉપેક્ષા કરી શકીએ નહીં. સમાજલક્ષી પ્રેરણિક કાર્ય માટે યહોવાહે આપણ સૌને આધુવાન કર્યું છે : ‘મિસરમાં મારા લોકોની હુર્દશા મેં જોઈ છે. તેમના મુકાદમો વિરુદ્ધની તેમની ફરિયાદ મેં સાંભળી છે. તેમની હાડમારીની મને બલર છે. તેમને મિસરીઓના હાથમાંથી છોડવવા અને તેમને એ દેશમાંથી એક સારા અને વિશાળ દેશમાં લઈ જવા આવ્યો હું. જ્યાં દૂધ અને મધની રેલમછેલ છે...’ (મહાપ્રસ્થાન ૩:૭-૮)

નવી આર્થિક અને ઉદ્યોગીકરણની નીતિને કારણે ગરીબ અને ગરીબી રેખા નીચે જીવતા લોકોની હાડમારીઓ વધી છે. તેમના માટે જીવંત એક પડકાર બની ગયો છે. બદલાયેલા આર્થિક અને સામાજિક માળખાને કારણે સમાજથી અલિમ માણસ જાણે બહિષ્કૃત થઈ ગયો છે. આ સંદર્ભમાં વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ કહે છે : ‘જ્યારે શેર બજાર બે પોઈન્ટ નીચે ગગડે છે ત્યારે એ સમાચાર બને છે પણ એક વૃદ્ધ ધર, સમાજની બહાર રસ્તા પર પોતાનો પ્રાણ ગુમાવે છે, ત્યારે એના મૃત્યુની નોંધ સરખી પણ લેવામાં આવતી નથી. આ પણ બહિષ્કારની જ ઘટના છે. જ્યારે ખોરાકનો બગાડ થાય અને લોકો ભૂખે ટળવળે છે ત્યારે આપણે તેમની પડખે ઊભા રહીશું બચા ?’

૨. નીતિના લાભ/ગેરલાભ : નવી આર્થિક અને ઉદ્યોગીકરણ નીતિનો ફાયદો નિગમના વિભાગ કે કંપનીઓને સીધો થાય છે. વૈશ્વિકરણ-ખાનગીકરણ તથા શહેરીકરણ - સંસ્થાનવાદ તરફ નવું પ્રયાણ - ના નામે થોડા ઘણા નિગમ વિભાગ કે કંપનીઓના હિતમાં ધન, જમીન, સંપત્તિ, વગેરેની મોટા પાયે ફેરબદ્દી થાય છે, જેને પરિષાળે મોટા મોટા ઉદ્યોગપતિને સીધો ફાયદો થાય છે. લઘુઉદ્યોગો, નાના મોટા ધંધારીઓ, નવા ઉદ્યોગ સાહસિકો, ફરિયાઓ હવે ધીમે ધીમે બજારમાંથી છૂ મંતર થઈ રહ્યા છે, તેમની આર્થિક સ્થિતિ દયનીય છે. આંતરરાષ્ટ્રીય અધિકાર સંગઠન (International Rights Group) ના અહેવાલ પ્રમાણે ૧ ટકા ભારતીય વસ્તીએ ૭૩ ટકા સંપત્તિ હસ્તગત કરી છે અને ૮૨ ટકા ભારતીયો કરતાં વધારે આવક મેળવે છે. (સંદર્ભ : સંદેશ - અમદાવાદ આવૃત્તિ ૨૨ જાન્યુ. ૨૦૧૮) એટલા માટે જ વડાધર્મગુરુ આપણને આ ફાંસલાથી દૂર રહેવા ચેતવણી આપે છે. આ ઝાકમોળ સોનેરી માપન ગરીબને વધારે નિર્બળ અને લાચાર બનાવે છે.

એક ભારત, એક રાખ્રવાદ, એક સંસ્કૃતિ, એક ધર્મ, એક ભાષા, નવી શિક્ષણ નીતિ ન્યાયતંત્રમાં હસ્તક્ષેપ અને વિચારસરણીમાં સ્પષ્ટ વિરોધભાસ પ્રચાર-પ્રસારાનાં સમૂહમાધ્યમો પર લગામ વગેરે

જેવી હાલની ભારતની વિચારધારાએ સમાજવાદી, બિનસાંપ્રદાયિક, લોકશાહી તથા મજાસત્તાક વ્યવસ્થાના પુરસ્કર્તાઓ માટે મોટા પડકાર સમાન છે.

૩. ગરીબી અને બેરોજગારી :

- ભારતની કુલવસ્તીનો ત્રીજો ભાગ ગરીબી રેખા નીચે જીવે છે.
- દરેક ૨૪ કલાકમાં ૩૫૦૦૦ લોકો ભૂખમરાને કારણે મોતને બેઠે છે, જેમાંના ૧૮ બાળકો છે, જેમની ઉપર ૫ વર્ષથી નાની છે.
- ૫ વર્ષની આયુથી નીચેનાં ૬૦૦૦ બાળકો કુપોષણને કારણે રોજ મરે છે.
- ૩૩ ટકા બાળકોનો જન્મ નિયત સમય પહેલાં થાય છે, જે નભળાં હોય છે. ભારતમાં, ૫૭ લાખ બાળકો અપૂરતા પોષણવાળાં અને ગુજરાતમાં ૬.૫૮ લાખ બાળકો કુપોષિત છે.
- ૫૦ ટકાથી વધારે ભારતીય યુવાનો બેરોજગાર છે.
- રોજગાર નોંધણી કચેરી અનુસાર- ગુજરાતમાં ૫. ૩૭ લાખ શિક્ષિત બેરોજગાર નોંધાયા છે. (માહિતી : DNA અમદાવાદ : ૨૭-૦૨-૨૦૧૮)
- ખાનગી તેમજ અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં વિશાળ સંઘ્યામાં યુવાનો અસુરક્ષિત છે.

૪. ભારતમાં દલિતોની કંગાળ સ્થિતિ :

- પ્રતિવર્ષ ૧૭૫૨૦ દલિત હુમલાનો ભોગ બન્યા છે, જેમાંના મોટાભાગે વ્યક્તિ પર હાથ ઉગાય્યો છે.
- ૧૦૮૫ દલિત મહિલાઓ જાતીય શોષણાનો શિકાર બની છે.
- ૭૩૦ ગામડામાં દલિત પર જુલમ ગુજરાતી ભયભીત કરવામાં અને ઘરગામ તોડી પાડવામાં આવ્યાં છે.
- ૭૫૦ દલિતની વિગ્રહમાં હત્યા થઈ છે.
(અહેવાલ Sc/St com.)
- પાછલાં ૧૬ વર્ષમાં ૨૦૧૬માં ગુજરાતમાં એટ્રોસિટીની ૧૭૫૫ દુર્ઘટનાઓ બની, સૌથી વધારે ખોફનાક ઘટના છેલ્લાં સોણ વર્ષમાં ઉનાની હતી.

૫. અનુસૂચિત જાતિ / અનુસૂચિત જનજાતિ તથા લઘુમતીઓનો સામાજિક બહિઝ્કાર :

- ભૂખ અને ભૂખમરો ગરીબને મૂળભૂત જરૂરિયાતો ખોરાક, રોજગાર, લાભ, સુવિધા, ઓળખ, સામાજિક સુરક્ષા વગેરેથી વંચિત રાખે છે.
- અન્ય સાથે સંબંધ વધારવામાં જમીન વિહોણી સ્થિતિ બાધારૂપ નીવડે છે. (સંબંધ સ્થાપનામાં બહિઝ્કાર)
- ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અને અભિવ્યક્તિમાં અવરોધ આવતાં લોકશાહી બંધારણના સામાજિક-નાગરિક અધિકારનો ઉપભોગ અશક્ય બને છે.
- લિંગભેદને કારણે મહિલાઓ સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય, નાગરિક ભાગીદારીથી દૂર રહેવા પામે છે.

આ સંઝોગોમાં ખિસ્તના પ્રયોગ અનુયાયીને, ભારતમાં ખાસ સમુદ્દરણના સામાજિક બહિઝ્કારનો પડકાર છે. વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ એક ભરવાડની જેમ સીમા પારના વિસ્તારમાં કોઈ બહિઝ્કત, જખ્મી,

ખોવાયેલું હોય તો તેની શોધખોળ કરવા અને પયગંબરી ભૂમિકા અદા કરવા તથા શુભસંદેશનો નવા અભિગમની પુનઃખોજ કરવા અનુરોધ કરે છે. ધર્મસભા, માનવજીત વચ્ચાને લઈ જવા અને પ્રજાને જાહેર જીવનમાં જોતરવાથી દારુણ ગરીબીના ઈલાજ માટે કટિબદ્ધ બની તેઓ સ્વયંમુક્ત તેનું નિવારણ કરવા સક્ષમ બની શકે.

ગરીબો માટે એક વિશેષ સ્થાન પ્રભુના હૃદયમાં છે, એટલે જ સંત પાઉલ યાદ અપાવે છે કે ‘તેઓ પોતે ધનવાન હોવા છીતાં તમારે ખાતર તેમણે ગરીબી સ્વીકારી જેથી તેમની ગરીબીથી તમે ધનવાન થાઓ.’ (૨ કરિંથ : ૮:૮) આપણા તારણના ઈતિહાસમાં ગરીબની હાજરી ઉડીને આંખે વળગે તે રીતે જોવા મળે છે. (EG 197)

‘લોકોનો કેટલોક જનસમુહ તેમની જાતે પોતાને બહિઝ્કત માને છે. માનવજીત તેમની જાતને ગ્રાહક માટેનો સરસામાન ગણે છે જેનો ઉપયોગ કર્યા પછી નિકાલ કરવામાં આવે છે ! આપણે હવે નિકાલજોગ (Disposable) સંસ્કૃતિ સર્જ છે... જેઓ બહિઝ્કત છે તેઓ શોષિત નથી પણ પરખાતિવાળા અને ત્યજ દેવાયેલા છે.’ (EG 53)

૬. ગુજરાતમાં નાગરિક વિરોધી અપરાધ : સામાન્ય નાગરિકેને મનસ્વીપણે પરેશાન કરવો અને ભયભીત કરી ભાગી જવાના અપરાધ વધારે પ્રમાણમાં જાહેર થયા છે. અન્યાયી રીતે હત્યા, રિબામણી, ન્યાયમાં વિલંબ, ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય પર અંકુશ, વ્યાપક ભણાચાર વગેરેએ આમ આદમીની વિટંબણાઓ પાર વિનાની વધારી છે. (ભારતમાં લાંચરુથતખોરીનો દર ૮૮ ટકા છે.)

- સલામતી દળોનો હુલ્પયોગ
- નેશનલ કાઈબ રીસર્ચ બ્યુરો (NCRB) ના ૨૦૧૬ના અહેવાલ પ્રમાણે ગુજરાતમાં દલિતો વિરુદ્ધ અત્યાચાર પરાકાશાએ જોવા મળ્યો છે. હત્યા ઉર, બળાત્કાર ૮૦.
- છેલ્લાં ૧૪ વર્ષમાં ગુજરાતમાં મહિલાઓના જાતીય સત્તામણીના કિસ્સાઓમાં ૮૨ ટકાનો ઉછાળો જોવા મળ્યો છે. (૨૦૦૧માં ૨૩૫, ૨૦૧૫ માં ૫૨૪)
- માનવ અધિકાર ભંગની ઘટનાઓમાં જડપથી વૃદ્ધ જોવા મળી છે. ૨૦૧૦માં ૧૮૦૨૪ અને જાન્યુ.થી જુલાઈ - ૨૦૧૫ સુધીમાં ૧૬૪૮ (નેશનલ કાઈબ રીસર્ચ બ્યુરો રીપોર્ટ)

૭. પર્યાવરણ અને ખેડૂતોની આત્મહત્યા :

- ભારતના જંગલખાતાના સર્વે (FSI:2014-15) પ્રમાણે : ‘પ્રોજેક્ટના વિકાસના ઓથા ડેટા હેઠળ ગુજરાતમાં પ્રતિ વર્ષ ત લાખ જેટલાં વૃક્ષ કાપવામાં આવે છે. છેલ્લાં ૫ વર્ષમાં રસ્તા પહોળા કરવા ૧૫.૦૮ લાખ જાડનું નિર્કદન કાઢવામાં આવ્યું છે. પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન (ecological)માં અવનતિ, અવારનવાર દારુણ હુઝાળ એ પદ્ધતિમાં ભારતના રાજ્યોની આજની સળગતી સમસ્યાઓ છે. ખેડૂતોની આત્મહત્યા પણ જાણે રોજબોજના સામાન્ય સમાચાર બની ગયા છે.’

- પાકનિષ્ઠળ જવો, લોન ભરપાઈ કરવામાં આપત્તિ, ખાદ્યચીજોના ભાવમાં ઉત્તરોત્તર તીવ્ર વધારો, ખેતી ઉપજમાં મળતા નીચા ભાવ વગેરે પરિબળોએ નાના ખેડૂતોને જમીન વેચવા મજબૂર કર્યા છે ! - રાજ્યમાં રોજના ૧૨ ખેડૂતો આત્મહત્યા કરે છે. સરકારી આંકડા પ્રમાણે વર્ષ ૨૦૧૦-૨૦૧૨ના ગાળામાં ગુજરાતમાં ૧.૭૬૫૫ ખેડૂતોએ આત્મહત્યા

કરી છે. ભાવનગરમાં ૧૦૮૭, જૂનાગઢમાં ૧૧૧૮, ૧૨૦૦ જામનગર અને રાજકોટમાં તથા ૫૦૩ અમદાવાદ ગ્રામ્યમાં આત્મહત્યાના ડિસ્ટ્રિક્ટ નોંધાયા છે. (DNA - અમદાવાદ ૧૦ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૩)

૮. આરોગ્ય વિષયક મુદ્દાઓ : ક્ષય (TB), એચ.આઈ.વી./એઈડ્સ (HIV/AIDS) અને અન્ય ચેપી તથા બિનચેપી રોગ, શ્રી ભૂ ષા હત્યા જેવા ભયાવહ પ્રશ્નોનો નાગચૂડ ભરડો દિનપ્રતિદિન કમશઃ વધતો જાય છે. ૨૦૦૧ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ૧૦૦૦ છોકરાઓ સામે છોકરીઓની સંખ્યા ૮૮૬ હતી, જે ૨૦૧૬માં ૮૪૨ જોવા મળી છે, જેમાં સ્પષ્ટ ઘટાડો જોવા મળે છે. સૌથી ખરાબ સ્થિતિ જૂનાગઢમાં છે, જ્યાં ૧૦૦૦ છોકરાઓની સંખ્યા સામે માત્ર ૬૦૭ છોકરીઓની સંખ્યા નોંધાઈ છે, જે ચિંતાજનક છે. (TOI Ahmedabad 7-03-2018)

આપણા સામાજિક પ્રૈષિતિક કાર્યમાં હક્કારાત્મક પ્રત્યુત્તર: માનવ યાતનાઓ સંદર્ભ, માનવબંધુની ફિકર એ ઈસુ પ્રિસ્તના જીવન ઉદેશનું કેન્દ્ર છે. પીડિતો અને જરૂરિયાતમંદ પ્રત્યે મોટું મન રાખવા ઈસુનો ઉપદેશ આપણા બધાને આહુવાન કરે છે. નાસરેથના સભાગૃહમાં પયગંબર યથાયાના ઓળિયામાંની ઉદ્ઘોષણા, તેમના સંદર્ભમાં જોડાવા આપણને પણ લલકારે છે : ‘મારામાં પ્રભુનો આત્મા ઉત્તરી આવ્યો છે, કારણ તેણે મારો અભિષેક કર્યો છે. તેણે મને એટલા માટે મોકલ્યો છે કે હું દીનજનોને શુભસંદર્શ સંભળાવું, બંદીવાનોને મુક્તિદાન અને અંધજનોને દાખિદાન જાહેર કરું, દલિતોને મુક્ત કરું, તેમજ પ્રભુની હૃપાના વર્ષની ધોપણા કરું.’ (લૂકા ૪:૧૮-૧૯) એટલા માટે ગરીબ અને ગરીબી રેખા નીચે જીવતા લોકોના હામી બનવું આપણું પ્રયોજન હોવું જોઈએ. જ્યાં માનવ અધિકાર અને માનવ ગૌરવ જીવાતુભૂત મૂલ્યો હોય એવા એક વૈકલ્પિક સમાજની રચના, પ્રભુના રાજ્યની સ્થાપના એ સામાજિક પ્રૈષિતિક કાર્યનો પ્રમુખ ઉદેશ બનવો જોઈએ.

સ્વસ્થ સમાજની સ્થાપના, ગરીબાઈને હળવી કરવી, શિક્ષણ-આરોગ્ય સંભાળ અને સર્વાંગી વિકાસ દ્વારા ગરીબી રેખા નીચે જીવતા પરિવાર સુધી પહોંચવું અને એમ ‘બહેતર ભારત’નું નિર્માણ કરવા કેથોલિક બિશાપ્સ કોન્ફરન્સ ઓફ ઇન્ડિયા (CBCI) એ, ૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૨ના રોજ બેંગલોર ખાતે યોજાયેલ સામાન્ય સભામાં ધર્મસભાની ભૂમિકા (The Church Role for Better India) સ્પષ્ટ કરી હતી. એના પરિણામરૂપે, નીચે દર્શાવ્યા પ્રમાણે પ્રયાસ આદરી આપણે માનવીય સમાજ અને અતુલ્ય ભારતના નિર્માણ માટે કટિબદ્ધ બનીએ.

૧. બાળકો, મહિલાઓ, લઘુમતી, અનુસૂચિત જનજાતિ જેવા સમાજના નભળા વર્ગ સાથે સહાનુભૂતિપૂર્વ સેવાકાર્ય.

ગોડના સ્ટીલ ફિન્ચિયર

દેશેક પ્રકાણના દીવાલના ગોખલાના કબાટો બનાવનાર
સારું ગેજ અને રિઝનેબલ ભાવમાં સ્ટીલ ફિન્ચિયર બનાવનાર
બહારગામનો ઓર્ડર લેવામાં આવશે.
ઇંડગાઇ ક્ર્યુઅન્ડ, ઇંડગાઇ રોડ, પ્રતાપ નગર, વડોદરા - ૩૯૦૦૦૪

અમીનભાઈ : મો. ૯૮૮૮૮૮૮૮૦૯

- ગરીબમાં ગરીબ પ્રજાજનો સાથે તાદાખ્ય સાધી સહિષ્ણુતા દર્શાવીએ અને મુસીબતના સમયમાં તેમની પડાયે ઊભા રહીએ. યહોવાહના સેવકને યાતનામાંથી મુક્તિદાન આપીએ.

- દુર્દ્શા થાય તે પહેલાં તેમને ગૌરવ અને યોગ્યતા પ્રદાન કરીએ.

- અન્યાય સામે અવાજ બુલંદ કરવા માટે શોષિત અને વંચિત સમુદાયને સંગઠિત કરીએ. તેમની સમસ્યાઓનો ઉકેલ જાતે જ શોષે તે માટે સમુદાય આધારિત સંગઠન અને સુશ્રક્ષિત ચળવળ ને પ્રેરણા આપીએ.

૨. ગરીબોમાં સંનિષ્ઠા :

- અન્યાય, કંગાલિયત, સીમાંતવાદ, યાતનાઓ વગેરેનાં મૂળભૂત કારણની ખોજ આરંભે તેવી સભાનતા જાગૃત થાય તેવું શિક્ષણ આપવું.

- જરૂરિયાતો અને અધિકાર પ્રત્યે સંવેદનશીલતા તેમજ અધિકાર તથા આવશ્યકતાની વાસ્તવિકતાની પરખ થાય તેવું શિક્ષણ આપવું.

- અન્યાયનો અંચળો ફગાવી દેવા તથા ન્યાય માટે લડત આપવા પ્રેરણા આપવી.

૩. બહિષ્કૃત તથા નભળાવર્ગનું સશક્તિકરણ : આડોશપાડોશમાં માનવીય મૂલ્યવાળા સમુદાયનું સર્જન કરવા, ગરીબ તેમજ બહિષ્કૃતની માવજત માટે સંનિષ્ઠા જાગૃત કરવી તથા ધર્મસભામાં વિશેષમાં મહિલા નેતાગીરીને પ્રોત્સાહન આપત્તા સમાજમાં સક્રિય નેતૃત્વનું સર્જન કરવું.

- સરકારી યોજનાઓ તથા લાભ, સુવિધાઓ, યોગ્યતા તથા અધિકાર અંગે માહિતી પૂરી પાડવી.

- નભળા વર્ગના લોકોની ક્ષમતામાં વૃદ્ધિ અને કૌશલ્યનું, સત્તા વિહોણામાંથી સત્તાધીશ કરવું.

- વંચિત અને અન્ય વર્ગના લોકોમાં માનવીય મૂલ્યોનું સિંચન કરવું.

- એચ.આઈ.વી./એઈડ્સ ચેપગ્રેસ્ટ તથા અસરગ્રેસ્ટ, દિવ્યાંગ તથા બહિષ્કૃત લોકોનો આપણા સેવાકાર્યમાં સમાવેશ કરીએ, તેમના માટે કાર્યરત બનીએ, તેમના માનવ ગૌરવ અને વિકાસ માટે કામ કરીએ.

૪. સમાન વિચારસરણીવાળા લોકો, સંગઠનો, CBOs, સંસ્થાઓ, સ્વેચ્છિક સંગઠન વગેરેને એક છત નીચે લાવવા કોશિશ કરવી. લોકોની યાતનાઓનો ટકાઉ વિકાસમાં રૂપાંતરિત કરવાના ભગીરથ કાર્યમાં એકસરખી વિચારધારા ધરાવતા લોકોનો સહયોગ પ્રાપ્ત કરવો.

VACANCY IN JAPAN

GOLDEN OPPORTUNITY FOR WORK IN JAPAN AS

CAREGIVER UNDER TITP

WITH SALARY (Rs. 90,000/- pm +++)

AGENT
WELCOEM

ACCOMODATION, FOOD & INSURANCE

ANM/GNM/BSC NURSES & NURSING ASSISTANTS

MALE/FEMALE 21-29 YRS

JAPANESE LANGUAGE & CULTURE TRAINING @ VADODARA

૫. આપણા સામાજિક પૈણિતિક કાર્યના સંદર્ભમાં શુભસંદેશ પ્રચાર-પ્રસારના નૂતન અભિગમનો પ્રાહુર્ભાવ કરીએ, નાગરિકતાનાં મૂલ્યો આધારિત કેળવણનું ઘડતર કરીએ. નીરક્ષીર વિવેક સજજ વિચારધારા અને સુશાસન સંનિષ્ઠાનું સર્જન, પ્રતેક નાગરિકને તેના અધિકાર અને ફરજથી માહિતગાર કરવાનું શિક્ષણ આપવું એ સરકાર તથા સેવારત સંસ્થાઓની જવાબદારી છે.

૬. નાગરિક અધિકારને પ્રોત્સાહન:

- મતદાન પવિત્ર ફરજ અંગે જાગૃતિ કેળવવી.

- સરકારી કામકાજ, કારોબારીતત્ત્વ, સુશાસન તથા લોકસભાની કામગીરી અંગે જાણકારી આપવી, જાગૃત કરવી. એક નાગરિક તરીકેની ફરજ પ્રમાણે ગામ/દેશના વિકાસમાં અને જાહેર જીવનમાં ભાગીદારી બનાવવી.

૭. સમાંતર સરકાર કે રાજ્યમાં રજવાહું ઊભું કરવું સંદર્ભ ગેરવાજબી. આપણે સરકાર અને અન્ય ધર્મના લોકો સાથે સંવાદ-સેતુની રચના કરવી જોઈએ. હિંસા, બદિષ્ટાર, મૂળગતવ્યવાદ કે ધર્મધિત્તા જેવી વિચારસરણીને ત્યાજ્ય ગણી, પ્રતેક ધર્મનાં મૂલ્યોનો આદર કરવા, દરેક વ્યક્તિના અધિકાર તથા ગૌરવ માટે કામગીરી કરવા આંતરધર્મધીય, સંવાદ દરેક શ્રદ્ધાળુને મદદ કરે છે.

૮. સરકારી યોજનાઓ, લાભ તથા સુવિધાનો ઉપયોગ કરીએ. તમામ ધર્મવિભાગ/સંસ્થામાં કે આડોશપડોશમાં સામૂહિક જીવન ઉત્સાહ (Animation) કેન્દ્ર શરૂ કરીએ, જેની મારફતે ગરીબ અને ગરીબી રેખા નીચે જીવતાં લોકોના કલ્યાણ માટે સામાજિક પૈણિતિક સેવા કાર્યને એક અધિકૃત આદેશ તરીકે અમલમાં મૂકીએ.

૯. આપણી સંસ્થાઓ/શાળાઓમાં, આડોશપડોશ કે આસપાસમાં સામાજિક પૈણિતિક કાર્ય માટેનાં કેન્દ્ર ઊભાં કરીએ તથા કામગીરીને દસ્તિગીર કરીએ.

- પ્રભુની પ્રજા તરીકે કાર્યલક્ષી બનીએ એ જ અત્યાધુનિક જગતમાં શુભસંદેશના પ્રચાર-પ્રસારનો નયો અભિગમ છે. માનવ અધિકારના ભંગનો ભોગ બનેલાને ન્યાય, તેમનો સાચો સુગ્રાધિત વિકાસ, અંતરાત્માના અવાજ અને વ્યક્તિની આસ્થાની ઘોષણાનું સ્વાતંત્ર્ય, પ્રેમ-શાંતિનું કાર્યમાં પ્રગટીકરણ જેવાં શુભસંદેશનાં મૂલ્યોના પાયા પર ભારતના ઉજ્જવલ ભવિષ્યનું નિર્માણ કરીએ. ગરીબ, વ્યથિત તથા ઉપેક્ષિતજનો પ્રત્યે તાદાત્ય અને ભાગીદારીની લાગણીનો પ્રાહુર્ભાવ આપણે કરવો જોઈએ અને આ પ્રમાણે દ્વિતીય વેટિકન વિશ્વ પરિષદના અધિકૃત આદેશના શિક્ષણને મૂર્તસ્વરૂપ આપી, પરિપૂર્ણ કરવાનો પ્રયાસ કરીએ. આપણા સમયના પ્રત્યેક માનવ-ક્રીએ પુરુષનાં આશા અને આનંદ વિશેષમાં કોઈપણ કારણસર જેઓ ગરીબ અથવા વ્યથિત છે તેઓનાં આનંદ અને આશા, વ્યથા અને સંતાપ, પ્રિસ્તના અનુયાયીનાં પણ છે. (GST) •

E-mail : jiappavoo@gmail.com

લેખકશ્રી નિયામક શાંતિ અને જ્યાય આયોગ તથા નિયામક પાટ્ટર સેન્ટર, નડિયાદ છે.

૯ ઈસુ ગોવણ છે મારો +

આશીર્વાદ ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

ત્રણ લક્કડી નસ દ્વારા પવાસ

પ્રવાસ નં. ૧ : મહાબેશ્વર-પંચગીની-ગોવા(ઉદ્ઘાસ)-લોનાવાલા-ખંડાલા-મુંબઈ

પ્રયાશ તા. ૨૭-૦૫-૨૦૧૮

બાપોરે ૨:૦૦ કલાકે

પરત તા. ૦૪-૦૬-૨૦૧૮

સવારે ૭:૦૦ કલાકે

દિવસ : ૦૮

ટિકિટનો દર : રૂ. ૬૨૦૦/-

પ્રવાસ નં. ૨ : પવિત્ર ભૂમિના દર્શન

ઇંજરાયેલ-જોર્ડન-પેલેસ્ટાર્ટન-ઇન્જિસ (મિસર)

પ્રયાશ મે માસમાં

દિવસ : ૧૦

ટિકિટનો દર : રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/-

પ્રવાસ નં. ૩ : દિવ-જૂનાગઢ-દારકા (બેટ દ્વારકા)

પ્રયાશ તા. ૧૧-૦૭-૨૦૧૮

રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે

પરત તા. ૧૫-૦૭-૨૦૧૮

સવારે ૭:૦૦ કલાકે

દિવસ : ૦૩

ટિકિટનો દર : રૂ. ૩૨૦૦/-

● દરેક પ્રવાસ અમદાવાદ-નડિયાદ-આંંદ્ર-વ્યોરદાથી પીકઅપ અને પ્રોપ કરવામાં આવશે.

● પ્રવાસમાં સંવારમાં ચા-નાસ્સો તથા બે ટાઈમ ભોજન આપવામાં આવશે.

● રહેવાની વિવસા હોલમાં કરવામાં આવશે. ● ૪ વ્યક્તિ વચ્ચે ૧ રૂમ આપવામાં આવશે.

● રૂ. ૧૦૦૦/- આપી આપણી સીટ બુક કરાવો.

બસ ઉપડવાનું સ્થળ :

(૧) વી.પી. ૧૩, છાણી જકાતનાકા, વડોદરા, (૨) ખોખરા સર્કલ, માણીનગર, અમદાવાદ

આશીર્વાદભાઈ : મો. ૭૩૮૩૫ ૧૪૨૩૮

સંજયભાઈ : મો. ૬૭૨૩૮ ૨૨૩૧૧

પ્રભુ ઈસુની પુણ્યભૂમિની ૨૨મી યાત્રા

	દેશો	સમય	દિવસ	અંદાજીત ખર્ચ
૧.	ઇઝુસ, ઇંગ્રાયેલ જોર્ડન, દુબઈ	ઓક્ટોબર ૨૦૧૮	૧૪	રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦
૨.	ઇઝુસ, ઇંગ્રાયેલ, જોર્ડન	સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૮	૧૧	રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦

: સંપર્ક :

કોકિલાભેન આલ્ફોન્સ પરમાર

મો. ૯૪૨૬૬ ૬૩૩૫૪

શિવાભેન સંદિપકુમાર મેકવાન રેવ. ફાધર વિકટર દેવમણી

મો. ૯૪૦૮૧ ૫૪૨૬૨

મો. ૯૪૨૭૬ ૪૨૧૬૨

એસ.જે.

મો. ૯૪૦૮૬ ૬૭૧૭૮

સ્નોહમિલન

સિસ્ટર રેશ્મા મેન્યુઅલ મેકવાન Sch SA

રોજબરોજની દોડધામ ભરી જિંદગીમાં આપણે રોજ ને રોજ હર કોઈ વક્તિનાં સંપર્કમાં આવીએ છીએ. કંઈ કેટલાંયને મળીએ છીએ, હસ્તધૂનન કરીએ છીએ અને ઘરી-બે-ઘરી મળીને વિખૂટા પડી જતાં, ફરી પાછા આપણે પોતાની દુનિયામાં ખોવાઈ જઈએ છીએ. વૉટ્સએપ, ફેસબુક તથા ઇન્ટરનેટની આ ડિજિટલ દુનિયામાં પરોષાગતની વાતો આજે નેવે મૂકાઈ ગઈ છે. એક-બે મેસેજ પાઠવી દીધા અને બસ પૂરું થયું. હવે મુલાકાતોમાં પણ જાણો સમય આપવો પણ ભાગ્યે જ શક્ય બને છે. વીકએન્ડ અને વેકેશન પ્લાનિંગ વગેરે અગાઉથી જ બૂક થઈ જતાં હોવાથી સગાં-સંબંધીને મળવાનો સમય પડતું દૂરની વાત બની ગયો છે. પોતાનાં નાનકડાં ફેમિલી સાથે સમય ગાળવાની ફિરાકમાં દૂરસુદૂરનાં સગાં-સંબંધીઓના સંબંધો જાણે કે સમય ચક્કમાં સીમિત કરી દેવાની ફરજ પડી જાય છે. આતિથની આપણી સંસ્કૃતિનો એ ભવ્ય વારસો આજે લુમ થઈ રહ્યો છે ત્યારે બાઈબલની બે મહાન મહિલાઓ-મરિયમ અને તેમનાં પિતરાઈ બહેન એલિસાબેટની મુલાકાત ફક્ત બંનેના પોતાના માટે જ નહિ પરંતુ જગતની મુક્તિનાં તારણમાં કેટલો મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો, એ આપણને શુભસંદેશમાં જાણવા મળે છે.

આપણે ઘણીવાર દિવસમાં જાણી-અજાણી કે નામી-અનામી વક્તિઓના સંપર્કમાં આવીને વાતચીતનો દોર જાળવી રાખતાં હોઈએ છીએ. ફેસબુક પર જાણે કે અજાણ્યા થઈને જાણીતા બની જઈએ છીએ. પરંતુ શું આપણા એ પળભરના સંપર્ક તથા મુલાકાતો અને વાતચીતની આપ-લે ક્ષણિક બની જાય છે, કે પછી સામી વક્તિના હંદયમાં કે જીવનમાં કાયમ માટે પ્રસ્થાપિત થાય છે? શું આપણી મુલાકાતની એ પળ બીજાના જીવનમાં આશીર્વાદિત બને છે ખરી કે પછી શૂન્ય પરિણામ સર્જ છે? આપણી મુલાકાતથી બીજાને સાંત્વના મળે છે ખરા?

મરિયમ તથા એલિસાબેટનો એ ધન્ય મેળાપ કેટલો આશીર્વાદિત હતો કે તેઓ બને પવિત્ર આત્માના ભર્યાભર્યા આશીર્વાદનું પરસ્પર આદાનપ્રાણ કરે છે. સંત લૂક ૧:૩૮-૫૮માં જણાવે છે કે મરિયમ એલિસાબેટની મુલાકાતે જાય છે. આ બનેનું મિલન એ એક કૌટુંબિક સંબંધોની ચીલાચાલુ ઘટના ન હતી, પરંતુ જગતના મુક્તિપર્વનો એક

અદ્ભુત, પવિત્ર અને અવિસ્મરણીય મેળાપ હતો. અહીં એલિસાબેટ જૂના કરાર તરીકે મરિયમ નવા કરારને મળે છે. આ મેળાપની સાથે સાથે જ બંનેનાં ઉદરમાંના બાળકોનો જાણો ઉદરમાં હોવા છતાં મેળાપ થાય છે. પ્રભુઈસુની હાજરી માત્રથી જ યોહાન પોતાની માતાના ઉદરમાં ફરકી ઉઠ્યા હતા. કેવો ધન્ય મેળાપ હતો એ!

મરિયમની મુલાકાતનો હેતુ હતો કે એલિસાબેટ અને તેના ઉદરમાં રહેલા ગર્ભ પર પવિત્ર આશીર્વાદ ઉત્તરે અને યોહાન માતાના ઉદરમાંથી જ જગતના તારણહારની ઉપસ્થિતિથી પ્રાણવાન બને, અને એટલે જ માતાના ઉદરમાંથી તારણહારના સ્પર્શ માત્રથી જ યોહાન મૂળપાપ રહિત બને છે. અહીં મરિયમ પ્રથમવાર પ્રભુ તથા માનવ વચ્ચેનો સેતુ રચે છે. એટલે જ તો એલિસાબેટ મોટે સાદે પુકારી ઉઠે છે કે, ‘અરે! હું તો કેવી ભાગ્યશાળી કે મારા પ્રભુની માતા મને મળવા આવી?’

મરિયમ તથા એલિસાબેટની એ પવિત્ર મુલાકાતમાં મરિયમ પોતે ધાર્મિક નેતૃત્વ અદા કરતાં, ધર્મસભાનાં પ્રથમ આદર્શ બને છે. મરિયમ પોતાના મેળાપ સમયે એલિસાબેટ તથા જખરિયાનાં ધરમાં પ્રભુઈસુની હાજરીનો અનુભવ કરાવે છે. આજે ધર્મસભાનું મિશનકાર્ય આજ છે, કે આપણે બીજાને પ્રભુઈસુનો અનુભવ કરાવીએ જેથી કરીને પ્રભુના એ ભર્યાભર્યા આશીર્વાદિતી લ્હાણીથી સહુ કોઈ પરિતૃપ્ત બને.

એલિસાબેટ, મિલનની એ પળે, મરિયમનાં પ્રભુ પરના એ અતૂટ વિશ્વાસને બિરદાવે છે અને કહે છે કે, ‘શ્રી રાખનારી તું પરમસુખી છે.’ કારણ એલિસાબેટ જાણે છે કે લાન કર્યા વગર ગર્ભવતી બનવું અને કપરા સંજોગોનો સામનો કરવો, એ મરિયમ માટે ખરેખર એક સામાજિક પડકાર હતો, જેમાં પ્રભુ પરના અટલ વિશ્વાસને કારણે જ મરિયમ પ્રભુના અવતાર-ધારણ યોજના માટે સંપૂર્ણપણે ‘હા’ ભાણે છે.

પોતાની આવી વિકટ પરિસ્થિતિમાં પણ મરિયમ શા માટે મુસાફરી કરવાનું જોખમ લે છે? કદાચ, મરિયમ પોતાના મનની વાત એક થીને કહેવા જંખતાં હશે કે જે તેમને સંપૂર્ણપણે સમજી શકે, તેમ હોય. એલિસાબેટનાં ગર્ભની વાત જાણીને કદાચ મરિયમ તેમને પોતાના તરફથી સુંદર જેટરૂપે પોતાની હાજરીની મહામૂલી બેટ આપવા

CANADA STUDENT VISA	Word Overseas
• SDS, NON - SDS All Colleges	F8, FK Orchid, Opp. Elim Church, Mission Road, Nadiad
CANADA VISITOR VISA	
• With Invitation Letter	Mo : +91 99242 11299
USA VISITOR VISA	
UK NURSES WORK PERMIT	

મો. ૯૫૭૪૯ ૫૪૭૮૯ ૯૯૦૯૯ ૧૫૧૮૦
MAA સ્ટીલ ફર્નિચર
દરેક પ્રકારનાં દીવાલગોખલાનાં ફ્રેસિંગ કલાક, અલરાઈ કલાક, કીચન કલાક સંતોષકારક બનાવનાર. વડોદરા, પટ્ટલાદ, આણં, નડીઆદ બાંદરગામના ઓર્ડર લેવામાં આવે છે.

ઈચ્છતાં હશે, એટલે જ મરિયમ એલિજાબેટનાં સમાચાર જાણીને તરત જ ઉતાવળે-ઉતાવળે એ પહાડી પ્રદેશમાં એલિજાબેટને મળવા નીકળી પડ્યાં છે.

આ સંદર્ભમાં સંત જોન પોલ દિતીય ટાંકે છે કે, ‘જ ખિસ્તને પોતાનામાં ધારણ કરે છે તે હંમેશા બીજાને સહાયરૂપ બનવા સારું કોઈપણ અંતરાયોને પાર પાડીને પણ બીજાની મદદ દોડી જાય છે.’

સામાજિક તથા કૌઠુંબિક દિલ્લિએ એલિજાબેટ સન્માનીય નારી હતાં, કે જેઓ જેરૂસાલેમના (લેવી) પુરોહિત જ્યારિયાને પરછણું હતાં. બંને વૃદ્ધત્વમાં પ્રવેશી ચૂક્યા હતાં અને બાળક થવાની આશા છોડી બેઠાં હતાં. ત્યારે તેમના જીવનમાં આણધાર્યો આશીર્વાદ ઉત્તરે છે. એલિજાબેટ પ્રભુની નજરમાં ઉત્તમ, ઉમદા અને પ્રાર્થનામય નારી હતાં, પરંતુ પ્રભુની યોજનાને ભલા કોણ પારખી શક્યું છે? બધાના આશ્રય વચ્ચે એલિજાબેટ વૃદ્ધ વધે મહાન પયંગંબર યોહાનને પોતાનાં ઉદરમાં ધારણ કરે છે.

એલિજાબેથ મરિયમ સાથેનાં મેળાપમાં પોતાની યુવાન પિતરાઈને કેટલા માન-સન્માનથી પોંખે છે. મળતાવેંત બંને પ્રભુને યાદ કરવાનું ચૂક્તાં નથી. એલિજાબેટ તરત જ મરિયમ પર કોઈ જ પ્રશ્નોની જરી પણ વરસાવતાં નથી. શા માટે અને કેવી રીતે તેની પ્રભુની માતા તરીકે પસંદગી થઈ? ઊલટાનું બંને પ્રભુમાં રમમાણ બની રહે છે અને બંને મૂકમને પ્રભુની યોજનામાં સાથ નિભાવે છે. ખરી વાત તો એ છે કે તેમનાં મેળાપ વખતે તેમની આગળ પોતાનો હેતુ સ્પષ્ટ છે, જેમાં તેઓ એકબીજાને પ્રભુની આ ભવ્ય તારણ યોજનામાં મક્કલ બની રહેવા પ્રોત્સાહિત કરે છે. બંને એકબીજાનાં તેડાં (હાકલ)ની તુલના કરતાં નથી પરંતુ સાથે મળી પ્રભુનાં મહિમાગાન કરે છે. એક પ્રભુનાં મહાન પયંગંબરને અને બીજી જગતનાં તારણહારને પોતાની કૂખ્યાં ધારણ કરે છે. પ્રભુની નજરમાં બંનેનું મહાવ જરાયે ઓછું અંકાય તેમ નથી.

મરિયમ તથા એલિજાબેટનો એ પવિત્ર મેળાપ આપણાને ઉમદા પાઠ શીખવી જાય છે કે આપણે આપણા પરસ્પરનાં મેળાપમાં બીજાને પ્રાધાન્ય આપીએ છીએ કે પછી પોતાનું જ મહત્વ જાળવી રાખીએ છીએ? આપણી મુલાકાત, આપણો મેળાપ કે આપણા શબ્દો પ્રભુમય છાપ પેદા કરે છે ખરાં? બીજાના હૃદયમાં કે જીવનમાં આશીર્વાદનું નિભિત બને છે ખરાં?

આજે પણ પ્રભુ ગ્રાન્ટેક વ્યક્તિને પોતાનાં મહાન કાર્યોની યોજનામાં સહભાગી થવા હાકલ કરે છે ત્યારે આપણે આત્મનિરીક્ષણ કરીએ કે આજની ડિજિટલ દુનિયામાં આ હાકલ મુરજાઈ ગઈ તો નથી ને? લોકપ્રિય બનવાની કે લોકચાહના મેળવવાની ધ્યાનનામાં આપણા શબ્દોને મધુરતા, આપણી વાતચીતે સંવેદનશીલતા, આપણા સ્પર્શ સુભંની અનુભૂતિ કે આપણા મેળાપે માનવતા ગુમાવી તો દીધાં નથી ને? માતા મરિયમ અને એલિજાબેટની મુલાકાતનું પર્વ આપણે ઉત્તી મે ના રોજ ઉજવીએ છીએ ત્યારે આપણા ભિલન-મુલાકાત ઈશ્વરની કૃપાથી, આપણી મારફતે પ્રભુનો અનુભવ કરાવનારાં બની રહે એ જ પ્રાર્થના.●

E-mail : reshmamanuel@ymail.com

દેવાશિષ્ય વિદ્યામંડિઝ હાઇસ્ક્યુલ, વાદોડિયા, ગ્ર. વડોદરા

 GLORIA HOLIDAYS
Group Tour 1 : Holy Land (Jordan/ Palestine/ Israel/ Egypt) – Oct 2019 Limited Seats Left
Duration : 10 days   Fare : 1,00,000 INR
Group Tour 2 : Europe Pilgrimage (Rome/Nettuno/Assisi/Venice/Padua/Paris/ Lourdes/Fatima)
Duration : 10 days   Fare : 1,78,000 INR
Group Tour 3 : Dubai
Duration : 5 days   Fare : 45,000 INR
Group Tour 4 : Singapore – Malaysia – Thailand
Duration : 10 days   Fare : 93,000 INR
Group Tour 5 : Thailand (Bangkok ,Pattaya)
Duration : 5 Days   Fare : 35,000 INR
Address : 35, Ishwarkrupa Society, Opp. Nutan School, Hatkeshwar, Ahmedabad 380008.
Phone : Nishit +91 9662989748, Silvin +91 7048207024
Website : www.gloriaholidays.com
Email : info@gloriaholidays.com

AFTER 10TH PASS IN ABROAD

- No IELTS Require
- Eligibility 10 Pass

LEARNING WITH EARNING

- Guaranteed Part Time Job

OUR PROMISE

Admission & Visa
Study With Practice
Certified By Oxford College
Diploma, Degree & M. Degree
After 5years PR

ERICAN COLLEGE

After 3 Years Work Permit In Malaysia

BIRMINGHAM CITY University   Middlesex University   ACCA   TATA   PATA   NEPEI

HOTEL MANAGEMENT COURSE

SF/04, 2nd Floor, Lotus Aura
Nr. IOC Petrol Pump, Sama Savli Main Road,
Vadodara-390024
M : 8200494510
Email : innovativeoverseas7@gmail.com

INNOVATIVE EDUCATIONAL CONSULTANTS

સંકલ્પ એજ્યુકેશન

The Sankalp Charitable Trust has been registered by the Government Under the B.P.T. Act 29/1950 E-6034 Kheda 2011

NIOS (National Institute of Open Schooling)
દ્વારા ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ નાપાસ થયેલ વિદ્યાર્થીઓ માટે પાસ થવાની સુવર્ણ તક

ગુજરાત સરકાર એજ્યુકેશન બોર્ડ સમકક્ષ સર્ટિફિકેટ ભારત સરકાર માન્ય

ધો. ૧૦ તથા ૧૨, કોલેજ પાસ-નાપાસ માટે ૧૦૦% જોબ લક્ષી કોર્સ નડીઆદ શ્રીજી માળ, વીરો શોપીંગ સેન્ટર, સંતરામ રોડ 99740 89409, 94094 52002

ક્રમ	કોર્સનું નામ	લાયકાત	મુદ્દત
૧	જી. એન. એમ. (માર્ગદર્શન)	૧૨ પાસ	૩ વર્ષ
૨	પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
૩	ડીપ્લોમા ઈન પ્રેક્ટિકલ નર્સિંગ એન્ડ પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૨ વર્ષ
૪	ડીપ્લોમા ઈન એ.ટી આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
૫	P.B.B.Sc. (ફેલોરે)	GNM	૨ વર્ષ
૬	સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર (S.I.)	૧૦ પાસ	૧ વર્ષ

બસ પાસ સુવિધા - હોસ્પિટલ સુવિધા - સ્કોલરશીપ

વડોદરા અલોબલ હેલ્થ એન્ડ એજ્યુકેશન
નિઝામપુરા ૧૪, ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર, મારૂતી કોમ્પ્લેક્સ, નિઝામપુરા બસ ડેપોની સામે, છાણી જીવાત નાડા રોડ 98981 33780, 99740 89409

વડોદરા FF-14, ટાવર-એ, ઉનડાઈપ ટાઉનશીપ, BOB ATM ની બાજુમાં, સુસેન તરસાલી રીંગ રોડ, વડોદરા.
7203033780, 9081333780

ગ્રો-વેલ નર્સિંગ એકેડેમી

નર્સિંગ તો માત્ર
ગ્રો-વેલ અકેડેમી નું જ

ક્રમ	કોર્સનું નામ	વર્ષ	લાયકાત
(૧)	હોસ્પિટલ આસિસ્ટન્ટ	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૨)	GNM (માર્ગદર્શન-બેંગલોર)	૩ વર્ષ	ધોરણ. ૧૨ પાસ
(૩)	પેશન્ટ કેર ટેકનિશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૪)	એક્સસ-રે ટેકનીશીયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૫)	ડિપ્લોમા ઈન નર્સિંગ એન્ડ મેટરનીટી આસિસ્ટન્ટ	૨ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૬)	ઓપરેશન થિયેટર ટેકનીશીયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ

કિલ્લોલ હોસ્પિટલ નીચે,
મહાવીર માર્ગ, આણંદ- ૩૮૮૦૦૧.
ફો: (૦૨૬૫૨)૨૫૮૨૧૦.

સ્ટીવન જે કિશ્ચિયન (ડાયરેક્ટ)
99 135 57505
96 382 78952

કોઇ પણ ડોનેશન વગર પ્રવેશ

એડમિશન સેન્ટરસ: સુરત : 79 908 21469 વડોદરા : 99 241 94410

દરેક કોર્સમાં સ્ટડી મટીરીયલ, નોટબુક્સ, કોલેજ બેગ મફત ♦ ગામડેથી આવનાર બહેનોને મફત બસ પાસ

અમારા GNM નર્સિંગની વિશેષતાઓ: ♦ બેંગલોરની INC અને KNC માન્યતા પ્રાપ્ત સરકાર માન્ય કોલેજેમાં પ્રવેશ

♦ સરકારી યોજના મુજબ દરેક સ્કોલરશીપનો લાભ ♦ સૌથી ઓછી અને દરેકને પોખાય લેવી ફી

♦ બહેનો માટે હોસ્પિટલની સુવિધા ♦ ૩૦૦ કરતા વધુ ગુજરાતી વિદ્યાર્થીઓ ♦ કોલેજનું ૮૮ % રીઝલ્ટ

લગ્નશંકર શુવાર્જિયંવી

જ્યાંતિલાલ લોરેન્સ પટેલિયા અને મંજુબેન જ્યાંતિલાલ પટેલિયા

તારીખ : ૧૨-૦૫-૧૯૬૬ થી ૧૨-૦૫-૨૦૧૬

નિરાધારોની મા મર્યાદ તથા પ્રભુ ઈસુની કૃપાથી
અમારા મમ્મી-પઢ્યા એ જીવનની જત-જતની
પચ્છિથિતિમાં લગ્નજીવનનાં ૫૦ વર્ષ પૂરા કર્યા છે.
પ્રભુ ઈસુનો આભાર માનીએ છીએ. ઈશ્વરપિતા તેમને
આશીર્વાદિત કરે તથા તેમનાં બાકીના જીવન
પ્રભુ ઈસુની પ્રિતના મહિમાર્થ વપરાય એ જ અમો બાળકોની શુભેચ્છા.

એ જ આપના આભારી બાળકો
૧૬, પરમપાર્ક, સોસાયટી,
શાણી રોડ, બરોડા -૨

Happy Anniversary

Dear, Madhukant & Minaxi

14th May

On your 25th marriage anniversary...

May your marriage be blessed with love, joy & companionship for all the years of your lives. May God be with you & bless you, May you be poor in misfortune, rich in blessings. Lets celebrate & make this occasion a memorable one.

Best Wishes
Happy Family

Press colony, Anand

મહેશ ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

(૧) સિમલા - કુલુ - મનાલી - ફૂઝી - ડેલહાઉસી - ખજુયાર - અમૃતસર - વાધા બોર્ડર - જોધપુર - જ્યાપુર પ્રવાસ તા. ૧૬/૦૪/૧૯ રાત્રે ૭:૦૦ કલાકે પરત તા. ૦૨/૦૬/૧૯ ટિકિટ દર : રૂ. ૧૫૮૦૦ (એ.સી. બસ)
(૨) ગોવા - મહાબળેશ્વર - પંચગીની - લોનાવાલા - ખંડાલા - મુંબઈ પ્રવાસ તા. ૦૭/૦૪/૧૯ બપોરે ૧૨:૦૦ કલાકે પરત તા. ૧૫/૦૪/૧૯ સવારે ટિકિટ દર : રૂ. ૬૦૦૦ (એ.સી. બસ) (2 Bus Full)
(૩) સાપુતારા - દમણ પ્રવાસ તા. ૦૩/૦૬/૧૯ રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૦૬/૦૬/૧૯ સવારે ટિકિટ દર : રૂ. ૧૮૦૦ (એ.સી. બસ)
(૪) દિવ - સોમનાથ - દેવલિયા પાર્ક પ્રવાસ તા. ૦૬/૦૬/૧૯ રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૦૬/૦૬/૧૯ સવારે ટિકિટ દર : રૂ. ૨૨૦૦ (એ.સી. બસ)
(૫) સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી (સરદાર સરોવર) - પોર્ટિયા (બસ ૧) પ્રવાસ તા. ૧૬/૦૬/૧૯ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત (બસ ૨) પ્રવાસ તા. ૨૨/૦૬/૧૯ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત ટિકિટ દર : રૂ. ૮૦૦ (એ.સી. બસ)

- દરેક પ્રવાસ મહેશ ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સની નવી એસી. બસમાં કરવામાં આવશે.
- દરેક પ્રવાસમાં એક ટાઇમ રહા-નારતો તથા બે ટાઇમ જમવા તેમજ હોટલમાં રહેવા સાથે.
- દરેક પ્રવાસની બસ અમદાવાદ-નર્સિયાદ-આણંદ-વડોદરા થઈને બસ જ્શે તથા દરેક સીટીમાં સીટ બુક પણ થશે.
- રૂ. ૧૦૦૦/- આપી સીટ બુક કરાવો.

બસ ઉપડવાનું સ્થળ

- (૧) સી.ટી.એમ. અમદાવાદ
(૨) ટી.પી.-૧૩, પાણીની ટાંકી પાસે, છાણી જકાતનાકા, વડોદરા

સંયોજક

મહેશ એચ. વાધેલા (કિશ્ચિયન)

મો. ૮૮૨૫૫ ૬૮૨૮૧ / ૮૩૨૦૧ ૫૦૭૩૮

પ્લોટ વેચવાનો છે

જીટોડિયા રોડ, સાંગોડપુરાના પોશ વિસ્તારમાં સનસાઈન બંગલોઝની સામે શિવાંગી પાર્કમાં.

- એન.એ. ટાઈટલ કલીયર

- ૬૦ ફૂટ પહોળો પાકો રોડ, (ટી.પી. સ્કીમ નં. ૮)

- ગાટર, ગેસલાઈનની વ્યવસ્થા.

ખ્રિસ્તી ભાઈઓ માટે ખાસ અનુકૂળ જગ્યા

સંપર્ક :

જેકલીન : મો. ૯૭૧૨૯૯૯૧૨૮૨

ઓલેક્ષન : મો. ૯૮૭૯૫ ૬૨૨૮૨

J & A Investments & Holidays

9, Maruti Spand, SBI બેંકની બાજુમાં,
આણંદ - જીટોડિયા રોડ, આણંદ

ઉત્તામ સ્ટીલ ફાન્ડિયર

દમિદલાઈ ખાત્રીપૂર્વક કામ કરી આપનાર
બહુરાજામના ઓર્ડર લેવામાં આવશે

સીટી બેકરી કમ્પાઉન્ડ, પટેલ એસ્ટેટ ગાજરાવાડી,
યમુના મિલ રોડ, વડોદરા

મો. ૮૫૩૦૫૦૬૬૮૭, ૮૭૮૦૭૩૨૭૮૭

Nirma Beauty Care

Bridal Makeup

Threading - Waxing - Bleach

Hairstyle + Makeup + Saree Draping

Facial - Bridal Mehndi

• Mo. 99135 58085

• Advance Booring

• Anand

Book 1 Get 1 Free

Special Discount offer for Bridal Packages

લગ્ન પ્રમાણપત્ર MARRIAGE CERTIFICATE

મફત લગ્નની નોંધખી કરવા આજે જ સંપર્ક કરો. • થેર બેંકાં કુરીયર દ્વારા લગ્ન પ્રમાણપત્ર માત્ર રૂ. ૫૦૦/-માં. • વીએલ, L.I.C., પેન્શન, આધુરકર્ડ, જામ-મધ્યસ્થાનો દ્વારાં, સ્કૂલ પ્રવેશ વગેરે માટે નોંધયેલ લગ્ન પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું ફરજિયાત છે. • લગ્ન પ્રમાણપત્રનું ખૂલ હોય, નામ કે અટકમાં સુધ્યારો અથવા કોઈપણ સુધ્યારા કરાવી આપવામાં આવશે. • નરી નોંધયેલ કે પાણક દ્વારા નોંધખી કરાવવાની રેલી ગયેલ હોય તે લગ્ન પ્રમાણપત્રને જૂની તારીખમાં નોંધખી કરાવી સરકારી લગ્ન પ્રમાણપત્ર મેળવો. • પાણક સાહેબ, સિનિયર સિટીન અને વડીલ મિત્રોને મફત સહાય આપવામાં આવશે. • પાણપોર્ટ માત્ર રૂ. ૧૮૦૦/-માં ફી સહિત મેળવો. • JACOB CHRISTIAN : 73593 19101

5-A, Republic Christian society, Nr. Beulah Alliance Church,
Maninagar (east) Ahmedabad-380008

ધર્મવસુદા

ધર્મિક વડાઓની સંયુક્ત અપીલ

દલાસ(અમેરિકા): ‘ધર્મ વિવાદનું વાવેતર કરે છે’, એવો એક સર્વસામાન્ય અનુભવ આમ જનતામાં હોય છે પણ વિશ્વની પ્રથમ હોરેજના ધર્મિક પદાર્થકારીઓએ સાંપ્રદાત જગતમાં ધર્મ કેવી અસરકારક રીતે કામ કરી શકે છે, તે અંગે પોતાનાં બિન બિન દર્શન-મંત્રય રજૂ કર્યા હતાં. ભાગ્યે જ એક તાજી પર મુખ્ય ધર્મના ધર્માધિકારીઓ સ્થાન પ્રહણ કરતા હોય છે પણ અર્દી તો વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસથી માંચી દલાઈ લામા ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને લોકોને એક સર્વસામાન્ય શીખ આપી હતી. ‘અન્ય ધર્મિઓ સાથે સંબંધ સેતુ બાંધો.’ યુનાઇટેડ કિંગડમના સૌથી વયસ્ક શિયા મુસ્લિમ વડા અયાતોલ્વાહ સૈયદ ફાટેલ અલમિનાને વીઠિયો પ્રસ્તુતિમાં જણાયું હતું : ‘અમારી સલાહ એટલી જ કે, અન્ય ધર્મના અનુયાયીઓને મિત્ર બનાવો.’ ‘વ્યક્તિગત સંપર્ક પણી વ્યક્તિગત દોસ્તી અને ત્યારબાદ આત્મીયતાના સ્તરની આપ લે આપણે કરી શકીએ’ એવો સંદેશ દલાઈ લામાએ આપ્યો હતો. વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે પોતાના જૂના મિત્ર આર્જન્ટિયન રજ્ઝી અભ્રાહમ સ્કોર્ક અંગે વાત કરી હતી, જેઓ વીઠિયોમાં વડાધર્મગુરુ સાથે જોવા મળ્યા હતા. ‘તેઓશ્રીના નિવેદનથી મારું ધર્મિક જીવન વધારે સમૃદ્ધ બન્યું હતું. હું માનું છું, તેઓશ્રીનું પણ એમ જ થયું હશે.’

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અને ઇંગ્લાન્ડમાં અંતરધર્મિય સંસ્થાઓ ઊભી કરનાર ‘એલિમહ ઈન્ટરફેન્થ ઇન્સ્ટિટ્યુટ’ દ્વારા ‘મિત્ર બનાવો’ ઝુંબેશ શરૂ કરવામાં આવી છે. સંસ્થા દ્વારા ૨૭ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ આયોજિત કાર્યક્રમમાં વિવિધ ધર્મગુરુઓના સંદેશ એક મંચ પરથી પ્રસારિત કરવામાં આવ્યા હતા. ‘લોકો એકબીજા પ્રત્યે અવિશ્વસનીય છે, ઘૃણા કરે છે ત્યારે ઘણું કરીને આ પ્રકારના કાર્યક્રમ ધર્મના નામે થતી હિંસાને ઘટાડે છે’ એવો આશય સંસ્થાએ સંવાદદાતાને જણાયો હતો. ૨૭૩ ડૉ. અર્લાન આ સંસ્થાના ડાયરેક્ટર છે, જેમણે ઉમેર્યું હતું કે, ‘આ પ્રોજેક્ટ દેવવિદ્યા સંબંધી નવું યર્થથર્થદર્શન રજૂ કરે છે, જે સાંપ્રદાત સમયની તાતી જરૂરિયાત

‘અંતરધર્મિય મિત્રાચારી’ અંગે વિધિવત જાહેરાત કરે છે. ઘણા ધર્મના ગ્રંથોમાં કેટલીક બાબત સાર્વજનિક નથી, અન્ય ધર્મિઓ માટે સુસંગત પણ નથી, જેનો આપણે ઈન્કાર કરી શકીએ એમ નથી. એટલા માટે વિશ્વના આધારભૂત ધર્મના સર્વોચ્ચ વડા જ્યારે ચોક્કસપણે ધર્મનું પાલન કરવા અને અન્યની ઉપેક્ષા ન કરવા શિખામણ આપતા હોય ત્યારે એ મહત્વનું નિવેદન છે.

શીખ, બૌધ્ધ, હિન્દુ, ઈસ્લામ, યહૂદી, પ્રિસ્ટી ધર્મના ૨૨ જેટલા વડાઓએ પોતાના ધર્મનો વિશાળ-ઉદાર અર્થ અને રજૂ કર્યો હતો અને આ હેતુને સફળ બનાવવા તેની તરફે ખેમાં પોતાના વ્યક્તિગત સંદેશ રજૂ કર્યા હતા. ‘યુટ્યુબ એકાઉન્ટ’(YouTube account) પર જુદી જુદી ભાષામાં પેટા મથાળાવાળા ઘણા ધર્મિક નેતાઓના સંદેશ જોવા/સંભળવા મળશે. — HUFFING TONPOST

યુવાનોને પ્રૈણિતિક ભલામણ

લોરેટો(મેડિસિકો): ૨૫ માર્ચ, ૨૦૧૮ ‘પ્રભુના માનવ અવતારના સંદેશ’ના પર્વદિને વડાધર્મગુરુ, ફાન્સિસે, ૩-૨૪ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮માં યોજાયેલ યુવાવર્ગ અંગેની ધર્માધ્યક્ષ પરિષદ-સીનોડની ફિલાશ્શ્રુતિરૂપ પ્રકાશિત, ‘શ્રદ્ધા અને હાકલની પરખ’ ના સંદર્ભમાં (Christusvivit - Christ Lives) - ‘જીવંત પ્રિસ્ટ’ યુવાનોને પ્રૈણિતિક ભલામણ કરતા વૈશ્વિક પરિપત્ર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. માતા મરિયમ જ્યાં નિવાસ કરતાં હતાં અને ત્યાં દેવદૂત ગાંધ્રિયેલે વધામણી આપી હતી : ‘ગભારીશ નહીં મરિયમ, કારણ ઈશ્વર તારા પર પ્રસર થયા છે, જો તને ગર્ભ રહેશે અને એક પુત્ર અવતરશે, તેનું નામ તું ઈસુ રાખજો.’ (લૂક ૧: ૩૦-૩૧), એ જ પાવન અનુભૂતિ આજે પણ આ મહાદેવાલયમાં અચ્યુક થાય છે. મહાદેવાલયની મુલાકાત વેળાએ તેમણે યુવાનોને ભલામણ કરતાં જણાયું હતું કે, ‘પરિષદની ગ્રાન્ટ પ્રક્રિયાનું પ્રતિબિંબ પરિપત્રના ગ્રાન્ટ વિભાગના સ્પાઈકરણમાં થયું છે.’ ‘પ્રભુના માનવ અવતારના સંદેશ’નો સંદર્ભ આપી, વડાધર્મગુરુએ પરિષદની આ પ્રક્રિયાની રૂપરેખા રજૂ કરી હતી. ‘પ્રભુને અનુસરવાનું કહેણ પ્રભુ હુમેશા પહેલ કરી આપે છે. યુવાનોએ પ્રભુનો સાદ સંભળવા

એકાંત અને નીરવ વાતાવરણની ખોજ કરવી રહી, ધાંધક-ધમાલ કે અશાંતિ વચ્ચે પ્રભુનો અવાજ સાંભળવો દુર્લભ છે. ત્યાર પછીની કાણ પરખ-ઓળખની છે. મરિયમે દેવદૂતને પૂછ્યું પણ આ શી રીતે બનશે !’ મરિયમનો આ પ્રશ્ન શંકાનો નથી, શ્રદ્ધાની ઊણપનો નથી. બીજા હાથે મરિયમ પ્રભુના આ અદ્ભુત કાર્યને પોતાનામાં સાકાર કરવા ખોજ આરંભે છે. પ્રભુની યોજનાના મર્મનો તાગ પામી, પોતાનો પૂર્ણ સહયોગ જવાબદારીપૂર્વક આપવા ઉત્સુકતા દર્શાવે છે.

નિર્ણય એ પ્રત્યેક પ્રિસ્ટી હાકલનું ગ્રીજું પગથિયું છે અને તે મરિયમના દેવદૂતના પ્રત્યુત્તર પ્રમાણે હોવું જરૂરી છે. ‘હું તો ઈશ્વરની દાસી છું તારી વાણી મારે વિશે સાચી પડો.’ પ્રભુની મુક્તિ યોજનાને હા ભણવી એટલે તેના અમલ માટે સંપૂર્ણ શરણાગતિ, પોતાના સમગ્ર જીવનનું સમર્પણ કરવું. આ ‘હા’ માં મરિયમનો પ્રભુ પરનો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ પ્રગટ થયો છે, જે પ્રભુની ઈશ્વર પૂર્ણ કરવા તત્પરતા બનાવે છે એમ વડાધર્મગુરુએ ઉમેર્યું હતું. બહેળા પરિવાર વચ્ચે મરિયમનો ઉછેર થયો હતો, એટલે અનેકવિધ સંબંધની ગુંથણી તેમની ગળથ્થીમાં હતી. તેઓ એક પુત્રી, વાગદાતા, નવવધુ અને મા હતાં, એટલે યુવાજીવનમાં કોઈપણ ભૂમિકા હોય, પ્રભુના અવાજને પારખી, માતા મરિયમના જીવનમાંથી પ્રેરણા મેળવવી યુવાનો માટે અનિવાર્ય છે. — વેટિકન ન્યૂઝ

એક્ય આત્મ સાધના

વેટિકન: ૧૪ એપ્રિલ ૨૦૧૮ થી કેન્ટનબરીમાં આર્થિશાપ જસ્ટિન અને વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસના માર્ગદર્શનમાં બે દિવસીય અપૂર્વ એવી પ્રિસ્ટી એક્ય આત્મ સાધના(ecumenical spiritual Retreat) નો આરંભ થયો, જેમાં અન્ય રાજકીય નેતાઓ સાથે સાઉથ સુદાનના પ્રેસિડેન્ટ સાલ્વા કીર મયારાદિત અને વિરોધી નેતા વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ રીએક્સ મચાર પણ હાજર હતા. આ નવાસવા દેશમાં છેલ્લાં છ વર્ષથી ગૃહયુદ્ધ ભડકે બળે છે. શાંતિમંત્રણા અને ઉલ્લંઘન રોજબોજની ઘટના છે. એવા નેતા-દેશમાં શાંતિ પ્રક્રિયાના સમર્થનમાં આ સાધનાનું આયોજન કર્યું હતું.

અતે વડાધર્મગુરુએ તૈયાર ચિંતની રજૂઆતને બદલે અંગત વિનંતી કરી હતી : ‘આપ ત્રણેથે એ શાંતિ કરારનામા પર સહી કરી છે. મારા ભાઈઓ તરીકે વિનંતી કરું છું, શાંતિમાં રહેજો. અંતઃકરણપૂર્વક નિવેદન કરું છું. ઘણી મુસીબત આવશે, પણ તે આપણા પર હાવી ન બનવી જોઈએ. આગળ વધીએ, ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ કરીએ, પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવીએ. તમે શાંતિ પ્રક્રિયાનો આરંભ કર્યો છે. તેનો અંત સદ્ભાવપૂર્ણ હશે. તમારી વચ્ચે સંધર્ષ અને અસંમતિ હશે જ, પણ તે કાર્યાલયની દીવાલોની અંદર જ હોય, પ્રજાજનો આગળ, હાથમાં હાથ મિલાવો, એક રહો અને એક સામાન્ય નાગરિકની હેસિયતથી રાખ્ણના પિતા બનો.’ આ પ્રમાણે બોલાતાં તેઓશ્રી આગળ વધ્ય અને ધૂંટણ્યે પડી સાઉથ સુદાનના નેતાઓના પગને ચુંબન કરી, ઉપરિથિત સૌને આધાત અને આશ્રમાં ગરકાવ કરી દીધા હતા.

આ અંગે આર્થિશાપ જસ્ટિને પ્રતિભાવ આપતા જણાવ્યું હતું : ‘આ રીટ્રીટે એક ચમત્કાર સર્જર્યો છે. આરંભે અમારા મનમાં અનેક મુંજવણો હતી પણ પ્રભુની હાજરીથી, બધું જ તેની ઈચ્છા પ્રમાણે થયું છે. ગૃહયુદ્ધમાં સમાધાન થશે કે નહીં તે સૌની ચિંતા હતી, પણ પ્રિસ્ટિ શ્રદ્ધાના બળે આ પ્રયાસ શરૂ કર્યો જેનો અંત સદ્ભાવપૂર્ણ આવ્યો. ઈસુના પુનરુત્થાન સાથે તમામ અનિષ્ટો અને અંધકારનો અંત આવ્યો છે, તેની પ્રતીતિ દુનિયાને થઈ છે. પુર્ણજીવનમાં આપણે ધાર્યું ન હોય તેવી આશા-પરિવર્તન શક્ય બને છે.’ — વેટિકન ન્યૂઝ

લોહીલુહાણ પાસખાપર્વ

કોલંબો(શ્રીલંકા): ૨૩ એપ્રિલના રોજ દેવાલય સંત અન્થોની તીર્થધામ-કોલંબો, સેન્ટ સેબાસ્ટિયન ચર્ચ નેગોમ્બો તથા ઈવેન્જુલિકલ જિયોન ચર્ચ બંતીકોલામાં પાસખાપર્વની ઉજવણી કરતા તથા હોટલના પ્રવાસીઓ પર આત્મધાતી હુમલામાં ૩૨૧ થી વધારે લોકોએ જીવ ગુમાવ્યો છે, ૫૦૦ થી વધુ જખી થયા છે, અને હજુ આ આંક વધી શકે એમ છે. ૨૦૦૮માં ગૃહયુદ્ધના અંત પછીની આ સૌથી ધાતક કલણ ઘટના છે. સરકારે ગુમચર સંસ્થાની ચેતવણી અવગણીને જાહેર જનતાના જીવન સાથે ખેલ માંઝ્યો છે, જેમાં નિર્દોષ નાગરિકોનો ભોગ લેવામાં આવ્યો છે. જોકે સરકારે નેશનલ થોવીદ જમાત (NTJ) સ્થાનિક ઈસ્લામિક સંઘ પર આરોપ મૂક્યો છે.

આ સંદર્ભમાં તાત્કાલિક ધોરણે તપાસ કરવામાં સરકારને તથા પ્રજાજનોને સંયમ જાળવવા કેથોલિક બિશાપ્સ કોન્ફરન્સ-શ્રીલંકા (CBCSC) એઅરજગુજરીએ. ‘પ્રિસ્ટીઓના મહત્વના પર્વ પાસખાના તહેવાર વખતે જ્યારે શ્રદ્ધાળુઓ ઉપાસના વિધિમાં જોડાયેલા હતા ત્યારે જ આ પ્રકારનો હુમલો ખરેખર બેદજનક છે’ એમ બિશાપ વિન્સ્ટોન ફન્નિનોએ હિલગીરી વ્યક્ત કરી હતી. ‘માનવજાતની મુક્તિ ખાતર જેમણે પારાવાર વેદના સહન કરી તે પ્રભુ ઈસુના પગલે આપણે ચાલીએ છીએ. આપણે અનુભૂતિપાશીલ હૃદય અને પ્રાર્થનારત દિલથી સભ્ય તથા માનવીય રીતે આ સમસ્યાનો હલ શોધવો જોઈએ’ એમ તેઓશ્રીએ ઉમેર્યુ હતું. જોકે પ્રભુની વેદનાનું પુણ્ય સ્મરણ કરતાં કેથલિકોએ ધર્માધ્યક્ષની વિનંતીને માન્ય રાખી, અકલ્યિત દુઃખની પળોમાં પણ આત્મસંયમ દાખલ્યો હતો. કેટલાક રોષે ભરાયેલા લોકોને શાંત પાડવા, પરિસ્થિતિ સ્વીકારવા, ધર્મગુરુઓ સતત સંપર્કમાં એ.

વર્ષ દરમ્યાન યોજનાર ચુંટણીને ધ્યાનમાં લઈ આ તકનો લાભ ખાટવા પ્રયાસ કરનાર નેતાઓ પર ધર્માધ્યક્ષે ટકોર પણ કરી હતી. કોલામ્બોના કાર્ડિનલ મેલ્કમ રણજિતે ધર્મજનોને કાયદો હાથમાં ન લેવા અનુરોધ

કર્યો હતો. ૪ નેશનલ ડિશ્રિપ્ટિવ ઈવેન્જુલિકલ અલાયન્સ ઓફ શ્રીલંકાએ પ્રિસ્ટીઓને આ વિપત્તિની પળોમાં અફવાથી દૂર રહેવા તથા શાંતિ જાળવવા અપીલ કરી હતી અને ગુનેગારોને ન્યાયી તપાસ માટે અનુરોધ કર્યો હતો. આ લોહિયાળ હુમલાના વિરોધમાં દેશની કેથોલિક ધર્મસભા સંચાલિત શાળાઓ ૨૮ એપ્રિલ સુધી બંધ રાખવાનું જાહેર કર્યું છે.

દેશની કુલ વસ્તીના ૭૦ ટકા બૌદ્ધભર્મા, ૧૨.૬ ટકા હિન્દુ, ૮.૭ ટકા મુસ્લિમ જ્યારે પ્રિસ્ટીઓ માત્ર ૭.૬ ટકા છે.

વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે પાસખા પર્વના રવિવાર પ્રિસ્ટીઓ તથા પરદેશીઓની હત્યાને કૂર હિસા ગણાવી આધાત વ્યક્ત કર્યો હતો.

આપણા શાંતિદાતા પ્રભુ, યુદ્ધગ્રસ્ત વિસ્તાર અને મહાનગરોમાં શસ્ત્રોની ગર્જનાનો અંત આજે, રાખ્ણના નેતાઓને શશ્વત સ્પર્ધા પર પૂર્ણવિરામ મૂકવા પ્રેરણ આપે, એ જ પ્રાર્થના. તેઓશ્રીએ પ્રિસ્ટીસમુદ્દાય તથા દેશની પ્રજાને સાંત્વના પાઠવી, પ્રાર્થનાની ખાતરી ઉચ્ચારી હતી. ‘દુનિયા જ્યારે અસત પર સત, મૃત્યુ પર પુનરુત્થાનના વિજયનો ઉત્સવ મનાવી રહી હતી ત્યારે જ નિર્દોષ નાગરિકોની હત્યા થાય એ ખરેખર દર્દનાક ઘટના છે !’ એમ જણાવી ફરદેશન ઓફ એશિયન બિશાપ્સ કોન્ફરન્સના કાર્ડિનલ ચાર્લ્સ બો-ભ્યાનમારાએ ઊંડો શોક દર્શાવ્યો હતો.

ભારતમાં કેથોલિક બિશાપ્સ કોન્ફરન્સ ઓફ ઇન્ડિયાના પ્રેસિડેન્ટ કાર્ડિનલ ઓસ્વાલ્ડ ગ્રેસિપ્સે, શ્રીલંકાના કાર્ડિનલ રણજિતને શોક સંદેશ પાઠયો છે. ‘દેવણમાં થયેલા આત્મધાતી હુમલામાં માર્યા ગયેલા સ્વજનોના પરિવાર સાથે પ્રાર્થના થકી સાંત્વના પાઠવીએ છીએ. પુનરુત્થાન-આશાના પર્વની ઉજવણીમાં અકલિહીન હિંસાએ બધું બરબાદ કર્યું છે. મૃત્યું ઈસુ આ પળોમાં શાંતિ પ્રદાન કરે એ જ પ્રાર્થના.’

આ જ પ્રમાણે સમગ્ર વિશ્વએ હિંસાની નિંદા કરી, સાંત્વના પાઠવી છે.

— UNCANEWS

શ્રીલંકામાં આત્મધાતી-અવિચારી હિંસામાં મૃત્યુ પામેલા સૌને પ્રભુ શાશ્વત શાંતિ
અને પરિવારજનોને સાંત્વના આપે એ માટે પ્રાર્થના કરીએ. — ‘દૂત’ પરિવાર

ધર્મભારતી

ઈન્ડિયન કેથોલિક પ્રેસ એસો.

જારસુગડા(ઓરિઝના): ૧, ૨, માર્ચ, ૨૦૧૮ ના રોજ ઈન્ડિયન કેથોલિક પ્રેસ એસોસિએશનની ૨૪મી વાર્ષિક સભા અને પરિસંવાદ યોજાયો, જેનો વિષય હતો ‘ભારતીય બંધારણ અને વિભિન્ન મત’. ઉદ્ઘાટક પ્રાન્તાથ્યક - સલેસિયન સધ-પૂર્વ ભારત)એ આ પ્રસંગે જણાવ્યું હતું : ‘સાપ્રાત્ત જગતમાં મીડિયા ખૂબ જ શક્તિશાળી માધ્યમ છે.’ ભારત જેવા અત્યંત વૈવિધ્ય ધરાવતા દેશની છબી મીડિયા મારફતે જ ઉથલાવી શકાય છે. કારણ મીડિયા એ અરીસો છે. દેશના ખૂબો વસવાટ કરતા ગરીબ-વંચિત-મહિલાઓ તથા બાળકો અને જેઓ અત્યાચારનો ભોગ બને છે, તેમના પ્રશ્નો-સમસ્યાઓ ઉજાગર કરવાનું કર્તવ્ય કેથોલિક પત્રકારોનું છે. વિશ્વના શ્રેષ્ઠ ગણ્યાત્મા ભારતીય બંધારણ સામે આજે અનેક પડકારો છે. બંધારણનું જતન-સંવર્ધન કરવાની પવિત્ર જવાબદારી મીડિયાકર્મિઓની છે.’

વિશેષમાં આ પરિસંવાદમાં ગ્રામીણ ગરીબ, દલિત તથા આદિવાસીઓની પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિનો ચિતાર આપવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રસંગે ‘ધ ઈન્ડિયન કરન્ટ’ સામાલિકના તત્ત્વી ફાધર સુરેશ મેથ્યુએ ભારતીય બંધારણની વિશિષ્ટતાઓ સમજાવી હતી અને રાજ્ય-કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નાગરિકોના મૂળભૂત અધિકારોના હનન અંગે ગંભીરપણે ધ્યાન દ્યોર્યું હતું. ગુજરાતી લેખક મંડળના અધ્યક્ષ, પ્રસિદ્ધ લેખક અને ‘દૂત’ના પૂર્વતંત્રી ફાધર વર્ગશ પોલ એસ. જે. એ આ પરિસંવાદમાં હાજરી આપી હતી. બીજા દિવસે વાર્ષિક સાધારણ સભામાં નવા હોદેદારોની ચૂંટણી કરવામાં આવી હતી, જેમાં કારોબારી તરીકે ‘દૂત’ના જાણીતા લેખક અને પ્રાધ્યાપક(નિ.), વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિ. સુરત, ડૉ. રોમન ભાટ્યા, કારોબારી સભ્ય તરીકે વિજેતા બન્યા હતા. છ દાયકામાં પ્રથમ વખત કેરાલાના એક ધર્મજન, અનુભવી પત્રકાર ઈંગેશિયસ ગોન્સાલેસ, રાષ્ટ્રીય કક્ષાના આ સંગઠનના પ્રમુખ તરીકે સર્વસંમિતીથી ચૂંટણીમાં વિજેતા

બન્યા હતા, જેઓ ‘મલયાલમ મનોરમા’ દેનિકના સહતંત્રી અને ‘શોકિનાહ’ કિશ્ચિયન ન્યૂઝ ચેનલ (કેરાલા)ના ન્યૂઝ એડિટર છે.

- સેક્ટરી I.P.C.A.

‘સિનિસ ઈન્ડિયા નેશનલ એસેમ્બલી’

ઈન્દોર(મધ્યપ્રદેશ): ૧૮-૨૨ કેબ્લુઆરી, ૨૦૧૮ દરમિયાન ‘સિનિસ ઈન્ડિયા નેશનલ એસેમ્બલી-૨૦૧૮’ પ્રેરણ સદન ખાતે મળી હતી, જેનો વિષય હતો, ‘પ્રચાર-પ્રસારના સમૂહ માધ્યમ-શાંતિ અને સાત્વનાના પુરસ્કર્તા’. તેમાં ભારતના જુદા જુદા રાજ્યના ૧૦૬ સભ્યગણે હાજરી આપી હતી. વિષયના સંદર્ભમાં તથા પત્રકારોના અરસપરસ સંપર્ક વધારવા અંગે વ્યાખ્યાન, જીથચર્ચ વગેરેનું આયોજન કર્યું હતું. સંદેશાવ્યવહારના સાધનો-તકનીકીમાં ધરખમ વિકાસને કારણે, સામાજિક મુદ્દાઓના ન્યાયપૂર્ણ પ્રતિભાવ માટે યોગ મંચ તથા સાધનસામગ્રી જે હાલમાં વેરવિભર છે તેનો બહુવિધ ઉપયોગ કરવા તેમજ માળખાકીય સુવિધાઓના ઉતેજન પર સંમેલને ભાર મૂક્યો હતો. અસરકારક બોધવનોના પ્રચાર-પ્રસારના ધ્યે સાથે, શક્ય હોય તે તમામ રીતે સમાજમાં સત્ય અને શાંતિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે, માહિતી તથા વિચારોની આપ લે કરવા મીડિયાકર્મિઓએ સંગઠિત-સહિયારો પુરુષાર્થ કરવો અનિવાર્ય છે, એવું સૌઅં સ્વીકાર્યું.

જોકે આ પ્રમાણે કરવા અંતરાય અને અડયણ ઊભી છે, વ્યક્તિની વારંવાર થતી બદલી, ખાસ કાર્યાલય સાથેના સતત સંપર્કમાં વધધટ, ધણીવાર અસરકારકતાને નુકસાન પહોંચાડે છે. સંચાર માધ્યમો સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાઓ તથા જુદા જુદા ધાર્મિક સંગ્રહાય-પંથો અને દેશના વિશાળ વૈવિધ્યથી ભરપૂર પ્રદેશો વચ્ચે જોડાણના અભાવે આ સમસ્યા વધારે જટિલ બને છે. ક્યારેક સંસ્થાઓ કેવળ પોતાના જ કાર્યક્રમને વેગ આપે છે, અન્ય સંસ્થા સાથે જોડાવા નિરૂત્સાહી હોય છે. એવો પ્રતિભાવ પણ જાણવા મળ્યો હતો.

બહેતર માળખું ઊભું કરવા સંમેલને સહમતી સાધી હતી. પ્રાદેશિક કક્ષાએ, પોતાના જ કાર્યક્રમને સભાનાતા તથા તાવીમબદ્ધ રીતે તૈયાર કરવા અને અગ્રતાક્રમે પ્રસારિત કરવા ઉપરાંત પ્રાદેશિક તથા રાષ્ટ્રીય સર્વે ધાર્મિક

મંચનો બહુધા ઉપયોગ કરવા વિચારણા કરવામાં આવી, જેના માટે સમયાનુક્રમે આ પ્રકારની સંસ્થાઓ કે ધર્મપ્રાંત પોતાની રીતે બ્લોગ કે વેબસાઇટ લોન્ચ કરે તે હિતાવહ છે. પ્રાદેશિક તથા રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ પ્રવક્તાને તાવીમ આપવા તથા મુખ્ય પ્રવાહમાં પ્રતિનિધિરૂપ ‘સંચાર સેવા’ આયોગ દ્વારા આપણી પોતાની ન્યૂઝ ચેનલ શરૂ કરવા સંમેલને પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી. ‘સંચાર સેવા’ના સિનિસના સભ્યગણા, અધિકૃત એજન્સી મારફતે, પ્રસારણ કરે તે વધારે સાનુકૂણ હશે એવો પણ એક મત મળ્યો. નાણાકીય જોગવાઈ, સ્વાર્થી વલણનો દેશવટો પ્રત્યક્ષ સભા-મુલાકાત જેવી ભરપ્રયાસ પ્રવૃત્તિઓ જ આ વાતને વેગ આપી શકે એમ છે. એક મીડિયા કર્મચારી આપણી ઈચ્છા પ્રમાણે નહીં પણ લોકોની ઈચ્છાને આદર આપી કાર્યક્રમ તૈયાર કરી પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ.

સંમેલનમાં ઉપસ્થિત સભ્યગણે, સત્ય અને શાંતિના પ્રોત્સાહન માટે, સંસ્થાઓ, પ્રદેશ તથા ધર્મપ્રાંત સાથે સતત સંપર્ક કેળવીને આપવા ભારત દેશમાં મહત્વની ભૂમિકા આદા કરી શકે છે. ‘સિનિસ’(SIGNIS) તું કાયદેસર નામ ‘વર્લ્ડ કેથોલિક એસો. ફોર કોમ્યુનિકેશન’(World Catholic Asso. for Communication) છે, જે સંચાર સેવા ક્રેને કાર્યરત રોમન કેથોલિક ધર્મજનોની ધાર્મિક ચણવળ છે, જેમાં મીડિયા, પ્રેસ, રેડિଓ, ટેલીવિઝન, વીડિયો, મીડિયા શિક્ષણ, ઈન્ટરનેટ તથા નવી ટેકનોલોજીનો સમાવેશ થાય છે. ‘સિનિસ’ એ કોઈ નામનું સંકેપરૂપ નથી પણ ‘SIGN’ અને ‘IGNIS’ બે શાબ્દોના સંયોગથી નવો શબ્દ-નામ સર્જન કર્યું છે. વિશ્વ ધર્મસભાએ ધર્મજનોના સંગઠન તરીકે માન્યતા આપી છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંધીની સલાહકાર સમિતિમાં પણ પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. વિશેષમાં ૧૦૦ જેટલા દેશમાં સંગઠનની શાખાઓ છે. ભારતમાં ૧૨ પ્રાદેશિક કેન્દ્રમાં આ સંગઠન ‘SINA’(સિનિસ ઈન્ડિયન નેશનલ એસેમ્બલી) નામે સેવારત છે. કેથોલિક બિશાપ કોન્ફરન્સ ઓફ ઈન્ડિયા(CBCI)એ ‘સિના’(SINA) ને અધિકૃત માન્યતા આપી છે, ભારતભરમાં ૩૫૦ સક્રિય સભ્ય છે. વળી દરેક પ્રાદેશિક કેન્દ્રને પોતાનું વહીવટી માળખું પણ છે.

- SINA 2019 STATEMENT

મુંબઈ મુલાકાત

જેસુઈટ સુપીરિયર જનરલની મુલાકાત : ૨-૫ માર્ચ, ૨૦૧૮ દરમિયાન જેસુઈટ સુપીરિયર જનરલ બોમ્બે પ્રોવિન્સની મુલાકાતે પથાર્યા હતા. ૨૭ માર્ચના રોજ 'વિનયાલયા' ખાતે, સમગ્ર બોમ્બે પ્રોવિન્સના જેસુઈટ્સ માટે પ્રિસ્ટયજ અર્પણ કર્યો હતો અને તેમની સાથે વિચાર વિમર્શ કર્યો હતો. તેઓશ્રીએ માનીકપુર, વસાઈ, તલાસરી મિશનસ, સેટ સ્ટાનિસલાઉસ(બાન્ડ્રા), 'વિનયાલયા'(અંધેરી) અને સેટ જેવિયર્સ કોલેજ-મુંબઈની મુલાકાત લીધી હતી. વિશેષમાં તેઓશ્રી કાર્દિનલ ઓસ્વાલ ગ્રેસિયસ-મુંબઈ અને આર્ચ બિશાપ ફેલીક્ષ મચાડો-વસાઈને પણ મળ્યા હતા. મુંબઈમાં જુદા જુદા સ્થળની મુલાકાત દરમ્યાન, વિવિધ પ્રસ્તુત વિષય પર ઝડપથી બદલાતા આ જગતમાં, જેસુઈટની પ્રતિક્રિયા અંગે રજૂઆત કરી હતી. આંતરધર્મીય સંવાદ, પર્યાવરણ અંગે નિસબત, આધ્યાત્મિકતાની આવશ્યકતા, શ્રદ્ધા ઘડતરના કાર્યક્રમ તથા ન્યાય-સેવાકેન્દ્રને પ્રોત્સાહન, શરણાર્થીની સમસ્યાઓ તથા પુનર્વસવાટ, આપણે જ્યાં વસીએ છીએ તે સમુદ્દરાય, અન્ય સમાજ, પ્રભુ તથા પર્યાવરણ સાથે સમાધાન વગેરે જેવા વિષય પર તેઓશ્રીએ પ્રવચન આપ્યાં હતાં.

ઈસુસંધીઓ સાથે વાતર્લાપ કરતાં તેઓશ્રીએ જણાવ્યું હતું: 'આપણી હાકલ, લોકોમાં નવો પ્રાણ સંચાર કરવાની છે. આ ઉદ્દેશ બર લાવવા માટે આપણે લોકો સાથે, ખાસ યુવાનો સાથે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા કાર્યરત રહેવું જોઈએ. પ્રિસ્ટના ઉદ્દેશને પૂર્ણ કરવા આપણે સેવક છીએ. આ ધ્યેય-મિશનની સોંપણી ધર્મસભા-વડાધર્મગુરુ મારફતે આપણને થઈ છે. શુભસંદેશની ઘોષણા આપણી અગત્યા હોવી જોઈએ. શુભસંદેશનાં મૂલ્યો નેવે મૂકીને આપણે સંસ્થાઓ નિર્ભર કરી શકીએ નહીં. સંસ્થાઓ મારફતે આપણી ન્યાય, સત્ય, ભાગીદારી, શાંતિ તથા સુલેહની સ્થાપના પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતા પ્રદર્શિત થવી જોઈએ.' ફાધર જનરલે ઈસુસંધીઓને આદેશ આપ્યો હતો : 'લોકો આપણી પાસે આવે અને સહકાર આપે એવી અપેક્ષા રાખવી જોઈએ નહીં, આપણે બહાર જઈએ અને તેમની સાથે સહકાર્ય કરીએ. સાક્ષી પૂરવાનો અને નામ બનવાનો આથી વધારે સારો રસ્તો બીજો કથો હોઈ શકે? આપણી પાસે બધા જ જવાબ અને ઈલાજ છે બરા? આપણે અન્ય પાસેથી શીખીએ. જ્યારે આપણે અન્ય સાથે સહયોગ સાધીએ છીએ ત્યારે આપણી ઓળખ પ્રગાઢ બનશે. આપણે બહેતર ગણનાપાત્ર બનીશું.'

ફાધર આરતુરોએ ઈસુસંધીઓને પડકાર કર્યો હતો : 'ઈસુસંધીઓને પ્રબુદ્ધ બનવા હાકલ છે પણ એવા બુદ્ધિમાન નહીં કે જેઓ પોતાના પદ અને કાર્ય અંગે તર્કબદ્ધ દલીલ કરે. સામયિકમાં લેખ કે સંગોછિમાં સંશોધનપત્ર રજૂ કરવા, ઈસુસંધી આધ્યાત્મિકતા અંગે બૌદ્ધિક પુસ્તક પ્રકાશિત કરવાં અટલું જ માત્ર પર્યાત્મનથી. આ બધામાં આધ્યાત્મિકતાની ઊંચાઈ સર કરવી અનિવાર્ય છે. શ્રદ્ધાળુઓને સુખ-દુઃખમાં સાથ આપી તેમની સાથે તાદાત્મ્ય સાધવાનું પ્રત્યેક 'ગોવાળ'નું પ્રયોજન હોવું જોઈએ.' તેઓએ શ્રદ્ધાળુઓને તેમની સમસ્યાઓના સર્જનાત્મક ઉકેલ માટે મદદગાર બનવાનું છે. આ રીતે ઈસુસંધીઓ પોતાની પદમત્રિષા અને મર્યાદાથી મુક્ત થાય છે. કાર્યપદ્ધતિ અંગે તેઓશ્રીએ જણાવ્યું હતું :

'આપણો પ્રત્યેક વ્યવહાર-કાર્ય પારદર્શી, સહકારયુક્ત અને અરસપરસ ગૂંથાપેલો હોવો જરૂરી છે, જે એટલું સરળ નથી. પણ ઓમ કરવું જ રહ્યું. આપણી જાતે, આપણા ક્ષેત્રમાં જ મર્યાદિત કામકાજ કરવા આપણે ટેવાયેલાં છીએ. સલામત કાર્યક્ષેત્ર પરહરી આપણા સ્થાનિક વિસ્તારની સીમા આપણે ઓંનંગી રહ્યી. આપણનું પ્રદાન માત્ર એકમાત્ર હોય જે અન્ય માટે શક્ય ન હોય. બીજાઓ જે કરે છે તેની નકલ ન કરીએ. એકસરખી પ્રવૃત્તિ, એ જ પ્રમાણે આપણે કરતા રહ્યીએ, એ કેટલું વાજબી છે?' ફાધર સોસાએ જોશનેર વૈશ્વિક પ્રેષિટિક અગ્રતલાં કેત્રો અંગે પણ ઈસુસંધીઓને આહ્લાવાન કર્યું હતું. 'સંખ્યાબંધ શક્યતાઓ વચ્ચે આપણે વૈશ્વિક પ્રેષિટિક કાર્યની પસંદગી કરી છે જે સમગ્રતયા વાજબી છે, પ્રભુના મિશનને સર્વશ્રેષ્ઠ રીતે પાર પાડવા આપણી ઉત્સુકતા વધારીએ, સાંપ્રદાત્કાળમાં ધર્મસભાની સર્વોત્તમ સેવા કરવા જહેમત ઉઠાવીએ. આપણે જે છીએ અને આપણી પાસે જે સંશાધનો છે તેના દ્વારા પરાત્પરની સેવામાં, સર્વ જન હિતાય અંતરપ્રેરણા અનુસાર સેવાયજા આદરીએ.'

વડાધર્મગુરુ સમક્ષ રજૂ કરેલ ચાર અગ્રતાકની વૈશ્વિક પ્રેષિટિક કાર્ય : ૧. આધ્યાત્મિક સાધના અને વેધક ગ્રહણશક્તિ દ્વારા પ્રભુનો માર્ગ ચીધવો. ૨. ગરીબ, બદિષ્ઠૂત તથા શોષિતને ન્યાય મળે, સુમેળ થાય તે માટે તેમની પડબે ઊભા રહેવું, ૩. આશાસ્પદ ભાવિના નિર્મણ માટે યુવાપેઢીને સાથ આપવો. ૪. પૃથ્વીના આપણા સહિયારા ઘરના જતન માટે સહયોગ સાધવો.

ફાધરે ઈસુસંધ અને ધર્મસભામાં યુવાનો અંગેની ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી. સર્વના ઉત્થાન માટેની બેવનાવાળા તેમજ યુવાનોની ઉત્ત્રતી માટે યોગ્ય નીતિના ઘડતરમાં પ્રભાવ પાડનારા યુવાનો તથા કોઠાસૂઝ ધરાવતા લોકોએ સરકાર હસ્તક જાહેર સેવા વિભાગમાં પદ મેળવવા પ્રયાસ કરવો. નાગરિકધર્મ અને અધિકાર વિશે જ્ઞાત, કૌશલ્યયુક્ત નાગરિક આપણે તૈયાર કરવા જોઈએ. જાહેર સેવાઓ તથા રાજકીય નેતાગીરી સિદ્ધ કરે તે માટે લોકોને તાલીમ આપવી જોઈએ. કેટલાક કાર્યક્રમ કરવા અને થોડી માહિતી પૂરી પાડવી પર્યાત્મન હોય. આપણે યુવાનોના સંપર્ક માટે આગળ વધીએ છીએ ત્યારે ગરીબનો સંપર્ક પણ થવાનો જ, કારણ આપણો મોટાભાગનો યુવાવર્ગ ગરીબ વર્ગમાંથી આવે છે, એ બાબત ધ્યાન બહાર રજી જોઈએ નહીં. આ એક પડકારરૂપ કાર્યક્ષેત્ર છે પણ તેમાં ઝંપલાવું જરૂરી છે 'આજે મોટાભાગના ઈસુસંધીઓના જીવનનો ધ્યેય શિક્ષણસેત્રો પાંડિત્ય, શાષ્યપણ, સમજદારી છે કારણ સમાજની આ જ એક સર્વોત્તમ સેવા છે, જે તેઓ આપી શકે એમ છે.'

સાંપ્રદાત્ક વિશ્વમાં વડાધર્મગુરુ શાન્સિસની જેમ જ ફાધર સુપીરિયર જનરલે આપણને પડકાર કર્યો છે : 'શાંત અને ગૌરવપ્રદ જિજીવિષા-ઝંખના માનવહદ્યમાં પ્રજવલિત છે. આ એક સ્વમ સાકાર થવામાં વર્ષો વીતી ગયાં. વૈવિધ અને વૈશ્વિક એ વેભવ છે, જેનો ડર રાખવાનો ન હોય, તે આપણા બાળકોને શીખવવું જોઈએ. આપણે આત્મનિરીક્ષણ કરવું જોઈએ અને અંતરમનમાં પડેલાં ભેદભાવ, હિસા અને નફરતનાં મૂળભૂત કારણ પારખવાં જોઈએ. શુભસંદેશના આનંદનો ઓડકાર ખાતાં સતત સર્જનાની કાળજી લેવી જોઈએ.' ફાધર આરતુરો સોસાએ દાંડી પીટીને જાહેર કર્યું હતું કે, 'પ્રભુ સાથે સમાધાન સાધવાની

ચાવી, કુદરત અને સાથી માનવ સાથે સમાધાન કરવાથી ખૂલે છે. આજે અંગત હેતુઓ સિદ્ધ કરવા ધર્મનો ચાલાકીપૂર્વક દુરૂપયોગ થઈ રહ્યો છે ત્યારે ધર્મને માત્ર માન્યતા કે સિધ્ધાન્ત તરીકે ન જોતાં, આપણાં મન, વચન અને કર્મ પર પ્રભાવ પાડનાર દેવી અનુભવ તરીકે પારખીએ.'

રેક્ટર મેજરની મુલાકાત : 'મુંબઈ અને સમરિયામાં થોડી સમાનતા છે. એક નાનકડો વિસ્તાર જેણો ગ્રાચીન ઈંઝાયેલને આકાર આપ્યો હતો અને બીજું તેનાથી ૪૦૦૦ કિ.મી. દૂર, પશ્ચિમ ભારતમાં સ્થિત દોડધામમાં વ્યસ્ત બૃહદ મહાનગર જે લાખો લોકોને બહેતર જીવનની ખોજમાં આકર્ષે છે.' દોન બોસ્ટોના દસમા ઉત્તરાધિકારી રેક્ટર મેજર આગેલે ફન્નાની આરતીમેએ રૂત માર્ય, ૨૦૧૯ના રોજ મેઝોના તીર્થધામ-મુંબઈમાં પ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણી કરતાં, ફૂવા કંઠે ઈસ્તુનો મેળાપ થતાં શમદુની સીની જીવન પરિવર્તનનો અનુભવ, સાપ્રાત્ત કાળમાં પ્રેરણાદાખી રીતે રજૂ કર્યો હતો. આ કણે ફાખે ઉપસ્થિત જનમેદનીને પ્રશ્ન કર્યો હતો. 'શું તમે જીવનજળ આપશો ભરા ?' 'છેવટે તો આપણે બધાએ ઈસુને મળવું જોઈએ, એક વખત આપણે ઈસુને મળીએ એટલે આપણું સર્વાંગી પરિવર્તન થવાનું જ.' ત્યાર પછી તેઓશીએ શ્રદ્ધાળુઓને શુભસંદેશનાં મૂલ્યોના સાક્ષી બનવા અનુરોધ કર્યો હતો. 'ફૂવા કંઠે શુભેલી પેલી સીની જેમ ઘડીવખત આપણાં જીવન સર્વોત્તમ હોતાં નથી.'

આપણું જીવન ઉચિત માર્ગ વધતું ન હોય પણ જ્યારે આપણો મેળાપ પ્રિસ્ત સાથે થાય ત્યારે પરિવર્તન અવશ્ય થાય છે.' ફાખરે ધર્મભામાં માતા મરિયમના મહત્વ વિશે પણ નોંધપાત્ર રજૂઆત કરી હતી. 'માતા મરિયમ શ્રદ્ધાળુઓને જીવનપર્યંત તેમનો બોજી વહન-સહન કરવામાં સહભાગી બને છે.' દોન બોસ્ટો સ્કૂલના પટાંગણમાં ફાખર રેક્ટર મેજરે યુવાનોને સંબોધન કર્યું હતું : 'ધારો કે દુનિયામાં સલેસિયન પરિવાર ૪ હથાત ન હોત તો... એક લાખ કરતાં વધારે યુવાનોની સલેસિયન પરિવારમાં હાજરી પણ ન હોત ! એક મિનિટ માટે માની લો કે આ બધું પળવારમાં અદ્દશ્ય થઈ જાય તો... ! આ દુનિયાની યુવાપેઢી માટે એક મહાન કસુણાંતિકા ! ધર્મસભામાં એક મોટો શૂન્યવકાશ ઊભો થાય ! ગર્વ કરવા માટે આમ કહેતો નથી પણ યુવાવગ્નિ સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રદાન કરવા આપણે ગંભીરપણે વિચારવું જોઈએ.' કેટલોક સમય તેમણે દોન બોસ્ટો પ્રોવિન્શયલ હાઉસ ઓરેટોરીમાં યુવાનો સાથે ગાય્યો હતો. 'ફાઈલ્સ' સાથે શુભેચ્છા પાઠવતાં યુવાનો મન મૂકીને દોડ્યા, ફૂદ્યા અને નાચ્યા હતા. મુંબઈ બાદ ફાખર પૂણે તથા વડોદરાની મુલાકાતે ગયા હતા.

Source : Examiner Vol 63/No. 13

મકાન વેચવાનું છે

2 BHK રો-હાઉસ કુપ્લેક્ઝા
પુરસોત્તમ પાર્ક, શ્રીનિલેન્ડ સોસાયટીની બાજુમાં,
મિશન રોડ, નડિયાદ
સંપર્ક: મો. ૮૮૬૬૧ ૯૮૮૨૭, ૯૮૨૫૨ ૭૧૦૨૪

સ્મરણાંજલિ

સ્વ. દિપકુમાર પી. ક્હેદ્યન

જન્મ: ૦૫-૦૫-૧૯૭૧

અવસાન: ૨૫-૦૫-૨૦૧૮

આ ઉદ્દ્દેશસનો ખાલીપણો

તમારી સૂતિઓને વધુ વેરી કરી ગયો છે.

ઓઝલ થયેલો પડ્છાયો હૈયે જાઈ ગયો છે.

સાથે જીવવાના કોલ તમે તોડી દીધા

પણ મારે હૈયે હજુ અકબંધ છે.

સમયને આદત છે ક્યાંય ન થંભવાની

પણ મારે હૈયે, મારા અશ્વુમાં, મારા સંદર્ભોમાં

પ્રગાટી ઉઠાતા દરેક દિપકમાં મારો દિપક થંભી ગયો છે.

જરીથી એકબીજુમાં ભળી જઈશું એ જ મતિકામાં...

'પાપા' શબ્દો હવે પડ્યાતા નથી

તસ્વીરમાં સ્થિર 'પખા' હસતા નથી.

લિ. તમારા મા, મીની, ઈશા, શ્રેયા અને સમગ્ર પરિવાર

WORK IN ABROAD

NEED NURSES FOR ISRAEL/ JAPAN

CZECH REPUBLIC/ CYPRUS/ BAHRAIN/ DUBAI

➢ ANM/GNM/BSE NURSES (Male/Female).

➢ ENGLISH IS MUST / No advance—No risk/ 100% visa+job.

➢ 100% GUARANTEED WORK.

➢ Salary : 50000 & above.

➢ Non nursing Candidates with Very good English may apply.

Cyprus માટે બહેનોની જરૂર છે. ૮ પાસ જરૂરી. ખૂબ જ ઓછો ખર્ચ. પગાર : 30,000 થી વધુ.

Note : Urgently Required candidates with fluent English.

NEELRAJ INTERNATIONAL

10/1ST FLOOR, FK ORCHID, RAM TALAVADI ROAD, NADIAD-02

RENUKA- 7016291837, AMIT- 8849386292,

OFFICE- 6355400904

ધર્મગુજરી

અભિદર્શન મુલાકાત

વડોદરા: ૨૦-૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૯
 દરમિયાન ‘તરખિત-પટણ’ના પર્યાવરણ કાર્યક્રમમાં ગુજરાતની છ શાળામાંથી ‘LEAF’ ના અગ્નિયાર વિદ્યાર્થીઓ તથા દસ શિક્ષકગણે હાજરી આપી હતી. વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી જીવંત આ કેન્દ્રની પ્રત્યક્ષ મુલાકાત વિદ્યાર્થીઓ-ગુરુજનો માટે સમૃદ્ધ હતી.
 ‘તરખિત’ દ્વારા રાખ્યીય તથા અંતરરાખ્યીય સ્તરે યોજાતા કાર્યક્રમ અંગે તેમણે જીત માહિતી મેળવી. ‘તરખિત’ના સ્થાપક ફાધર રોબર્ટ અધિકલ એસ.જે. અને સાથીદારોના મુખે પર્યાવરણ સંદર્ભમાં આયોજિત તમામ બેઠકો આ મુલાકાતીઓ માટે પ્રાણવાન રહી. ભૂત્તરશાસ્ત્ર અને ખગોળશાસ્ત્રના સંદર્ભમાં સૂચિનું સર્જન, માનવની ઉત્કાંતિ વગેરેને આવારી લેતો ‘બ્રહ્માંડ યાત્રા’નો આધ્યાત્મિક સાક્ષાત્કાર કાર્યક્રમની પરાકાણારૂપ હતો.
 ‘તરખિત પટના’ના પર્યાવરણ રૂંબેશનાં સંયોજક શ્રીમતી દેવપ્રિયાએ ‘વસ્તોત્સ્વ’ નિમિત્તે સક્રિય સહભાગીદારી કરવા મુલાકાતીઓને પ્રેરણા આપી હતી, જીવનના જુદા જુદા ક્ષેત્રના લોકો સાથે આ પ્રકારના ઉત્સવમાં સામેલ થયું સૌને માટે ઉમદા ભાગ્ય સમાન હતું.

‘તરખિત’ના ઉપનિયામક શ્રીમતી માર્ગરિટ, પટણશાખાતે ‘સુરક્ષિતધરા’સંદર્ભમાં કાયમી ધોરણે કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓનો દાર્શનિક પાઠ પૂરો પાડ્યો હતો. વનસ્પતિજન્ય ખાતરથી તૈયાર કરેલ શક્કાજીની વાડી અને તેના સંદર્ભમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર તેમણે આપ્યા હતા. પર્યાવરણ સુરક્ષા વિષયે અવનવી પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા ગુજરાતમાં નવી ચેતના પ્રગતાવવા નવી ઊર્જા સાથે મુલાકાતીઓ

પાછા ફર્યા હતા. ગુજરાત જેસુઈટ ઈકોલોજી મિશન(GJEM) અને તરખિત(TEP)નો સહકાર ગુજરાતની જનતામાં ભાવિઆયોજન માટે જરૂર પ્રેરણા આપશે.

— જ્યોતિ ઝેવિયર

મહિલાદિનની ઉજવણી

અમદાવાદ: સી.ટી.એમ.-રામોલ ધર્મવિભાગમાં ૮ માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ મહિલામંડળદ્વારાઓંતરરાખ્યીયમહિલાદિનની ઉજવણી કરવામાં આવી. સ્વાગત, બાઈબલ વાંચન, પ્રાર્થના બાદ ઉજવણીના મુખ્યવક્તા સિ. ઈન્દ્રાંજલિ મહિલાદિનની ઉજવણીનો ઈતિહાસ અને ઉકેલ સમજાવ્યો. સમાજ અને ધર્મના ઉત્કર્ષ માટે મહિલાઓના યોગદાન વિશે જ્યાંવી સિસ્ટરે સાપ્રાત્ર પ્રશ્નો-લગ્નવિચ્છેદ, વસન વગેરેથી સમાજને મુક્ત કરવા મહિલાઓને અનુરોધ કર્યો હતો. ઉજવણીના મહેમાન પદ્ધારી ફાધર ફાન્સિસે મહિલા વિકાસ માટે પોતાના સહકારની ખાતરી આપી હતી. મહિલા મંડળની બહેનોના સહકારથી ઉજવણી સર્ફણ રહી હતી.

— રેગીનાબેન કે. પીજકર - પ્રમુખ

ગીધમાળી આયાની પદ્ધાત્રા

વ્યારા: ૧૫ માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ સંત જોસેફ ધર્મવિભાગના ‘જીસસ યુથ’ દ્વારા વ્યારાથી ગીધમાળા પદ્ધાત્રાનું આપોજન તપ્તાતુની આધ્યાત્મિક તૈયારીઝુપે કરવામાં આવ્યું હતું. પદ્ધાત્રાનો આરંભ કૂસના માર્ગની ભક્તિના પ્રથમ સ્થાન, આદિવાસી પ્રગતિ કેન્દ્રથી કરવામાં આવ્યો અને માતા મરિયમની પ્રતિમા સાથે, ૨૫ ક્રિ.મી.ની યાત્રા બાદ ૧૫મું સ્થાન એ જ દિવસે બપોરે માતાના હુંગર પર પૂર્ણ કર્યું હતું. અંદાજે ૩૦૦ જેટલા યુવાનોએ ભજન કીર્તન કરતાં સાડા છ

કલાકમાં આ યાત્રા પૂર્ણ કરી હતી. યાત્રાના પ્રણેતા અને આયોજક ફાધર મનોજ પરમારે પ્રિસ્તયજ્ઞ અર્પણ કર્યો હતો. જેમાં અન્ય પુરોહિતગણ પણ જોડાયા હતા. વ્યારા અને માંડળ ધર્મવિભાગના લોકો માટે પ્રાયાત્રિત, પ્રાર્થના, ઉપવાસ અને આશીર્વાદની આ પ્રથમ યાદગાર યાત્રા હતી. — ફાધર અરુલ રાયન

સેમિનરી તે

નડિયાદ: સેન્ટ જોસેફ ઇન્ટર ડાયોસીસન સેમિનરી ખાતે ૧૮ માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ રક્ષક સંતનો તહેવાર અને સેમિનરી તે ના તહેવારની ફાધર કામજી ઝુંઝી અધ્યક્ષતામાં ઉજવણી કરવામાં આવી. પુરોહિત દીક્ષાના ઉમેદવાર તરીકે માનવીય અને આધ્યાત્મિક સદ્ગુણોના ઘડતર માટે પવિત્ર આત્માના સતત સાદ સંભળતા રહેવા ફાધરે તેમને પ્રેરણા આપી હતી. ઉમેદવારીનો પ્રારંભ અગ્રેથી થાય છે એટલે નવા આગંતુકો માટે સખ્ખ મહેનત, મહાવરાનો પાયો અહીં નાખવામાં આવે છે. જેના અંતે ઉમેદવારોમાં કામ પ્રત્યે નિષ્ઠા તથા આત્મવિશ્વાસ જીગે છે. ભાષા, અર્થાશક્તિ અને પ્રદેશની મર્યાદાઓ તેઓ દઢ નિશ્ચય અને ચોક્કસાઈથી ઓળંગી જાય છે. ઉમેદવાર યુવાનો સતત પ્રવૃત્તિમય અને કાર્યરત રહેતાં ઘરવિયોગને સરળતાથી વિસરે પાડે છે.

વિચારપ્રેરક વક્તવ્ય, બુદ્ધિને ચકસે તેવાં પ્રહસન, ફિલ્મી ડાન્સ, દાંડિયા રાસ, વાદ સંગીત, એકાંકી વગેરેએ પ્રેક્ષકોને જક્કી રાખ્યા હતા. મુખ્ય મહેમાન પદે પધારેલાં સિ. શીલાએ નવોદિત ઉમેદવારોની કદર કરી હતી, જેમણે તેમનામાં નવો પ્રાણ ઝુંક્યો હતો. સેમિનરી તે ની ઉજવણીમાં ઉમેદવારોના સર્વાંગી વિકાસ અને ઉત્સાહનાં યથાર્થ દર્શન થાં હતાં. અભિનંદન.

— સૌજન્ય : ધ બરોડા સ્પોર્ટ લાઇટ

મજાન વેચવાનું છે

ચાવડાપુરા જેવિયર્સપાર્ક, સ્કૂલથી બાજુમાં, આણંદ
 પ્લોટ નં. ૧૩, ૧૪, ૧૫માં ૧૩૩૦.૦૦ ચોરસ ફૂટમાં
 બાંધકામની તમામ સુવિધા સાથે.

સંપર્ક: મો. ૭૮૮૭૮ ૨૪૪૪૦

મજાન વેચવાનું છે

નડિયાદ પવનચક્કી રોડ, મધરમેરી પાર્ક, વી-૧ ટેના નં. ૩૨,
 ઉત્તમ રસોંડું, ગેસ, પાણી, લાઈટ કનેક્શનવાળું સ્વતંત્ર પ્લોટ
 ૮૩.૨૫ ચો.મીટરનું દસ્તાવેજવાળું મકાન વેચવાનું છે.

સંપર્ક: મો. ૯૦૯૯૩૧૦૫૮૫

બંધુર્દ્શાનંદ - સુવર્ણજ્યંતી વિજેતા

અમદાવાદ: ૧૮ માર્ચ, ૨૦૧૮, ઈસુસંધના રક્ષક સંત જોસેફના તહેવાર દિને 'પ્રેમલ જ્યોતિ પરિવારે' ફાધર ઈશાનંદ વેમ્પનીની પુરોહિત દીક્ષાની સુવર્ણજ્યંતીની ઉજવણી કરી હતી. '૮૨ વર્ષના આયખામાં અનેક ઉજવણીઓ કરી છે. હવે સ્વર્ગરાજ્યમાં ઉજવણી કરવાની ઉમ્મીદ છે.' એવો પ્રતિભાવ પ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણીમાં ફાખરે આપ્યો હતો. ઈસુસંધ ગુજરાતના ગ્રાન્ટાધ્યક્ષ ફાધર ફાન્સિસ પરમાર તથા અન્ય ઈસુસંધીઓની ઉપસ્થિતિએ ફાધરના ઉમ્ભંગમાં વધારો કર્યો હતો. ૧૧ ઈસુસંધી પ્રાંતના ઉપ સ્લીલાસ્ટિકના હાઈસમા નિવાસસ્થાન 'પ્રેમલ જ્યોતિ'માં સૌની ડાજરીએ 'વસુધૈવ કુટુંબક્રમ'ની ભાવનાને સાકાર કરી હતી. સત્કાર સમાર્થમાં શ્રી કારિયા વેમ્પની(ફાધરના ભત્રીજા) એ સુવર્ણજ્યંતીની ઉજવણી ટાણે, પરિવાર તથા સમગ્ર વિશ્વ માટે પ્રેરણાનો સ્વોત બનવા માટે ફાધરનો તેમજ પરમેશ્વરનો આભાર માન્યો હતો. આયોજકોના સંનિષ્ઠ પ્રયત્નને કારણે ઉજવણી સંભારણું બની હતી.

— સૌજન્ય : જેસુઈટ સમાચાર

દશાંદી મહોત્સવ

ચાવડાપુરા: ધર્મવિભાગના નિત્ય સહાયક માતા મરિયમ પ્રેસિડિયમ - 'લીજિયન ઓફ મેરી'ની સ્થાપનાનાં દસ વર્ષ પૂર્ણ થતાં ૨૪ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ માનનીય ધર્મધ્યક્ષ રત્નાસ્વામીની ઉપસ્થિતિમાં દશાંદી મહોત્સવની શાનદાર ઉજવણી કરવામાં આવી જેમાં અમદાવાદ ધર્મપ્રાંતમાં કાર્યરત તમામ પ્રેસિડિયમ-આંગંદ-૨, નિર્ઝિયાદ-૨, પેટલાદ તથા વડતાલના સભ્યગણ હાજર રહ્યા હતા. પ્રિસ્તયજ્ઞ દરમિયાન ક્યુરિયાના પ્રમુખશ્રી પીટરભાઈના નેજા હેઠળ સભ્યગણે પ્રતિશ્શાનું

પુનરુચ્યારણ કર્યું હતું. ત્યારબાદ દસ વર્ષનો અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો. મહાનુભાવોના સ્વાગત-સન્માન બાદ સૌએ ભોજન કર્યું હતું. તે પછી ક્યુરિયાની સભા મળી હતી. જેમાં ૨૫૦ સભ્યગણે ઉત્સાહપૂર્ણ ભાગ લીધો હતો. ઉજવણીના અંતે પ્રેસિડિયમ પ્રમુખશ્રી જોનભાઈ વિશ્વામભાઈએ આભારવિધિ કરી હતી.

— ફાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન

રેક્ટર મેજર ભલે પધાર્યા

વડોદરા: સંત જોન બોસ્કોના ૧૦મા ઉત્તરાધિકારી અને સલેસિયન સંઘના વડા રેક્ટર મેજર ફાધર આંગેલ ફર્નાન્સીસ આરતીમે ૨૬ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ ગુજરાત સલેશિયન પરિવારની વિધિવત મુલાકાતે, દોન બોસ્કો, મકરપુરા ખાતે પધાર્યા હતા. ગુજરાતી વખતપરિધાન અને સામૈયાની સંસ્કૃતિએ ફાધરને વેલું લગાડ્યું હતું. 'આપ સૌ દોન બોસ્કો સાથે સંકળાયેલા છો એ જાણી મને અનહદ આનંદ થાય છે.' એવો ઉદ્ગાર શાળા પરિવાર સમક્ષ તેમણે વ્યક્ત કર્યો હતો. સંતના જીવનમાંથી પ્રેરણા મેળવી અનુકરણ કરવા તેમણે સૌને અનુરોધ કર્યો હતો. ત્યારબાદ સતત અઢી કલાક સુધી ગુજરાત રીજનમાં કાર્યરત સલેસિયન ધર્મગુરુઓ, ધર્મબંધુઓ સાથે સીધો વાર્તાલાપ કર્યો હતો અને દોન બોસ્કોના કાર્યને આગળ ધ્યાવવા બદલ આભાર માનતાં ધર્મગુરુલાવા (Clericalism) અને સત્તાથી દૂર રહેવા તેમણે લાલબત્તી ધરી હતી.

બપોરના ભોજન બાદ સલેસિયન પરિવારનાં અન્ય સદ્દય-FMA, SMI, Discipls, Co-orporate, ભૂતપૂર્વ વિધાધર્થી સંઘ વગેરે સાથે વાર્તાલાપ કર્યો હતો. ત્યાર પછી સલેસિયન યુથ મૂવમેન્ટના ૨૦૦ જેટલા યુવાનોને મળ્યા હતા. યુવાનોને ૧૦૦ ટકા

પ્રયત્નશીલ રહેવા તેમણે સંદેશ આપ્યો હતો.

સાંજે પ્રિસ્તયજ્ઞ અર્પણ કર્યો હતો, જેમાં ક્ષમાધર્મનો મર્મ સમજાવ્યો હતો, પ્રિસ્તયજ્ઞ બાદ સત્કાર સમારંભમાં ગુજરાતભરની સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિ સમાન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજૂ કર્યો હતો. રેક્ટર મેજરની મુલાકાતને યાદગાર બનાવવા માટે 'ઈટાળાનો કાર્ડિયો'ની દ્વિતીય સંવર્ધિત આવૃત્તિ અને 'સંત દોન બોસ્કોની આત્મકથા' અનુવાદિત કૃતિ તેમજ ૧૩મા નેશનલ બોસ્કી-નાશિકના સ્મૃતિગ્રંથનું તેમણે વિમોચન કર્યું હતું. સમાપનમાં સલેસિયન પરંપરા પ્રમાણે 'શુભરાત્રિ સંદેશ' ફાધરે આપ્યો હતો. ફાધર આઈએક અરક્કપરબિલ એસ.ડી.બી., પ્રાવિન્શિયલ કાઉન્સિલર ના નેજા હેઠળ રેક્ટર મેજરની ગુજરાત મુલાકાત સંપત્ત થઈ હતી.

— ફાધર મયંક પરમાર

પ્રસત્ર દાંપત્ય શિબિર

વરસડા: વર્તમાન સમયમાં લગ્નજીવન ડામાણેણ છે, જેની વિપરીત અસર ધર્મસભા-સમાજ પર પડે છે. આ પારિસ્થિતિમાં દંપતીઓમાં હકારાત્મક ઉર્જાનો સંચાર કરવાના શુભ આશાયે ૨૪ માર્ચ ૨૦૧૮ના રોજ ધર્મવિભાગનાં દંપતીઓ માટે પ્રસત્ર દાંપત્ય શિબિર ડૉ. રોમાન ભાટ્યાના માર્ગદર્શનમાં થોળાયો. શિબિરના આરંભે પત્તિ-પત્તીએ એકબીજાના હાથ ત્રણી, એકમેકનો પરિચય આપ્યો હતો. 'સંગીત ખુરશી' ની રમતમાં દાંપત્ય જીવનના સુખદ-દુઃખદ, પ્રેરક-સ્વખ વગેરેની આપલે કરી હતી. પ્રથમ બેઠકમાં ડૉ. રોમાને પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા લગ્નજીવનમાં ઉપયોગી સાત વચ્ચની સમજ આપી હતી.

ભોજન પછીની બેઠકમાં પત્તિઓનાં પાંચ જીથમાં 'પત્તિની દંદિઓ પત્તી' અને પત્તીઓના

પ્રયમ પુણ્યતિથિ

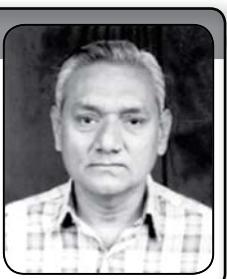
સ્વ. વિલિયમ બેનામ પરમાર
જન્મ: ૩૦-૦૪-૧૯૪૨ ★ અવસાન: ૧૪-૦૫-૨૦૧૮

પ્રભુમાં શ્રદ્ધા સાથે મરનાર પરમસુખી છે

લિ. મધુબેન વી. પરમાર

ડૉ. થોમસ બી. પરમાર

તથા પરિવાર

રવ. માયકલ પી. પટેલિયા
જ.તા. ૨૨-૮-૧૯૬૪
રવ. તા. ૨૫-૭-૨૦૧૬

રવ. મધુબેન વી. પટેલિયા
જ.તા. ૧૧-૮-૧૯૬૫
રવ. તા. ૨૬-૫-૨૦૧૮

પટેલિયા પરિવાર ૧. રાજયોત ક્લેટ, એસીનગર, અમદાવાદ

પ્રભુ મધુબેનની પ્રલાત
પ્રભુ આપના
દિલ્ય આત્માને
શાંતિ અર્પણ
અશુદ્ધ ભરાઈ ગયા આંખમા,
શાદી અટાઈ ગયા સ્વાસ્માન,

રવ. શુશીલા એમ. પટેલિયા
જ.તા. ૧૪-૮-૧૯૬૫
શ્રદ્ધાંજલી આપતાં શાદી મૂટે છે.
રવ. તા. ૨૬-૫-૨૦૧૮

ઇ જૂથ દ્વારા ‘પત્નીની દણિએ આજના પતિ’ અંગે ગમતી-આણગમતી બાબતોને ચાર્ટ પેપર પર રજૂ કરી, જાહેરમાં રસપ્રદ રીતે રજૂ કરી હતી. ‘સુખી લગ્નજીવન’નો વીડિયો દર્શાવી અંતિમ બેઠકમાં ‘પ્રસન્ન દાખ્યત્વ જીવનનાં ચાર સોપાન’ની જાગ્રાકારી તજશશીએ આપી હતી.

તેઓશ્રીએ લગ્નજીવનના પડકારો, તેમાં ટકી રહેવા, સુખરૂપ બહાર આવવાના અધરા પાઠ મનોરંજક મૃવૃત્તિઓ દ્વારા શીખવ્યા હતા. શિબિરનું સંચાલન ડૉ. રોમાન ભાટિયાએ અને વ્યવસ્થા ફાધર નિલેશ એસ.જે. તથા સિસ્ટર મીના પટેલિયા (LDFX)એ સંભાળી હતી. જેમાં ૪૨ દંપતીઓએ ભાગ લીધો હતો.

— રાજેશ પરમાર

વિન્સેન્શિયન નવચેતના શિબિર

ઉમરેઠ: સોસાયટી ઓફ સેન્ટ વિન્સેન્ટ દે પોલ, એરિયા કાઉન્સિલ ઓફ બેડા દ્વારા કાઉન્સિલના નેજા હેઠળ કાર્યરત કોન્ફરન્સના સભ્યગણ માટે ‘સેવામાં નિરૂત્સાહ, નિરાન અને નિરાકરણ’ વિષય પર હઢી એપ્રિલ, ૨૦૧૮ના રોજ વિન્સેન્શિયન નવચેતના શિબિરનું આપોજન કર્યું હતું. જેમાં ૩૭ સભ્યગણ હાજર રહ્યા હતા. શિબિરનું સંચાલન પાસ્ટર સેન્ટર નિરિયાદના નિયામક ફાધર જોસેફ અપાઉએ કર્યું હતું. સવારે આગમન, રજિસ્ટ્રેશન, ચા-પાણી બાદ શિબિરનો આરંભ થયો હતો. પવિત્ર ગુલાબમાળાની ભક્તિ મંણની પ્રાર્થના, શાસ્ક્રાઠ વાંચન, પ્રાસંગિક પ્રાર્થના, મહાનુભાવોનો પરિચય, સ્વાગત બાદ તરત જ ફાધર અપાઉએ શિબિરનો દોર સંભાળ્યો હતો. હાજર સભ્યગણને ટૂકડીમાં

વિભાજિત કરી પ્રશ્નો દ્વારા જૂથ ચર્ચા-અહેવાલ રજૂઆત દ્વારા શિબિરને વગ મળ્યો હતો. સભ્યગણે ઉત્સાહથી જૂથચર્ચામાં ભાગ લીધો હતો અને પોતાની કોન્ફરન્સનું મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. કોન્ફરન્સના સભ્યગણના નિરૂત્સાહના કારણ રજૂ કર્યા હતાં અને તેના નિરાકરણના ઉપય પણ સૂચવ્યા હતા. સભ્યગણની તાલીમ, શ્રદ્ધા ઘડતર, સર્માર્પણ ભાવનાનું સંક્રમણ વગેરે થકી વિન્સેન્શિયન સભ્યમાં પુનઃઉત્સાહ જાગૃત કરવા દઢ સંકલ્પ કર્યો હતો. મંડળમાં જોડાયા પછી મળેલ કૃપાદાન-આધ્યાત્મિક અનુભવોની આપ-લે કરી પરસ્પર એકબીજાની શ્રદ્ધાને પ્રોત્સાહન આપવા અનુમોદન આપ્યું. અવર લેડી ઓફ ફાઠિમા કોન્ફરન્સના યજમાન પદ, આ શિબિર સફળ રહ્યો હતો. સ્થાનિક સભા પુરોહિત, શાળાના આચાર્યશ્રી વગેરેનો સહકાર સાંપડ્યો હતો. આ શિબિરમાં સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ અમદાવાદના પ્રમુખશ્રી દાનિયેલ કીસ્ટી હાજર રહ્યા હતા અને સૌને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડ્યું હતું.

— મગન પટેલિયા

યુવા તપશ્ચર્યા યાત્રા

કરમસદ: આઈ.સી.વાય.એમ. દ્વારા રેવ. ફાધર વિકમ મહિદાના માર્ગદર્શન હેઠળ તપશ્ચર્યા યાત્રા ઉ એપ્રિલ ૨૦૧૮ના રોજ અંકલપુર કાલવારી તીર્થધામ આંકલાવના મેળા હિવસે યોજવામાં આવી હતી. આ યાત્રામાં યુવાનો મોટી સંખ્યામાં જોડાયા હતા. અમદાવાદથી આરંભયેલી આ યાત્રા વૃદ્ધાશ્રમ-કરી, અનાથાશ્રમ-રાણીપ, હિવ્યાંગાશ્રમ-વાડજ, મધર થેરેસા આશ્રમ-મકરપુરા, વડોદરા, કાર્મેલ મધર આશ્રમ-

વડોદરા તથા બાળઈસુ દેવાલય, ગોરવા થઈ આંકલાવ ધામે પહોંચ્યો હતી. આ યાત્રા દરમિયાન યુવાનોએ વૃદ્ધો, બાળકો-હિવ્યાંગો સાથે સમય વિતાવ્યો હતો. ‘માત્ર પ્રાર્થનાનાં બેખ્ખારી સાખ્ખીબેનો’ના જીવનનો નવતર અનુભવ કર્યો હતો અને આંકલાવ ખાતે ફૂસના માર્ગની ભક્તિ કરી પરમાણુસ્તયજ્ઞ દ્વારા મેળવી હતી.

— તારક દેવ

‘અંતિમ વિસામો’માં શબ્દવાહિની

નિરિયાદ: અત્રેનું કેથોલિક કષ્ટસ્તાન હવે ‘અંતિમ વિસામો’નામે ઓળખાય છે. રોજેરોજ વધતી જતી સુવિધાઓની સાથે અહીં તાજેતરમાં એક અધ્યતન વૈજ્ઞાનિક ઉપકરણની સુવિધા મળી છે. કોઈ મૃત્યુ પ્રસંગે સગાંવહાલાં દૂર હોય તારે અંતિમ દર્શન કે દફનવિધિ માટે મૂલ્યાંકન ને સાચવી રાખવાનો પ્રશ્ન વિકટ બને છે. કોઈ મોટી હોસ્પિટલનો ત્યારે આશરો લેવો પડે. આ સમસ્યાના નિવારણરૂપે તાજેતરમાં નિરિયાદની જગપ્રકાશ સોસાયટીમાં રહેતા વિજય થોમસ મેકવાને Mobile Morguery Box (શીત શાખપેટી) નું ૧૨ એપ્રિલ ૨૦૧૮ના રોજ દાન કર્યું છે. ઉપરના ભાગમાં કાચવાળી આ પેટી કોફિન બોક્સ જેવી જ લાગે, જેમાં મૂલ્યાંકનને ઢંડા વાતાવરણમાં સાચવી રાખી શકાય અને દર્શન પણ થઈ શકે. તાજેતરમાં જ મળેલી આ સગવાનો જોગાનુજોગ પ્રથમ જ ઉપયોગ પ્રલુના સેવક સ્વ. રેવ. ફાધર ડેવીડ ડાભી માટે કરવામાં આવ્યો.

— ફાન્સિસ ડાયસર્સ

શું આપની પાસે ‘પ્રલુવાણી-૨૦૧૮’ નથી? ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશમાં મર્યાદિત માત્રામાં ઉપલબ્ધ છે. વહેલા તે પહેલાના ધોરણે, કાચા પૂડામાં માત્ર ૮૦ રૂ. માં આપ ખરીદી શકશો. ઉતાવળ કરો. ફરી એકવાર નિરાશ ન થવું પડે.

— ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ, આણંદ

પાંચમી પુણ્યતિથિયે શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. કમળાબેન બાબુભાઈ પરમાર
જન્મ: ૦૧-૦૬-૧૯૫૦ ★ અવસાન: ૧૪-૦૪-૨૦૧૪

પુનરૂત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

પ્રભુ તમારા આત્માને શાંતિ આપે.

રહે. કરમસદ, પ્રિસ્તી મહોલ્લો, લીમરિપોણ.

સ્મરણાંજલિ

સ્વ. માલા એડવર્ડ મેકવાન

જન્મ: ૦૧-૧૨-૧૯૭૨ ★ અવસાન: ૨૪-૦૨-૨૦૧૮ ★ લન: ૩૧-૦૪-૨૦૦૨

આપણા લગ્નજીવનનો ૧૮ વર્ષનો સંગ્રામ મારો દદયાં જીવનભરની અમિત છાપ મુક્તી ગયો. જેની વેદના અસદ્ય છે.

પ્રભુ તરા આત્માને નિરામય શાંતિ બક્સે અને પુનરૂત્થાનની પરોક્ષ અચૂક મિલનની આશા સાથે વિરમું છું.

તારો વયથિત એડવર્ડ આર. મેકવાન, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૫૨

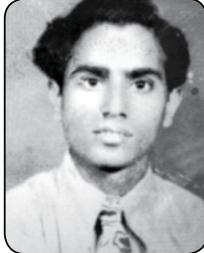

દસમી વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. થોમાસ યુ. મેકવાન

જન્મ: ૦૭/૧૨/૧૯૩૪

અવસાન: ૧૫/૦૫/૨૦૦૯

‘ચાલો, માટીના હે માનવ, પાછા જવાનું વાણું હવે,’

એમ કહીને માનવને તું માટી મળી પાછો મોકલે.

યુગ્મયથી તું, હે ભગવાન બની રહ્યો અમ આશ્રયસ્થાન. (સ્લોટ્રસંહિતા)

ખલા બાપુજી,

થોડામાં ઘણું કદી ગયા, માફ કરજો આજે પણ જેમ તમે કરતાં હંમેશા ટાણે, સદાય યાદ આવ્યા કરશો તમે બાપુજી. યુગ વીતશે, નહિ વિસરે, હસવુંભો ચહેરો મર્યાદ પ્રસરાવી ગયા તમે, કદી ભૂલાય નહિ આપનો ચહેરો, વાતો તમારી યાદ રાખીશું અમ હૃદયમાં નયન તમારા છબીમાં અમને નિરાવે છે. હસતાં હસતાં જીવી ગયા, એકલા અઢૂલા મૂકી ગયા, આંખમાં આસુને દિલમાં યાદો છે. આજે તમે નથી ને, તમારી યાદો છે. ઘરે દરવાજે ખોલીએ ત્યારે તમે નથી હોતા, તમારા હોવાનો અહેસાસ થાય છે.

પ્રભુ ઈસુ આપના દિવ્ય આત્માને પરમશાંતિ અર્પે એ જ ગ્રાર્થના. આપની યાદમાં

લિ. આર્નેસબેન થોમાસભાઈ મેકવાન
આપના બાળકો

પ્રિસ્ટી મહોલ્દો, ગામ: વડતાલ

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. મણિબેન જોનભાઈ મેકવાન

જન્મ: ૧૪/૦૨/૧૯૩૭

અવસાન: ૧૫/૦૫/૨૦૧૮

મા, તું જીવનભર પરિશ્રમ કરી પરિવારને સમૃદ્ધ બનાવી સૌને સુખ અને શાંતિ આપતાં ગયાં. આપની ઉદારતા, લાગણીશીલ સ્વભાવ, ક્રોંટિબિક ભાવના, નિખાલસતા, શાશ્વપણ અમારા હૈયામાં અખંડ રહેશે. આપે આપેલ પ્રેમ અને સંસ્કારની સુવાસ સદાય મહેંકતી રહેશે. મા, કલ્પવૃક્ષ સમી આપની છાયા હવે ક્યાંય નહિ મળે.

પરમહૃપાળુ પિતા પરમેશ્વર આપના દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ હૃદયપૂર્વકની ગ્રાર્થના.

લિ. આપનો પરિવાર, શૈલેશ તથા નિલેશ

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. જશભાઈ કરશનભાઈ મકવાણા

જન્મ: ૦૧/૦૬/૧૯૫૨

અવસાન: ૨૫/૦૫/૨૦૧૮

જીવનભર પરિશ્રમ કરી પરિવારને સમૃદ્ધ બનાવી સૌને સુખ અને શાંતિ આપતાં ગયા
આપની ઉદારતા, લાગણીશીલ સ્વભાવ, ક્રોંટિબિક ભાવના,
અમારા હૈયામાં અખંડ રહેશે.

આપે આપેલા પ્રેમ અને સંસ્કારની
સુવાસ સદાય મહેંકતી રહેશે.
કલ્પવૃક્ષ સમી આપની
છાયા હવે ક્યાંય નહિ મળે.

પરમહૃપાળુ પરમાત્મા આપના દિવ્ય આત્માને
શાંતિ અર્પે એ જ હૃદયપૂર્વકની ગ્રાર્થના.

લિ. કરુણાબેન જશભાઈ મકવાણા (પત્ની)
તથા સંતાનો

અશ્રુભીની શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. પુષ્પાવતી વિલિયમ

જન્મ: ૦૩/૦૫/૧૯૫૦

અવસાન: ૩૧/૦૧/૨૦૧૯

જીવન એવું જીવી ગયા કે જોનારા સૌં જોયા કરે.
કર્મ સદા એવાં કર્યા કે સૌના દિલમાં વર્સી ગયા.
ધર્મ કદી ભૂલ્યા નહીં. વ્યવહાર કદી ચૂક્યા નહીં.
સારા કર્મની સુવાસ કાચમ રહેશે. આપની માઠી વાડી
અમોને યાદ રહેશે. દેહ ભલે અદશ થયો પરંતુ
યાદ તમારી અમારી સાથે રહેશે. પ્રભુ આપના
દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ ગ્રાર્થના.

લિ. વિલિયમ રોમન,
સંજ્ય વત્સલ રાહુલ અતુલ
જનીફર જોનીતા પ્રિતિ
કિસ રાજ સારાહ, કેરલ

૨૦૭, સંતોકનગર સોસાયટી, વડોદરા

યોથી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ડેવિડ અંતોન ચક્કલાસિયા

જન્મ: ૧૬/૦૬/૧૯૪૬

અવસાન: ૨૫/૦૫/૨૦૧૫

યાદ અમર છે. જિંદગીની સફરમાં, અમે તો છુપાવી લીધી છે તસ્વીર જીવનમાં, કેમ ભૂતી શકીએ તમારી યાદ જીવનમાં, યાદગાર છો તમે તો સદ્ગ અમારી નજરમાં, ખબર જ ના રહીને સમય રેતીની જેમ સરી ગયો. તારીખ એ જ છે તવારીખ બદલાઈ ગઈ, તમારા વગર અમારી આખી દુનિયા બદલાઈ ગઈ. હવે તમે નથી તમારી યાદ આવે છે. હજારો દર્દની આ હોટ પર ફરિયાદ આવે છે. કોણ જાણે પ્રભુએ શું ભરી દીધું તમારામાં? પ્રભુને યાદ કરતા તમારી યાદ આવે છે. માત્ર યાદગીરીના પુષ્ટો અને વહેતાં આંસુના અભિપેક આપને અર્પણ કરીએ છીએ. પરમ દૃપાળું પરમાત્મા આપના દિવ્ય આત્માને શાશ્વત શાંતિ બસે એ જ છે અમારી પ્રાર્થના ને અભ્યર્થના.

લિ. આપની કમુ તથા ચક્કલાસિયા પરિવાર...

બ્રિજેશ-પારુલ
પરી અને શ્લોક

બિમલ-પંક્તિ
મોક્ષ
જીવનજ્યોત-પેટલાદ

બ્રિજિટ-આર્શ
આર્થિયા
સિંગાપુર

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. મેકવાન વિનોદભાઈ પાઉલભાઈ

જન્મ: ૧૧/૦૧/૧૯૬૩

અવસાન: ૩૦/૦૫/૨૦૧૮

‘માણસ કેટલું જ્યો તે નહીં પરંતુ કેવું જ્યો તે મહત્વનું છે.’ આ વાતને તમે તમારી આ દુનિયાની ટૂંકી મુસાફરીમાં અમને બધાને શિખવાડતા ગયા છો.

અમે પણ તમારા જેવું નભે, નિઃસ્વાર્થ જીવન જીવીએ એ જ તમને આપેલી સાચી શ્રદ્ધાંજલિ હશે.

પ્રભુ આપના દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ પ્રાર્થના.

પુનરુથાનની પ્રભાતની રાહ જોતો આપનો પરિવાર

સ્વ. વિનોદભાઈના દુઃખ અવસાન પ્રસંગે અમોને પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે દિલાસો આપનાર અને મદદરૂપ થનાર આપ સહુનો સહદ્યપૂર્વક આભાર.

પ્રથમ માસિક આંસુભીની શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ગણેશભાઈ ખુશાલભાઈ પરમાર

જન્મ: ૨૧/૦૨/૧૯૩૭

અવસાન: ૦૭/૦૪/૨૦૧૯

સૂર્યોદય થતાં પહેલાં, સૂર્યાસ્ત થઈ ગયો,

ક્ષણવારમાં જ પરિવારમાં અંધકાર છવાઈ ગયો !

સુખ, દુઃખમાં સદાય હસતા રહ્યા...તમે,

સૌને સેહસભર લાગણીથી બંજળી ગયા... તમે !

પરમપિતા આપના આત્માને શાંતિ આપે એ જ પ્રાર્થના.

લિ. તમારી યાદમાં

અમારાં બા જુલિયાબેન તથા આપનાં દુઃખી સંતાનો

પાવનહદ્ય, દિલ-સ્ટ્રીટ, કઠલાલ, લિ. ખેડા

આભાર : અમારા પૂજ્ય પિતાશ્રીના જીવનમાં આધ્યાત્મિક ભાણું પૂરું પાડનાર સર્વ કાધર્સ અને સિસ્ટર્સ તથા તેમની દફનવિધિમાં ઉપસ્થિત રહેનાર તમામ ફાધર્સ, સિસ્ટર્સ, સગાસંબંધી, સેહીમિત્રો તથા અન્ય મંડળીના આગેવાનો તેમજ પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે મદદગાર થનાર તથા દિલાસો પાઠવનાર સર્વનો અમે અંત:કરણપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. મરિયમ જેમ્સ ચૌહાણ

જન્મ: ૨૨/૧૧/૧૯૨૩ વડોદરા, આશંકા

અવસાન: ૨૦/૦૫/૨૦૦૫, વડોદરા

મા તુંએ સલામ !

પરથમ પરણામ મારા, માતાજીને કહેજો રે

માન્યું જેણે માટીને રતનજી,

ભૂખ્યાં રહી જમાડચા અમને,

જાગી ઊંઘાડચા, એવાં કાયાનાં કીધેલાં જતનજી.

બાળી મા,

તથી ઉજ્યો તારો જન્મદિવસ કે નથી ઉજ્વી કોઈ તારી જ્યુબીલી !
તારો આભાર માનવા ને તને બાળ કરવા નથી ઊભો કર્યો કોઈ પ્રસંગ !
મા, તારા નામ પ્રમાણે તું સાચે જ બાળી છે ! માતાજીના મે મહિનામાં
વિશ્વ માતૃકિન ચ મીએ હદ્યપૂર્વક તારો આભાર અમારી મા બનવા માટે.
પ્રભુજીનો આભાર, તારા જેવી મા આપવા માટે...

અમે છોસં-કછોસં થયાં હોઈએ ઇતાં મા તું તો હંમેશા માવતર જ રહી છે.

પાંથળી પુજુયતિથિએ શક્જાંજલિ

સ્વ. સાધિતા જોન પરમાર 'રમણ'

જન્મ: ૦૧-૦૨-૧૯૪૬

અવસાન: ૨૮-૦૫-૨૦૧૪

અમને વિલાપ કરતાં એકલાં અટૂલાં છોડીને
તમે ગયાને આજે પાંચ વર્ષના વહાણાં વહી ગયા,
ઇ બાળકોના કોલાહલથી ગુંજતો તારો માળો આજે
નિસ્તેજ, ઉજ્જડ, અટૂલો અને દિશાહીન ભાસે છે.

તારી હયાતીના દિવસો યાદ કરતાં અમારી
આંખો અશ્વુથી ઉભરાય છે અને અસ્ખલિત વહે છે.
ઇતાં પણ વાસ્તવિકતાના દિલ પર પથર મૂકીને પણ
સ્વીકાર્ય જ ધૂટકો. આ ઘરમાંથી 'મમ્મી' શાંદ જ
ભૂલાઈ ગયો.

ઈશ્વરને ગમ્યું તે ખરું. પ્રભુ તારા દિવ્ય આત્માને
ચિર શાંતિ બક્ષે. પુનરૂત્થાનની પ્રભાતે મળવાની
આશા સાથે જીવતો તારો જોન બેડા પરમાર 'રમણ'
તથા તારાં દુઃખી સંતાનો.

૬, સેંટ જોસેફ સોસાયટી, મિશન રોડ, કરમસંદ

શક્જાંજલિ

૧૪મી પુજુયતિથિ

સ્વ. દિગ્નાશ એફ. મેકવાન
જન્મ: ૦૧/૦૩/૧૯૩૭
અવસાન: ૧૨/૧૧/૨૦૦૫

૫ મી પુજુયતિથિ

સ્વ. રીતા આર્થ. મેકવાન સ્વ. શાન્તાબેન આર્થ. મેકવાન
જન્મ: ૧૫/૦૧/૧૯૭૩
અવસાન: ૩૦/૦૫/૨૦૧૪
હું જ પુનરૂત્થાન દ્યું, ને હું જ જીવન દ્યું.

૧૩ મી પુજુયતિથિ

સ્વ. શાન્તાબેન આર્થ. મેકવાન
જન્મ: ૧૫/૦૩/૧૯૪૧
અવસાન: ૧૩/૦૧/૨૦૦૬

પુજુયતિથિએ શક્જાંજલિ

ચોથી પુજુયતિથિ

સ્વ. જેકબભાઈ શાન્સિસભાઈ પટેલિયા

જન્મ: ૦૪/૦૧/૧૯૨૮
અવસાન: ૨૮/૦૫/૨૦૧૫

૭ માસિક પુજુયતિથિ

સ્વ. કંતાબેન જેકબભાઈ પટેલિયા

જન્મ: ૧૨/૦૫/૧૯૩૧
અવસાન: ૦૩/૧૧/૨૦૧૮

ફક્ત થોડા વર્ષો અને મહિના વીત્યા છે, તમો બંનેની વિદાયના, ઇતાં હજુ હમણાં-
હમણાં લીધી હોય વિદાય તમોએ એમ ભાસ થાય છે. માટીમાં ભળી ગયો તમારો
દેહ પણ હજુ અમારા હૈયે તરસી રહી છે તમારી યાદો. આજે કાયાશી દૂર રહીને તમો
હવે પાણા કદી નહીં ફરો. ઇતાં એવી આશ મનમાં જીવત છે કે...

'પુનરૂત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળજું'

પ્રભુ તમારા દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ પ્રાર્થના

લિ. અતુલ પટેલિયા તથા સમગ્ર પટેલિયા પરિવાર, કરમસંદ

લિ. રાજેશ આર્થ. મેકવાન, નિલેશ આર્થ. મેકવાન
તથા પરિવાર, ભૂમેલ

પ્રવેશ જાહેરાત

ઝેવિયર ટેકનીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ

સેવાસી, વડોદરા

રજ.નં. બી.એ.ડી. - ઉર ટેકનીકલ પરીક્ષા બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય માન્ય

૧. ટી.ઈ.બી. પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ (સરકાર માન્ય)

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	મુદ્દત	શૈક્ષણિક લાયકાત
૧.	ફીટર	૨ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ (એસ.એસ.સી., પાસ /નાપાસ)
૨.	ટર્નર	૨ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ (એસ.એસ.સી., પાસ /નાપાસ)
૩.	પ્રેસ ટુલ્સ એન્ડ ડાઇમેક્સિંગ	૨ વર્ષ	એસ.એસ.સી. પાસ
૪.	ઇલેસ્ટ્રીકલ સર્વિસ ટેકનીશીયન	૨ વર્ષ	એસ.એસ.સી. પાસ
૫.	એડવાન્સ ઓટોમોબાઇલ્સ એન્જિનિયરિંગ	૨ વર્ષ	એસ.એસ.સી. પાસ
૬.	ઇલે. ઇન્સ્ટોલેશન વાયરિંગ એન્ડ જોઈન્ટ	૧ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ (એસ.એસ.સી. પાસ /નાપાસ)
૭.	સર્ટી, ક્રોર્ષ ઇન સોલાર એરનજી સર્વિસ ટેકનીશીયન	૧ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ

૨. સંસ્થાકીય અભ્યાસક્રમ :

અ.નં.	અભ્યાસક્રમનું નામ	મુદ્દત	શૈક્ષણિક લાયકાત
૧	મશીનિષ્ટ કમ સી.એન.સી. ઓપરેટર એન્ડ પ્રોગ્રામર	૧ વર્ષ	એસ.એસ.સી. પાસ
૨	સી.એન.સી. - ઓપરેટર-કમ-પ્રોગ્રામર (ટ્રેનિંગ સેન્ટર અને વી.એમ.સી.)	૪ માસ	મિકેનીકલ બે વર્ષના અભ્યાસક્રમ (આઈ.ટી.આઈ./ટી.ઈ.બી.) પાસ અથવા ડી.એમ.ઈ. + સી.એન.સી. - ઓપરેટર (X.T.I.) પાસ.
૩	ફીટર	૨ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ (એસ.એસ.સી. પાસ /નાપાસ)
૪	ટર્નર	૨ વર્ષ	ધોરણ ૮ પાસ (એસ.એસ.સી. પાસ /નાપાસ)

- નવા શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૧૯ - ૨૦૨૦ માટેની અરજી પરત કરવાની છેલ્લી તારીખ - એસ.એસ.સી. પરિણામ જાહેર થયાના દસ્તા (૧૦) દિવસમાં રહેશે.
- અરજી પત્રક તા : ૦૧-૦૪-૨૦૧૯ થી ઓફિસમાંથી રૂબરૂ મેળવી શકશે. (સવારે ૧૦.૦૦ થી બપોરે ૦૧.૦૦)
- માન્ય અભ્યાસક્રમો માટે બસ /રેલવે પાસ અને બહારગામના વિદ્યાર્થીઓ માટે છાત્રાલયની સગવડ ઉપલબ્ધ છે.
- વધુ માહિતી માટે મળો :

ફોન નં. : (૦૨૬૫) ૨૩૭૦૦૮૪

ડાયરેક્ટર શ્રી,
ઝેવિયર ટેકનીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ,
સેવાસી, તા.જી.વડોદરા - ૩૯૦ ૧૦૧.

કિશોરમિત્ર

મે-૨૦૧૮

ગુલાબમાળાનાં રાહી જાતિમાનાં માતા મહિયમ

પોર્ટુગાલ દેશમાં જાતિમાના નામના સ્થળે ૧૯૭૩માં પ્રણ ભરવાડ બાળકોને માતા મહિયમે દર્શન દીધાં હતા. આ પ્રણ બાળકો હતાં લુસિયા, ફાન્સિસ્કો અને જેસિન્તા.

૧૯૭૬માં નવ વર્ષની લુસિયા અને તેના પિતરાઈ ફાન્સિસ્કો અને જેસિન્તા ઘેટાં ચરાવતાં હતાં ત્યારે દેવદૂતે તેમને પ્રણ વાર દર્શન આપી પ્રાર્થના કરતા શીખવ્યું. બીજે વર્ષ ૧૩ મે અને ૧૩ ઓક્ટોબરના ૧૯૭૯ના સમયગાળા વરસે કુલ છ વખત આ બાળકોને માતા મહિયમે દર્શન દીધાં. દર્શન સમયે માતા મહિયમ સૂર્યથી પણ વધુ તેજસ્વી દેખાતાં હતા. તેમણે સફેદ પોષાક પહેર્યો હતો અને હાથમાં ગુલાબમાળા ધારણ કરેલ હતી. માતા મહિયમે આ બાળકોને વિશ્વશાંતિ અર્થે અને વિશ્વચુદ્ધના અંત માટે નિયમિત રીતે રોજ રોજ ગુલાબમાળાની ભક્તિ કરવા આદેશ આપ્યો હતો.

માતા મહિયમે આપેલ દર્શનની વાત દાવાનળની જેમ ચોમેર ફેલાઈ ગઈ. કેટલાક લોકો તેને ગય ગોળા સમજ્યા. વાતની ખાતરી માટે થોડો સમય બાળકોને જેલમાં પણ દિકેલી દેવામાં આવ્યાં. કેટલાંક વર્તમાનપત્રોએ જાહેર કર્યું કે માતા મહિયમ છેલ્લી વખત ૧૩ ઓક્ટોબરના રોજ દર્શન દેશે. આ વાત ફેલાતાં ૧૩ ઓક્ટોબર ૧૯૭૯ના રોજ મોટી મેદની ઉમટી પડી. લગભગ સિંતોર હજારથી એકાદ લાખ લોકો હાજર હતા. લુસિયા, ફાન્સિસ્કો અને જેસિન્તાને પ્રભુ ઈસ્ટુ, માતા મહિયમ અને સંત જોસેફના દર્શન થયાં. જોરદાર વર્ષી પછી અચાનક સુરજ નજરે ચટયો. સૂર્ય ચકડોળ માફક ગોળ ગોળ ફરતો રહ્યો અને આસપાસ રંગબેરંગી રોશની ફેલાવતો રહ્યો. વરસાદને લીધે ભીના થયેલ લોકોના કપડાં અને ચારો તરફની જમીન અચાનક સુકાઈ ગયાં. હાજર અનેક લોકોએ આ દૈવી ઘટના નિહાળી.

આ ઘટના પછી થોડા વખતમાં વિશ્વભરમાં મહામારી ફાઠી નીકળી. ૪ એપ્રિલ ૧૯૭૮ના રોજ દસ વર્ષની ઉંમરે ફાન્સિસ્કો અને ૨૦ ફેઝ્યુઆરી ૧૯૮૦ના રોજ નવ વર્ષની જેસિન્તાનું નિધન થયું.

લુસિયા સાદ્વી બન્યાં અને જીવનભર અનેક વખત માતા મહિયમ અને પ્રભુ ઈસ્ટુના દર્શનનાં સાક્ષી બન્યાં. ૧૩ ફેઝ્યુઆરી ૨૦૦૫ના રોજ ૭૭ વર્ષની જૈફ આયુએ તેમનું અવસાન થયું.

વહાલા કિશોરમિત્રો, જાતિમાના ખાતે તમારી ઉંમરના પ્રણ કિશોરને દર્શન દઈ માતા મહિયમે તેમના પ્રેમાળ પાસાને ઊજાગર કર્યું છે. નિયમિત ગુલાબમાળાની પ્રાર્થના કરવાથી વિશ્વમાં શાંતિ સ્થપાશે એમ કહી આપણ સહૃને રોજે રોજ ગુલાબમાળા બોલવા આહવાન આપ્યું છે. મે મહિનો તો ખાસ ગુલાબમાળાની ભક્તિનો મહિનો ગણાય છે. તમે પણ ઘરે કુટુંબમાં નિયમિત ગુલાબમાળાની ભક્તિ કરશોને ?

જળ સંપત્તિ દિન - ૧૦ મે

વિશ્વભરમાં ૧૦ મે નો દિવસ જળ સંપત્તિ દિન તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. આજે જ્યારે ચારે બાજુ સ્વરચ્છ પીવાલાયક પાણીની તીવ્ર અછત વતર્દી રહી છે ત્યારે ગાંધી બાપુ પાણીનો કેવો કરકસરપૂર્વક ઉપયોગ કરતા તે વાત જાણીએ.

ગાંધી બાપુનો આશ્રમ અમદાવાદમાં સાબરમતીની કિનારે. તે સમયમાં સાબરમતી બેય કાંઠે વહેતી. જોઈએ એટલું સ્વરચ્છ અને નિર્મણ નીર. પરંતુ બાપુ સવારમાં દાતણ પાણી કરવા ફક્ત એક નાની લોટી જેટલું જ પાણી વાપરતા. એક વખતે કોઈકે બાપુને કહ્યું, ‘બાપુ, આટલું બધું પાણી ઉપલબ્ધ છે તો તો પણ તમે કેમ આટલું ઓછું પાણી વાપરો છો?’ બાપુએ સુંદર જવાબ આયો, ‘ભાઈ, આ નદી ફક્ત મારા એકલાની નથી. નદી કિનારે વસતાં બધાં લોકો, ટોરટાંખર, પશુ-પક્ષીઓ, બધાની છે. જો હું મારી જરૂરિયાત કરતાં એક ટીપું પાણી પણ વધારે લઈ તો હું ઈશ્વરનો ગુનેગાર ઠલ.’ કેટલી સારી વાત બાપુએ કેવી સરળતાથી કહી દીધી !

હાલના સમયમાં વિશ્વમાં પાણીની અત્યંત તંગી પ્રવર્તે છે. આપણા દેશમાં ઘણા ગામડાઓમાં મહિલાઓને દૂર દૂર સુધી માથે બેડાં ઊંચકી પાણીની શોધમાં માઈલો સુધી ભટકવું પડે છે. જીવન જરૂરી પૂર્તું પાણી મળતું નથી. મોટા શહેરોમાં પણ પરિસ્થિતિ કાંઈ સારી નથી. આજ સ્થિતિ વિશ્વના અનેક દેશોમાં જોવા મળે છે. સ્વરચ્છ પેય જળની કારમી તંગી અનુભવાય છે. તેથી જ ‘જળ બચાઓ’ અભિયાન ચલાવતું પડે છે; અને એટલે જ દસ મેનો દિવસ વિશ્વભરમાં જળ સંપત્તિ દિન તરીકે ઉજવાય છે.

જળ સંપત્તિ એ માનવ જીવનો મુખ્ય સ્રોત ગણી શકાય. જળ વિના જીવન શક્ય જ નથી. એટલે જ જ્યારે આદિ માનવ રખડું જીવન જીવતો હતો ત્યારે જ્યાં પાણીની સુવિધા ઉપલબ્ધ હોય ત્યાં વસવાટ કરતો. આથી જ વિશ્વની બધી આદિ સંસ્કૃતિઓ ભરપૂર પાણીની ઉપલબ્ધિ વાળા નદી કિનારે વિકસી હતી. માનવે લોભ કરી કુદરતી જળ સંપત્તિનો બેફામ ઉપયોગ કરી પાણીની તંગી ઊભી કરી છે. વળી પ્રદૂષણના ફેલાવાને લીધે નદી-નાળાં, ફૂવા, તળાવો, વગેરે સંકોચાઈ ગયાં છે અથવા પ્રદૂષિત થઇ ગયા છે. જો હજુ પણ આપણે ચેતી જઈશું નહિ તો આવનાર પેઢી માટે અત્યંત મુશ્કેલ સમય આવશે.

વહાલા કિશોરમિત્રો, આ વિશ્વ જળ સંપત્તિ દિનથી આટલું તો જરૂર કરીએ...

- ૧) જરૂર પૂર્તું જ પાણી વાપરીએ.
- ૨) પીવા માટે અડધો ગ્લાસ પાણી જ લઈએ જેથી વધેલું પાણી ટોળવામાં ન જાય.
- ૩) નાહિયા-ધોવામાં ડોલમાં પાણી લદ વાપરીએ. શાવરમાં પાણી વધુ વપરાય છે તેથી વેડફાય છે.
- ૪) ઘરે ટપકતાં નશ રીપેર કરાવી લઈએ.
- ૫) બાગ - ભગીચામાં ખપ પૂર્તું જ પાણી છાંટીએ.
- ૬) સ્કુટર કે કાર ધોવામાં ડોલમાં પાણી લઈએ. ટોટીથી પાણીનો બગાડ થાય છે.
- ૭) નદી, તળાવ, ફૂવામાં ગંદકી ન ફેલાવીએ.
- ૮) આરો ખાનનું નકામું પાણી, બિનપીવાલાયક કામમાં વાપરીએ.

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

વહાલા કિશોરમિશ્રો, આપણા રાષ્ટ્રગીત ‘જન ગન મન અધિનાયક જય હે, ભારત ભાગ્ય વિદ્યાતા’ ગીતના રચનાકાર કવિ રવીન્દ્રનાથ ટાગોર છે, એ તો તમે જાણતા જ હશો. પરંતુ સમગ્ર વિશ્વમાં કવિ રવીન્દ્રનાથ ટાગોર એક માત્ર કવિ છે જેમણે બે જુદા જુદા દેશોના રાષ્ટ્રગીતની રચના કરી હોય ! ભારતના રાષ્ટ્રગીતની સાથે સાથે બાંગલાદેશનું રાષ્ટ્રગીત ‘અમાર સોનાર બાંગલા...’ ગીતની રચના પણ કવિવર રવીન્દ્રનાથે જ કરી છે.

બહુમુખી પ્રતિભાશાળી રવીન્દ્રનાથનો જન્મ મે મહિનાની સાતમી તારીખે ૧૮૬૧ના રોજ કોલકોતા ખાતે થયો હતો. મહાન કવિ, લેખક, ચિત્રકાર, રાજકીય નેતા, શિક્ષક, સંગીતકાર, આમ અનેક ક્ષેત્રે તેમનું બહુમૂલ્ય પ્રદાન જોવા મળે છે. તેમનું નામ વીસમી સંદીના. મહાન સાહિત્યકારોમાં સામેલ છે. તેમની રચના ‘ગીતાંજલિ’ માટે રવીન્દ્રનાથ ટાગોરને ૧૯૧૩માં સાહિત્યનું નોબલ ઇનામ પ્રદાન કરવામાં આવ્યું. ટાગોર સમગ્ર એશિયામાં સાહિત્ય ક્ષેત્રે નોબલ ઇનામ મેળવવનાર પ્રથમ વ્યક્તિ છે. ભારતીય સંસ્કૃતિને ગુરુદેવ રવીન્દ્રનાથ ટાગોર દુનિયાના અનેક ખૂણે લઇ ગયા અને સમગ્ર વિશ્વને ભારતીય સંસ્કૃતિથી માહિતગાર કર્યા.

દેબેન્દ્રનાથ ટાગોર અને શારદા દેવીના તેર સંતાનોમાં રવીન્દ્રનાથ સહૃથી નાના. નાનપણથી જ તેમને સાહિત્ય પ્રત્યે ઊંડી રહ્યી. સોળ વર્ષની કિશોર ઉંમરે તેમણે પહેલી કવિતા રચી હતી. ૧૮૭૧માં રવીન્દ્રનાથે કોલકોતા શહેરથી થોડે દૂર શાંતિનિકેતન નામે એક આશ્રમ સ્થાયો. આ એક અલગ પ્રકારની શિક્ષાણ સંસ્થા હતી. ભાર વિનાના ભણતરની શરૂઆત અહીંથી જ થઈ.

નોબલ ઇનામ મેળવ્યા પછી ભ્રિટિશ સરકારે ૧૯૧૫માં ટાગોરને ‘નાઈટ હૂડ’ના બિતાબથી નવાજ્યા હતા. પરંતુ

૧૯૭૮ના જલિયાંવાલા બાગના હત્યાકંડના વિરોધમાં તેમણે નાઈટ હૂડ બિતાબ પરત કરી દીધો હતો.

ટાગોરને સંગીતમાં પણ ઊંડી સૂજ હતી. તેમણે બે હજારથી વધુ ગીતોનું સંગીત રચેલ છે. તેમનું સંગીત રવીન્દ્ર સંગીત તરીકે જાણીનું છે. નવી કલા શીખવાની કોઈ ઉમર નથી હોતી એ વ્યાયે ૬૦ વર્ષની ઉંમરે રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે ચિત્રકામ શીખવાની શરૂઆત કરી અને બે હજારથી વધુ પેઇન્ટિંગ્સ કર્યાં. તેમના ચિત્રો દુનિયાભરની ગેલેરીમાં પ્રદર્શિત થયાં છે.

૭ ઓગસ્ટ ૧૯૪૧ના રોજ બહુમુખી પ્રતિભાના માલિક એવા રવીન્દ્રનાથ ટાગોરેનું ૮૦ વર્ષની જૈંફ આયુમાં કોલકોતા ખાતે નિદાન થયું.

માતૃદિન અને વેકેશનની પ્રવૃત્તિ...

વહાલા કિશોરમિશ્રો, મે મહિનાનો બીજો રવિવાર એટલે માતૃદિન... આ વખતે દુનિયાભરમાં ૧૨ મેના રોજ માતૃદિનની ઉજવણી થશે... તમે બધા હાલમાં તો શૈક્ષણિક વર્ષ પૂલં કરીને વેકેશનની મજા માણી રહ્યા હશો. તો ચાલો આજે એક નવી વસ્તુ શીખીએ અને એ બનાવી આ માતૃદિને તમારી મમ્મીને ભેટ આપી તેમને પણ આશ્રમચક્કિત કરી દેજો...

ફ્રિંગ પ્રિન્ટ બટરફ્લાય મગ : ચા-દૂધ પીવાના કપ પર અંગૂઠાની છાપથી પતંગિયું બનાવતાં શીખીએ.

૧) એક સાદો સફેદ કલરનો ચા - દૂધ પીવાનો કપ લો. તમારા ઘરમાં પણ આવો કપ પડ્યો હશે અથવા કપ-રકાબીની દુકાન પર આસાનીથી મળી જશે.

૨) હવે લે અલગ અલગ કલરના ઓદલ પેઇન્ટ લો. તમારા અંગૂઠા પર આ રંગ લગાડો. (જેમ અંગૂઠાની છાપ માટે લગાડીએ એ રીતે.)

૩) અંગૂઠા પર રંગ લગાડ્યા પછી નક્કામાં કાગળ પર એક

બે વખત છાપ કરો જેથી વધારાનો કલર નીકળી જાય.

- ૪) હવે સફેદ કપ પર ચિત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે અંગૂહાથી છાપ પાડો.
- ૫) ત્યારબાદ નાની પીછીથી અંગૂહાની છાપને બહારની લીટી (આઉટ લાઈન) દોરો વચ્ચે પતંગિયાનું શરીર પણ દોરો.
- ૬) હવે તમારા ચિત્રકામને સુકાવા દો.
- ૭) રૂંગ સુકાય જાય પછી તેની ઉપર પીછી વડે પાતણું વાર્નિશ લગાવી દો જેથી તમારં પેઇન્ટિંગ કાચમી બની રહે.

હવે આ કપ માતૃદિને તમારી મમ્મીને ભેટ આપો... અને જોજો... તમારી કલાકૃતિ અને તમારો પ્રેમ જોઈ મમ્મી કેટલાં બધાં ખુશ થાજ જશે. **Happy Mother's Day !**

કામદારોના સંત યોસેફ

મે મહિનાની પહેલી તારીખે આપણી ધર્મસભા કામદારોના સંત યોસેફનો તહેવાર ઉજવે છે. પ્રભુ ઈસુના પાળક પિતા યોસેફ સુથાર હતા. આથી જ વિશેખરના મહેનત મજૂરીનું કામ કરતાં કામદારોને સંભાનવા સંત યોસેફનું પર્વ 'કામદારોના સંત' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.

પરંતુ આજે સંત યોસેફની એક બીજી ભક્તિની વાત કરવી છે. નિદ્રાધીન સંત યોસેફ અથવા સૂતેલા સંત યોસેફની ભક્તિ. નિદ્રાધીન સંત યોસેફની ભક્તિ આપણા વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે પ્રયત્નિત કરી છે. આર્થનિતનાના ખુનોસ એરોસ શહેરના સંત યોસેફ દેવાલયમાં ૧૭ વર્ષીય જોર્જ માર્ટિઓ બર્ગોલીઓ નામના યુવાને ૧૮૫૩માં સંસારનો ત્યાગ કરી પુરોહિત જીવન જીવનનો નિશ્ચય જાહેર કર્યો હતો. એ જોર્જ માર્ટિઓ બર્ગોલીઓ એ જ આજના આપણા સહુના લાડીલા વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ. આમ યુવા વયથી જ વડાધર્મગુરુને સંત યોસેફ પ્રત્યે અપાર પ્રેમ, શ્રદ્ધા અને ભક્તિ ખીલી હતી. વર્ષો પછી સંત યોસેફના બીજા પર્વ દિન ૧૮ માર્ચ ૨૦૧૩ના રોજ પોપ ફાન્સિસે વડાધર્મગુરુનું પદ સંભાળ્યું.

વડાધર્મગુરુના નિવાસ સ્થાને વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે સંત યોસેફની બે પ્રતિમાઓ સ્થાપી છે. એમાંની એક પ્રતિમા જે વડાધર્મગુરુને અંત્યંત પ્રિય છે એ પ્રતિમા એટલે નિદ્રાધીન સંત યોસેફ. આ પ્રતિમામાં સંત યોસેફને સૂતેલી સ્થિતિમાં દર્શાવવામાં આવ્યા છે. આ પ્રતિમા જોર્જ માર્ટિઓ બર્ગોલીઓ જ્યારે સેમિનરીના રેકટર હતા ત્યારથી તેમની પાસે છે.

સંત યોસેફ નિદ્રાધીન હતા ત્યારે પ્રભુના દેવદૂતે સ્વખામાં આવી માર્યિમ ગર્ભવતી છે તે અને ઈસુ જન્મની વધામણી આપી હતી (માથી : ૧ : ૧૮ - ૨૧). બીજા પ્રસંગ અનુસાર સંત યોસેફ જ્યારે નિદ્રાધીન હતા ત્યારે સ્વખામાં આવી દેવદૂતે તેમને હેરોદ રાજથી બાળ ઈસુ અને માતા માર્યિમને બચાવવા માટે બેથલેહેમથી મિસર ભાગી જવા જણાવ્યું હતું. એક પણ ક્ષણનો વિલંબ કર્યા વિના સંત યોસેફ દેવદૂતના આદેશ અનુસાર બાળ ઈસુ અને માતા માર્યિમને લદ મિસર પ્રચારાનું કર્યો જાય છે. (માથી : ૨ : ૧૩-૧૪ અને ૧૮-૨૦) આમ સ્વખામાં દેવદૂતે કહેલ વાતને સંત યોસેફ સદા ગંભીરપણે લેતા પૂરી શ્રદ્ધાથી દેવદૂતના આદેશને અનુસરતા. એ ચીતે તેમણે હેમેશને માટે માતા માર્યિમ અને બાળ ઈસુની કાળજી લીધી અને તેઓનું રક્ષણ કર્યું.

આપણા વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ નિદ્રાધીન સંત યોસેફ પર અપાર શ્રદ્ધા ધરાવે છે. આથી જ તેમણે તેમના નિવાસ સ્થાને નિદ્રાધીન સંત યોસેફની પ્રતિમા રાખી છે. જ્યારે જ્યારે કોઈ મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ ઊભી થાય કે પછી કોઈ અરજ કરવી હોય ત્યારે વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ એક ચિહ્નીમાં લખીને એવી શ્રદ્ધા સાથે ચિહ્ની આ પ્રતિમા પાસે મૂકી દે છે કે સંત યોસેફની મદ્યોસ્થી વડે તેમની અરજ સ્વીકારાશે.

ચિંતન પુષ્પ

**'જો બધી જગ્યા
એક જેવી જ હોય તો
આ દુનિયા નીરસ ગણાત...'**

રસ્તિકન જોશી

(બ્રિટિશ મૂળના મશહૂર ભારતીય લેખક : જન્મ - ૧૯ મે ૧૯૩૪)

રાજેશ કિશ્ચિયન

(M) 94265 84028

Email : rajesh.christian@yahoo.co.in

ગુજરાતી કેથોલિક ધર્મસભાની સપાદ શતાબ્દી ટાણે...
શ્રદ્ધાનાં વાવેતર, માવજત અને ઘડતર બદલ
સર્વ ફાધરો, સિસ્ટરો, કેટેકિસ્ટો તથા અન્ય સહાયક ધર્મજીનોને હૃદયનાં ઊંડાણપૂર્વક

અલિનંદન - આભાર - શુભેચ્છા...

ડૉ. રશ્મિન સેસિલ - નીતા સેસિલ
કોરલ - સમાચિ
અને કિલ્લોલ હોસ્પિટલ પરિવાર

કિલ્લોલ બાળકોની હોસ્પિટલ

મહાવીર માર્ગ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧
ફોન નં.: (૦૨૬૬૨) ૨૫૮૨૧૧, ૨૬૮૦૮૮
E : killolhospitals@gmail.com
www.jatancharity.org

Rita & Simon

4th May 1969 to 4th May 2019

Tied the knot today, 50 years ago, they remain loving one another and holding true to their promise of never letting go until the end. As you reflect back on the 50 years of your marriage, may every memory bring a smile to your face and strength for another 50 years together.

Dear Mom and Dad

Happy 50th Golden Anniversary!

From:

**Selwyn, Nancy & Kristine
Sylvester, Dolcy & Rueeva
Sylvia, Ashit & Ryan
Peter, Sarita & Megan**